

Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko

Porovnání obchodních předpisů pro domácí firmy
v 25 městech v České republice, Chorvatsku,
Portugalsku a Slovensku se 186 jinými ekonomikami

© 2018 Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj / Světová banka
1818 H Street NW, Washington DC 20433
Telefon: 202-473-1000, internet: www.worldbank.org

Některá práva vyhrazena
1 2 3 4 19 18 17 16

Tato studie je výsledkem činnosti pracovníků Světové banky spolu s externími příspěvky. Zjištění, výklady a závěry vyjádřené v této práci nemusí nutně vyjadřovat názory Světové banky, jejího Sboru výkonných ředitelů nebo vlád, které zastupují. Světová banka neručí za přesnost údajů zařazených do této studie. Hranice, barvy, názvy a další informace zobrazené na mapách v této studii nenaznačují žádný názor Světové banky, co se týče právního statutu jakéhokoli území, ani potvrzení nebo akceptování takových hranic. Všechny mapy v této zprávě vyrobil kartografický úsek Skupiny Světové banky.

Žádná kom statování obsažená v této zprávě neomezuje a nejsou zamýšlena jako omezení nebo vzdání se výsad a imunit Světové banky, které jsou všechny zvlášť vyhrazeny.

Práva a povolení

Tato studie je k dispozici na základě licence Creative Commons Attribution 3.0 IGO (CC BY 3.0 IGO), <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/igo>. Na základě licence Creative Commons Attribution můžete tuto studii libovolně kopírovat, distribuovat, přenášet a adaptovat, a to i pro komerční účely, za těchto podmínek:

Odkazy—Odkazy na tuto studii označujte takto: Světová banka. 2018 *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko*. Washington, DC: World Bank. Licence Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO.

Překlady—Pokud vytvoříte překlad této studie, uveďte spolu s odkazy toto prohlášení:
Tento překlad nevytvořila Světová banka a nesmí být považován za úřední překlad Světové banky. Světová banka neodpovídá za obsah tohoto překladu, ani za omyly v něm.

Adaptace—Pokud vytvoříte adaptaci této studie, uveďte spolu s odkazy toto prohlášení:
Toto je adaptace původního díla Světové banky. Výhradní odpovědnost za názory a stanoviska vyjádřená v této adaptaci nesou její autoři a tyto názory a stanoviska nejsou potvrzena Světovou bankou.

Obsah třetích osob—Světová banka nemusí nutně vlastnit každou složku obsahu této studie. Proto neručí za to, že použití jakékoli jednotlivé složky nebo části vlastněné třetí osobou ve studii neporuší práva těchto třetích osob. Nebezpečí související s nároky vyplývajícími z takového porušení nesete výhradně vy. Pokud chcete znovu použít nějakou součást této studie, odpovídáte za rozhodnutí, zda je k tomuto opětovnému použití zapotřebí svolení vlastníka autorských práv a za obdržení tohoto svolení. K příkladům takových součástí patří mj. tabulky, obrázky nebo vyobrazení.

Veškeré dotazy o právech a licencích adresujte World Bank Publications, The World Bank Group, 1818 H Street NW, Washington, DC 204323, USA, fax 202-500-265, e-mail: pubrights@worldbank.org.

- © Fotografie na str. 1: Kletr/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.
- © Fotografie na str. 18: Northfoto/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.
- © Fotografie na str. 46: Kaprik/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.
- © Fotografie na str. 58: Oscity/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.
- © Fotografie na str. 71: Fotokon/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.
- © Fotografie na str. 84: DeymosHR/Shutterstock.com. Použita se svolením, další použití vyžaduje svolení.

Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko

*Porovnání obchodních předpisů pro domácí firmy
v 25 městech v České republice, Chorvatsku,
Portugalsku a Slovensku se 186 jinými ekonomikami*

Zdroje na webových stránkách *Doing Business*

Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko

<http://www.doingbusiness.org/EU2>

Současné charakteristiky

Novinky o projektu *Doing Business*
<http://www.doingbusiness.org>

Pořadí

Pořadí ekonomik od 1 do 190
<http://www.doingbusiness.org/rankings>

Údaje

Všechny údaje ze 190 ekonomik – pořadí podle témat, hodnoty ukazatelů, seznamy regulačních postupů a předmětné údaje o ukazatelích
<http://www.doingbusiness.org/data>

Zprávy

Přístup ke zprávám *Doing Business* a k vnitrostátním a regionálním zprávám, případovým studiím a přizpůsobeným profilům ekonomik a regionů
<http://www.doingbusiness.org/Reports>

Metodika

Předmětné metodické a výzkumné studie *Doing Business*
<http://www.doingbusiness.org/Methodology>

Výzkum

Souhrny analytických podkladů pro téma *Doing Business* a další související otázky
<http://www.doingbusiness.org/Research>

Reformy Doing Business

Stručná shrnutí reforem obchodních předpisů DB2018 a seznamy reforem uplatněných od DB2006
<http://www.doingbusiness.org/Reforms>

Vnitrostátní a regionální projekty

Rozdíly v obchodních předpisech na vnitrostátní a regionální úrovni
<http://www.doingbusiness.org/Subnational>

Historické údaje

Upravené soubory údajů od DB 2004
<http://www.doingbusiness.org/custom-query>

Právní knihovna

Internetový soubor obchodních právních předpisů o souvisejících s podniky
<http://www.doingbusiness.org/Law-library>

Údaje o podnikání

Údaje o nové hustotě podniků (počet nově zaregistrovaných společností na 1000 obyvatel v ekonomicky činném věku) u 136 ekonomik
<http://www.doingbusiness.org/data/exploretopics/entrepreneurship>

Vzdálenost od hraniční hodnoty

Porovnání údajů o odstupu od hraniční hodnoty u 190 ekonomik v rámci regulační praxe a kalkulátor odstupu od hraniční hodnoty
<http://www.doingbusiness.org/data/distance-to-frontier>

Informace o osvědčených postupech

Údaje o tom, kde došlo k implementaci opatření správné praxe zjištěných *Doing Business*
<http://www.doingbusiness.org/data/good-practice>

Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko

STRUČNÝ
PŘEHLED

Nejnovější vnitrostátní zpráva ze série *Doing Business* v Evropské unii

Úplný text zprávy: www.doingbusiness.org/EU2

Zpráva *Doing Business* v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko se soustřeďuje na obchodní předpisy a jejich vymáhání v pěti oblastech *Doing Business*. Přesahuje rámec Záhřebu, Prahy, Lisabonu a Bratislavy a porovnává dalších 21 měst.

Tato zpráva obsahuje údaje platné ke dni 15. února 2018 a zahrnuje srovnání jinými ekonomikami na základě údajů ze zprávy *Doing Business 2018: reforma za účelem vytváření pracovních míst*.

Doing Business měří aspekty regulace, které umožňují podnikatelům založit, provozovat nebo rozšiřovat podnik nebo jim v tom brání – a dává doporučení a příklady správné praxe ke zlepšování podnikatelského prostředí.

Jednotlivé oblasti místní jurisdikce nebo praxe pokrývá pět souborů indikátorů *Doing Business*

Zahájení podnikání

Zaznamenává úkony, čas, náklady a minimální počáteční kapitál potřebný k zahájení podnikání malé nebo střední domácí společnosti s ručením omezeným, včetně genderové dimenze, která zachycuje veškerou diskriminaci podle pohlaví.

Dodávka elektrické energie

Zaznamenává úkony, čas a náklady potřebné k tomu, aby podnik získal trvalou komerční přípojku elektřiny do standardizovaného skladu, hodnotí spolehlivost dodávek elektřiny a transparentnost sazeb.

Vyřizování stavebních povolení

Zaznamenává úkony, čas a náklady, které potřebuje malá nebo střední domácí společnost k získání souhlasů potřebných k výstavbě obchodního skladu a k jeho připojení k vodovodu a kanalizaci, hodnotí mechanismy kontroly kvality a bezpečnosti v rámci systému povolování výstavby.

Převod vlastnictví k nemovité věci

Zaznamenává úkony, čas a náklady potřebné k převodu vlastnického titulu jedné domácí společnosti jiné společnosti tak, aby kupující mohl užívat nemovitost k rozšíření svého podnikání, použít ji jako zástavu nebo ji v případě potřeby prodat, hodnotí kvalitu systému pozemkové správy, včetně genderové dimenze, která zachycuje veškerou diskriminaci podle pohlaví.

Vymáhání smluvních závazků

Zaznamenává čas a náklady potřebné k řešení obchodního sporu u místního prvoinstančního soudu, který vyslechne argumenty ve věci a ustanovení znalce ke zpracování posudku o kvalitě zboží, které je předmětem sporu, posuzuje existenci osvědčených postupů a správné praxe v soudním systému.

25
měst

CHORVATSKO:

Osijek, Rijeka, Split, Varaždin, Záhřeb

ČESKÁ REPUBLIKA:

Brno, Liberec, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Praha, Ústí nad Labem

PORTUGALSKO:

Braga, Coimbra, Evora, Faro, Funchal, Lisabon, Ponta Delgada, Porto

SLOVENSKO:

Bratislava, Košice, Prešov, Trnava, Žilina

Výhody a omezení metodiky *Doing Business*

Zaměření na právo a praxi

Umožňuje praktickou aplikaci ukazatelů, protože právo je to, co mohou tvůrci politiky měnit.

Užívání standardizovaných případových scénářů

Umožňuje srovnatelnost jednotlivých lokalit, ale zmenšuje rozsah údajů.

Spoléhání se na odborné respondenty

Zachycuje poznatky těch nejzkušenějších.

Zaměření na domácí a formální sektor

Zaměřuje pozornost na formální sektor, kde jsou firmy nejproduktivnější, ale nezachycuje neformální sektor nebo zahraniční společnosti.

Doing Business nezahrnuje:

- X Bezpečnost
- X Velikost trhu
- X Makroekonomickou stabilitu
- X Stav finančního systému
- X Rozsah úplatkářství a korupce
- X Úroveň vzdělání a kvalifikace pracovních sil

Ve spolupráci Oddělení globálních indikátorů Světové banky a kanceláří Světové banky v jednotlivých zemích s Agenturou pro investice a konkurenceschopnost pod záštitou chorvatského Ministerstva hospodářství, podnikání a řemesel, Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky, portugalského Ministerstva pro úřad vlády a modernizaci státní správy a slovenského Ministerstva hospodářství a Ministerstva financí.
Financováno Evropskou komisí – Generálním ředitelstvím pro regionální a městskou politiku.

Obsah

Slovo úvodem	vii
Přehled	1
Jaká jsou hlavní zjištění?	2
Jak dál?	9
<hr/>	
Zahájení podnikání	18
Jak funguje zahájení podnikání v uvedených čtyřech členských státech?	19
Co lze zlepšit?	26
Vyřizování stavebních povolení	33
Jak funguje vyřizování stavebních povolení v uvedených čtyřech členských státech?	34
Co lze zlepšit?	41
Dodávka elektrické energie	46
Jak funguje Dodávka elektrické energie v uvedených čtyřech členských státech?	47
Co lze zlepšit?	54
Převod vlastnictví nemovité věci	58
Jak funguje zápis vlastnictví nemovitosti v uvedených čtyřech členských státech?	60
Co lze zlepšit?	67
Vymáhání smluvních závazků	71
Jak funguje vymáhání smluvních závazků v uvedených čtyřech členských státech?	72
Co lze zlepšit?	80
<hr/>	
O studii <i>Doing Business</i> a o zprávě <i>Doing Business</i> v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko	84
Vysvětlivky k údajům	97
Rychlý přehled měst	120
Přehled indikátorů	124
Podrobnosti o jednotlivých indikátorech	129
Zahájení podnikání	129
Vyřizování stavebních povolení	130
Dodávka elektrické energie	137
Převod vlastnictví nemovité věci	140
Vymáhání smluvních závazků	143
<hr/>	
Poděkování	145
<hr/>	
Rámečky	
1.1 Co měří iniciativa <i>Doing Business</i> v Evropské unii?	2
1.2 Jak proběhlo vzájemné učení v jiných členských státech EU?	11
1.3 SIMPLEX: kombinování elektronické státní správy a snižování byrokracie v Portugalsku	13
2.1 Jak se v České republice vyplatilo snížení požadavku na minimální počáteční kapitál	28

2.2 Zavedení platformy k poskytování služeb e-governmentu na Slovensku	30
2.3 E-government v České republice: používání datových schránek k posílení komunikace obchodních společností	31
5.1 Nástup elektronické registrace nemovitostí – dánský příklad správné praxe v EU	69
6.1 Nová éra vymáhání rozsudků v Portugalsku	78
6.2 Elektronická podání budou zavedena u všech chorvatských soudů	80

Slovo úvodem

Politika soudržnosti, která představuje hlavní investiční politiku Evropské unie, má větší dopad na hospodářský vývoj v regionech s dobrým podnikatelským prostředím. Zpráva *Doing Business* však ukazuje, že mezi členskými státy EU i v jejich rámci nadále existují podstatné rozdíly mezi podnikatelským prostředím. V regionech, kde se firmy střetávají s vyššími náklady a delšími prodlevami, budou regionální rozvojové strategie usilovat o další povzbuzení podnikání a investic. Bez dalších investic a nově založených podniků bude multiplikační účinek regionálních rozvojových politik omezen.

Politika soudržnosti investuje podstatnou část svých finančních prostředků v méně vyspělých regionech a zemích, které mívají méně příznivé podnikatelské prostředí. V důsledku toho bude mít zkrácení prodlev a snížení nákladů firem zásadní význam při poskytování pomoci těmto regionům a zemím, aby dosáhly zbytek EU. Jak 7. zpráva o soudržnosti,¹ tak i Zpráva EK o konkurenceschopnosti v regionech s nízkým příjmy a nízkým růstem² zdůraznily potřebu zlepšit veřejnou správu a zajistit větší transparentnost a účinnost postupů.

Jsme potěšeni, že jsme mohli spojit síly se Světovou bankou a s vládami České republiky, Chorvatska, Portugalska a Slovenska při zpracovávání této studie v 25 městech – se zaměřením na regulační systém, povahu podnikové správy a řízení a efektivnost úřadů. Další zjednodušení podnikání je důležité zvláště pro malé a střední podniky, které často postrádají zdroje k tomu, aby se mohly rychle vypořádat s těmito administrativními požadavky.

Tato zpráva je druhou v sérii zpráv zpracovávaných v rámci projektu *Doing Business*, jež se zabývají členskými státy Evropské unie na úrovni jednotlivých států a regionů, které získávají finance od Generálního ředitelství pro regionální politiku. První zpráva, publikovaná v roce 2017, se zabývala Bulharskem, Maďarskem a Rumunskem. Cílem je pokračovat ve zpracovávání této série zpráv, dokud nebudou pokryty všechny členské státy s nejméně čtyřmi milióny obyvatel.

K výrazným výsledkům zprávy patří tyto závěry:

- Omezení složitosti úředních postupů by bylo přínosem pro všechny čtyři země. Procesy uplatňované při zahájení podnikání a při vyřizování stavebních povolení jsou ve většině těchto zemí složitější než průměr EU.
- Portugalsko vykazuje ze všech čtyř těchto zemí největší homogenitu, což ukazuje na relativně soustavné uplatňování předpisů v rámci celé země. Naopak v České republice a Chorvatsku se projevují největší rozdíly v rámci jednoho státu.
- Podnikání je jednodušší v menších chorvatských městech, zatímco největší města v České republice, Praha a Brno, podávají lepší výkony než jejich menší protějšky. Praha je jediným hlavním městem, které dosáhlo prvního místa v rámci své země. Bratislava, Lisabon i Záhřeb pokulhávají za většinou menších měst ve svých zemích.
- Nejvyšší rozdíly v rámci jednotlivých zemí se vyskytují ve vyřizování stavebních povolení, zajištění dodávek elektřiny a vymáhání smluvních

závazků. Například co se týče dodávek elektřiny, má slovenské město Žilina lepší výsledky než Rakousko, které jsou navíc dostatečně vysoké k tomu, aby se zařadila mezi 10 prvních členských států EU. Naproti tomu jsou výsledky jiného slovenského města – Trnavy – nižší než průměr EU.

- Jelikož celosvětové pořadí zemí z pohledu *Doing Business* vychází z výkonnosti hlavního města, by zlepšení v Záhřebu a Bratislavě zajistilo vyšší pořadí pro Chorvatsko a pro Slovensko. Pokud by Záhřeb dosáhl nejlepší výkonnosti dosažené v pěti městech a pěti zde měřených oblastech, postoupilo by Chorvatsko na 40. místo ve světovém žebříčku 190 ekonomik, což se týče snadnosti podnikání – o 11 míst oproti svému současnému pořadí ve zprávě *Doing Business 2018*. A pokud by Bratislava převzala všechnu správnou praxi zjištěnou v rámci Slovenska, byla by na 30. místě světového žebříčku 190 ekonomik, což se týče snadnosti podnikání – o 9 míst výše než je současné pořadí Slovenska ve zprávě *Doing Business 2018*.

Doufáme, že tato zpráva pomůže členským státům, regionům a městům při zjišťování hlavních překážek a nalézání správné praxe v zájmu zlepšování jejich podnikatelského prostředí.

Marc Lemaitre,

Generální ředitel pro regionální politiku
Evropská komise

¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/cohesion-report/

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/competitiveness-in-low-income-and-low-growth-regions-the-lagging-regions-report

Přehled

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Výsledky měst v Chorvatsku a České republice se výrazně liší: v obou zemích je rozdíl mezi nejlépe a nejhůře vyhodnocenými městy téměř šest bodů DTF, které vyjadřují vzdálenost k hraniční hodnotě, neboli jak daleko je každé město ke globálně osvědčeným postupům v absolutních hodnotách.
- Portugalsko vykazuje nejvyšší homogenitu mezi jednotlivými městy, s nejmenším rozdílem v bodech DTF (méně než dva body) - což naznačuje relativně konzistentní implementaci předpisů v celé zemi.
- Celkově jsou nejvýraznější rozdíly mezi městy v každé zemi v oblastech vyřizování stavebních povolení, dodávky elektrické energie a vymáhání smluvních závazků.
- Všechny čtyři země by měly prospěch ze snižování složitosti administrativních úkonů. Většina měst srovnávaných v této zprávě má postupy pro zahájení podnikání a vyřizování stavebních povolení, které jsou složitější než je průměr v členských státech Evropské unie.
- Praha, která patří k nejlépe hodnoceným městům v České republice, je výjimkou mezi hlavními městy. Bratislava, Lisabon a Záhřeb zaostávají v hodnocení za většinou menších měst v rámci svých zemí.
- Reformně nalažení úředníci mohou hmatatelným způsobem zlepšit kvalitu podnikatelského prostředí replikací osvědčených postupů v jiných městech v rámci stejné země. Přijetím všech osvědčených postupů identifikovaných na místní úrovni by se čtyři státy podstatně přiblížily ke globálně osvědčeným, regulačním postupům. Pro Chorvatsko by to znamenalo pokrok o 11 míst a pro Slovensko o 9 míst v globálním žebříčku 190 ekonomik *Doing Business*.

Jedním z hlavních cílů Evropské unie je dosáhnout lepší hospodářské a sociální soudržnosti. To vyžaduje snižování rozdílů v úrovních ekonomického rozvoje mezi jednotlivými regiony EU. Ale plány a strategie hospodářského rozvoje mohou přinést dobré výsledky jen v příznivém investičním prostředí. Proto je důležité vytvářet stejné podmínky pro všechny hospodářské subjekty, aby podnikatelé, kteří mají dobré nápady a energii, mohli zakládat a rozvíjet podniky, a vytvářet tak pracovní místa. To je důležité zejména pro malé a střední podniky, které tvoří více než 98 % všech podniků v EU a které zajišťují přibližně dvě třetiny pracovních míst v soukromém sektoru (pokud jde o nebankové společnosti), což představuje pracovní místa pro 93 milionů lidí.¹

Regulace podnikatelské činnosti, která je srozumitelná, jednoduchá a koherentní, představuje stabilní a předvídatelná pravidla, která podniky potřebují k efektivnímu fungování, dlouhodobému rozvoji a pro udržitelný hospodářský rozvoj. Naopak nadměrná regulace může omezit schopnost firem dosáhnout minimální velikosti, která je potřebná k tomu, aby byly konkurenceschopné – což

podkopává jejich možnosti stát se produktivními, působit mezinárodně a přilákat zahraniční investice.

JAKÁ JSOU HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ?

Zjištění této studie odhalují podstatnou odlišnost v regulaci podnikatelského prostředí mezi čtyřmi zeměmi, a v mnoha případech i mezi městy ve stejné zemi. Tyto rozdíly jsou důležité. Nedávný výzkum Světové banky poukazuje na to, že firmy, které se nacházejí v regionech s lepším podnikatelským prostředím, dosahují lepších výsledků v prodeji, zaměstnanosti, produktivitě a investicích.²

Mnohé aspekty regulace podniků, které jsou analyzovány v této zprávě, jsou dány celostátní právní úpravou. Ale způsob implementace regulací se může mezi městy a regiony podstatně lišit (viz rámeček 1.1). Kromě celostátního legislativního rámce si místní úřady mohou stanovit také své vlastní regulace, politiky a pobídky, které mohou vést k důležitým rozdílům v byrokratické zátěži pro podnikání. Rozdíly v provádění předpisů mezi různými lokalitami ve stejné zemi mohou

zákonodárcům pomoci při identifikaci příležitostí ke zlepšení administrativních procesů a vybudování kapacit místních institucí.

Z těchto čtyř zemí projevuje Portugalsko nejsoudržnější implementaci v porovnávaných městech, s nejmenšími rozdíly v bodech určujících vzdálenost k hraniční hodnotě – což poukazuje na to, jak daleko se každé město nachází od nejlepších, globálně osvědčených postupů v absolutním vyjádření a také poskytuje základ pro umístění daného města. Česká republika a Chorvatsko vykazují největší rozdíly na regionální úrovni.

Kromě toho Bratislava, Lisabon a Záhřeb zaostávají za většinou malých měst ve svých zemích, no Praha se umístila na prvním místě v České republice. Celkově jsou nejviditelnější rozdíly v každé zemi v oblasti vyřizování stavebních povolení, dodávkách elektrické energie a vymáhání smluvních závazků.

Jak se liší podnikatelské prostředí na regionální úrovni v České republice?

Mezi sedmi městy porovnávanými v České republice se snadněji podniká

RÁMEČEK 1.1 Co měří iniciativa *Doing Business* v Evropské unii?

Iniciativa *Doing Business* sleduje regulace a nařízení, které mají dopad zejména na malé a střední podniky v 190 zemích světa. Ve výroční zprávě *Doing Business* je každá země zastoupena svým největším ekonomickým centrem.^a Zprávy iniciativy *Doing Business* na regionální úrovni poskytují podrobnější obraz, protože mnoho regulací a administrativních opatření zavádějí nebo uplatňují místní orgány. Snižování zbytečné regulační zátěže pro obchodní společnosti si vyžaduje koordinaci mezi úřady a institucemi na různých úrovních vlády.

Předkládaná studie je nejnovější z řady, která rozšiřuje referenční srovnávání na sekundární města v členských státech EU s počtem obyvatelstva vyšším než 4 miliony a poskytuje tak podrobnější obraz o podnikatelském a právním prostředí.^b Tato edice obsahuje 25 měst v Chorvatsku, České republice, Portugalsku a na Slovensku.^c Tyto čtyři země spájí velký potenciál ekonomického růstu, silný zájem o konvergenci s ostatními členskými státy EU, zlepšování investičního prostředí a rozvoj podnikatelské sféry. Zaměřuje se na soubor ukazatelů, které měří složitost a náklady na regulační procesy, a také sílu právních institucí ovlivňujících pět stupňů života MSP: zahájení podnikání, postupy při vyřizování stavebních povolení, dodávky elektrické energie, převod vlastnictví nemovitě věci a vymáhání smluvních závazků u místního soudu.

a. Jedenáct zemí s počtem obyvatel nad 100 milionů k roku 2013 (Bangladéš, Brazílie, Čína, Indie, Indonésie, Japonsko, Mexiko, Nigérie, Pákistán, Rusko a Spojené státy) jsou také zastoupeny druhým největším obchodním městem. Údaje za těchto 11 zemí jsou založeny na váženém průměru ve vztahu k populaci za dvě největší obchodní města.

b. Mezi předchozí studie patří studie Světové banky *Doing Business v Evropské unii 2017: Bulharsko, Maďarsko a Rumunsko* (Washington, DC: World Bank, 2017), *Doing Business v Polsku 2015* (Washington, DC: World Bank, 2015), *Doing Business ve Španělsku 2015* (Washington, DC: World Bank, 2015) a *Doing Business v Itálii 2013* (Washington, DC: World Bank, 2013).

c. Osijek, Rijeka, Split, Varazdin a Záhřeb v Chorvatsku; Brno, Liberec, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Praha a Ústí nad Labem v České republice; Braga, Coimbra, Evora, Faro, Funchal, Lisabon, Ponta Delgada a Porto v Portugalsku; Bratislava, Košice, Prešov, Trnava a Žilina na Slovensku.

(s ohledem na pět vyhodnocovaných oblastí) ve třech největších městech v zemi – v Praze, Brně a Ostravě. Praha je na prvním místě ve dvou oblastech (dodávky elektrické energie a vymáhání smluvních závazků), zatímco Brno je první ve vyřizování stavebních povolení a Ostrava v převodu vlastnictví nemovitě věci. Tyto výsledky prokazují potenciál velkých měst regulovat kvalitně a efektivně, využívat jednotkových úspor z vyšších objemů transakcí, a úspěšně investovat do modernizace administrativy.

V České republice nacházíme největší rozdíly v podnikatelském prostředí na místní úrovni mezi čtyřmi zeměmi spadajícími pod tuto studii. Prahu, s největším počtem bodů DTF a tudíž s nejmenší celkovou vzdáleností od hraniční hodnoty, odděluje od Liberce, s nejnižší hodnotou, skoro 6 bodů (tabulka 1.1).

Největší rozdíl spočívá v dodávkách elektrické energie (obrázek 1.1). Je to především způsobeno rozdíly v typu síťového připojení pro nový sklad, tak jak je popsán v metodologii *Doing Business*. V pěti ze sedmi českých měst se takový sklad obvykle připojí na síť vysokého napětí, co si ve srovnání s průměrem EU vyžaduje více času i nákladů. Proces připojení může trvat téměř 8 měsíců (jako v

případě Ústí nad Labem), což je způsobeno především časem, který je potřebný k získání několika městských povolení. Kromě toho musí podnikatel uhradit veškeré počáteční náklady, včetně zakoupení trafostanice, které mohou představovat 283,2 % příjmu na obyvatele (jak je to v Ostravě). Jen v Brně a Praze je pravděpodobné, že se nový sklad napojí na síť nízkého napětí a to je podstatný rozdíl: v Praze je takový proces dokončen za dva měsíce a s náklady ve výši 25,9 % příjmu na obyvatele.

Očividné vnitrostátní rozdíly se také projevují v zahájení podnikání, ve vyřizování stavebních povolení a ve vymáhání smluvních závazků, tedy ve třech oblastech, kde Česká republika zaostává za ostatními státy v EU. Dokonce i to nejlepší české město má v těchto třech oblastech delší vzdálenost k hraniční hodnotě, než je průměr v EU.

Čas je také příčina rozdílů mezi českými městy, pokud jde o snadnost založení společnosti s ručením omezeným. Rozdíl v čase způsobuje zápis na finančním úřadě. Registrace k daní z příjmů obvykle trvá jeden až pět dní. Ale pokud jde o daň z přidané hodnoty (DPH), žadatelé mohou čekat od 10 dnů v Olomouci a Ústí nad Labem až do 18 dní v Praze. Všechna

města vyžadují stejných osm postupů spojených se založením společnosti; z členských států EU jen Německo jich vyžaduje více (devět).

Vyřizování stavebních povolení vyžaduje buď 20, nebo 21 procedur, v závislosti na městě. V některých městech investoři absolvují neformální střetnutí s odborem životního prostředí městského úřadu, aby prodiskutovali požadavky na dopady stavby na životní prostředí. Hlavním důvodem celkového vysokého počtu úkonů je počet povolení před zahájením stavby, která jsou v České republice vyžadována; v průměru 13 – největší počet z členských států EU, což způsobuje také vysoké nároky na čas. V Olomouci, kde je tento proces nejpomalejší, se stavební povolení vyřídí za 9 měsíců. Tento proces je rychlejší v Brně díky efektivní komunikaci s investory, kratším lhůtám pro získání územního povolení a vyřízení všech povolení potřebných před zahájením stavby. Poskytovatele elektřiny, vody a kanalizačních služeb dokážou rychle identifikovat místa pro připojení díky používání aktualizovaných map infrastruktury.

Vymáhání smluvních závazků je nejkratší v Praze, kde proces vymodelován na základě metodologie *Doing Business* trvá

TABULKA 1.1 Větší města v České republice regulují měřené oblasti efektivněji než menší města

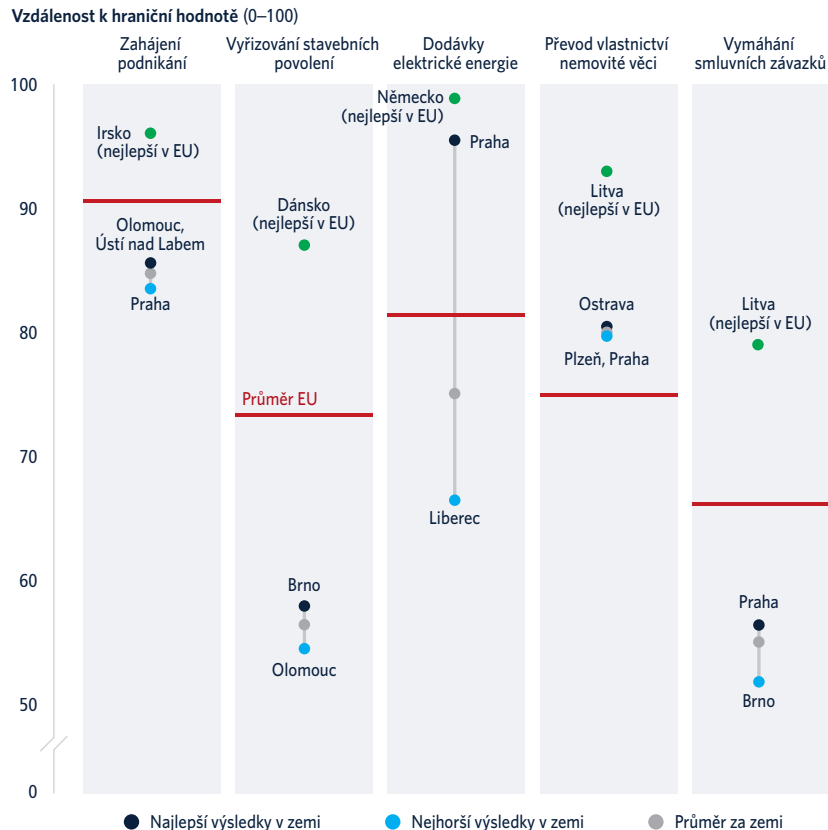
Město	Obyvatelstvo	Souhrnné umístění (1-7) ^a		Zahájení podnikání		Vyřizování stavebních povolení		Dodávky elektrické energie		Převod vlastnictví nemovitě věci		Vymáhání smluvních závazků	
		Souhrnný počet bodů DTF (0-100) ^a	Pořadí (1-7)	Počet bodů DTF (0-100)	Pořadí (1-7)	Počet bodů DTF (0-100)	Pořadí (1-7)	Počet bodů DTF (0-100)	Pořadí (1-7)	Počet bodů DTF (0-100)	Pořadí (1-7)	Počet bodů DTF (0-100)	
Praha	1.267.449	1	74,24	7	83,55	5	56,17	1	95,35	6	79,74	1	56,38
Brno	377.028	2	72,88	4	84,55	1	57,90	2	89,92	2	80,10	7	51,95
Ostrava	292.681	3	69,67	3	85,31	3	56,89	3	69,89	1	80,22	3	56,05
Plzeň	169.858	4	69,13	4	84,55	6	55,38	4	69,67	6	79,74	2	56,32
Ústí nad Labem	93.248	5	69,11	1	85,56	2	57,24	5	67,70	2	80,10	5	54,96
Olomouc	100.154	6	68,54	1	85,56	7	54,45	6	67,09	4	79,98	4	55,64
Liberec	103.288	7	68,28	2	84,55	4	56,67	7	66,32	4	79,98	6	53,86

Zdroj: databáze *Doing Business*. Údaje o obyvatelstvu: Eurostat.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, kterých dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pro více informací viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Chorvatsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko“. Údaje za Prahu byly od vydání zprávy *Doing Business* 2018 revidovány. Kompletní soubor údajů je uveden na webové stránce *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

a. Na základě počtu bodů DTF každého ze sedmi měst v rámci pěti regulačních oblastí uvedených v tabulce.

OBRÁZEK 1.1 V České republice spočívají největší rozdíly v regulaci napojení a dodávek elektřiny

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Průměry za Českou republiku vycházejí z údajů o sedmi městech, které byly v této zemi porovnávány. Průměry za EU vycházejí z údajů o 28 členských státech EU dle úrovně hospodářství.

více než 22 měsíců. V Brně stejný proces trvá o 5 měsíců déle. Ale i v Praze tento proces trvá déle, než je průměr v EU. A z členských států EU má jen Spojené království vyšší náklady spojené s vymáháním smluv než česká města.

Při převodu vlastnictví nemovité věci prokazují česká města homogenní výsledky – a všechny mají vzdálenost k hraniční hodnotě nižší, než je průměr v EU. Rozdíly jsou pouze v délce trvání samotného procesu, což závisí především na účinnosti místního katastrálního úřadu: čas potřebný na zaregistrování převodu nemovité věci, jak je to popsáno v metodologii *Doing Business*, je do 23,5 dní (v Ostravě) do 27,5 dnů (v Plzni a Praze).

Jak se liší podnikatelské prostředí na regionální úrovni v Chorvatsku?

Za všech pět měřených regulačních oblastí se celkově nejsnadněji podniká ve Varaždinu a nejhůře ve Splitu (tabulka 1.2). Pokud se na to podíváme jednotlivě, umístění pěti měst porovnávaných v Chorvatsku přinesli některé neočekávané výsledky. Jako i v jiných hospodářstvích na celém světě, města, která se mohou zdát méně dynamická, se překvapivě umístili na předních místech, zatímco větší obchodní centra zaostali. Důvodem může být, že iniciativa *Doing Business* neměří všechny aspekty podnikatelského prostředí, na kterých podnikatelům a investorům záleží – a také

neměří všechny faktory, které mají vliv na konkurenceschopnost.³

Podrobný pohled na jednotlivá umístění vede k několika pozorováním. Zaprvé, žádné město neexceluje ve všech pěti měřených oblastech. Začít s podnikáním je nejsnadnější ve Splitu, kde je založeno nejvíce společností s ručením omezeným využíváním elektronických služeb platformy HITRO.HR – ve Splitu se tato platforma využívá nejvíc ze všech pěti měst.⁴ Ve Varaždinu se nejsnadněji vybavuje stavební povolení. Toto město také vede v dodávkách elektrické energie díky spolehlivějším zdrojům – s kratšími a méně častými výpadky než v jiných městech – a díky relativně krátkému čekání na novou přípojku. Osijek vyniká v oblastech převodu vlastnictví nemovité věci a vymáhání smluvních závazků – částečně díky menšímu počtu nevyřízených žádostí z minulosti a rychlejšímu zpracování elektronicky podaných žádostí o převod vlastnictví nemovité věci prostřednictvím nového softwaru, který byl zaveden v únoru 2017, také přispělo k vysokému hodnocení Osijeku. Rijeka se umístila na druhém místě ve čtyřech oblastech a zaostává pouze ve vymáhání smluvních závazků.

Zadruhé mezi pěti městy existují podstatné rozdíly v implementaci regulace podnikatelského prostředí. Vícenásobné reformy během několika posledních let vedly k nesrovnalostem ve způsobu, jakým je regulace implementována na lokální úrovni. Navíc se zdá, že nerovnoměrné objemy transakcí ovlivňují implementaci v některých oblastech. Například ve Splitu se díky vysoké pracovní zátěži na úřadě pro výstavbu čeká na povolení třikrát déle, než je průměr v ostatních městech – tři měsíce namísto jednoho.

Ale ne všechna města si s vysokým objemem žádostí neví rady. Zároveň vyřizuje převody majetku o měsíc rychleji než Split, a to i přes čtyřnásobně vyšší počet případů.⁵ Dobré řízení, vyškolený personál a efektivní vnitřní procesy mohou významně přispět ke zmírnění problémů

TABULKA 1.2 Menší města v Chorvatsku regulují podnikatelské prostředí efektivněji než větší města

Město	Obyvatelstvo	Souhrnné umístění (1–5) ^a	Souhrnný počet bodů DTF (0–100) ^a	Zahájení podnikání		Vyřizování stavebních povolení		Dodávky elektrické energie		Převod vlastnictví nemovitě věci		Vymáhání smluvních závazků	
				Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)
Varaždin	46.946	1	75,89	4	85,38	1	66,20	1	84,29	3	74,07	3	69,49
Osijek	105.921	2	75,68	3	85,50	2	61,10	4	81,70	1	75,86	1	74,24
Rijeka	121.975	3	74,45	2	87,59	2	61,10	2	82,87	2	75,02	4	65,67
Záhřeb	801.349	4	72,47	5	82,49	4	54,77	5	80,43	3	74,07	2	70,60
Split	173.109	5	70,50	1	89,55	5	43,67	3	82,66	5	71,08	5	65,56

Zdroj: databáze *Doing Business*, údaje o obyvatelstvu: Eurostat pro všechna města kromě Varaždina (chorvatsky Statistický úřad).

Poznámka: Vzdálenost k hranici hodnot naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, kterých dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pro více informací viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Chorvatsko, eská republika, Portugalsko a Slovensko“. Údaje za Záhřeb byly od vydání zprávy *Doing Business* 2018 revidovány. Kompletní soubor údajů je uveden na webové stránce *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

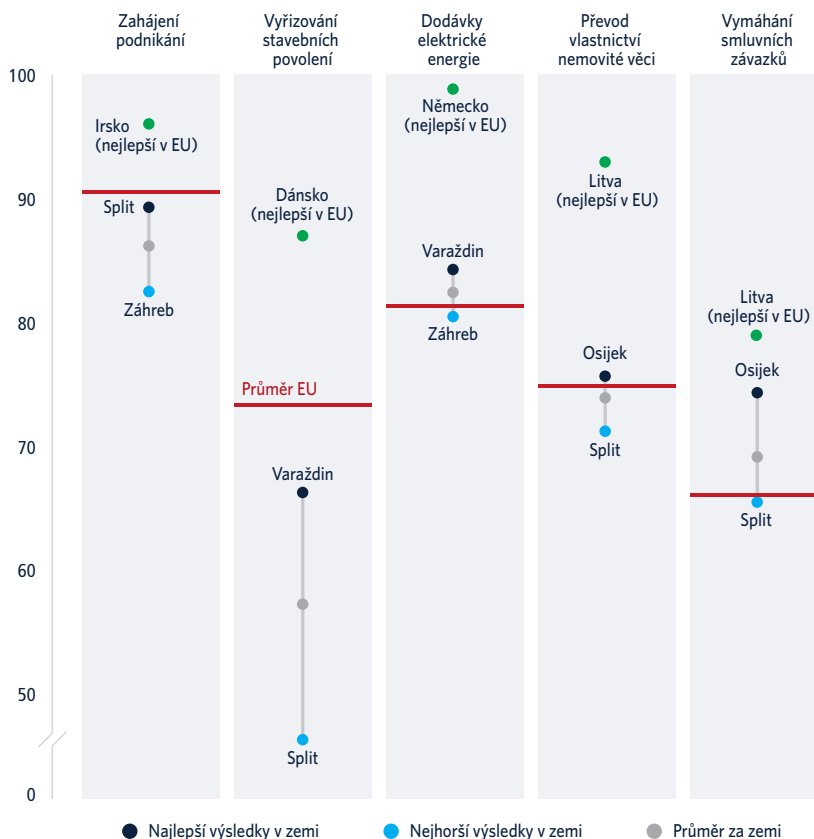
a. Na základě počtu bodů DTF každého z pěti měst v rámci pěti regulačních oblastí uvedených v tabulce.

spojených s vyššími objemy případů, aniž by bylo nutné žádat o dodatečné zdroje. Některé ostatní členské státy EU jsou toho také dobrými příklady. Například v Polsku se na soudní řízení v Krakově čeká méně než jeden rok, což je o šest měsíců méně než v Gdaňsku nebo ve Varšavě.⁶ Soudci v Krakově se řídí národně osvědčenými postupy a využívají aktivní správu případů, ustanovení občanského soudního řádu o předkládání důkazů, a pokud je to možné, stanoví časový plán pro vyslyšení a obhajobu.

Zatřetí, největší rozdíly v Chorvatsku byly zaznamenány při vyřizování stavebních povolení, vymáhání smluvních závazků a zahájení podnikání (obrázek 1.2). Například získání stavebního povolení pro jednoduchý sklad ve Varaždínu trvá 112 dní a náklady představují 5,3 % hodnoty skladu – což je o polovinu rychleji a náklady jsou o třetinu nižší než ve Splitu. Mezi důvody takovýchto rozdílů patří vysoká pracovní zátěž stavebního úřadu ve Splitu, povinné příspěvky na rozvoj místní infrastruktury a dodatečné požadavky městského úřadu – například povinnost vykonat inspekci práce a získat povolení od správy sběru odpadků. Pokud jde o vzdálenost od hraniční hodnoty v oblasti vyřizování stavebních povolení, která dosahuje hodnoty 43,67 bodů, Split patří mezi posledních 10 procent ekonomik globálně. Ale celkové hodnocení

OBRÁZEK 1.2 V Chorvatsku největší rozdíly spočívají ve vyřizování stavebních povolení, vymáhání smluvních závazků a zahájení podnikání

Vzdálenost k hraniční hodnotě (0–100)

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Průměry za Chorvatsko vycházejí z údajů o pěti městech, které byly v této zemi porovnávány. Průměry za EU vycházejí z údajů o 28 členských státech EU dle úrovně hospodářství.

Varaždínu ve výši 66,20 bodů je nad globálním průměrem.

Pokud jde o vymáhání smluvních závazků, Osijek s počtem bodů 74,24 by se zařadil mezi čtyři nejlepší členské státy EU, za Litvou, Rakouskem a Estonskem. Split by byl s počtem bodů 65,56 pod průměrem EU. Není to až tak překvapující: uzavření případů, které se řeší u obchodních soudů ve Splitu, si obvykle vyžaduje několik slyšení. Odročení a změny časového harmonogramu také přispívají ke zpožděním. Vypracování znaleckých posudků trvá dlouho a znalci často předkládají své posudky po termínu. Proto vyřešení obchodního sporu a vykonatelnost rozsudků trvá téměř o 11 měsíců déle ve Splitu než v Osijeku a počet nevyřízených záležitostí je téměř dvojnásobný (15,9% případů je starších než 3 roky oproti 8,7 % případů v Osijeku).⁷

Podobné rozdíly existují i při zahájení podnikání – z důvodu rozdílů ve způsobu registrace podniků na rejstříkovém soude. Více než polovina všech obchodních společností ve Splitu je založena prostřednictvím platformy HITRO.HR. Založení podniku ve Splitu vyžaduje šest procedur a trvá šest dní. V Záhřebu si tento proces

vyžaduje osm procedur a trvá tři týdny. Z pěti zkoumaných měst je Záhřeb jediným městem, ve kterém většina společností s ručením omezeným nebyla založena prostřednictvím elektronické služby dostupné na HITRO.HR, nebo u notáře.⁸

Jak se liší podnikatelské prostředí na regionální úrovni v Portugalsku?

Pokud jde o pět měřených oblastí, Ponta Delgada a Evora jsou na vedoucích pozicích z osmi srovnávaných měst v Portugalsku, zatímco Braga a Faro se umístily na posledních příčkách. Ale rozdíly v implementaci regulací jsou méně výrazné v Portugalsku než v ostatních třech členských zemích, což naznačuje relativně konzistentní implementaci nařízení v této zemi. Ve skutečnosti je mezi městy Ponta Delgada a Braga rozdíl v agregované vzdálenosti k hraniční hodnotě pouze 1,81 bodu (tabulka 1.3).

Přesto některé rozdíly existují a žádné město neexceluje ve všech pěti oblastech. Porto je na prvním místě ve vyřizování stavebních povolení, ale pokud jde o převod vlastnictví nemovité věci a vymáhání smluvních závazků, umísťuje se na spodních příčkách. Coimbra vede v

dodávkách elektrické energie a ve vymáhání smluvních závazků, ale zaostává v oblasti vyřizování stavebních povolení. Faro spolu s městy Funchal a Ponta Delgada je na předním místě v převodu vlastnictví nemovitého majetku, ale v oblasti dodávek elektrické energie je na posledním místě.

Největší rozdíly ve výsledcích portugalských měst byly zaznamenány v dodávkách elektrické energie a ve vyřizování stavebních povolení (obrázek 1.3). Pokud jde o tyto dvě oblasti, některá města překonala průměr EU, zatímco ostatní zaostali. Ale pokud jde o zahájení podnikání, vymáhání smluvních závazků a převod vlastnictví nemovité věci, všech osm měst překonalo průměr EU.

Rozdíly v počtu bodů v souvislosti s vyřizováním stavebních povolení odrážejí především rozdíl v čase, který je potřebný k získání všech povolení na výstavbu a uvedení obchodního skladu do provozu. Zatímco v Portu tento proces trvá o trochu déle než pět měsíců, v Coimbre trvá téměř devět měsíců. Tento rozdíl je způsoben pomalejším zpracováváním na městských úřadech: v Coimbre trvá schválení architektonických projektů až

TABULKA 1.3 Rozdíly mezi hodnocenými městy v Portugalsku jsou minimální – méně než 2 body i mezi nejlepší a nejhůře vyhodnocenými městy

Město	Obyvatelstvo	Souhrnné umístění (1–8) ^a		Zahájení podnikání		Vyřizování stavebních povolení		Dodávky elektrické energie		Převod vlastnictví nemovité věci		Vymáhání smluvních závazků	
		Počet bodů DTF (0–100) ^a	Pořadí (1–8)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–8)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–8)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–8)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–8)	Počet bodů DTF (0–100)	
Ponta Delgada	68.352	1	80,37	1	90,88	2	73,59	3	85,12	1	79,43	4	72,82
Evora	56.596	2	80,20	1	90,88	3	73,53	5	84,19	5	79,19	3	73,23
Funchal	104.813	3	80,18	1	90,88	6	72,83	4	84,96	1	79,43	4	72,82
Coimbra	134.348	4	79,59	1	90,88	8	65,93	1	87,49	6	79,07	1	74,60
Porto	948.613	5	79,51	1	90,88	1	74,04	6	82,71	7	78,59	7	71,32
Lisabon	1.842.352	6	79,34	1	90,88	5	73,10	2	86,45	8	78,35	8	67,91
Faro	61.073	7	78,97	1	90,88	4	73,42	8	78,83	1	79,43	6	72,28
Braga	181.182	8	78,56	1	90,88	7	66,58	7	82,27	4	79,31	2	73,78

Zdroj: databáze *Doing Business*. Údaje o obyvatelstvu: Eurostat za všechna města kromě Evora (Statistics Portugal)

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, kterých dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pro více informací viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Chorvatsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko“. Údaje za Lisabon byly od vydání zprávy *Doing Business* 2018 revidovány. Kompletní soubor údajů je uveden na webové stránce *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

a. Na základě počtu bodů DTF každého z osmi měst v rámci pěti regulačních oblastí uvedených v tabulce.

OBRÁZEK 1.3 V Portugalsku největší rozdíly spočívají v dodávkách elektrické energie a ve vyřizování stavebních povolení

Zdroj: databáze analýzy *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hraniční osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Průměry za Portugalsko vycházejí z údajů o osmi městech, které byly v této zemi porovnávány. Průměry za EU vycházejí z údajů o 28 členských státech EU dle úrovně hospodářství.

šest měsíců. Zpoždění se týkají komplikovaných místních regulací týkajících povolení vzhledem k platným urbanizačním plánům a sladěním s národními stavebními nařízeními. Svou roli hraje také efektivnost místních úřadů.

Proces dodávek elektrické energie je jednodušší v městech Coimbra a Ponta Delgada. V těchto městech zákazníci absolvují čtyři procedury namísto šesti ve městech Braga, Faro a Porto. Distributor v Coimbre zavedl geo-referencovaný systém, kterým se eliminovala potřeba návštěvy skladu pro účely stanovení nákladů na přípojku. A ve městě Ponta Delgada zákazníci nemusejí získat

osvědčení o vnitřní elektroinstalaci budovy; místo toho mohou předložit podmínky odpovědnosti podepsané technikem.

Ve městě Funchal je nejrychlejší vybavení nové přípojky (50 dní). Distribuční společnost umí relativně rychle prověřit žádosti. A zákazníkům stačí předložit oznámení o dokončení vnitřní elektroinstalace – místo toho, aby specializovaná firma provedla kontrolu, která se vyžaduje jinde v Portugalsku.

Vymáhání smluvních závazků je nejrychlejší ve městech Coimbra a Braga díky kratším soudním prodlevám ve vztahu ke jmenování soudních znalců,

získání a připomínkování jejich posudků a stanovení data slyšení. Lisabon a Porto jsou speciální případy, protože se svými metropolitními oblastmi tvoří dohromady více než polovinu obyvatelstva Portugalska. Soudy v těchto městech musí řešit velké množství případů, z nichž mnohé představují složité obchodní spory, jejichž vyřešení trvá déle. Obecně Portugalsko vyniká v nízkých počátečních nákladech na vymáhání nároků: na začátku takového řízení věřitel uhradí pouze 0,5 % nárokované částky (méně než 200 eur).

Z pěti měřených regulačních procesů – převod vlastnictví nemovité věci a zahájení podnikání patří mezi nejvíce standardizované procesy v Portugalsku. Převod vlastnictví nemovité věci si ve všech osmi městech vyžaduje jen jeden úkon – Portugalsko je jednou ze čtyř zemí na celém světě, v níž se vyžaduje pouze jedna interakce s úřady. V městech Faro, Funchal a Ponta Delgada stačí přijít do místní pobočky Casa Pronto a za pár hodin je žádost vyřízena. V ostatních městech je obvykle třeba si schůzku domluvit a pak čekat přibližně 8 dní, jako například v Portu, nebo 10 dní v Lisabonu.

Portugalsko také disponuje jednotným kontaktním místem a elektronickou platformou pro založení obchodní společnosti (viz rámeček 1.3). Podnikatel může zaregistrovat společnost do obchodního rejstříku a za jednu nebo dvě hodiny vybaví také zápis na finančním úřadě, v sociální pojišťovně a na úřadě práce. Všechny informace jsou automaticky sdíleny mezi zúčastněnými veřejnými institucemi. Založení podniku může být v podstatě dokončeno během jedné návštěvy, ačkoli v Lisabonu a Portu může být nutné si předem schůzku dohodnout.

Jak se liší podnikatelské prostředí na regionální úrovni na Slovensku?

Slovenští podnikatelé v různých městech čelí různým regulačním požadavkům. Na Slovensku se obchodní společnost jednodušeji zakládá v Prešově a Žilíně, kde

získání potvrzení o daňových nedoplatcích a registrace pro DPH na finančním úřadě trvá 8 dní – o týden méně než v Bratislavě. Stavební povolení se nejrychleji vyřizují v Prešově díky plynulému procesu vystavení místního a stavebního povolení a kratší době pro zavedení přípojky na vodu a kanalizaci. Žilina vede v oblasti dodávek elektrické energie díky rychlejšímu a levnějším procesům připojení. Trnava vyniká v oblasti převodu vlastnictví nemovité věci, která trvá méně než týden – což je třikrát rychleji než v Bratislavě nebo Prešově. A okresní soud v Košicích překonává ostatní města rychlejšími soudními řízeními a vynášením rozsudků.

Bratislava zaostává za většinou menších slovenských měst ve většině měřených oblastí (tabulka 1.4). Tento výsledek je možné přičíst vyšší poptávce po obchodních službách v hlavním městě. Pro ilustraci, Bratislava zpracovává několikanásobně více nových žádostí o živnostenské oprávnění než ostatní čtyři města dohromady.⁹ Ale existují města, která jsou úspěšná v řízení vyšších objemů transakcí. Například Praha je celkově na prvním místě mezi sedmi českými městy, čímž prokazuje potenciál efektivního vyřizování vysoké poptávky po obchodních službách.

Pokud jde o slovenská města, největší regionální rozdíly spočívají v dodávkách

elektrické energie a ve vyřizování stavebních povolení (obrázek 1.4). Není to až tak velké překvapení, protože v různých částech země působí různí distributoři elektřiny a mnohé požadavky k vydávání stavebních povolení stanovují města a obce. Podrobné údaje o těchto rozdílech mohou být užitečné pro účely tvorby místních plánů a regionálních politik, protože poukazují na oblasti, které lze zlepšit bez nutnosti větších legislativních změn.

Například vzdálenost k hraniční hodnotě v oblasti dodávek elektrické energie zaznamenává více než 8 bodový rozdíl mezi městy na prvním a posledním místě. DTF Skóre Žiliny (88,41) je lepší než počet bodů v Rakousku – ve skutečnosti je dost vysoké na to, aby se Žilina umístila mezi prvními 10 členskými státy EU. Ale výsledky Trnavy nedosahují ani průměr EU. Odchylna vyplývá hlavně z rozdílů v interních procesech distribučních společností a dostupných kapacitách k připojení nových budov. V Košicích, Prešově a Žilině, kde by byl sklad podobný tomu, který je uveden v metodologii *Doing Business*, pravděpodobně připojení na síť nízkého napětí, je čekání kratší a proces levnější. Naopak v Bratislavě a Trnavě by byl sklad pravděpodobně napojen na síť vysokého napětí, což vyžaduje instalaci soukromé trafostanice, a ta stojí zhruba 28 000

eur. Tedy zatímco v Žilině napojení na elektrickou energii trvá 56 dní a představuje 55,2 % příjmu na obyvatele, v Bratislavě a Trnavě to trvá o měsíc déle a je to čtyřikrát dražší.

Vzdálenost k hraniční hodnotě v oblasti vybavování stavebních povolení odhaluje skoro stejně velké rozdíly. V této oblasti Žilina, s počtem bodů méně než 58, patří mezi 20 % globálně nejslabších ekonomik, pod všemi členskými státy EU – zatímco Prešov, s počtem bodů 62,91, je na tom lépe než všechny města v České republice a Chorvatsku, s výjimkou Varaždínu. Tato odchylna vyplývá především z rozdílů v efektivnosti stavebních úřadů při vydávání stavebních povolení a od efektivity místních katastrálních úřadů při zápisu nových budov. Získání místních a stavebních povolení pro jednoduchý sklad trvá 120 dní v Prešově a 135 dní v Košicích, ale v Bratislavě takový proces trvá 170 dní.

Ani nejlepší slovenská města ve vyřizování stavebních povolení nedosahují průměr EU. Tento proces je na Slovensku v průměru náročnější než v ostatních členských státech EU, hlavně z důvodu dlouhé čekací doby na schválení, které stavitel musí získat. Dokonce i v Prešově, v němž je tento proces nejrychlejší z pěti srovnávaných měst, musí podnikatel čekat o dva až dva a půl měsíce déle, než

TABULKA 1.4 Kromě Bratislavy jsou všechny města na Slovensku nejlépe vyhodnoceny aspoň v jedné regulační oblasti

Město	Obyvatelstvo	Souhrnné umístění (1–5) ^a		Souhrnný počet bodů DTF (0–100) ^a		Zahájení podnikání		Vyřizování stavebních povolení		Dodávky elektrické energie		Převod vlastnictví nemovité věci		Vymáhání smluvních závazků	
		Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)	Pořadí (1–5)	Počet bodů DTF (0–100)		
Prešov	89.618	1	78,78	1	84,73	1	62,91	2	86,27	4	90,17	2	69,81		
Košice	239.141	2	78,19	4	83,72	3	60,74	3	85,29	2	91,24	1	69,95		
Žilina	81.041	3	77,82	1	84,73	5	57,90	1	88,41	3	91,00	4	67,08		
Trnava	65.536	4	76,96	3	83,98	2	61,39	5	80,07	1	91,48	3	67,90		
Bratislava	425.923	5	76,16	5	81,97	4	59,33	4	83,19	4	90,17	5	66,12		

Zdroj: databáze analýzy *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, kterých dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pro více informací viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Chorvatsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko“. Údaje za Bratislavu byly od vydání zprávy *Doing Business* 2018 revidovány. Kompletní soubor údajů je uveden na webové stránce *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

a. Na základě počtu bodů DTF každého z pěti měst v rámci pěti regulačních oblastí uvedených v tabulce.

OBRÁZEK 1.4 Na Slovensku největší regionální rozdíly v dopadu regulace spočívají v dodávkách elektrické energie a ve vyřizování stavebních povolení

Vzdálenost k hraniční hodnotě (0–100)

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Průměry za Slovensko vycházejí z údajů o pěti městech, které byly v této zemi porovnávány. Průměry za EU vycházejí z údajů o 28 členských státech EU dle úrovně hospodářství.

je průměr v EU, a o šest měsíců déle než v členských státech EU, kde je tento proces nejrychlejší (Dánsko a Finsko).

Ale všechna slovenská města, kromě Trnavy, překonávají průměr EU v oblasti dodávek elektrické energie – a všech pět měst překonává průměr EU v oblastech převodu vlastnictví nemovité věci a vymáhání smluvních závazků. Všechna města profitují z nízké ceny převodu nemovitého majetku – která je nejnižší v celé EU a podle metodologie *Doing Business* představuje 272 eur – a vysoké kvality a spolehlivosti systému zprávy pozemků a nemovitostí. Každý kousek soukromého pozemku na Slovensku je

formálně zaregistrovaný a řádně zmapovaný, čímž Slovenská republika patří jen k pětině zemí světa, které to dosáhli. V oblasti vymáhání smluvních závazků, všech pět měst vyniká hlavně z důvodu nízkých počátečních nákladů spojených s vymáháním nárokové částky a z důvodu vysokého počtu bodů za index kvality soudních procesů – hodnocení Slovenska převyšuje průměr EU o více než dva body.

JAK DÁL?

Formování příznivého podnikatelského prostředí, které je nakloněno vytváření a

růstu firem, je středem pozornosti všech čtyř členských států EU, které v této studii porovnáváme. Chorvatsko a Slovensko patří mezi země, které zaznamenali za posledních 14 let nejvýraznější pokrok při zavádění globálně osvědčených postupů v oblasti regulace podnikatelské sféry (obrázek 1.5). A přestože v Portugalsku a České republice vyhodnotila Světová banka kvalitu podnikatelského prostředí jako nadprůměrnou mezi státy EU ve své poslední globální zprávě *Doing Business*, všechny čtyři země čelí několik výzám v této problematice.

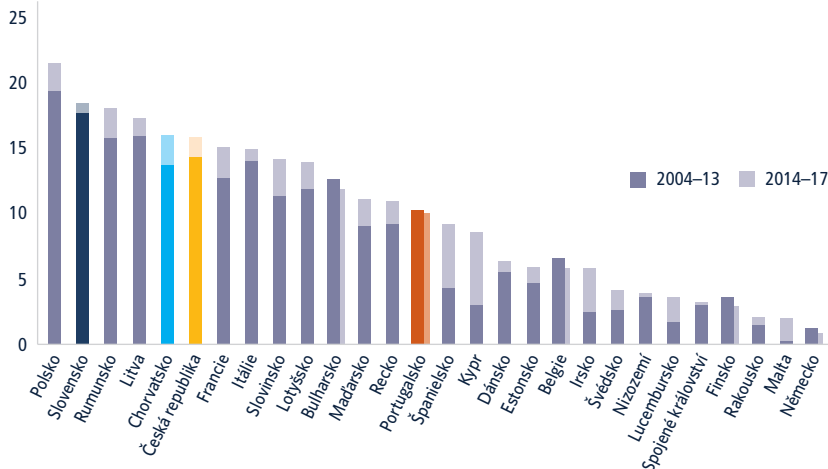
Zjištění této studie poskytují politikům a úředníkům na různých úrovních – evropské, národní a místní – důležité informace pro strategická rozhodnutí zaměřená na podporu lepšího regulačního prostředí pro rozvoj a růst obchodních společností. Eliminace nepotřebných překážek a zlepšení účinnosti byrokracie mohou pro místní firmy zredukovat náklady spojené s podnikáním, zlepšit jejich účinnost a schopnost konkurovat v zahraničí.

Přehled této zprávy o regulačním prostředí v Chorvatsku, České republice, Portugalsku a na Slovensku poukazuje na možné zlepšení (tabulka 1A.1 na konci Přehledu). Některá doporučení se týkají všech čtyř zemí, jiné pouze jedné nebo dvou. Některá zlepšení lze dosáhnout pomocí replikace či adaptace příkladů v dané zemi, jiné zas inspirací osvědčenými postupy v EU nebo globálně.

Žádoucí další krok spočívá v podporování výměny informací a zkušeností mezi městy aby města s horšími výsledky měla možnost učit se od těch, která jsou na tom lépe. Replikování efektivnějších procesů, které vypracovala jiná města v téže zemi, by mohlo vyústit do značného zvýšení efektivity regulace bez potřeby rozsáhlých legislativních změn. Zkušenosti jiných členských států EU využívajících podobné analýzy regulace na místní úrovni naznačují, že taková zlepšení se dají relativně rychle implementovat, a to i prostřednictvím programů politiky soudržnosti EU (rámeček 1.2).¹⁰

OBRÁZEK 1.5 Slovensko a Chorvatsko dosáhli největšího pokroku v adaptaci globálně osvědčených postupů v oblasti regulace podnikatelské sféry

Zlepšení vzdálenosti k hraniční hodnotě

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika na světě v rámci jednotlivého ukazatele analýzy Doing Business. Vyšší hodnocení naznačuje lepší regulační účinnost a vyšší kvalitu. Vertikální sloupce v grafu ukazují pouze úroveň zlepšení, ne celkovou vzdálenost k mezní hodnotě. Z důvodu podstatných změn v metodologii analýzy Doing Business, které byly provedeny v letech 2013 a 2014, se zlepšení měří za dvě samostatná období 2004-2013 a 2014-2017. Soubor dat je kompletní vůči Kypru, který byl do vzorku analýzy Doing Business přidán v roce 2008, a ve vztahu k Maltě, která byla přidána v roce 2013.

Jak zlepšit podnikatelské prostředí v České republice?

Česká republika je jedinou ze čtyř porovnávaných zemí, kde hlavní město vede v hodnocení regulace napříč pěti měřenyimi oblastmi. Ve všech oblastech má Praha lepší hodnocení než je průměr EU, a naopak ostatních šest měst za průměrem EU zaostávají. Menší česká města by se tedy mohla stát více konkurenceschopnějšími, kdyby převzala osvědčené postupy, které se používají v Praze.

Dobrym začátkem je oblast dodávek elektrické energie: Praha má jedny z nejefektivnějších procesů připojení nové stavby do elektrické sítě v rámci EU, ale také v globálním měřítku. Trvá to jen dva měsíce, čili čtvrtinu času, který je potřebný v Ústí nad Labem – a náklady představují 25,9 % příjmu na obyvatele, což je jen o něco více než desetina nákladů v Ostravě. Podobně by se soudy v jiných českých městech mohli inspirovat efektivností soudnictví v Praze, kde se smluvní závazky vymáhají nejrychleji i přes velkou pracovní zátěž. Aktivní správa případů – včetně stanovení reálných termínů pro hlavní soudní líčení

– pomáhá udržet předem určený, časový harmonogram.

Praha není jediné české město, které může být příkladem kvalitní a efektivní regulace. Brno, druhé největší město v zemi, je také dobrým příkladem. Brno využívá systém datových schránek pro elektronickou komunikaci s investory při vyřizování stavebních povolení a distribuční společnosti využívají aktualizované mapy infrastruktury s cílem identifikovat místa připojení. Stavitelé v Brně mohou absolvovat proces vyřizování povolení o šest měsíců rychleji než v Olomouci, kde tyto elementy chybí.

Přestože Česká republika využívá mnoho osvědčených postupů, jak je to zdokumentováno i v této zprávě, ještě má co zlepšovat, aby dostihla ty nejlepší země v EU. Aby bylo možné urychlit proces zakládání podniků, země by mohla následovat příklad Chorvatska nebo Portugalska, ve kterých registrace k placení DPH představuje jednoduché oznámení. Ze střednědobého hlediska by mohla zvážit konsolidaci registrace pro DPH s registrací pro daně z

příjmu a počátečním zápisem podniku u soudu – jak to udělalo Maďarsko. Česká republika by mohla vydávání stavebních povolení urychlit a zjednodušit konsolidací před-stavebních povolení do jednoho úkonu. A z dlouhodobého hlediska by mohla ještě více zlepšit účinnost zavedením elektronického kontaktního místa, kde by všechny úřady prověřovaly žádosti o povolení online.

Aby se zjednodušilo dodávání elektrické energie v případě komplikovanějších připojení – jako například připojení k síti vysokého napětí – Česká republika by mohla zjednodušit proces získávání potřebných městských povolení. Mohla by si vzít příklad z Litvy, kde žadatelé městu předkládají jeden konsolidovaný formulář a město následně jménem žadatele shromažďuje povolení od různých oddělení. Ke zjednodušení převodu vlastnictví nemovité věci by České republice pomohlo zavedení možnosti zrychleného konání. V současnosti se konání zpožďuje o 20-denní lhůtu, která začíná vystavením plomby na danou nemovitost a informováním zúčastněných stran, během které se s žádostí nic neděje.

Jak zlepšit podnikatelské prostředí v Chorvatsku?

Chorvatsko dosáhlo významného pokroku v adaptaci osvědčených postupů při regulování podnikatelské činnosti. Ale stále je co zlepšovat pokud jde o zjednodušení regulačního břemene uvaleného na podniky a sladění místních regulačních procesů s dalšími osvědčenými postupy v jiných členských státech EU.

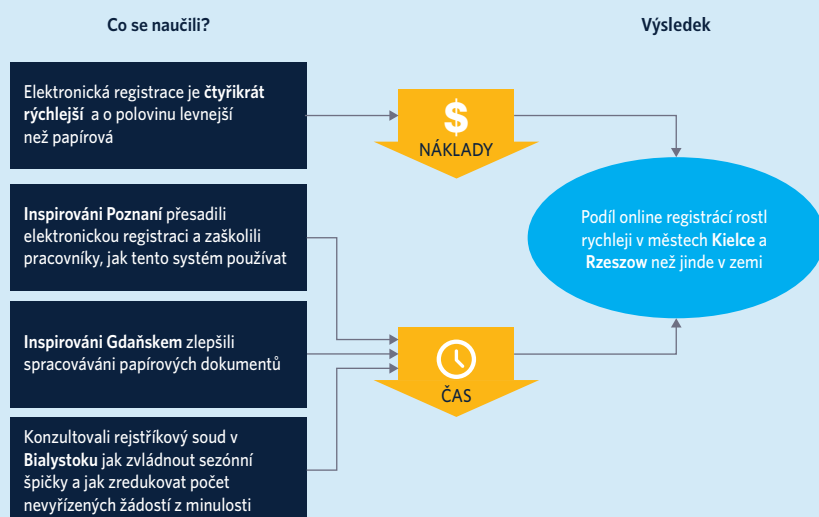
Aby bylo možné zjednodušit zahájení podnikání a převod vlastnictví nemovité věci, Chorvatsko by mohlo následovat příklad Portugalska zrušit povinnost využívat služby notářů (tato možnost by mohla být volitelná), a namísto toho zavést standardizované, vzorové dokumenty, čímž by se pro podnikatele výrazně snížili náklady, neboť v současnosti na to, aby založili podnik, platí částku až do výše 7,3 % příjmu na obyvatele – což je dvakrát více, než je průměr v EU ve výši 3,4 %.

RÁMEČEK 1.2 Jak proběhlo vzájemné učení se v členských státech EU?

Na základě iniciativy Evropské komise pod názvem „zaostávající regiony“ v Polsku, která byla spuštěna v červnu 2015, byli identifikovány příčiny i řešení omezeného ekonomického růstu v méně rozvinutých regionech. Jednou z otázek, které se dostaly do popředí – na základě výsledků studie *Doing Business* na regionální úrovni – byl rozdíl v účinnosti registrace podniků v obchodním rejstříku. Polská vláda ve spolupráci s Evropskou komisí a Světovou bankou navrhla akční plán pro poskytnutí pomoci městům, která dosahují nejhorších výsledků, na jehož základě by převzala postupy, které používají města s nejlepším hodnocením, s cílem zefektivnit proces registrace (viz obrázek). Inspirovaná Poznaň – městem s nejvyšším počtem online registrací podniků – města Kielce a Rzeszow spustila propagační kampaň, která měla za cíl zvýšit povědomí o tomto systému a zaškolení pracovníky soudního rejstříku tak, aby tento systém využívali.

Aby města Kielce a Rzeszow zlepšila zpracovávání papírových žádostí, vzala si příklad z Gdaňska, ve kterém jsou žádosti zpracovávány o 40 % rychleji díky efektivnějším interním procesům. Aby se zredukoval počet nevyřízených žádostí z minulosti a

Co se polská města s nejméně efektivní registrací podniků naučila od měst s lepšími postupy?

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. World Bank, *Dobíhající regiony v Polsku* (Washington, DC: World Bank, 2017).

b. World Bank, 2013) a *Doing Business v Itálii 2013* (Washington, DC: World Bank, 2013).

aby bylo možné zvládnout sezónní nápor, obě města vedla konzultace se soudci z města Białystok, kteří poskytli rady o systémech odměňování založených na výsledcích. Úsilí se vyplatilo: podíl elektronicky podaných žádostí o zaregistrování podniku se v obou městech zvýšil rychleji než v ostatních částech země. A zatímco v průměru počet žádostí vrácených na opravu zůstal v Polsku stabilní, ve městech Kielce a Rzeszow tento počet klesl.^a

Podobně se specializovaný program politiky soudrčnosti EU zaměřuje na reformu soudnictví v Itálii, kde jsou rozdíly v soudním výkonu podstatní – zaostávající regiony si vedou nejhůře. Obchodní spory u italských soudů mohou trvat od více než dva roky v Turíně, až do pěti a půl roku ve městě Bari.^b

Z dlouhodobého hlediska by Chorvatsko také mohlo zjednodušit založení podniku prostřednictvím konsolidace všech elektronických platforem, které se používají pro různé kroky do jednoho, integrovaného postupu online.

Pokud jde o zlepšení vydávání stavebních povolení, Chorvatsko by mohlo zavést kontrolní systém založený na vyhodnoceném riziku jednotlivých případů a povinný režim pojištění všech stavbařů. Také by mohlo konsolidovat všechna představební povolení do jednoho úkonu a zvážit snížení poplatků za rozvoj infrastruktury

rozdělením těchto nákladů mezi širší základnu stávajících a potenciálních investorů, jak to udělal Nový Zéland.

Ke zlepšení spolehlivosti dodávek elektrické energie v celé zemi by Chorvatsku pomohlo požadovat od distributorů kompenzaci pro zákazníky nebo zaplacení penále v případě, kdy výpadky přesáhnou určitou hranici. Dodávky elektrické energie by se zjednodušili zavedením informačních technologií, které by umožnili předkládat projekty a žádosti online, sledovat vybavování žádosti a digitalizovat dokumentaci. Místní pobočka státního

distributora ve Varaždine nabízí v rámci Chorvatska nejpokročilejší příklad využívání nových technologií s cílem zajistit vzájemnou komunikaci s žadateli a efektivně organizovat administrativní úkony.

Aby bylo možné zkrátit dobu zpracování transakcí pozemků na katastrálních úřadech, Chorvatsko by mohlo následovat příklad Portugalska a Slovenska a zavést formální, zrychlený postup za vyšší poplatek. Také by mohlo zvýšit kvalitu správy pozemků a nemovitostí tím, že by katastry používaly stejné identifikační číslo pro každý pozemek a zavedením

specializovaného mechanismu pro efektivní řešení pozemkových sporů.

Prostor pro zlepšení se také nachází v oblasti vymáhání smluvních závazků. Kromě hodnocení efektivnosti soudů s ohledem na snížení počtu nevyřízených případů, Chorvatsko by mohlo zväžit zrychlení řízení pro případy s malými nároky zavedením méně formálních pravidel dokazování a omezením počtu soudních znalců.

Chorvatská města by mohla značně zvýšit svou konkurenceschopnost, kdyby převzala osvědčené postupy, které byly v zemi identifikovány v této studii. A protože Záhřeb reprezentuje Chorvatsko v rámci globálního žebříčku *Doing Business*, zlepšení v tomto městě by se odrazila i v mezinárodním hodnocení celé země. Pokud by Záhřeb převzal osvědčené postupy zaznamenané v pěti městech v oblasti zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávek elektrické energie, převodu vlastnictví nemovitě věci a vymáhání smluvních závazků, Chorvatsko by postoupilo na 40. místo

v hodnocení kvality podnikatelského prostředí v 190 zemí – což je zlepšení o 11 míst ve srovnání s aktuálním umístěním podle zprávy *Doing Business 2018* (obrázek 1.6).

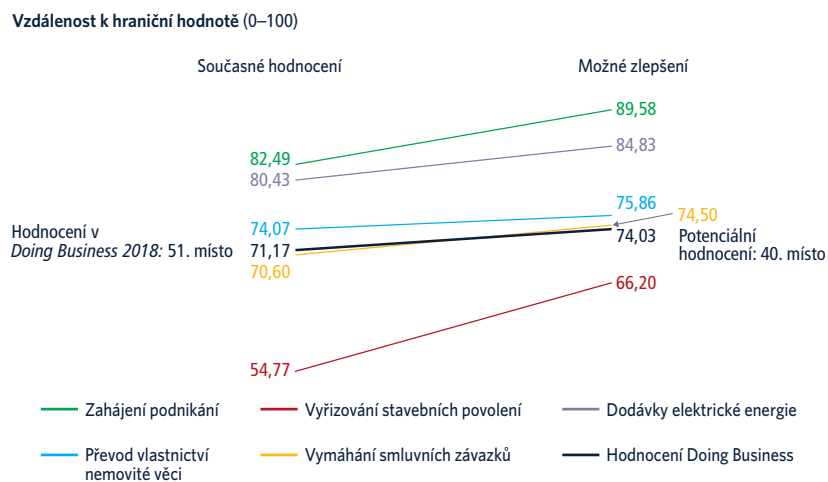
Jaké regulační změny v Záhřebu by Chorvatsku pomohly zlepšit jeho celkové hodnocení? Například pokud by se Záhřeb od Varaždinu naučil, jak zkrátit čas a snížit náklady spojené s vyřizováním stavebních povolení, Chorvatsko by zkrátilo svou vzdálenost od hraniční hodnoty o více než 11 bodů, čímž by se v celkovém hodnocení posunulo téměř o 20 míst (ze 126. místa na 107. místo) a tím by například překonalo Španělsko. Pokud by se Záhřeb od Splitu přiučil, jak lépe využívat služby poskytované v rámci HITRO.HR, zlepšilo by to vzdálenost Chorvatska od hraniční hodnoty pro zahájení podnikání o více než 7 bodů a jeho celkové umístění o 22 míst, tedy z 87. na 65. místo. Podobně, pokud by byl proces připojení se k elektřině účinný jako ve městě Osijek a pokud by dodávky elektřiny byly stejně spolehlivé jako ve městech Varaždín, Rijeka nebo Split, zkrátilo by to vzdálenost Chorvatska

k hraniční hodnotě v oblasti dodávek elektrické energie o více než 4 body. A pokud jde o vymáhání smluvních závazků, dosažení nejlepších výsledků v rámci všech pěti měst by zlepšilo vzdálenost k hraniční hodnotě o téměř 4 body a země by poskočila o 12 míst, tedy z 23. místa na 11. příčku.

Jak zlepšit podnikatelské prostředí v Portugalsku?

Úsilí Portugalska o reformu podnikatelského prostředí je za poslední roky pozoruhodné. Mezi lety 2006 a 2011 krajina přijala víc než 1,000 opatření na zjednodušení administrativy a zavedení e-governmentu v rámci programu SIMPLEX (viz rámeček 1.3).¹¹ Systémy na založení podniku a převádění nemovitého majetku, které se používají v zemi, jsou na světové úrovni. Ale místní rozdíly při vyřizování stavebních povolení, dodávkách elektrické energie a vymáhání smluvních závazků naznačují, že jednotlivá města by mohla významně zvýšit svou konkurenceschopnost v těchto oblastech, kdyby převzala osvědčené postupy používané jinde v zemi.

OBRÁZEK 1.6 Pokud by Chorvatsko převzalo všechny místní osvědčené postupy, jeho globální výsledky by se zlepšily o 11 míst – na 40. příčku

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pokud jde o skutečnou vzdálenost k hraniční hodnotě, Chorvatsko je v globálním porovnávání *Doing Business* zastoupeno Záhřebem, které je nejen jeho největším obchodním městem, ale také hlavním městem. Hypotetický nejlepší výsledek je založen na nejlepším výkonu zaznamenaném mezi pěti městy, které jsou v rámci země porovnávány.

Protože Lisabon reprezentuje Portugalsko v globálním porovnávání *Doing Business*, zlepšení v tomto městě by se odrazilo i v hodnocení vzdálenosti země k hraničním hodnotám. Pokud by Lisabon převzal všechny osvědčené postupy, které používá osm porovnávaných měst, postoupil by na 25. místo z 190 ekonomik světa, o čtyři místa lépe než je jeho hodnocení za rok 2018, před země jako Polsko nebo Španělsko (obrázek 1.7). Jeho počet bodů DTF by se zvýšil o téměř 7 bodů při vymáhání smluvních závazků a téměř o 6 bodů při dodávkách elektrické energie.

Ale i ostatní portugalská města mají co zlepšovat. Například, při vymáhání smluvních závazků by se mohli inspirovat městy Coimbra a Braga, které mají nejkratší soudní prodlevy ve vztahu ke jmenování soudních znalců, získání a připomínkování jejich posudků a stanovení data slyšení. Distributor elektřiny v Coimbre usnadnil proces zavedení elektrické přípojky

RÁMĚČEK 1.3 SIMPLEX: kombinování elektronické státní správy a snížení byrokracie v Portugalsku

Před rokem 2006 zahájení podnikání v Portugalsku znamenalo navštívit několik vládních úřadů, absolvovat 11 procedur, vyplnit 20 formulářů, čekat přibližně dva a půl měsíce a zaplatit částku 13,5 % z příjmu na obyvatele.^a Toto vše se změnilo v roce 2006, kdy vláda spustila program SIMPLEX, zaměřený na modernizaci veřejné správy, odstraňování byrokracie a snížení nákladů na do-držování platných předpisů. Tento program je široce uznáván, protože výrazně změnil veřejný sektor a jeho služby v Portugalsku a zároveň získal několik mezinárodních ocenění.^b

Mezi první iniciativy programu patřila *Empresa na Hora*, kterou se zavedlo jednotné kontaktní místo pro založení podniku. V rámci této iniciativy byly také zavedeny předem schválené, vzorové stanovy obchodní společnosti, vytvořily se seznamy předem schválených názvů společností a odstranily se zastaralé formality, jako například požadavek registrovat firemní účetnictví. Dále pak všechny zúčastněné vládní úřady propojili svoje informační systémy, aby mohli automaticky sdílet všechny informace, které podnikatel předloží. V současnosti je podnikateli do jedné hodiny od podání žádosti přidělené firemní daňové číslo, číslo sociálního zabezpečení a IČO za poplatek ve výši 360 eur.

Další iniciativou byl v roce 2007 program *Casa Pronto*, který uživatelům umožnil provést převod vlastnictví majetku prostřednictvím jednoho úkonu, včetně zjišťování zatíženosti majetku. Podobně iniciativa *Nulová licence* nahradila požadavek pro majitele restaurace v Lisabonu provést 11 návštěv čtyř různých agentur pro to, aby získal živnostenské oprávnění. Nově mu stačí jedno podání prostřednictvím elektronického kontaktního místa.

Spolu se zjednodušením administrativy přišli ruku v ruce elektronické služby. Portál pro online registraci podniků na soude byl zpočátku dostupný jen právníkům a notářům, kteří měli digitální oprávnění. Ale v roce 2009 byl přístup udělen i široké veřejnosti a dnes mohou podnikatelé používat *Cartão do cidadão* – identifikační kartu, která uživatelům umožňuje identifikovat se během využívání online veřejných služeb a elektronicky podepisovat dokumenty – a také jim poskytuje přístup k portálu, na kterém mohou podnik zaregistrovat přímo třeba ze své kanceláře. Využíváním online služeb se také eliminovala potřeba tisknout papírové dokumenty, obchodní společnosti mají na portálu neustálý přístup k aktuálním certifikátům, které můžou kdykoli použít v elektronické podobě.

Reforma veřejného sektoru, aby lépe reagoval na požadavky veřejnosti, si vyžaduje velkou politickou podporu a odhodlání. Jedním z klíčů úspěchu tohoto programu v Portugalsku byla skutečnost, že ho přímo řídil předseda vlády.^c Druhým faktorem byla skutečnost, že se do něj zapojili i techničtí specialisté a úředníci ze všech vrstev několika vládních institucí, kteří takto převzali vlastnictví reformy. Aby se zajistila plynulá implementace programu, byla vytvořena síť kontaktních míst programu SIMPLEX, ve spolupráci se zástupcem z každého ministerstva a každé dva týdny se prováděla kontrola dosaženého pokroku.

Deset let po spuštění programu SIMPLEX byl tento program obnoven s ještě větším důrazem na spolupráci. V programu SIMPLEX+ jsou uživatelé hnací silou všech klíčových činností prostřednictvím veřejných konzultací, propagaci programu po celé zemi, blogu a stránky na Facebooku spolu se slavnostním předáváním cen za nejlepší nápady. Veřejnost může sledovat všechny iniciativy a jejich dopad na webových stránkách <http://www.simplex.pt>.

Program SIMPLEX+ v roce 2016 zahrnoval 255 opatření, které byly zaměřeny na redukování nadbytečnosti a eliminování potřeby vyplňovat formuláře – včetně daňového přiznání. V roce 2017 začal daňový úřad poskytovat automatický výpočet osobní daně z příjmu pro zhruba milion daňových poplatníků. Stačí, když si daňoví poplatníci ověří, zda předběžně prohlášení, které je k dispozici na portálu ministerstva financí, správně reflektuje jejich situaci. Tudíž není nutné předkládat informace, které již správa má, neboť mezi veřejnými subjekty došlo k dohodě o sdílení informací.

Protože jsou programy SIMPLEX úspěšné, díky zjednodušeným procesům generují větší množství transakcí. Aby se zajistila dlouhodobá efektivita a udržitelnost programů, vládní úřady musí pečlivě vyhodnotit své zdroje. Například některé pobočky programu *Casa Pronto* jsou v Lisabonu již přetížené, a uživatelé si někdy musí rezervovat setkání i 10 až 15 dní předem. Takové čekání částečně narušuje účel zjednodušení regulací.

a. Databáze *Doing Business*.

b. OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), *Zjednodušení života občanů a podniků v Portugalsku: zjednodušení administrativy a elektronická státní správa* (Paříž: OECD, 2008). V roce 2016 udělila Evropská komise v kategorii odstraňování byrokracie tomuto programu cenu European Enterprise Award.

c. Program SIMPLEX+ 2016. Prezentace je dostupná na: www.simplex.gov.pt/app/files/8926586c0ad2c9a5e0cc2bd56e30987f.pdf

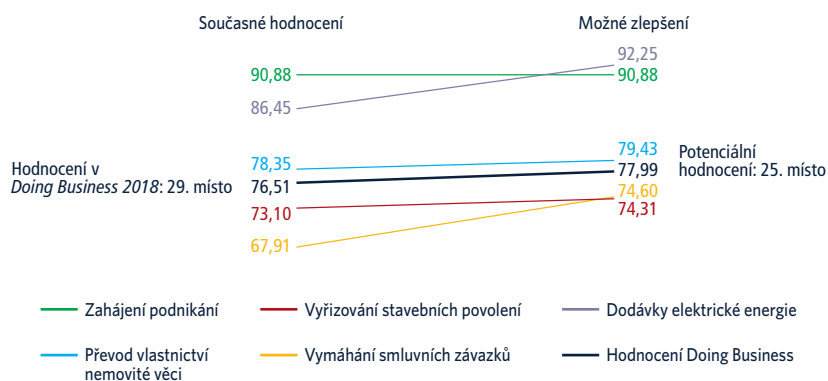
použitím geo-referencovaného systému, kterým se eliminovala potřeba návštěvy skladu pro účely stanovení nákladů na dopravku. A města Funchal a Ponta Delgada

nahradili vystavení osvědčení o vnitřní elektroinstalaci vlastním oznámením techniků, kteří tak přebírají odpovědnost. Aby bylo možné zjednodušit vyřizování

stavebních povolení, portugalská města by měla zavést elektronické systémy pro vydávání povolení a procesní směrnice, které se používají v Portě. Také by mohly

OBRAZEK 1.7 Pokud by se převzaly všechny místní osvědčené postupy, globální výsledky Portugalska by se zlepšily o čtyři místa na 25. příčku

Vzdálenost k hraniční hodnotě (0–100)

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledku, které dosáhla nejlepší ekonomika v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pokud jde o skutečnou vzdálenost k hraniční hodnotě, Portugalsko je v globálním porovnávání *Doing Business* zastoupeno Lisabonem, které je nejen jeho největším obchodním městem, ale také hlavním městem. Hypotetický nejlepší výsledek je založen na nejlepším výkonu zaznamenaném mezi osmi městy, které jsou v rámci země porovnávány.

zavést pravidlo „mlčení je souhlas“ s cílem zkrátit čas, který je potřebný k získání schválení architektonického projektu.

Jiné města v EU poskytují příklady možného zlepšení podnikatelského prostředí. Aby bylo možné zjednodušit založení podniku, Portugalsko by mohlo eliminovat oznámení, která jsou potřebná při nástupu do práce, a následovat příklad Dánska – ve kterém se jednoduše předpokládá, že podnik se stal zaměstnavatelem v době, kdy poprvé ohlásí vyplacení mezd. Případně by společnosti mohli mít možnost předložit informace o smlouvách uzavřených se zaměstnanci v čase registrace u soudu – jako je to například ve Španělsku, kde se využívá online platforma CIRCE. Zjednodušit převod nemovitých věcí by šlo snížením administrativních poplatků (7,3 % z hodnoty nemovitého majetku), mezi které patří daň z převodu (v současnosti 6,5 % z hodnoty nemovitosti). Tato výška poplatků řadí Portugalsko mezi šest členských států EU s nejvyššími náklady pro tento úkon. Kromě toho by Portugalsko mohlo zlepšit spolehlivost systému a institucionální infrastruktury správy nemovitostí sjednocením databází, které obsahují

informace zaznamenané katastrálním a pozemkovým úřadem.

Aby zlepšilo účinnost vymáhání smluv, Portugalsko by mělo pokračovat ve snižování počtu nevyřízených případů občanských, exekučních řízení a ve zvyšování jejich efektivnosti. Jednoduché případy vymáhání prováděné soudním exekutorem jsou relativně rychlé. Změněný regulační režim posílil dohled a poskytl větší autonomii exekučním úředníkům při vedení exekučních řízení. Také se tím upravil režim poplatků s cílem zlepšit pobídky vymáhání. Díky všem těmto opatřením se zvýšila účinnost procesu vymáhání. Ale pro zlepšení činnosti soudů je třeba udělat více. Přestože počet nevyřízených případů za posledních pět let klesl, stovky tisíc případů stále čeká na projednání.

Jak zlepšit podnikatelské prostředí na Slovensku?

Slovensko má úspěšnou bilanci, pokud jde o braní si příkladu z EU a využívání mezinárodních srovnání, jakým je například i *Doing Business*, s cílem zlepšit regulaci podnikatelské činnosti. Nyní nastal čas analyzovat jednotlivá města v rámci

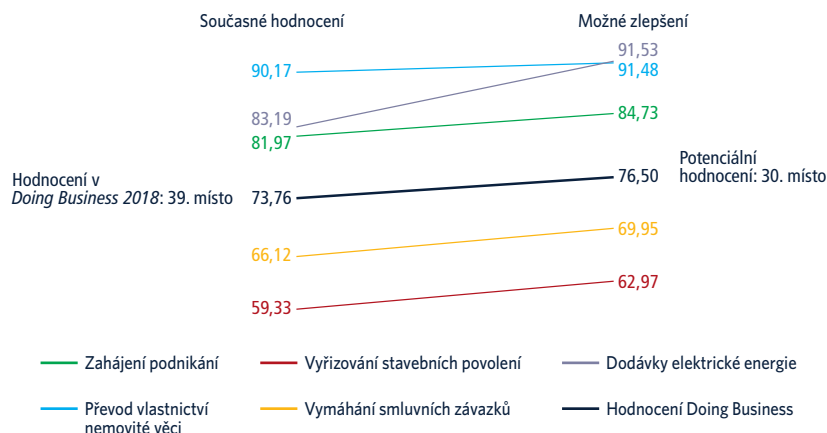
země. Slovenské města by mohla zvýšit svou konkurenceschopnost kdyby zavedla postupy, která se osvědčila v jiných městech země. Kdyby hypotetické město převzalo všechny osvědčené postupy zaznamenané v pěti porovnávaných městech, dostalo by se na 30. místo z 190 zemí světa v kvalitě podnikatelského prostředí – což by znamenalo zlepšení o 9 míst v porovnání s aktuálním pořadím Slovenska dle zprávy *Doing Business* 2018 (obrázek 1.8).

Kdyby toto město reprezentovalo Slovensko v globálním porovnávání, tyto změny by se odrazily ve vyšším počtu bodů DTF a v lepším, celkovém umístění. Pokud jde například o vymáhání smluvních závazků, zkrácení potřebného času na 635 dní, jak je to v Košicích, by zlepšilo vzdálenost Slovenska k hraniční hodnotě o téměř 4 body, čímž by se země celosvětově umístila mezi prvními 30 zeměmi v této oblasti. Podobně, pokud by byl proces dodávky elektrické energie tak efektivní jak v Žilině a pokud by byly dodávky tak spolehlivé jako v Bratislavě, Košicích či Prešově, snížili by vzdálenost Slovenska od hraniční hodnoty pro dodávky elektrické energie o více než 8 bodů, čímž by se země v celosvětovém měřítku umístila mezi prvními 15 zeměmi. Ostatní města by mohla následovat příkladu Žiliny, kde distribuční společnost zavedla několik opatření ke zvýšení efektivnosti. Například eliminovala schvalování projektové dokumentace – a místo toho předem poskytuje výpis podrobných podmínek, takže projektanti čelí menšímu počtu nejasností. V Žilině také nahradili revizní správu přísežným prohlášením, jehož prostřednictvím investor potvrzuje, že odběrné místo bylo připraveno v souladu s platnými, technickými podmínkami.

Ale i pokud by Slovensko převzalo tyto osvědčené postupy, pořád by zaostávalo za většinou členských států EU v oblasti zahájení podnikání a vyřizování stavebních povolení. Hledání osvědčených postupů mimo hranice Slovenska, v rámci EU, nebo dokonce jinde na světě je dalším

OBRÁZEK 1.8 Pokud by byly převzaty všechny místní, osvědčené postupy, Slovensko by bylo na 30. místě v globálním hodnocení *Doing Business*

Vzdálenost k hraniční hodnotě (0–100)

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: vzdálenost k hraniční hodnotě naznačuje, jak daleko se ekonomika nachází od výsledků, které dosáhla nejlepší ekonomika v rámci jednotlivého ukazatele analýzy *Doing Business*. Stupnice je normalizovaná od 0 do 100, kde 100 znamená hranici osvědčených postupů (čím je počet bodů vyšší, tím lépe). Pokud jde o skutečnou vzdálenost k hraniční hodnotě, Slovensko je v globálním porovnávání *Doing Business* zastoupeno Bratislavou, která je nejen jeho největším obchodním městem, ale také hlavním městem. Hypotetický nejlepší výsledek je založen na nejlepším výkonu zaznamenaném mezi pěti městy, které jsou v rámci země porovnávány.

způsobem, jak zlepšit konkurenceschopnost slovenských měst.

Aby bylo možné snadněji zakládat slovenské firmy, Slovensko by mělo následovat příklad České republiky, kde minimální výška počátečního kapitálu představuje symbolickou 1 Kč, nebo příklad Portugalska, kde tento požadavek zrušili úplně. V současnosti musí slovenští podnikatelé složit minimální kapitál ve výši 2 500 eur – což je 17,2 % z ročního příjmu na obyvatele. Tato částka patří mezi nejvyšší v EU. Slovensko by také mohlo zvážit konsolidaci registrací k placení DPH se zápisem k daní z příjmu v rámci jednoho kroku na jednotném kontaktním místě zřízeném živnostenským úřadem. Tím by následovalo příklad Maďarska, kde registrace k DPH představuje jednoduché sdělení, které se vyhotoví během procesu registrace podniku u soudu.

Slovensko by mohlo zjednodušit vyřizování stavebních povolení posílením postavení certifikovaných, soukromých odborníků v rámci procesu udělování

povolení, konsolidováním před-stavebních povolení a zavedením elektronického systému udělování povolení. Ke zjednodušení vymáhání smluvních závazků, by přispělo zmírnění zátěže soudů širším využíváním alternativních způsobů řešení sporů, například rozšířením typů případů, které lze předložit k rozhodčímu řízení, a posílením platnosti rozhodčích doložek. Efektivní digitalizace převodu vlastnictví nemovitěho majetku by dále zjednodušilo tento proces.

POZNÁMKY

1. Patrice Muller, Jenna Julius, Daniel Herr, Laura Koch, Viktoriya Peycheva and Sean McKiernan, *Annual Report on European SMEs 2016/2017: Zaměření na samostatně výdělečnou činnost*, Zpráva vypracovaná pro Evropskou komisi (Brusel, 2017), https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en.
2. Thomas Farol, Issam Hallak, Peter Harasztosi and Shawn Tan, „Business Environment and Firm Performance in European Lagging Regions“, Policy Research Working Paper 8281 (World Bank, Washington, DC, 2017).
3. Pro více informací viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Chorvatsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko“.
4. Údaje obsahují všechny společnosti s ručením omezeným, které byly založeny od července do prosince 2017. Statistické údaje, které poskytlo Ministerstvo spravedlnosti Chorvatské republiky.
5. „Zprávy o činnosti katastrů“, Ministerstvo spravedlnosti Chorvatské republiky, 18. dubna 2018, <https://pravosudje.gov.hr/strategije-planovi-i-izvjesca/6346>.
6. Světová banka, *Doing Business v Polsku 2015* (Washington, DC: World Bank, 2015).
7. Všechny případy u obchodního soudu v Rijece a Osijeku v roce 2017. Údaje poskytlo Ministerstvo spravedlnosti.
8. Údaje obsahují všechny společnosti s ručením omezeným, které byly založeny od júla do decembra 2017. Statistické údaje, které poskytlo Ministerstvo spravodlivosti Chorvátskej republiky.
9. Údaje obsahují všechny nové společnosti s ručením omezeným, které získaly licenci v roce 2016 a v prvních šesti měsících roku 2017. Statistické údaje poskytlo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.
10. Politika soudržnosti představuje strategii EU k prosazování a podpoře „harmonického vývoje“ členských států a regionů. Politika soudržnosti EU, zakotvená ve Smlouvě o fungování Evropské unie (čl. 174), se zaměřuje na posilování hospodářské a sociální soudržnosti redukováním rozdílů v úrovních rozvoje mezi regiony. Tato politika se soustřeďuje na klíčové oblasti, které EU pomohou čelit výzvám 21. století, aby na globální úrovni zůstala konkurenceschopná.
11. „SIMPLEX+ 2016 Program,“ presentation, <https://www.simplex.gov.pt/app/files/8926586c0ad2c9a5e0cc2bd56e30987f.pdf>.

TABULKA 1A.1 Potenciální zlepšení v těchto čtyřech členských státech

Regulační oblast	Česká republika	Chorvatsko	Portugalsko	Slovensko	Doporučení v oblasti reformy	Relevantní ministerstva a úřady ^a	
						Národní úroveň	Místní úroveň
Zahájení podnikání	•			•	Zjednodušit registraci na plátce DPH	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstvo spravedlnosti (Chorvatsko, Česká republika, Slovensko) Finanční správa (všechny čtyři země) Ministerství vnitra (Česká republika, Slovensko) Státní statistický úřad (Chorvatsko) Sociální pojišťovna a zdravotní pojišťovny (všechny čtyři země) Finanční agentura (FINA) (Chorvatsko) 	<ul style="list-style-type: none"> Místní, obvodní, nebo krajské soudy (Chorvatsko, Česká republika, Slovensko) Živnostenské úřady (Česká republika, Slovensko) Pracoviště FINA, HITRO (Chorvatsko)
		•		•	Snížit nebo zrušit požadavek splacení minimálního, počátečního kapitálu u společností s ručením omezeným		
	•			•	Prozkoumat zda je možné některé požadavky zrušit pro malé a střední společnosti		
	•	•			Účast třetích stran by měla být volitelná		
		•			Rezervace názvu podniku by měla být transparentnější a založená na jasných pravidlech		
			•		Zjednodušit oznámení týkající se zahájení pracovního vztahu		
	•	•		•	Zahrnout postupy následující po registraci společnosti u rejstříkového soudu do procesu registrace		
	•	•		•	Vytvořit jeden online proces pro založení podniku		
Vyřizování stavebních povolení	•	•	•	•	Zavést nebo zlepšit elektronický systém vydávání povolení	<ul style="list-style-type: none"> Ministerství výstavby a územního rozvoje (všechny čtyři země) Katastrální úřady (všechny čtyři země) Hrvatske Vode (Chorvatsko) Finanční správa (Portugalsko) 	<ul style="list-style-type: none"> Městské úřady, stavební úřady, a místní orgány pro územní plánování (všechny čtyři země) Vodárenské a kanalizační společnosti (Chorvatsko, Česká republika, Slovensko)
	•	•	•	•	Vyjasnit a lépe komunikovat směrnice a požadavky spojené s vyřizováním stavebních povolení		
	•	•	•	•	Zavést povinné pojištění, které pokryje odpovědnost za skryté vady		
	•		•	•	Zjednodušit postupy týkající se registrace budov zlepšením komunikačních kanálů mezi veřejnými institucemi		
	•	•		•	Konsolidovat před-stavební povolení		
	•			•	Zlepšit odbornou kvalitu regulací v součinnosti se soukromým sektorem		
		•			Zvážit způsoby snížení příspěvků podnikatelů na rozvoj místní infrastruktury		
	•				Zjednodušit proces získávání povolení k užívání		
Dodávky elektrické energie	•			•	Zjednodušit získávání městských povolení	<ul style="list-style-type: none"> Národní úřad pro regulaci energie (všechny čtyři země) Národní společnost pro elektrické sítě HEP (Chorvatsko) Generální ředitelství pro energii a geologii (Portugalsko) 	<ul style="list-style-type: none"> Městské úřady (všechny čtyři země) Autorizované společnosti pro elektroinstalace (všechny čtyři země) Profesionální sdružení elektrických inženýrů a kontraktorů (všechny čtyři země) Distribuční společnosti (Česká republika, Portugalsko, Slovensko) Regionální ředitelství pro energii (Portugalsko) Regionální ředitelství pro ekonomiku a transport (Portugalsko)
	•	•	•	•	Zjednodušit proces získávání povolení pro výkopové práce		
		•			Zlepšit spolehlivost dodávky elektrické energie		
	•	•		•	Snížit počáteční náklady spojené se získáním přípojky		
				•	Zrušit proces schvalování projektu tím, že se předem poskytnou podrobné technické požadavky		
			•		Nahradiť osvědčení o vnitřní elektroinstalaci vlastní certifikací o shodě s platnými nařízeními		
			•		Zrušit potřebu kontroly na místě s cílem stanovit technické podmínky a cenu přípojky		

TABULKA 1A.1 Potenciální zlepšení v těchto čtyřech členských státech (pokračování)

Regulační oblast	Česká republika	Chorvatsko	Portugalsko	Slovensko	Doporučení v oblasti reformy	Relevantní ministerstva a úřady ^a	
						Národní úroveň	Místní úroveň
Převod vlastnictví nemovitě věci	•	•			Zavést možnost zrychleného konání na katastrálním úřadě	<ul style="list-style-type: none"> Ministerství spravedlnosti (Chorvatsko) Centrální katastrální úřad (Česká republika, Slovensko) Institut rejstříků a notářů (Portugalsko) Finanční správa (Chorvatsko, Portugalsko) 	<ul style="list-style-type: none"> Městské soudy (Chorvatsko) Místní katastrální úřady (Chorvatsko, Česká republika, Slovensko)
		•			Interně aktualizovat a propojit informační systémy jednotlivých institucí, včetně finančního úřadu		
			•		Zvážit snížení daní za převod/nabytí nemovitě věci		
	•	•		•	Zavést standardizované, vzorové smlouvy o převodu nemovitě věci a zvážit možnost, aby využití právníků a notářů bylo volitelné		
	•	•	•	•	Vytvořit nebo zlepšit elektronickou platformu na převod nemovitých věcí		
Vymáhání smluvních závazků	•	•	•	•	Pokračovat v hodnocení interních soudních postupů s ohledem na zkrácení časových lhůt a snížení počtu nevyřízených případů	<ul style="list-style-type: none"> Ministerství spravedlnosti (všechny čtyři země) Soudnictví (všechny čtyři země) 	<ul style="list-style-type: none"> Městské a obchodní soudy (Chorvatsko) Obvodní soudy (Česká republika, Slovensko) Prvoinstanční soudy (Portugalsko)
	•	•	•	•	Podporovat alternativní způsoby řešení sporů		
	•	•	•	•	Stanovit zákonný limit pro udělování odložení		
	•	•			Zlepšit nebo zavést zrychlené postupy pro vymáhání malých nároků		

Poznámka: Všechna doporučení týkající se reformy jsou uvedena v části „Co se dá zlepšit?“ v odpovídající kapitole.

a. Seznam obsahuje pouze hlavní ministerstva a úřady relevantní pro jednotlivé oblasti, ale i jiné úřady mohou být zapojeny.

Zahájení podnikání

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Složitost opatření při zahájení podnikání se v jednotlivých srovnávaných městech v České republice, Chorvatsku, a na Slovensku značně liší. V Portugalsku se však neprojevuji žádné takové rozdíly.
- Založení obchodní společnosti v České republice nebo na Slovensku může trvat pouhé dva týdny (například v Olomouci, Prešově a Žilině) až jeden měsíc (například v Praze nebo Bratislavě). Tento rozdíl je způsoben hlavně rozdíly ve výkonnosti finančních úřadů spadajících pod generální finanční správu při vydávání daňových identifikačních čísel.
- Pokud bylo Chorvatsko zastoupeno Splitem a nikoli Záhřebem v globálním žebříčku *Doing Business* podle jednoduchosti opatření při zahájení podnikání, poskočilo by o 22 míst z 87. na 65. místo. Ve Splitu je více než polovina společností s ručením omezeným založena s využitím státem poskytované služby, která zjednodušuje zahájení podnikání. Většina zakladatelů společností v Záhřebu naproti tomu registruje své podniky osobně u soudu.
- Všechny čtyři země používají elektronická podání k registraci společností. S výjimkou Portugalska však nelze tento proces plně dokončit po internetu, protože zakladatelé společností musí nadále doručovat nebo vyzvedávat několik dokumentů v papírové formě.

Každý rok zakládají milióny podnikatelů v celé Evropské unii nové obchodní společnosti. Může to být firma na výrobu obkladaček v Portu nebo malé knihkupectví v Plzni s méně než 15 zaměstnanci, i velká společnost pro lodní dopravu ve Splitu s více než 100 pracovníky na výplatní listině nebo informačně technologická firma v Košicích s výnosy vyššími než 20 mil. EUR ročně. Malé a střední firmy jako tyto tvoří více než 98 % ze všech podniků a vytvářejí dvě ze tří pracovních míst v EU.¹ Veškeré toto podnikání napomáhá růstu ekonomiky EU, vytváří pracovní místa a povzbuzuje inovace. Není divu, že podpora podnikání a vytváření příznivého prostředí k podnikání pro tyto hospodářské tahouny se stalo centrem zájmu mnoha členských států EU.

V čele těchto snah je zjednodušení úředních úkonů při založení společnosti, což je často první vnitrostátní úprava, kterou musí společnosti dodržet. Iniciativa *Doing Business* zaznamenala během uplynulých

10 let nejméně 66 reforem provedených členskými státy EU k usnadnění zahájení podnikání² a všechny členské státy až na dva z nich tyto reformy také v daném období realizovaly.³ Důležitost těchto snah ukazují výsledky na celostátní úrovni. Reformy registrace obchodních společností v Portugalsku zkrátily dobu a snížily náklady na úřední formality, což vedlo ke zvýšení počtu nově založených společností o 17 % a k růstu počtu nových pracovních míst na 7 na 100 000 obyvatel měsíčně. Tyto reformy navíc zjevně vytvořily vstřícnější prostředí pro začínající podnikatele: mezi vlastníky podniků, které byly založeny po jejich realizaci, bylo více žen, byly spíše menší a byly vedeny méně zkušenými a vzdělanými podnikateli.⁴ Podobné důkazy přinášejí i regionální výsledky v Itálii: provincie s delším procesem založení podniku mají nižší míru zakládání firem než ty, kde je tento proces zefektivněn.⁵

JAK FUNGUJE ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ V UVEDENÝCH ČTYŘECH ČLENSKÝCH STÁTECH?

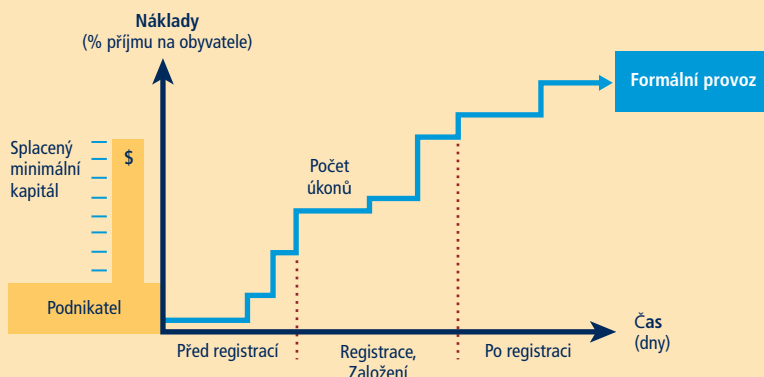
Proces založení podniku je ve všech čtyřech státech zkoumaných v této studii složitější než průměr EU (obrázek 2.1). Založení podniku v České republice, na Slovensku a ve většině porovnávaných měst v Chorvatsku vyžaduje osm úkonů, naproti tomu v chorvatské Rijece sedm a v Portugalsku a ve Splitu jen šest kroků. Průměr EU je pět úkonů. Belgii, Estonsku, Finsku, Irsku a Švédsku se daří regulovat zakládání obchodních společností pouze ve třech krocích.

Proces zahájení podnikání v České republice a na Slovensku je sice relativně pomalý, ale levný. V Portugalsku je tento proces jako rychlý, tak i relativně levný. V Chorvatsku je situace více nevyhraněná. Založení podniku trvá ve všech porovnávaných městech v Portugalsku a v chorvatském Splitu do jednoho týdne. V Záhřebu a v porovnávaných městech v České republice a na Slovensku trvá tento proces v průměru téměř tři týdny. Mezi členskými státy EU nechávají podnikatele déle čekat pouze Polsko, Bulharsko a Rakousko.

Průměrné náklady na zahájení podnikání v Chorvatsku, které činí 7,3 % příjmu na obyvatele, jsou sedmkrát vyšší než průměr v České republice a na Slovensku a nejméně dvojnásobné oproti průměru EU, který činí 3,4 %, přičemž toto číslo zahrnuje i ty země, které se umístily jako první, například Slovinsko (bezplatně) a Irsko (0,2 %). Zhruba 90 % nákladů v Chorvatsku tvoří odměny notářům za sepsání zakladatelské listiny a dalších zakládajících dokumentů. Kromě toho musí podnikatelé na Slovensku složit 2 500,- EUR a v Chorvatsku 10 000,- HRK (1 344,- EUR) jako minimální splacený počáteční kapitál. V České republice se vyžaduje pouze minimální částka (1,- Kč). V Portugalsku se neplatí žádný takový minimální splacený počáteční kapitál.

CO OBNAŠÍ ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ?

Iniciativa *Doing Business* zaznamenává všechny úkony, které jsou vyžadovány oficiálně nebo které v praxi činí podnikatel, který chce v souladu s úředními předpisy založit a provozovat průmyslový nebo obchodní podnik, a zároveň i čas a náklady potřebné k realizaci těchto úkonů a minimální splacený počáteční kapitál. K zajištění srovnatelnosti údajů z jednotlivých míst používá iniciativa *Doing Business* standardizovanou domácí společnost s ručením omezeným bez veškeré zahraniční účasti, s pěti vlastníky, se zahajovacím kapitálem ve výši desetinásobku příjmu na obyvatele, která se zabývá obecnou průmyslovou nebo obchodní činností a zaměstnává v prvních měsících provozu 10 až 50 osob.

OBRÁZEK 2.1 Zahajovací proces je ve všech 25 městech složitější než průměr EU – ale v některých je rovněž rychlejší nebo levnější

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměry EU vycházejí z údajů o úrovni ekonomiky pro 28 členských států EU.

a. Požadavek na minimální kapitál nemají zaveden další tři členské státy EU: Kypr, Nizozemsko a Spojené království. U těchto dalších pěti činí tento požadavek méně než 0,1 % příjmu na obyvatele: Bulharsko, Francie, Řecko, Itálie a Lotyšsko.

Přehled zahajovacích úředních úkonů a postupů, které musí absolvovat společnosti v daných čtyřech zemích, naznačuje, že se Portugalsku podařilo zefektivnit a začlenit většinu těchto kroků od jediného úkonu (tabulka 2.1). Přesto však tento zahajovací proces vyžaduje tři samostatná hlášení o jednom pracovním poměru (viz úřední úkon 13 v tabulce 2.1). Ve třech z těchto čtyř zemí je registrace k dani z příjmu z podnikání (viz úřední úkon 6 v tabulce 2.) sloučená s obchodní registrací. Avšak v České republice se společnosti musí za

tímto účelem registrovat samostatně. Na Slovensku musí zakladatelé společnosti obdržet před podáním žádosti o registraci společnosti povolení od finančního úřadu. A v Chorvatsku, kde byl nedávno zákonem zrušen požadavek na firemní pečeti, ji většina nově založených společností přesto objednává, protože je v praxi nadále zapotřebí.

Ve všech čtyřech zemích lze podávat žádosti o registraci podniku a o daňovou registraci elektronicky s použitím elektronických podpisů,

elektronických identifikátorů (e-ID) nebo elektronických poštovních schránek. Avšak v Chorvatsku musí být po zaslání elektronických kopií předloženy dokumenty v papírové formě. Při ukončení registračního procesu získává většina společností v Chorvatsku, v České republice a na Slovensku doklady o obchodní registraci a registraci k dani v papírové formě, kterou potřebují k budoucím jednáním s veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty. V Portugalsku se nevzdávají žádné fyzické doklady. Namísto nich se společnostem

TABULKA 2.1 V Portugalsku se podařilo zefektivnit a sjednotit většinu zahajovacích úkonů a postupů do jednoho bodu

Úkony	Česká republika	Chorvatsko	Portugalsko	Slovensko
1. Kontrola názvu	Ano	Ano, většinou rezervováno	Zahrnuto v úkonu 5	Ano
2. Notářské ověření dokumentů společnosti	Ano	Ano	n.a.	Ano (pro ověření na rejstříku)
3. Potvrzení o dani pro zakladatele	n.a.	n.a.	n.a.	Ano
4. Živnostenské oprávnění	Ano	n.a.	n.a.	Ano
5. Obchodní registrace	Ano	Ano	Ano	Zahrnuto v úkonu 4
6. Registrace k dani	Ano	Zahrnuto v úkonu 5	Zahrnuto v úkonu 5	Zahrnuto v úkonu 4
7. Registrace k DPH	Zahrnuto v úkonu 6	Ano (hlášení)	Ano (automaticky)	Ano
8. Založení bankovního účtu	Ano	Ano	Ano	Ano
9. Pečeť společnosti	n.a.	Ano ^a	n.a.	n.a.
10. Registrace pro statistické účely	n.a.	Ano ^a	Zahrnuto v úkonu 5	n.a.
11. Registrace k sociálnímu zabezpečení nebo penzijnímu pojištění	Ano	Ano	Zahrnuto v úkonu 5	Ano
12. Registrace ke zdravotnímu pojištění	Ano	Zahrnuto v úkonu 11	n.a.	Ano
13. Registrace zaměstnanců	Zahrnuto v úkonu 11 a 12	Zahrnuto v úkonu 11	Tři samostatná hlášení ^b	Zahrnuto v úkonu 11 a 12

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: n.a. = nevztahuje se

a. Při využití HITRO.HR („jednotného přístupového bodu“) lze tento úkon začlenit do úkonu 5: obchodní registrace.

b. Pro sociální zabezpečení, pojištění náhrady za úrazy a nemoci z povolání a fondy pracovních náhrad (FCT a FCGT).

vydává kód, který slouží k online přístupu k jejich dokumentům (a který lze za poplatek obnovit).

Používání zprostředkovatelů (notářů, právníků, účetních) v procesu založení společnosti se v těchto čtyřech zemích značně liší. V České republice a Chorvatsku si společnosti musí najmout notáře k sepsání a ověření firemních dokumentů. V Portugalsku neexistuje žádný takový požadavek a standardizované zakladatelské dokumenty jsou veřejně k dispozici. Na Slovensku lze nechat podpisy ověřit buď notářem, nebo úředníkem místní správy na matrice.

V Portugalsku musí dokončit registraci k dani nově zakládané společnosti účetní znalec. Chorvatsko je jedinou z těchto čtyř zemí, která omezuje přístup ke svému internetovému obchodnímu rejstříku (na notáře a zaměstnance jednotného kontaktního místa). V České republice mají notáři přednostní přístup k internetovému obchodnímu rejstříku – registrace po internetu s použitím zjednodušeného

notářského zápisu je nejrychlejší a trvá jen jeden den – ale veřejnost má k němu rovněž přístup a užívá tuto elektronickou platformu.

Většinu srovnávaných úkonů lze dokončit v krátké době (jeden až tři dny) v souladu se zákonem stanovenými lhůtami, které jsou jednotně vymáhány ve všech městech daných zemí. Jedinou výjimkou je registrace k dani z přidané hodnoty (DPH) v České republice a na Slovensku: žádosti jsou hodnoceny z hlediska rizika za účelem posouzení toho, zda jsou žadatelé schopni a zda hodlají vykonávat činnost podléhající DPH – což může trvat jeden až tři týdny. Naopak v Chorvatsku vyžaduje registrace k DPH jednoduché nahlášení a v Portugalsku jsou všechny společnosti registrovány automaticky k DPH.⁶

Ze všech 25 měst porovnávaných v této studii je zahájení podnikání nejjednodušší v uvedených osmi portugalských městech a nejobtížnější v Praze (Česká republika), Záhřebu (Chorvatsko) a v

Bratislavě (tabulka 2.2). Mezi porovnávanými městy v Portugalsku se nevyskytují žádné rozdíly ve výkonnosti, nicméně v ostatních třech zemích jsou tyto rozdíly mezi jednotlivými městy podstatné. V České republice a na Slovensku je důvodem těchto rozdílů odlišná výkonnost regionálních pracovišť finanční správy při přidělování registračních čísel k dani z příjmu z podnikání a k dani z přidané hodnoty. V Chorvatsku je důvodem těchto rozdílů způsob registrace společností. Ve Splitu a v Rijece, které jsou neefektivnější z celé země, se polovina nebo více než polovina společností registruje s použitím státní služby, která za ně učiní několik úkonů s cílem zajistit jednodušší a rychlejší start podnikání. V ostatních městech tak činí méně než jedna polovina společností.

Jak se tento proces liší v rámci České republiky?

Zahájení podnikání v České republice vyžaduje ve všech sedmi zkoumaných městech stejných osm úkonů, přičemž náklad činí 1 % z příjmu na obyvatele.

TABULKA 2.2 Zahájení podnikání v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku – kde je jednodušší?

Město (země)	Pořadí	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% příjmu na obyvatele)	Minimální splacený počáteční kapitál (% příjmu na obyvatele)
Braga (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Coimbra (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Evora (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Faro (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Funchal (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Lisabon (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Ponta Delgada (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Porto (Portugalsko)	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Split (Chorvatsko)	9	89,55	6	6	7,4	12,5
Rijeka (Chorvatsko)	10	87,59	7	8	7,4	12,5
Olomouc (Česká republika)	11	85,56	8	16,5	1,0	0,0
Ústí nad Labem (Česká republika)	11	85,56	8	16,5	1,0	0,0
Osijek (Chorvatsko)	13	85,50	8	10,5	7,3	12,5
Varaždín (Chorvatsko)	14	85,38	8	11	7,3	12,5
Ostrava (Česká republika)	15	85,31	8	17,5	1,0	0,0
Prešov (Slovensko)	16	84,73	8	15,5	1,1	17,2
Žilina (Slovensko)	16	84,73	8	15,5	1,1	17,2
Brno (Česká republika)	18	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Liberec (Česká republika)	18	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Plzeň (Česká republika)	18	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Trnava (Slovensko)	21	83,98	8	18,5	1,1	17,2
Košice (Slovensko)	22	83,72	8	19,5	1,1	17,2
Praha (Česká republika)	23	83,55	8	24,5	1,0	0,0
Záhřeb (Chorvatsko)	24	82,49	8	22,5	7,2	12,5
Bratislava (Slovensko)	25	81,97	8	26,5	1,1	17,2

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Pořadí vychází z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty, co se týče úkonů, času, nákladů a minimálního splaceného počátečního kapitálu souvisejícího se zahájením podnikání. Odstup od hraniční hodnoty je měřen na stupnici 0-100, kdy hraniční hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O Doing Business a Doing Business v Evropské Unii 2018, Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon, Prahu a Záhřeb byly od zveřejnění Doing Business 2018 revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt na webových stránkách Doing Business <http://www.doingbusiness.org>. Údaje o chorvatském Splitu a Rijeci zachycují registrace podniků s použitím služeb HITRO.HR. Záhřebské údaje obsahují údaje o osobních registracích u soudu a údaje pro Osijek a Varaždín představují údaje o elektronické registraci.

V hlavním městě trvá tento proces nejdéle – téměř jeden měsíc. V Olomouci a v Ústí nad Labem je o osm dní kratší (obrázek 2.2).

Prvním krokem je návštěva notáře, protože společnosti s ručením omezeným musí být registrovány na základě notářského zápisu. V jednoduchých případech

činí notářský poplatek za sepsání zápisu paušální částku 2 000,- Kč (78,83 EUR). U společností se složitější strukturou je notářský poplatek stanoven jako procento počátečního kapitálu. Notáři mají rovněž zákonnou pravomoc zaregistrovat společnost přímo v obchodním rejstříku bez dalšího ověření soudem. Pokud společnost registruje notář po internetu,

odpadá soudní poplatek ve výši 6 000,- Kč (236,50 EUR) – namísto toho je účtován notářský poplatek 1 300,- Kč (51,24 EUR) – a takto je zajištěno, že proces bude dokončen ve stejný den.

Hlavní příčinou odlišnosti lhůt mezi těmito sedmi městy je odlišná lhůta registrace k daním. Registrace k dani

OBRÁZEK 2.2 Čas potřebný k založení obchodní společnosti se v jednotlivých městech v České republice, Chorvatsku a na Slovensku značně liší

Zdroj: databáze Doing Business.

z příjmu trvá obvykle jeden až pět dní, ale žadatelé mohou také čekat až 10 dní, aby byli zaregistrováni k dani z příjmu i k dani z přidané hodnoty v Olomouci a v Ústí nad Labem – a 18 dní v Praze, kde je největší množství těchto žádostí. Finanční úřad provede hodnocení majetku, objektů a obchodních plánů společnosti a v případě potřeby uspořádá ústní jednání k zajištění toho, že zakladatelé nemají z dřívějšíka žádné problémy, které vyvolávají pochybnosti, co se týče rizika registrace.

Společnost, která se zabývá obecnou obchodní nebo průmyslovou činností, rovněž potřebuje oprávnění k provozování své činnosti. Živnostenský úřad musí dokončit registrační řízení do pěti dnů a obvykle jej dokončí za jeden den (jako v Ostravě) nebo za dva dny za poplatek 1 000,- Kč (39,42 EUR). Nově založené společnosti se musí rovněž registrovat pro účely sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění.

Podnikatelé mohou podat žádost o několik těchto registrací najednou s použitím služeb nabízených v kontaktních místech státních orgánů Czechpoint, které se nacházejí na většině poštovních úřadů v celé zemi. Většina však dává přednost podávání žádosti u jednotlivých orgánů samostatně. Pracovníci kontaktních míst Czechpoint nemusí znát dobře právní

předpisy, které se týkají jednotlivých registrací a poskytují jen málo poradenství k žádosti. Navíc podávání žádostí prostřednictvím Czechpointu znamená další poplatek a dokumenty se zasílají příslušným úřadům obyčejnou poštou. Proto podání žádosti tímto způsobem nešetří ani peníze, ani čas.

Jak se tento proces liší v rámci Chorvatska?

Do obchodní registrace v Chorvatsku se zapojují četné úřady a prostředníci – soudní rejstřík, notáři, obchodní banky, HITRO.HR (jednotný kontaktní místo), státní statistický úřad, daňová správa, ústav důchodového pojištění a ústav zdravotního pojištění (obrázek 2.3). Chorvatští podnikatelé mají různé možnosti registrace nové společnosti. Mohou použít státem nabízenou službu HITRO.HR, která je dostupná ve všech velkých chorvatských městech u přepážek v kancelářích chorvatské finanční agentury (FINA), což je veřejnoprávní subjekt, který poskytuje finanční zprostředkování a informačně technologické služby. Mohou si nechat dokončit tento proces ve svém zastoupení notářem, nebo mohou jednat přímo se soudním rejstříkem. Žádosti mohou podávat elektronicky prostřednictvím online obchodního registračního systému pouze notáři nebo úředníci HITRO.HR. Bez zřetele na to, kterou možnost si

podnikatelé zvolí, musí být zakládající dokumenty notářsky ověřeny a podklady předloženy soudnímu rejstříku v papírové formě.

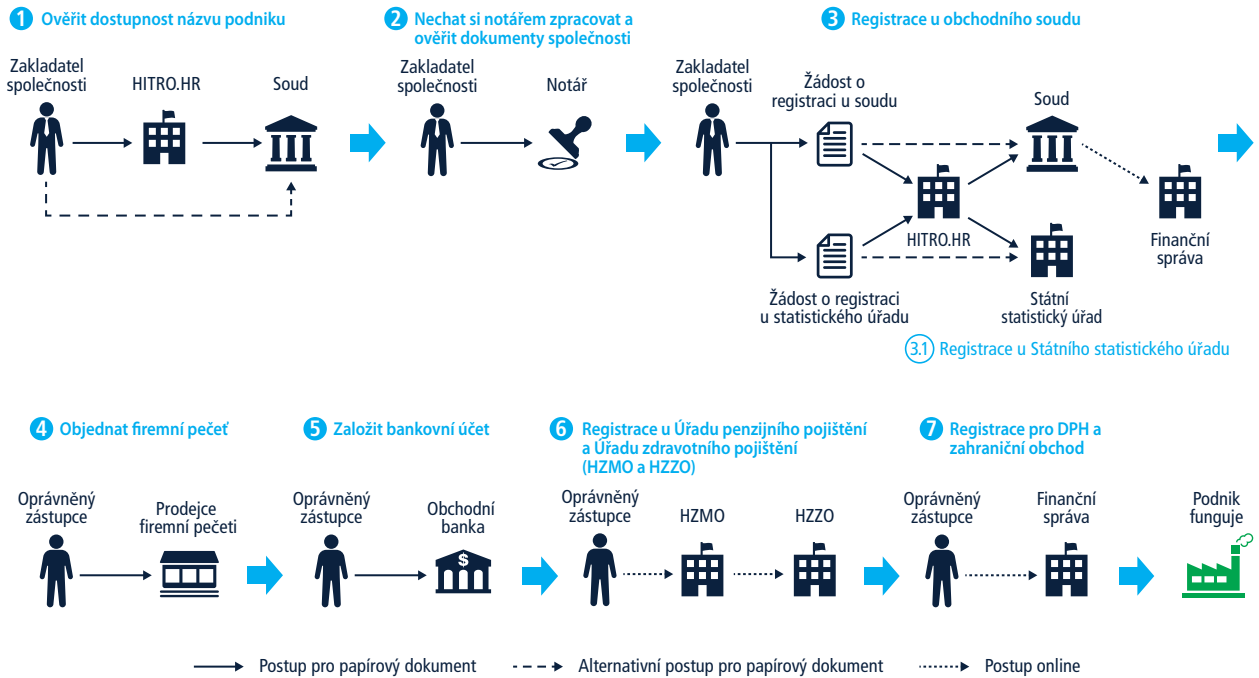
Město Záhřeb je jediným z pěti zkoumaných měst, kde není většina společností s ručením omezeným založena prostřednictvím online registračního systému⁷ - přestože osobní registrace u soudu zabírá více času (14 dní v porovnání s průměrnými 3 dny u online registrace). Založení obchodní společnosti v Záhřebu vyžaduje osm úkonů a trvá přes tři týdny.

Služba HITRO.HR je využita při založení více než jedné poloviny nových společností s ručením omezeným ve Splitu a v Rijece, což usnadňuje zahájení podnikání v těchto městech. V ostatních třech městech se tato služba využívá méně (obrázek 2.4). Když podnikatelé použijí službu HITRO.HR, její pracovníci mohou provést v jejich zastoupení registraci u Státního statistického úřadu, aniž by bylo třeba podávat samostatnou žádost, čímž eliminují jeden úkon ze start-up procesu. Ve Splitu si většina žadatelů rovněž objednáva firemní pečeti u HITRO.HR – která uzavřela smlouvu s místním výrobcem pečeti – čímž se vyhne návštěvě u soukromého prodejce.

Jak ukazují údaje ze Splitu, start-up proces provedený prostřednictvím HITRO.HR vyžaduje pouze šest úkonů a šest dní. Pokud by tedy Chorvatsko zastupoval Split namísto Záhřebu v celosvětovém žebříčku *Doing Business* ohledně jednoduchosti zahájení podnikání, poskočila by země o 22 míst z 87. na 65. místo.

Nadále však přezívají určité problémy, které mohou omezit využívání služeb HITRO.HR. Pracovníci HITRO.HR mohou pomoci podnikatelům s některými úkony nezbytnými k provedení registrace společnosti, ale co se týče jiných úkonů, je jejich pravomoc omezena. HITRO.HR není například oprávněna zpracovávat v zastoupení svých zákazníků registrace u některých příslušných orgánů, jako je

OBRÁZEK 2.3 Na registraci společnosti v Chorvatsku se podílí četné agentury a prostředníci

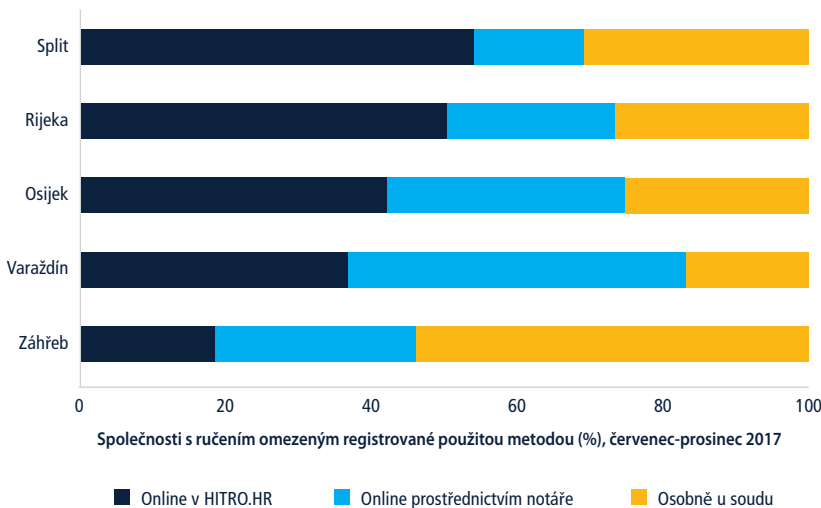
Zdroj: „Summary Note – Policy Options for Reforming the Business Entry Regime“ (World Bank Group, Washington, DC, říjen 2017).

finanční správa nebo Úřad pro penzijní pojištění a Úřad pro zdravotní pojištění. Také požadavek týkající se zpracování a ověření stanov notářem může snížit

atraktivitu HITRO.HR pro podnikatele, kteří se mohou namísto toho rozhodnout provést registrační proces s použitím notáře.

Jiná odlišnost mezi jednotlivými městy vyplývá z diskreční pravomoci soudců v rámci registračního procesu, která vede k rozdílu v postupech. Vezměte si jednoduchý proces výběru názvu podniku. Dostupnost názvu podniku lze ověřit zdarma online. Jelikož však neexistují jednoznačné pokyny, co se týče názvů podniků a soudci mohou vykonat svou pravomoc dle vlastního uvážení, je v Záhřebu odmítnuto více než 30 % žádosti o přidělení názvu – i když je toto procento odmítnutí jinde v zemi nižší.⁸ Aby se vyhnuli odmítnutí a nutnosti přepracovat dokumentaci společnosti, rezervuje si většina podnikatelů, kteří zakládají novou společnost s ručením omezeným v Záhřebu a v Osijeku, název společnosti ještě před zahájením procesu jejího založení. Rozhodnutí soudu o názvu společnosti lze obdržet do dvou až pěti dnů. Ve Varaždínu s nižším podílem odmítnutých žádostí se název společnosti rezervuje předem pouze u pětiny nově založených společností s ručením omezeným.⁹

OBRÁZEK 2.4 Služba HITRO.HR se využívá k registraci více než poloviny nově založených společností s ručením omezeným ve Splitu a v Rijeci

Zdroj: Statistika chorvatského ministerstva spravedlnosti.

Další odlišnosti mezi jednotlivými městy je čas, který je zapotřebí k obdržení rozhodnutí soudu o registraci. Soud je ze zákona povinen zaregistrovat společnost do 24 hodin, jestliže je žádost předložena elektronicky (nebo do 15 dnů, je-li předložena osobně). Po podání elektronické žádosti však musí následovat předložení dokumentů v papírové formě. Po obdržení papírových dokumentů soud vydá a doručí své definitivní rozhodnutí, které společnost potřebuje mít v papírové podobě pro budoucí jednání s veřejnoprávními nebo soukromoprávními orgány (například s finanční správou, se Státním statistickým úřadem a s bankami). Obdržení pravomocného rozhodnutí může jeden den ve Splitu až čtyři dny ve Varaždínu.¹⁰

Náklady na start podnikání v Chorvatsku se pohybují od 7,2 % příjmu na obyvatele v Záhřebu až po 7,4 % ve Splitu a v Rijece. Rozdíl se týká poplatků za služby HITRO.HR. I v případě, že nevyužijí služeb HITRO.HR k registraci společnosti, musí podnikatelé odjít než ze Záhřebu navštívit HITRO.HR, aby požádali o statistické číslo, protože Státní statistický úřad nemá pobočky mimo hlavní město.¹¹

Jak se tento proces liší v rámci Portugalska?

Portugalsko má jedno z nejrychlejších start-up řízení v EU. Má centralizovanou databázi obchodního rejstříku a umožňuje založit společnost kdekoli v zemi bez zřetele na to, kde má společnost sídlo. Ve všech zkoumaných městech tvoří řízení o založení společnosti stejných šest úkonů, řízení trvá zhruba týden a stojí 360,- EUR (2,1 % příjmu na obyvatele). Většinu úkonů lze uskutečnit na místě, i když v Lisabonu a v Portu je nutno si předem dojednat termín na jednotném kontaktním místě – Empresa na Hora (Firma ihned).¹² Kontroly se provádějí poté. Těchto šest úkonů tvoří registrace společnosti na jednotném kontaktním místě (obrázek 2.5), založení bankovního účtu, informování finančních orgánů o zahájení činnosti společnosti a registrace zaměstnanců u tří různých

subjektů – správy sociálního zabezpečení, pojištění zaměstnanců proti úrazům a fondy náhrad za pracovní úrazy a nemoci z povolání (FCT a FGCT).

Tento proces nebyl vždy tak snadný. Registrace společnosti vyžadovala návštěvu několika různých veřejných úřadů, 11 úkonů, zpracování 20 formulářů, zhruba dva a půl měsíce čekání a úhradu poplatků ve výši 13,5 % příjmu na obyvatele.¹³ To se změnilo v roce 2006, kdy vláda nastolila program Empresa na Hora jako součást širší iniciativy za účelem zjednodušení administrativy a uplatnění e-governmentu (SIMPLEX). Program zavedl předem standardní stanovy společenské smlouvy (což zrušilo zákonný požadavek předkládání veřejných listin nebo notářských zápisů), podstatně snížil správní poplatky, vytvořil seznam předem schválených názvů společností a zrušil zastaralé formální úkony, jako například registraci účetních knih společnosti. Dnes může podnikatel založit společnost na jednotném kontaktním místě s použitím předem schváleného názvu podniku a standardních stanov za dvě až tři hodiny. Všechny informace jsou automaticky sdíleny mezi příslušnými veřejnými orgány (rejstříkem, správou sociálního zabezpečení a finanční správou).

Navíc se registrace společnosti přestěhovala na internet díky zavedení nového dokladu totožnosti, který umožňuje občanům prokázat totožnost při využití veřejných internetových služeb a zároveň i elektronicky podepisovat dokumenty. Do portálu Empresa Online mají přístup právníci, notáři i běžní občané a mohou provést registraci společnosti, aniž by opustili svou kancelář nebo předkládali nějaké papíry. Kromě toho Empresa Online umožňuje firmám nepřetržitý přístup k aktualizovaným potvrzením a jiným firemním dokumentům, čímž ruší potřebu papírových formulářů. Kdykoli nějaký veřejný nebo soukromý subjekt požaduje od společnosti tyto dokumenty, může mu společnost jednoduše poslat kód, který umožní přístup k elektronické verzi.

Jak se tento proces liší v rámci Slovenska?

Založení společnosti kdekoli na Slovensku vyžaduje stejných osm úkonů a stejných poplatků, který činí 11 % příjmu na obyvatele. Avšak lhůty k vyřízení se mezi srovnávanými městy značně liší – od zhruba dvou týdnů v Prešově a Žilině až po téměř čtyři týdny v Bratislavě (viz obrázek 2.2).

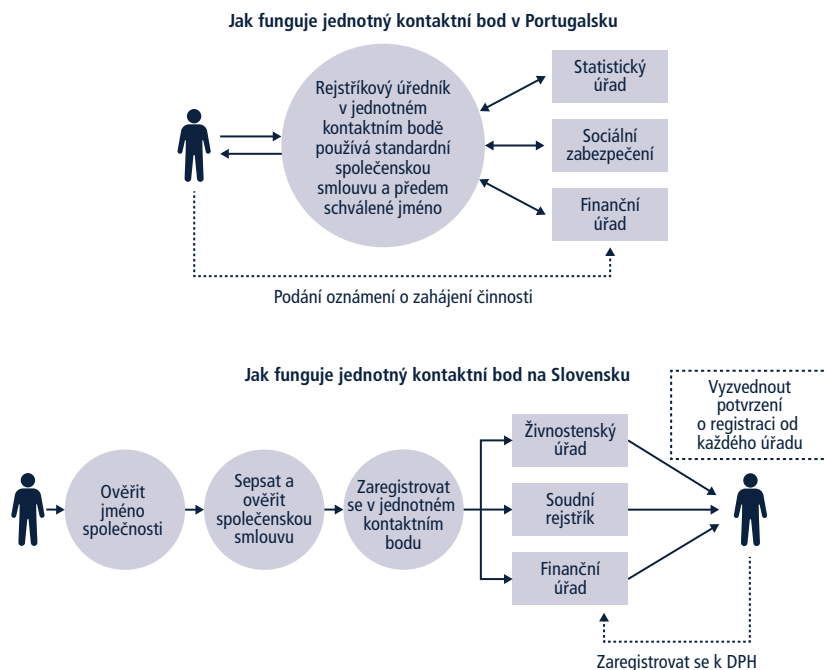
Úřady musí zaregistrovat obchodní společnost za pár dní, ale lhůty k daňové registraci jsou mnohem delší, až 30 dní pro daň z podnikání a 21 dní pro DPH.

Registrace k DPH vyžaduje od zakladatelů společnosti poskytnutí rozsáhlých informací (například obchodní plán, údaje o majetku společnosti a doklad o dostatečnosti obchodních prostor k provozování obchodní činnosti). Finanční úřad hodnotí tyto informace a rozhodne, zda žadatel splňuje kritéria pro registraci k DPH. Cílem je zabránit podvodům zajištěním toho, že zakladatelé společnosti neměli v minulosti žádné problémy, které by mohly vyvolat pochybnosti o riziku vyplývajícím z registrace. Pokud finanční úřad považuje danou žádost za rizikovou, může požádat o finanční záruku jako ochranu proti jakýmkoli budoucím závazkům souvisejícím s DPH. Nejrychlejší registrace k DPH je v Žilině, kde tato lhůta činí 5 dní u společností považovaných za méně rizikové. V Bratislavě s největším objemem přihlášek činí tato lhůta 10 dní.

Dříve než bude společnost zaregistrována, je nutno zvlášť navštívit finanční úřad a získat písemné potvrzení o bezdlužnosti zakladatelů společnosti. Získání tohoto potvrzení trvá dva dny v Prešově a pět dní v Bratislavě.

Některé registrační postupy byly již sloučeny. Zakladatelé společnosti mohou například požádat o registraci k dani z příjmu právnických osob současně se zápisem do obchodního rejstříku v jednotném kontaktním místě na živnostenském úřadě (spadajícím pod ministerstvo vnitra). Ale potvrzení o daňové bezdlužnosti, registrace k DPH- k níž se mnoho

OBRÁZEK 2.5 Porovnání jednotných kontaktních bodů v Portugalsku a na Slovensku

Zdroj: databáze Doing Business.

společností přihlásí dobrovolně při svém založení¹⁴ - a registrace zaměstnavatele pro účely sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění zůstávají nadále samostatnými úkony.¹⁵ A zatímco proces podání žádostí byl sloučen do jedné, jednotlivé orgány - finanční úřad, soud a živnostenský úřad - sdělují výsledek žadateli samostatně (viz obrázek 2.5).

Vedle malého poplatku za osvědčení pravosti podpisů na dokumentech společnosti účtují úřady i poplatek za zápis do obchodního rejstříku: 150,- EUR za podání žádosti online a dvojnásobek této částky, je-li žádost podána osobně. Za ostatní úkony se neúčtuje žádný poplatek.

CO LZE ZLEPŠIT?

Přehled o procesu zahájení podnikání ve čtyřech zemích EU uvedený v této kapitole poukazuje na několik oblastí možného zlepšení. Většina doporučení se týká České republiky, Chorvatska a

Slovenska. Portugalsko má již vyspělé jednotné kontaktní místo a elektronickou platformu, která pomáhá při zakládání obchodních společností (viz rámeček 11 přehledu). Další posun vpřed vyžaduje zajistit náležitě přidělení zdrojů, aby bylo možno držet krok s jinými vyspělými ekonomikami, které se nadále zlepšují v této oblasti.

Zjednodušit registraci k DPH ČESKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKO

Registrace k DPH v České republice a na Slovensku trvá jeden až tři týdny (obrázek 2.6). Je tomu tak proto, že pracovníci finanční správy provádějí důkladné hodnocení zakladatelů společnosti, jejich prostor a deklarované obchodní činnosti, aby omezili riziko nedodržování právních předpisů a podvodných nároků.

Zefektivnění ověřování rizika při registraci společnosti by umožnilo převod zdrojů potřebných k tomuto úkonu na jiné úkony. Registrace k DPH by mohla proběhnout souběžně s registrací k dani

z příjmu právnických osob tak, aby byly obě registrace synchronizovány jako součást počátečního zápisu společnosti do obchodního rejstříku. To by eliminovalo potřebu samostatné registrace k DPH a snížilo by tak břemeno jak pro daňové poplatníky, tak i pro finanční správu.

Tento přístup se již uplatňuje v Maďarsku, kde se lze registrovat k DPH v rámci procesu založení společnosti u rejstříkového soudu. Všechny tři registrace tak zaberou pouze jeden až dva dny. V Portugalsku jsou všechny společnosti registrovány k DPH při založení, přičemž menší společnosti jsou osvobozeny od DPH, pokud je jejich obrat nižší než určitý limit. V Chorvatsku je registrace k DPH sice samostatný úkon, ale vydání rozhodnutí o registraci trvá jen jeden až dva dny. Po registraci lze provádět kontroly k posouzení přesnosti předložených informací.

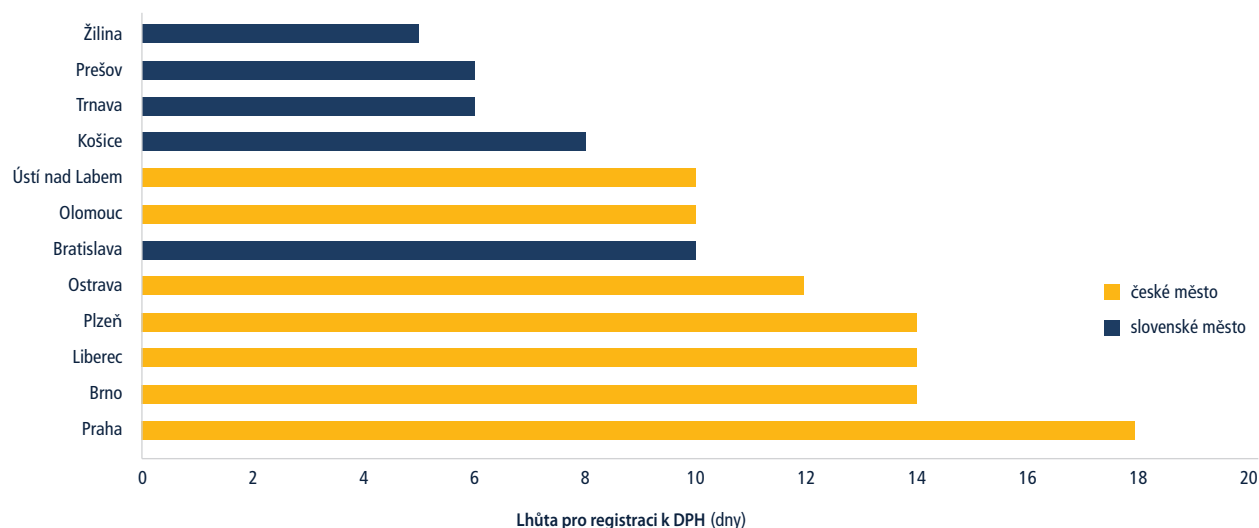
Příklady lze nalézt i v jiných zemích. Zakladatelé společnosti v Litvě se mohou registrovat k DPH online do tři dnů nebo v kratší lhůtě při zápisu do rejstříku právnických osob. A obdobně lotyšský zákon o DPH platný od roku 2013 umožňuje současně podání žádosti o registraci společnosti a registraci k DPH u obchodního rejstříku a tento proces lze dokončit do tří dnů.

Snižit nebo zrušit požadavek na zaplacení minimálního kapitálu u společností s ručením omezeným CHORVATSKO, SLOVENSKO

Požadavek na vklad minimálního kapitálu ve výši 17,2 % příjmu na obyvatele na Slovensku a 12,5 % příjmu na obyvatele v Chorvatsku nadále zůstává mezi nejvyššími v EU (obrázek 2.7).

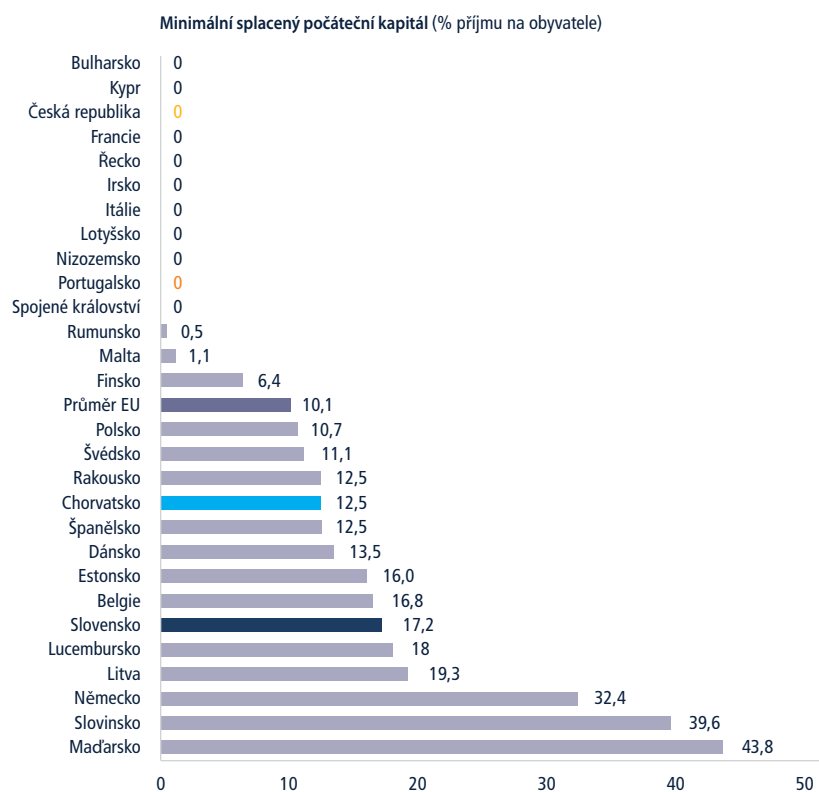
Výzkumy přitom ukazují, že požadavek minimálního kapitálu poskytuje jen slabou ochranu věřitelů a může sotva zabezpečit investory při úpadku.¹⁶ Míra vymožení není nikterak vyšší v ekonomikách se zavedeným minimálním splaceným počátečním kapitálem než v těch, které nemají zaveden tento požadavek.¹⁷

OBRÁZEK 2.6 Registrace k DPH ve všech městech v České republice a na Slovensku je časově náročná

Zdroj: databáze Doing Business.

OBRÁZEK 2.7 Jedenáct členských států EU nevyžaduje žádný minimální splacený počáteční kapitál nebo jen symbolickou částku

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Bulharsko, Česká republika, Francie, Řecko, Itálie a Lotyšsko mají požadavek na minimální počáteční kapitál stanoven na méně než 0,1% příjmu na jednoho obyvatele. Průměr EU je založen na ekonomických údajích o 28 členských státech EU.

Dříve než se věřitelé rozhodnou investovat, obvykle posoudí jiné prostředky ochrany – dle zákona o obchodních společnostech, o úpadku a o zajištěných transakcích.

Kromě toho požadavek pevně stanovené výše kapitálu nebere na zřetel rozdíly v obchodním riziku. Malá firma v odvětví služeb nepředstavuje stejné riziko jako velká výrobní společnost na nejistém trhu. Navíc může požadavek na minimální kapitál fungovat jako překážka vstupu – zejména pro malé firmy.¹⁸ Blokování finančních prostředků ke splnění dosti vysokých kapitálových požadavků může stát značnou ztrátou příležitostí, protože nutí společnosti omezit náklady na takové potřeby, jako je nábor a zaškolení zaměstnanců, investice do zařízení nebo rozvoj služeb.

Dnes více než 100 ekonomik, které porovnává *Doing Business*, nemá požadavek na minimální splacený počáteční kapitál. Co se týče členských států EU, nemá tento požadavek Kypr, Irsko, Nizozemsko, Portugalsko a Spojené království. Šest dalších má požadavek ve výši méně než 0,1 % příjmu na obyvatele: Bulharsko, Česká republika (rámeček 2.1), Francie, Řecko, Itálie a Lotyšsko. V celosvětovém

RÁMĚČEK 2.1 Jak se v České republice vyplatilo snížení požadavku na minimální splacený počáteční kapitál

Do roku 2014 činil požadavek na minimální splacený počáteční kapitál u nově založené společnosti s ručením omezeným 200 000,- Kč (tedy téměř třetinu příjmu na obyvatele) a nejméně 20 000,- Kč na jednoho zakládajícího společníka. Novela zákona o obchodních společnostech č. 90/2012 Sb. snížila tento kapitálový požadavek na symbolickou 1,- Kč.

Co vyvolalo tuto změnu? Přání zajistit přístup k výhodám vyplývajícím z této formy obchodní společnosti – společnosti s ručením omezeným – širší skupině českých podnikatelů. Toto úsilí se vyplatilo: počet nových společností s ručením omezeným v České republice podle jednoho odhadu vzrostl mezi roky 2013 a 2014 o 9 % - z 22 227 na 24 266. Zatímco tento počet od té doby každoročně nadále roste, devítiprocentní tempo bylo poprvé překročeno pouze mezi roky 2016 a 2017 (o 12 %), kdy byly domácí i mezinárodní hospodářské poměry mnoho příznivější.^a

a. „Loni vzniklo 32 187 firem, nejvíce od roku 2007“, Bisnode, tisková zpráva, 29. 1. 2018, <https://www.bisnode/o-nas/novinky/loni-vzniklo-32-187-firem-nejvic-od-roku-2007/>

měřítku byl během posledních pěti let zrušen nebo snížen požadavek na minimální splacený počáteční kapitál u 35 ekonomik.¹⁹

Ověřit, zda lze zrušit určité požadavky ve vztahu k malým a středním podnikům

ČESKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKO

Každá nově založená společnost v České republice a na Slovensku musí mít oprávnění k provozování své činnosti. Ve většině členských států EU udělují tato oprávnění profesní komory. Oprávnění jsou častěji vyžadována pouze u společností v regulovaných nebo strategických sektorech a odvětvích. U ostatních postačuje prohlášení o vlastní odpovědnosti. Tak tomu je ve Španělsku, kde zakladatelé společnosti předkládají prohlášení o tom, že dodržují právní předpisy platné v příslušném sektoru. Místo aby byly požadavky na získání oprávnění k provozování obchodní činnosti platné pro všechny, měly by být omezeny na činnosti, které mají dopad na bezpečnost, veřejné zdraví, životní prostředí a podobně - v každém takovém případě na základě jednoznačně stanoveného cíle veřejné politiky.

Další požadavek, který si zaslouží revizi, souvisí s minimálním splaceným počátečním kapitálem. V České republice, kde požadavek na minimální splacený počáteční kapitál činí u nově založených společností symbolickou 1,- Kč, je ze zákona nadále vyžadován. Podnikatelé, kteří zakládají novou společnost, musí

složit minimální splacený počáteční kapitál a předložit potvrzení banky, že je tento kapitálový vklad veden na bankovním účtu společnosti. Tento požadavek lze zrušit tím, že by byl společností umožněn zápis pouze na základě prohlášení o jejich autorizovaném kapitálu. A když budou společnosti nadále zakládat bankovní účty při zahajování svého podnikání, nemusí být zapotřebí poskytovat doklad o tomto účtu při registraci.

Kromě toho pokud je společnost zcela zaregistrována online, může vláda vytvářet partnerství s obchodními bankami a umožnit jim připojit své internetové platformy k jednotnému kontaktnímu místu. Poté by podnikatelé, kteří registrují své společnosti prostřednictvím jednotného internetového kontaktního místa, mohli mít rovněž přístup k bance dle své volby, aby mohli po internetu požádat o založení nového účtu. Příklady těchto ujednání lze nalézt v Norsku a v Litvě, kde bylo zahájení podnikání nedávno usnadněno díky možnosti požádat online o bankovní účet během elektronického procesu registrace společnosti.

Ke změně v podobě zrušení procesního požadavku již dochází na Slovensku. Zakladatelé společností si nyní musí obstarat potvrzení od finančního úřadu o daňové bezdlužnosti. Získání tohoto potvrzení trvá dva až pět dní. Legislativní novela, která nabyla účinnosti 1. září 2018, zrušila tento požadavek prokázání daňové bezdlužnosti pro žadatele a přesunula

břímě kontroly na veřejný orgán (soudní rejstřík). K zajištění efektivního uplatnění této změny musí finanční správa umožnit soudnímu rejstříku přístup k úplnému a aktuálnímu seznamu daňových dlužníků.

Zajistit dobrovolnost zapojení třetích osob

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO

Náklady na zahájení podnikání v Chorvatsku činí podle hodnocení *Doing Business* více než 7 % příjmu na obyvatele. Tuto částku překračuje z členských států EU pouze Itálie, Kypr, Polsko a Malta. Zhruba 90 % těchto nákladů je vynaloženo na povinný úkon uzavření smlouvy s notářem za účelem zpracování společenské smlouvy a jiných zakladatelských dokumentů a ověření podpisových vzorů. Stejný požadavek existuje i v České republice, kde však notářské poplatky činí pouze pětinu chorvatských. Státní orgány by mohly snížit náklady na založení společnosti pomocí vypracování standardizovaných zakladatelských dokumentů, které by byly dostatečně flexibilní, aby vyhovovaly většině malých podniků, čímž by umožnily podnikatelům, aby sami zpracovali a podali tyto dokumenty. Zrušení požadavku na zpracování zakladatelských dokumentů notářem by bylo důležitým úsporným krokem, zejména u malých podniků. Větší společnosti se složitější strukturou by mohly v případě potřeby konzultovat odborníky.

Zkušenosti odjinud naznačují, že požadovat od podniků použití právních služeb

k registraci není nezbytné za účelem zajištění přesnosti a dodržování právních předpisů, zejména u jednodušších forem, například u veřejných obchodních a komanditních společností a u společností s ručením omezeným. Portugalsko úspěšně eliminovalo povinný požadavek na zapojení třetích osob tím, že umožnilo společnostem použít standardizované zakladatelské dokumenty poskytované rejstříkem. Slovensko umožňuje úředníkům na matrikách ověřovat prohlášení zakladatelů společnosti o souhlasu a jejich podpisové vzory. Místní úředníci jsou odborníci, kterým lze svěřit na základě zákona pravomoc ověřovat dokumenty a totožnost – stejně jako notářům. U standardní společnosti by mělo úřednické ověření stačit.

Navíc se potřeba ověřování osobní totožnosti stává se zavedením online registrace a digitálních podpisů zastaralou. Například singapurský rejstříkový úředník jednoduše předpokládá, že společnosti nemají zájem provádět podvodné registrace. Rejstříkový úřad používá ověření po provedení registrace, přičemž informuje veřejnost o založení společnosti a o jménech zakladatelů. Takto mohou úředníci namísto ověřování každé žádosti věnovat čas těm několika málo podvodům, kdy jsou lidé bez svého souhlasu registrováni jako zakladatelé společnosti.

Z celosvětového hlediska nevyžaduje téměř polovina ekonomik porovnávaných v *Doing Business* – včetně Dánska, Francie, Portugalska, Rumunska a Slovenska – použití služeb právníka nebo notáře při registraci společnosti a stále více jich neukládá povinnost používat tyto služby.

Zajistit, aby byla rezervace názvů podniků transparentnější a více se řídila pravidly **CHORVATSKO**

Onen značný počet odmítnutých žádostí o název podniku v Chorvatsku naznačuje, že je nutno hledat cesty, jak zajistit, aby byla rezervace názvů podniků transparentnější a více se řídila pravidly. Žadatelům by měla být dána možnost

prohledávat online obchodní rejstřík, seznámit se se souborem objektivních pravidel týkajících se názvů obchodních společností a provést rezervaci názvu v rámci jedné návštěvy internetu, aniž by museli jednat s úředníky.

Chorvatsko by si jako vzor mohlo zvolit Austrálii, Kanadu a Spojené státy, kde mnoho států nebo provincií zavedlo začátkem 21. století jednoznačná pravidla na potvrzení toho, zda je název společnosti totožný s již existujícím názvem, zda obsahuje zakázané slovo nebo výraz nebo zda vyžaduje zvláštní souhlas. Tato pravidla zvýšila transparentnost i efektivitu při hledání a schvalování názvů podniků. Lidé se mohou přihlásit na internet, aby si ověřili, zda je jimi zvolený název podniku k dispozici, a aby o něj poté požádali. Toto spouští automatické testování k určení toho, zda je daný název k dispozici, a vede k automatickému odmítnutí nebo potvrzení. V Austrálii může úřad odpovědný za ověřování názvů podniků (Australská komise pro cenné papíry a investice) ve výjimečných případech rovněž provést manuální ověření a odmítnout název, pokud se jedná o neznámé slovo nebo pokud je považován za urážlivý nebo potenciálně zavádějící.

Chorvatský soudní rejstřík by mohl zpracovat seznam předem schválených názvů, z nichž si žadatelé budou moci vybírat. Příklady toho nabízejí jiné země. Portugalská platforma Empresa Online umožňuje žadatelům vybrat si předem schválený název z webových stránek rejstříku a pokračovat na rozhraní jednotného kontaktního místa v registraci společnosti.

Zjednodušit hlášení o zahájení pracovního poměru **PORTUGALSKO**

Zaměstnavatelé ve všech členských státech EU jsou povinni platit příspěvky na sociální zabezpečení, srážet daně z příjmu zaměstnanců nebo provádět obojí. A jakmile noví zaměstnanci nastoupí do zaměstnání, jsou jejich zaměstnavatelé obvykle povinni poskytnout údaje o

vyplácených mzdách, počtu odpracovaných hodin a určité podrobnosti z pracovních smluv.

Zvýšena fluktuace vedla ke zvýšení nákladů na hlášení o nástupu do zaměstnání a odchodu z něho. Automatizace přitom omezila náklady na předkládání stejných údajů každý měsíc. Následkem toho několik členských států EU pouze předpokládá nástup do zaměstnání v okamžiku, kdy jsou za zaměstnance poprvé placeny daně ze mzdy a ukončení pracovního poměru tehdy, když jsou tyto daně placeny naposledy. Na podporu tohoto přístupu se vyžadují od zaměstnavatelů údaje o povaze zaměstnání zaměstnance spolu s platbou daní ze mzdy, než aby se vyžadovalo samostatné oznámení o těchto údajích.

Tento přístup je jednodušší, než kdy je registrace zaměstnavatelů sloučena s registrací hospodářské činnosti, jak je tomu v Portugalsku. Je tomu tak z důvodu, že ne všechny podniky najímají lidí okamžitě po svém založení.

V Portugalsku musí společnosti při zahájení každého pracovního poměru podat tři samostatná hlášení, včetně oznámení správy sociálního zabezpečení a fondům náhrad za úrazy a choroby z povolání (FCT a FCGT). Portugalsko by mohlo následovat příkladu Dánska, kde se má jednoduše za to, že první výplata mzdy znamená, že se podnik stal zaměstnavatelem.

Nebo by Portugalsko mohlo umožnit společnostem překládat údaje o pracovních smlouvách se zaměstnanci při jejich založení. Například ve Španělsku může nová společnost registrovat zaměstnance prostřednictvím internetové platformy CIRCE v okamžiku založení. A obdobně mohou zakladatelé společnosti na Pobřeží slonoviny zaznamenat jména a údaje až 20 zaměstnanců na registračních formuláři společnosti, což jim umožňuje zaregistrovat zaměstnance u správy sociálního zabezpečení v okamžiku registrace společnosti a v rámci jediného

úkonu. Další možností pro Portugalsko by bylo sloučit tři samostatná oznámení o pracovním poměru do jedné registrace.

Začlenit úkony realizované po registraci do registračního procesu

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, SLOVENSKO

Po dokončení registrace společnosti se nové společnosti v České republice a na Slovensku musí zaregistrovat u správy sociálního zabezpečení a u zdravotních pojišťoven. Tyto úkony by bylo případně možno začlenit do procesu registrace společnosti. Živnostníci v obou těchto zemích mohou požádat dohromady o registraci u správy sociálního zabezpečení, u zdravotních pojišťoven a o registraci k dani na jednotném kontaktním místě, na živnostenském úřadě. Tatáž možnost by mohla být nabídnuta i právnickým osobám.

Pracovníci HITRO.HR v Chorvatsku mohou pomoci obchodním společnostem s registrací u statistického úřadu, ale nemají oprávnění k jejich registraci pro účely daně, sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Udělení oprávnění HITRO.HR k dokončení celého procesu registrace obchodní společnosti by mohlo zvýšit efektivitu.

A ve všech těchto třech zemích by pokračující úsilí s konečným cílem vytvořit jednotné internetové rozhraní pro celý proces dále zjednodušilo zahájení podnikání.

Vytvořit jednotný online proces pro zahájení podnikání

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, SLOVENSKO

Několik členských států EU má jednotný kontaktní místo, které umožňuje podnikatelům registrovat obchodní společnosti pro všechny účely: za účelem nahlášení o hospodářské činnosti, registrace k DPH, k dani z příjmu právnických osob i jako zaměstnavatele. Portugalská platforma Empresa Online umožňuje uživatelům vybrat si předem schválený název podniku a standardní zakladatelské dokumenty

z webových stránek rejstříku a přejít do jednotného rozhraní, kde zaregistrují společnost. Rejstřík poté automaticky zpracuje registrace k dani, sociálnímu zabezpečení a u fondů náhrady za pracovní úrazy a zveřejní oznámení o založení společnosti. V Maďarsku se společnosti registrují elektronicky u rejstříkového soudu a okamžitě obdrží svá daňová identifikační čísla, identifikační čísla k DPH a statistická čísla. Ve Slovinsku umožňuje jednotný elektronický bod (e-Vem) podnikatelům díky propojení systémů jednotlivých orgánů registraci u obchodního rejstříku, statistického úřadu a zdravotní pojišťovny v rámci jednoho kroku.

Avšak Česká republika, Chorvatsko a Slovensko postrádají jednotné rozhraní, které by umožnilo sloučit postupy registrace společnosti pro všechny účely. A ne

všechny úkony lze plně dokončit online, protože několik dokumentů musí být stále doručeno v papírové podobě. Za účelem zvýšení efektivity musí být online platformy doprovázeny jak opatřeními k posílení zakládání podniků, tak i možností dokončit celý proces online (tj. aniž by byly zapotřebí papírové kopie).

Ve všech třech zemích jsou zaváděny služby elektronické státní správy (e-government). Zvýšila se dostupnost internetových služeb – například internetového systému registrace společností v Chorvatsku a portál státní správy slovensko.sk na Slovensku (rámeček 2.2). A Česká republika byla jedním z prvních členských států EU, které přijaly zákon o e-governmentu, jenž vedl k zavedení inovativního systému datových schránek, který usnadňuje komunikaci a sdílení úředních dokumentů mezi

RÁMEČEK 2.2 Zavedení platformy k poskytování služeb e-governmentu na Slovensku

Služby e-governmentu na Slovensku jsou poskytovány prostřednictvím centrálního portálu státní správy slovensko.sk, což je platforma, kterou spravuje úřad vicepremiéra pro investice a informatizaci. Hlavním účelem tohoto portálu je zajistit jednotný elektronický přístupový bod pro podávání žádostí o veřejné služby a pro jejich poskytování. Tuto platformu však dosud neuvítají všechny státní orgány a poskytovatelé veřejných služeb.

Uživatelé mají přístup do centrálního státního portálu prostřednictvím čipové karty s identifikačním číslem a kvalifikovaným elektronickým podpisem, což lze získat bezplatně od státní správy, nebo prostřednictvím mechanismu kvalifikovaného elektronického podpisu na USB flash drive, který lze získat za poplatek od licencovaných soukromých poskytovatelů. Tento portál zajišťuje ověření totožnosti uživatelů a zprostředkovává zabezpečenou transakci odeslání údajů do státního úřadu nebo k poskytovateli služeb, který je odpovědný za splnění dané žádosti.

Tento portál rovněž nastavuje a spravuje datové schránky (elektronické poštovní stránky) pro uživatele. Od června 2017 je každé nově založené společnosti zdarma poskytnuta datová schránka. Datové schránky uskladňují elektronickou komunikaci a dokumenty od státních orgánů (nebo správce portálu). V zásadě všechny státní orgány jsou povinny užívat datové schránky při komunikaci se soukromými subjekty, no některé úřady zatím provádějí nezbytné změny k implementaci tohoto nařízení. Například finanční správě byla poskytnuta dodatečná lhůta k přizpůsobení jejich existujících internetových platform, a zatímco jsou všechny registrované společnosti povinny od ledna 2018 komunikovat s finanční správou elektronicky, finanční správa dosud používá tradiční poštu k doručování úředních dokumentů. Povinná obousměrná elektronická komunikace má být zavedena v následující fázi implementace nového systému.

Zdroje: Údaje poskytnuté úřadem vicepremiéra pro investice a informatizaci; „O portáli“, slovensko.sk, přístup dne 29. května 2018, <https://www.slovensko.sk/sk/o-portali>.

RÁMEČEK 2.3 E-government v České republice: používání datových schránek k posílení komunikace obchodních společností

V rámci své agendy související s elektronickou státní správou zavedla česká vláda v roce 2009 systém datových schránek – elektronických poštovních schránek určených pro výměnu úředních dokumentů. Cílem bylo zrychlit a zlevnit komunikaci mezi podniky a státními orgány, učinit ji transparentnější a spolehlivější.

Datové schránky postupně změnil způsob interakce mezi podniky a státními orgány v České republice. Od roku 2012 poskytuje ministerstvo vnitra všem společnostem po založení zdarma datovou schránku. Proto podnikatelé mohou dnes namísto používání papírových dokumentů podávat formuláře a informace z jakéhokoli přístroje připojeného k internetu. Datové schránky jim například umožňují podávat elektronicky dokumenty pro registraci k dani, daňová přiznání a žádosti o registraci u správy sociálního zabezpečení a komunikovat elektronicky se soudy, katastrem nemovitostí nebo městskými úřady.

Každá datová schránka je označená jedinečnou kombinací sedmi alfanumerických znaků a všechny komunikované údaje jsou zašifrovány. Užívání datových schránek nevyžaduje žádný dodatečný hardware ani autentizační technologii. Každá zpráva zaslaná prostřednictvím systému datových schránek obsahuje časové razítko a elektronické razítko ministerstva vnitra, které potvrzuje její pravost.

Zprávy a dokumenty jsou uloženy v datových schránkách zdarma po dobu 90 dnů. Tato doba může být za poplatek prodloužena. Uživatelé si rovněž mohou předplatit „datový sejf“, který jim umožní archivovat soubory a zprávy. Ty pak mohou být zpětně dohledány s novým časovým razítkem a používány k úředním účelům.

Všechny veřejnoprávní orgány v České republice jsou ze zákona povinny používat datové schránky jako primární prostředek komunikace a doručování úředních dokumentů, a tento systém lze užívat nejen ke komunikaci mezi veřejnými a soukromými subjekty, ale za poplatek i ke komunikaci mezi soukromými subjekty.

Zdroje: Údaje ministerstva vnitra České republiky: „Datové schránky“, Ministerstvo vnitra České republiky, přístup ze dne 29. 5. 2018, <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx>.

obchodními společnostmi a státními orgány (rámeček 2.3).²⁰

Národní elektronické identifikační číslo (e-ID), které by mělo být klíčem k umožnění užívání služeb elektronické státní správy, již bylo zavedeno na Slovensku a v polovině roku 2018 má být zavedeno v České republice. Chorvatsko má již zaveden systém ověřování totožnosti s názvem e-Citizen, přestože je implementován jen pomalu.

Následujícím krokem by mělo být zlepšení vzájemného fungování infrastruktury e-governmentu, což pomůže při řešení rozříštěnosti služeb a databází u úřadů zapojených do procesu zahájení podnikání. To umožní sloučení úkonů při registraci obchodní společnosti do jednotného procesu s jediným předáním údajů online. Žadatelé o registraci obchodní společnosti tak budou moci podat všechny potřebné údaje na jednom formuláři, přičemž systém provede automaticky výměnu údajů se všemi účastnickými úřady a obdrží od nich výstupy, aniž by musel dále jednat

se žadatelem. Všechny výstupy bude možno odeslat žadateli elektronicky, jak tomu již je v Maďarsku. Společnostem lze rovněž vydat registrační kód, jak je tomu v Portugalsku, kde takové instituce jako soudy, banky, notářské kanceláře a státní a obecní orgány mají po internetu přístup od obchodního rejstříku a mohou si samy bez dalšího papírování ověřovat detaily právního postavení společností, které poskytly své registrační kódy.

VYSVĚTLIVKY

1. Jak je stanoveno v Doporučení EU 2003/361, malé a střední podniky jsou podniky s méně než 250 zaměstnanci a obratem do 50 mil. EUR. Údaje jsou převzaty ze „Statistics on Small and Medium-Sized Enterprises. Dependent and Independent SMEs and Large Enterprises,“ Eurostat, poslední aktualizace 26. 1. 2018, http://ec.europa.eu/eurostat/statist-ics-explained/index.php/Statistics_on_small_and_medium-sized_enterprises.

2. Databáze *Doing Business*.
3. Jedná se o Belgii a Finsko.
4. Lee Branstetter, Francisco Lima, Lowell J, Taylor a Ana Venâncio, „Do Entry Regulations Deter Entrepreneurship and Job Creation? Evidence from Recent Reforms in Portugal,“ *Economic Journal* 124, č. 577 (2014): 805-32.
5. Francesco Bripi, „The Role of Regulation on Entry: Evidence from the Italian Provinces,“, Pracovní dokument 932 (Italská banka, Řím, 2013).
6. Malé podniky, které nedosahují stanoveného limitu obratu, jsou v Portugalsku zproštěny povinnosti podávat přiznání k DPH.
7. Údaje zahrnují všechny společnosti s ručením omezeným založené od července do prosince 2017. Statistiky poskytnuty chorvatským ministerstvem spravedlnosti.
8. Údaje zahrnují všechny rezervace jmen podané online s použitím internetové registrace obchodní společnosti od října do prosince 2017. Statistické údaje poskytnuté chorvatskou finanční agenturou (FINA), centrum HITRO.HR.
9. Údaje zahrnují všechny společnosti s ručením omezeným založené s rezervací i bez rezervace jména od července do prosince 2017. Statistiky poskytnuty chorvatským ministerstvem spravedlnosti.
10. Údaje zahrnují všechny společnosti založené online s použitím internetové registrace obchodní společnosti od října do prosince 2017. Statistické údaje poskytnuté chorvatskou finanční agenturou (FINA), centrum HITRO.HR.
11. Žádost lze rovněž podal poštou, což se však v praxi děje jen málokdy.

12. Termín jednání se stanoví telefonicky a obvykle je stanoven na den, který následuje o jeden nebo o dva dny později.
13. Databáze *Doing Business*.
14. Společnost je povinna registrovat se k DPH, jakmile je její obrat vyšší než 49 790,- EUR
15. Zákon č. 264/2017, kterým se mění obchodní zákoník č. 513/1999, § 1056 – která má nabýt platnost dne 1. září 2018 – udělí obchodnímu rejstříku přístup k seznamu dlužníků vedeném finanční správou, čímž eliminuje požadavek, aby žadatelé předložili potvrzení o bezdlužnosti.
16. Geoffrey Elkind, „Minimum Capital Requirements: A Comparative Analysis“ (Agentura USA pro mezinárodní rozvoj, Washington, DC, 2007). K dalším příslušným studiím patří John Armour, „Legal Capital: An Outdated Concept?“ *European Business Organization Law Review* 7, č. 1 (2006): 5-27; Friedrich Kübler, „A Comparative Approach to Capital Maintenance: Germany,“ *European Business Law Review* 15, č. 5 (2004): 1031-35; Joelle Simon, „A Comparative Approach to Capital Maintenance: France,“ *European Business Law Review* 15, č. 5 (2004): 1037-44; a Peter O. Mülbert a Max Birke, „Legal Capital- Is There a Case against the European Legal Capital Rules?“ *European Business Organization Law Review* 3, č. 4 (2002): 695-32.
17. World Bank, *Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World* (Washington, DC. World Bank, 2011).
18. Andre Van Stel, David Storey a Roy Thurik, „The Effect of Business Regulations on Nascent and Young Business Entrepreneurship,“ *Small Business Economics* 28, č. 2 (2007): 171-86.
19. Databáze *Doing Business*.
20. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, přijatý 14. 9. 2000.

A photograph showing construction workers on a large-scale project. In the foreground, a worker in a white hard hat and orange safety vest is kneeling on a dense grid of rusty steel reinforcement bars (rebar). Another worker is visible in the middle ground, also working on the rebar. In the background, a third worker stands near a body of blue water. The scene is set against a backdrop of a large, rocky mountain under a clear blue sky.

Vyřizování stavebních povolení

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Možnosti jednoduchého vyřízení stavebních povolení pro obyčejný sklad se v jednotlivých srovnávaných městech ve všech čtyřech zemích značně liší. Největší rozdíly lze pozorovat v požadovaném času a nákladech.
- Vydávání stavebních povolení je ve všech čtyřech zemích složitější než ve většině ostatních členských států Evropské unie. Nicméně 10 z 25 srovnávaných měst má povolovací proces rychlejší než průměr EU.
- Česká republika a Slovensko pokulhávají za všemi ostatními členskými státy EU, co se týče indexu kontroly kvality staveb, avšak jejich porovnávání města by se celosvětově zařadila spolu s Estonskem a Polskem mezi 10 špičkových ekonomik, co se týče nákladů na vyřizování stavebních povolení.
- Co se týče chorvatských měst, nejrychlejší a nejlevnější povolovací řízení má Varaždín. Pokud by bylo Chorvatsko reprezentováno v celosvětovém žebříčku složitosti při vyřizování stavebních povolení Varaždínem namísto Záhřebu, poskočilo by o téměř 20 míst - ze 126. na 107. místo a předběhlo by Španělsko.
- Ve většině porovnávaných portugalských měst trvá vyřízení stavebního povolení zhruba pět měsíců, ale ve městech Braga a Coimbra až okolo devíti měsíců. Tento rozdíl je způsoben hlavně rozdíly ve výkonnosti obecných úřadů - ale také složitějšími místními povolovacími předpisy platnými v těchto městech.

Stavebnictví patří k hlavním hnacím silám ekonomik v Evropské unii, přispívá 9 % k celkovému HDP a zajišťuje 18 milionů přímých pracovních míst.¹ Sektor stavebnictví v EU vzrostl v roce 2017 v průměru o 3,8 %, nejvíce od finanční krize v roce 2008.² Současně bylo stavebnictví mezi předními oddíly, co se týče regulatorních přeměn, v souladu s tím, jak státní orgány reagují na technologický vývoj a měnící se požadavky územního plánování. V posledních pěti letech reformovalo 10 z 28 členských zemí EU své regulační rámce za účelem povzbuzení rozvoje efektivních a udržitelných stavebních norem³ a uspokojení rostoucí poptávky po elektronické správě.

JAK FUNGUJE VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ V UVEDENÝCH ČTYŘECH ČLENSKÝCH STÁTECH?

Stavební předpisy v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku zahrnují jednak celostátní rámec, který nastiňuje obecné zásady územního plánování a kontrolních systémů ve stavebnictví, ale také místní předpisy, které stanovují specifické vlastnosti systémů kontroly staveb v rámci jednotlivých obcí.⁴ Vydávání stavebních povolení v České republice a na Slovensku je tvořeno dvěma součástmi, v jejichž rámci jsou investoři povinni obdržet

jak rozhodnutí o umístění stavby, tak i stavební povolení.⁵ V České republice je nutno získat obě povolení od příslušných veřejnoprávních subjektů, zatímco jednodušší projekty na Slovensku obvykle nevyžadují druhý uvedený soubor schválení.

Stavební dohled je ve všech čtyřech členských státech povinný. V České republice, Portugalsku a na Slovensku odpovídají za stavební dohled místní orgány, ale v Chorvatsku jej provádí centrální úřad (ministerstvo stavebnictví). Kromě toho musí být stavební povolení v Chorvatsku zkontrolována externím dozorem, zatímco v ostatních třech zemích to provádí interní stavební dozor.

JAK JE HODNOCENO VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍHO POVOLENÍ?

Co se týče hodnocení složitosti vydávání stavebních povolení, iniciativa *Doing Business* zaznamenává postupy, čas a náklady, které jsou vyžadovány k tomu, aby malý nebo střední podnik získal povolení potřebná k výstavbě obchodního skladu a k jeho napojení na vodovodní a kanalizační řad. To zahrnuje všechny kontroly a potvrzení před zahájením výstavby skladu, v jejím průběhu a po jejím dokončení. K zajištění srovnatelnosti jednotlivých míst se předpokládá, že sklad se nachází na předměstí analyzovaného města, není postaven ve zvláštní hospodářské nebo průmyslové zóně a bude používán k běžnému skladování materiálů, které nejsou považovány za nebezpečné, například knih. Iniciativa *Doing Business* navíc zpracovává index kontroly kvality staveb, který hodnotí kvalitu příslušných stavebních předpisů a kontrol. Tento index tvoří jednu čtvrtinu bodů vzdálenosti od hraniční hodnoty u vyřizování stavebních povolení (viz obrázek).

Vyřizování stavebních povolení: hodnocení efektivity a kvality stavebních předpis

Nejjednodušší stavební řízení ze všech čtyř zemí má Portugalsko, kde vydání stavebního povolení vyžaduje v průměru 14 úkonů, trvá 189 dní a jeho náklady činí 0,8 % hodnoty skladu (tabulka 3.1). Nejrychlejší řízení (v průměru 153 dnů) má Chorvatsko, kde je toto řízení ale také nejdražší (v průměru 9,2 % hodnoty skladu). Nejdéle trvá stavební řízení v České republice a na Slovensku, ale je zároveň i nejlevnější a stojí pouze 0,2 % hodnoty skladu. Česká republika a Slovensko mají nejvíce prostoru ke zlepšení, co

se týče indexu kontroly kvality staveb. Obě tyto země dosahují 8 z 15 bodů, zatímco Chorvatsko dosahuje 12 bodů a Portugalsko 11 bodů.

Jaké jsou tyto výsledky v porovnání s ostatními členskými státy EU a celosvětově?

Vyřizování stavebních povolení vyžaduje v České republice v průměru 21 úkonů, v Chorvatsku 22 úkonů, a v Portugalsku i na Slovensku 14 úkonů. Ve všech 25 porovnávaných městech uvedených čtyř

zemí vyžaduje tento proces více úkonů, než činí průměrných 13 úkonů v členských zemích EU (obrázek 3.1). Relativní složitost tohoto procesu v Portugalsku je způsobena většinou četnými kontrolami v průběhu výstavby; v ostatních třech zemích jsou důvodem souhlasy, které stavebníci musí obdržet před podáním žádosti o stavební povolení. Například v České republice musí obdržet nejméně 12 předběžných souhlasů od různých orgánů, což je nejvyšší počet ze všech členských zemí EU.

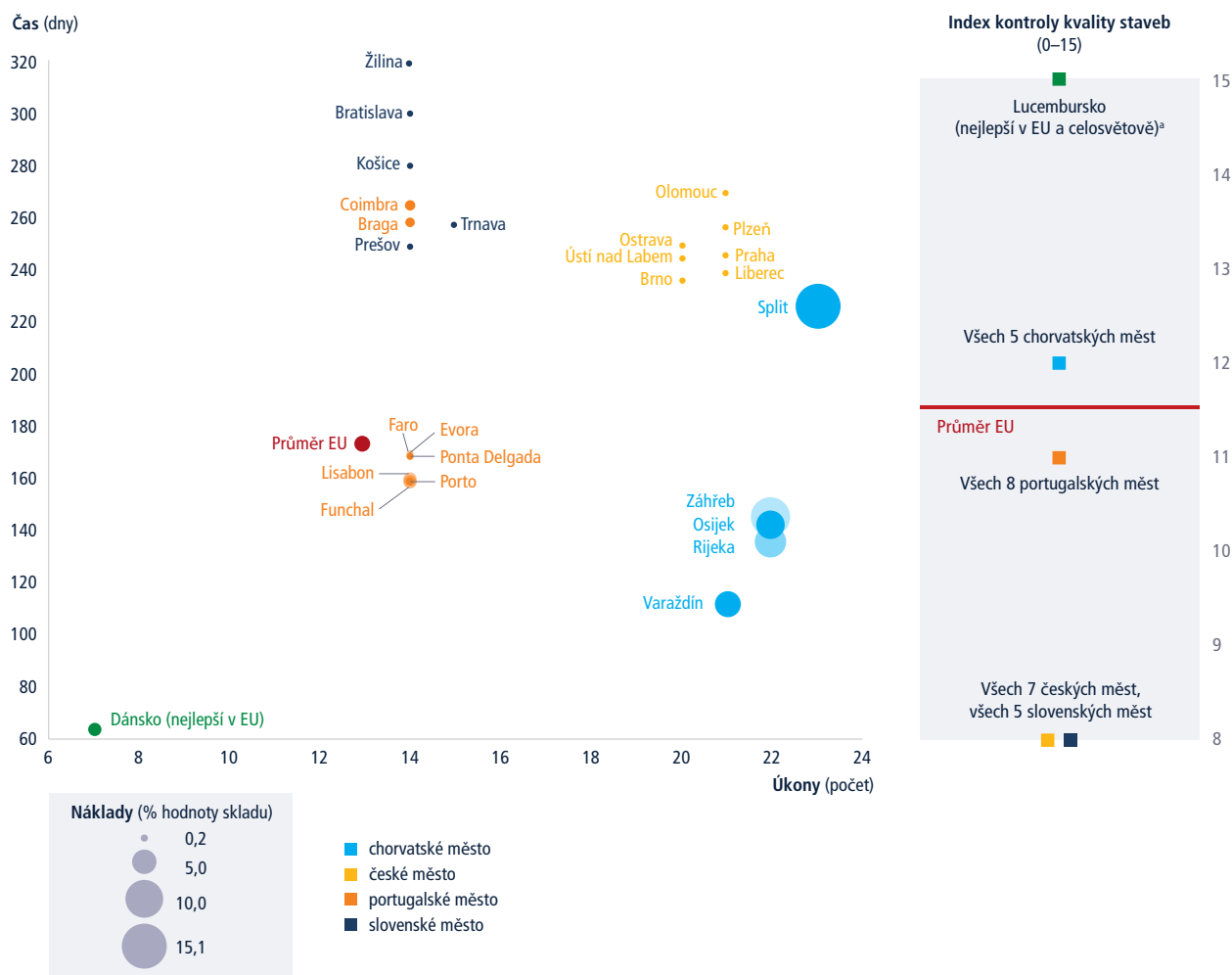
TABULKA 3.1 Vyřizování stavebních povolení v Chorvatsku, České republice, Portugalsku a na Slovensku - kde je to jednodušší?

Město (země)	Pořadí	Vzdálenost od hraniční hodnoty (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty skladu)	Index kontroly kvality výstavby (0-15)
Porto (Portugalsko)	1	74,04	14	159	0,6	11
Ponta Delgada (Portugalsko)	2	73,59	14	169	0,4	11
Evora (Portugalsko)	3	73,53	14	169	0,4	11
Faro (Portugalsko)	4	73,42	14	170	0,4	11
Lisabon (Portugalsko)	5	73,10	14	160	1,3	11
Funchal (Portugalsko)	6	72,83	14	159	1,5	11
Braga (Portugalsko)	7	66,58	14	259	0,8	11
Varaždín (Chorvatsko)	8	66,20	21	112	5,3	12
Coimbra (Portugalsko)	9	65,93	14	265	0,9	11
Prešov (Slovensko)	10	62,91	14	250	0,2	8
Trnava (Slovensko)	11	61,39	15	258	0,2	8
Osijek (Chorvatsko)	12	61,10	22	143	6,8	12
Rijeka (Chorvatsko)	12	61,10	22	136	7,2	12
Košice (Slovensko)	14	60,74	14	280	0,2	8
Bratislava (Slovensko)	15	59,33	14	300	0,2	8
Brno (Česká republika)	16	57,90	20	236	0,2	8
Žilina (Slovensko)	16	57,90	14	320	0,2	8
Ústí nad Labem (Česká republika)	18	57,24	20	245	0,3	8
Ostrava (Česká republika)	19	56,89	20	250	0,2	8
Liberec (Česká republika)	20	56,67	21	239	0,3	8
Praha (Česká republika)	21	56,17	21	246	0,2	8
Plzeň (Česká republika)	22	55,38	21	257	0,2	8
Záhřeb (Chorvatsko)	23	54,77	22	146	11,7	12
Olomouc (Česká republika)	24	54,45	21	270	0,2	8
Split (Chorvatsko)	25	43,67	23	227	15,1	12

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Pořadí vychází z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty u úkonů, času a nákladů souvisejících s vyřizováním stavebního povolení a s indexem kontroly kvality staveb. Odstup od hraniční hodnoty je měřen na stupnici 0-100, kdy mezní hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O Doing Business a Doing Business v Evropské Unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon, Prahu a Záhřeb byly od zveřejnění Doing Business 2018 revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt na webových stránkách Doing Business <http://www.doingbusiness.org>.

OBRÁZEK 3.1 Zařizování stavebního povolení ve všech 25 porovnávaných městech vyžaduje více úkonů než průměr EU

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměry EU vycházejí z údajů o úrovni ekonomiky pro 28 členských států EU. Z praktických důvodů údaje sdružují v některých případech města s podobnými lhůtami nebo náklady. Přesnější ukazatele viz tabulka 3.1.

a. Nový Zéland a Spojené arabské emiráty mají rovněž skóre 15 u indexu kontroly kvality stavby.

Zařizování stavebního povolení trvá v České republice, Portugalsku a na Slovensku déle, než je průměrných 174 dnů v EU. Na Slovensku trvá tento proces (v průměru 282 dní) déle než v jiných členských státech EU s výjimkou Kypru (507 dní) – a téměř dvakrát tak dlouho než v Chorvatsku (v průměru 153 dnů). V případech, kdy je součástí tohoto procesu vysoký počet předběžných souhlasů, zejména v České republice, to často znamená početné a časově náročné revize projektu výstavby a celkově delší proces vydání povolení. Čas potřebný k zařizování

stavebního povolení v Portugalsku (v průměru 189 dní) je o mnoho vyšší než průměr EU zejména kvůli dlouhému procesu schvalování architektonického záměru na městském úřadě.

Náklady na vyřizování stavebního povolení v České republice (0,2 % hodnoty skladu), na Slovensku (0,2 %) a v Portugalsku (0,8 %) jsou v průměru mnohem nižší než průměr EU (2,0 %), ale jsou značně vyšší v Chorvatsku (9,2 %), zejména kvůli vysokým nákladům na externí dodavatele a platbě poplatků za rozvoj infrastruktury.

Chorvatsko má ze všech čtyř zkoumaných zemí nejlepší index kontroly kvality stavby, který hodnotí kvalitu stavebních předpisů a kontrol v šesti hlavních oblastech (v rámci možných 15 bodů): kvalitu stavebních předpisů (2 body), kvalitu kontrol před zahájením výstavby (1 bod), během výstavby (3 body) a po skončení výstavby (3 body), odpovědnost a pojištění (2 body) a odborné certifikace (4 body). Chorvatsko dosáhlo 12 bodů, tedy více než průměr EU (11,6 bodů) – hlavně kvůli náročným kvalifikačním požadavkům kladeným na

odborníky, kteří schvalují plány výstavby a vykonávají stavební dozor (tabulka 3.2). Portugalsko dosáhlo 11 bodů; v porovnání s Chorvatskem má méně náročné kvalifikační požadavky na odborníky, kteří schvalují plány výstavby a vykonávají stavební dozor. Česká republika i Slovensko obdržely po 8 bodech. Do jejich nižšího skóre se promítá absence požadavků na povinné vyšší vzdělání odborníků, kteří schvalují plány výstavby a vykonávají stavební dozor, přestože obě země vyžadují minimální počet let praxe a kvalifikační zkoušku. V rámci jednotlivých států neexistují vnitrostátní rozdíly ve skóre, jelikož všechny tyto oblasti jsou řízeny celostátními předpisy.

Všechny čtyři země zajišťují dostupnost stavebních předpisů na internetu a jednoznačně stanoví požadavky na vydání stavebního povolení. Avšak pouze v Portugalsku působí na městských úřadech certifikovaní architekti a inženýři, kteří ověřují soulad stavebních plánů se stavebními předpisy. Všechny čtyři země

vyžadují, aby na stavbě působil ze zákona odpovědný stavební dozor, buď firemní zaměstnanec (v České republice, v Portugalsku a na Slovensku), nebo externí dozor (v Chorvatsku). V Chorvatsku a v Portugalsku provádějí stavební úřady navíc namátkové kontroly během celého procesu výstavby.

Všechny čtyři země ze zákona vyžadují provedení závěrečných kontrol po dokončení výstavby. Chorvatsko činí architekta nebo inženýra, který má na starosti zpracování výkresů, a stavební firmu ze zákona odpovědnými za vady stavby odhalené po jejím uvedení do užívání. V České republice, v Portugalsku a na Slovensku nese tuto odpovědnost rovněž stavební dozor. Avšak žádná z těchto čtyř zemí nevyžaduje od těchto odpovědných osob uzavření pojištění možných vad stavby zjištěných po uvedení stavby do užívání.

Hlavní rozdíl ve skóre indexu mezi těmito čtyřmi zeměmi spočívá v kvalifikačních

požadavcích na odborníky, kteří nesou odpovědnost za schvalování stavebního povolení a za stavební dozor. Chorvatsko vyžaduje, aby tito odborníci měli určitý minimální počet let praxe, vysokoškolský diplom, aby byli registrováni u profesního sdružení a absolvovali certifikační zkoušku. Portugalsko od nich pouze vyžaduje vysokoškolský diplom a registraci u profesního sdružení. Česká republika a Slovensko nestanoví povinný požadavek na vysokoškolský diplom; namísto toho vyžadují pouze certifikační zkoušku a minimální počet let praxe.

Jak se tento proces liší v rámci České republiky?

Podnikatel, který si zařizuje stavební povolení v České republice, může očekávat, že bude muset provést 20 úkonů v Brně, Ostravě a Ústí nad Labem, ale 21 úkonů v Liberci, Olomouci, Plzni nebo v Praze. Tím dodatečným úkonem v posledně zmíněných čtyřech městech je neformální schůzka s odborem životního prostředí městského úřadu, kterou si

TABULKA 3.2 Chorvatsko má ze všech čtyř zkoumaných států nejsolidnější mechanismy kontroly kvality staveb

		Česká republika	Chorvatsko	Portugalsko	Slovensko
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	12	11	8
Kvalita stavebních předpisů (0-2)	Jsou stavební předpisy snadno dostupné?	1	1	1	1
	Jsou jasně stanoveny požadavky pro získání stavebního povolení?	1	1	1	1
Kontrola kvality před výstavbou (0-1)	Je členem komise nebo týmu, který kontroluje a schvaluje žádosti o stavební povolení, autorizovaný architekt nebo inženýr?	0	0	1	0
Kontrola kvality během výstavby (0-3)	Jsou kontroly během výstavby povinné ze zákona?	1	1	1	1
	Jsou kontroly během výstavby prováděny v praxi?	1	1	1	1
Kontrola kvality po ukončení výstavby (0-3)	Je závěrečná kontrola povinná ze zákona?	2	2	2	2
	Je závěrečná kontrola prováděna v praxi?	1	1	1	1
Odpovědnost a pojištění (0-2)	Nese některý účastník procesu výstavby ze zákona odpovědnost za skryté vady objevené po uvedení stavby do užívání?	1	1	1	1
	Je od některého účastníka procesu výstavby zákonem vyžadováno uzavření pojištění odpovědnosti za skryté vady nebo na dobu 10 let, co se týče potenciálních chyb v konstrukci nebo problému zjištěných po uvedení stavby do užívání?	0	0	0	0
Profesní certifikace (0-4)	Jsou stanoveny kvalifikační požadavky pro odborníky odpovědné za ověření souladu architektonických plánů nebo výkresů se stavebními předpisy?	0	2	1	0
	Jsou stanoveny kvalifikační požadavky pro odborníky, kteří provádějí technické kontroly během výstavby?	0	2	1	0

Zdroj: databáze Doing Business.

Maximální počet obdržení bodů.

investoři zpravidla vyžádají za účelem vysvětlení případných požadavků na hodnocení potenciálního dopadu stavby na životní prostředí.

Co se týče sedmi zkoumaných českých měst, je zařizování stavebního povolení nejsnazší a nejméně časově náročné v Brně, kde provedení všech 20 úkonů trvá 236 dní. Tato vyšší rychlost je většinou důsledkem kratších vyřizovacích lhůt k získání územního rozhodnutí, k zajištění předběžných souhlasů se stavbou a k napojení na veřejné služby. Vydání územního rozhodnutí v Brně trvá 55 dní v porovnání s průměrnými 60 dny v ostatních českých městech a dokončení všech požadovaných souhlasů se stavbou trvá okolo 159 dní, tedy o zhruba 10 dní méně než v ostatních městech. Získání předběžných souhlasů se stavbou je obvykle tou nejvíce časově náročnou součástí tohoto procesu ve všech českých městech (obrázek 3.2).

Jedním z důvodů rychlejšího schvalovacího procesu v Brně je efektivnější komunikace městského úřadu s investory a ostatními zainteresovanými stranami. A získání přípojky k vodovodnímu a kanalizačnímu řadu trvá v Brně pouhých 18 dní, ale v ostatních městech v průměru 30 dní. Podnik veřejných služeb v Brně potřebuje méně času ke zjištění potenciálních

přípojek, protože má aktuálnější infrastrukturní mapy než ostatní města.

Zařizování stavebního povolení trvá nejdéle v Olomouci – téměř o pět týdnů déle než v Brně. K provedení 21 příslušných úkonů je zapotřebí celkem 270 dní. Tento proces zpomaluje získání povolení od hasičského záchranného sboru, což trvá v Olomouci 45 dní, ale zhruba 30 dní v ostatních městech. Důvodem delší čekací doby v Olomouci je mimo jiné nedostatek technického personálu hasičského záchranného sboru města.

Po dokončení stavby musí stavebníci obdržet kolaudační rozhodnutí a popisné číslo (vyhledávací číslo přidělené nové stavbě a používané v úředních záznamech), což je obojí vyžadováno pro zápis stavby do katastru nemovitostí. Kolaudační rozhodnutí se ve všech sedmi městech vydává do dvou týdnů po závěrečné kontrole, a v Praze a dalších čtyřech městech je zapotřebí další týden k vydání popisného čísla. V Ostravě a Plzni však trvá vydání popisného čísla okolo dvou týdnů, hlavně kvůli neefektivní komunikaci mezi jednotlivými odbory městského úřadu.

Zařizování stavebního povolení je ve všech českých městech relativně levné, přičemž průměrný náklad činí zhruba

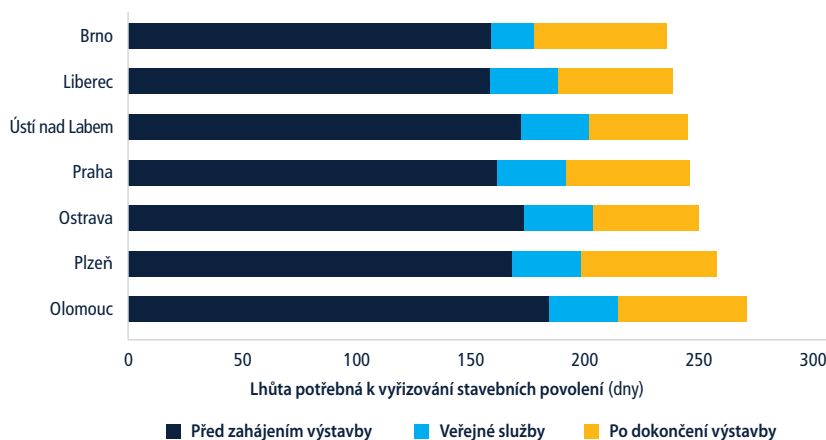
0,25 % hodnoty skladu. Drobné odchylky v těchto nákladech jsou způsobeny hlavně poplatky za připojení k veřejným službám. Připojení k vodovodnímu a kanalizačnímu řadu stojí v Brně cca 4 000,- Kč (158 EUR), ale v Ústí nad Labem okolo 7 000,- Kč (276 EUR). Technici, kteří provádějí připojení, si obvykle účtují šest až osm hodin práce ve všech městech a poskytují rovněž vodoměry a další zařízení. Rozdíly v celkových nákladech na připojení způsobují odchylky v nákladech na práci a zařízení v jednotlivých městech.

Jak se tento proces liší v rámci Chorvatska?

Co se týče pěti zkoumaných měst, lze stavební povolení získat nejrychleji a nejsnazše ve Varaždinu a nejobtížnější je tento proces ve Splitu, kde je to důsledkem nevyššího počtu vyžadovaných předběžných souhlasů, delších vyřizovacích lhůt a vyšších příspěvků na městské veřejné služby. Podnikatelé, kteří si zařizují stavební povolení, mohou očekávat, že budou muset provést 21 úkonů ve Varaždinu, ale 23 úkonů ve Splitu. Ve Splitu a v Záhřebu musí získat povolení od odboru pro odvoz odpadu, které není vyžadováno v ostatních třech chorvatských městech. Toto povolení se vyžaduje zpravidla pouze tehdy, když jsou odpadové kontejnery umístěny na veřejných pozemcích, což je obvyklé ve Splitu a v Záhřebu. A ve všech městech s výjimkou Varaždinu a Záhřebu se u stavebníků provádějí namátkové kontroly bezpečnosti práce ze strany inspektora bezpečnosti práce. Ve Varaždinu a Záhřebu se sice tyto kontroly provádějí, ale obvykle nikoli u jednoduchých stavebních projektů.

Varaždín má nejrychlejší proces vydání stavebního povolení ze všech pěti chorvatských měst. Trvá pouze 112 dní, díky efektivní koordinaci mezi městským úřadem a veřejnoprávními orgány, které vydávají požadované souhlasy. Získání stavebního povolení trvá ve Varaždinu pouhých 15 dní, ale zhruba měsíc v Osijeku, Rijeci a Záhřebu a celé tři

OBRÁZEK 3.2 Vydání předběžných souhlasů se stavbou trvá v České republice okolo šesti měsíců

měsíce ve Splitu. Stavební činnost ve Splitu je jednou z nejdynamičtějších v Chorvatsku, s řadou rozestavěných složitých stavebních projektů. To klade značné nároky na místní pracovníky, kteří se podílejí na vydávání povolení a to má za následek zdržení při zpracování žádostí o stavební povolení. Jedná se rovněž o jeden z hlavních důvodů, proč trvá vydání stavebního povolení ve Splitu déle než v ostatních čtyřech městech. Podnikatelé ve Splitu však rovněž poukazují na nízkou výkonnost městské správy a pomalé zpracovávání protipožárních souhlasů vyžadovaných pro stavební povolení jako na faktory, které prodlužují prodlení ve schvalovacím procesu.

V rámci Chorvatska se liší i lhůty k připojení na vodovodní a kanalizační řad. V důsledku rozdílů v provozní kapacitě místních poskytovatelů veřejných služeb se tato lhůta pohybuje od 10 dnů ve Varaždíně do 30 dnů ve Splitu. Podobné rozdíly se objevují i ve lhůtách pro zajištění technických podmínek a souhlasů od celostátních orgánů, což částečně vyplývá z rozdílů v počtu pracovníků a v pracovní zátěži jejich místních poboček. Získání povolení od provozovatele státní elektrické rozvodné soustavy (HEP) trvá 8 dní ve Varaždínu, ale až 25 dní v Osijeku. A lhůta pro obdržení schválení projektu od ministerstva vnitra (ohledně

požární bezpečnosti) se pohybuje od 7 dnů v Osijeku do 25 dní v Záhřebu.

Náklady na zařizování stavebního povolení se v jednotlivých chorvatských městech značně liší, od 5,3 % hodnoty skladu ve Varaždíně do 15,1 % jeho hodnoty ve Splitu. Tato rozdílnost vyplývá ze dvou složek těchto nákladů: poplatku za městské veřejné služby a příspěvku na vodu pro státní společnost Chorvatské vodohospodářství. Tyto dvě nákladové složky činí v průměru okolo 70 % nákladů na zařizování stavebního povolení v Chorvatsku (obrázek 3.3). Poplatek za městské veřejné služby si každý městský úřad stanoví sám a je využíván na rozvoj veřejné infrastruktury. Tento poplatek se pohybuje od 58,250 HRK (7,867 EUR) ve Varaždínu až k pětkrát vyšší částce 292,613 HRK (39,339 EUR) v Záhřebu a osmkrát vyšší částce 458,612 HRK (61,657 EUR) ve Splitu. Promítají se do něho rozdíly mezi cíli rozvoje a údržby infrastruktury v těchto pěti chorvatských městech. Ve snaze povzbudit nové investice snížil Varaždín v roce 2016 poplatek za veřejné služby pro průmyslové budovy na polovinu.⁶ Příspěvek Chorvatskému vodohospodářství je stanoven celostátně a používá se k údržbě a rozvoji vodovodní a kanalizační infrastruktury.⁷ Poplatek je stejný ve všech čtyřech hlavních městech regionů a činí 39,210 HRK (5,271 EUR), ale je mnohem

vyšší v Záhřebu, kde činí 65,272 HRK (8,775 EUR).

Jak se tento proces liší v rámci Portugalska?

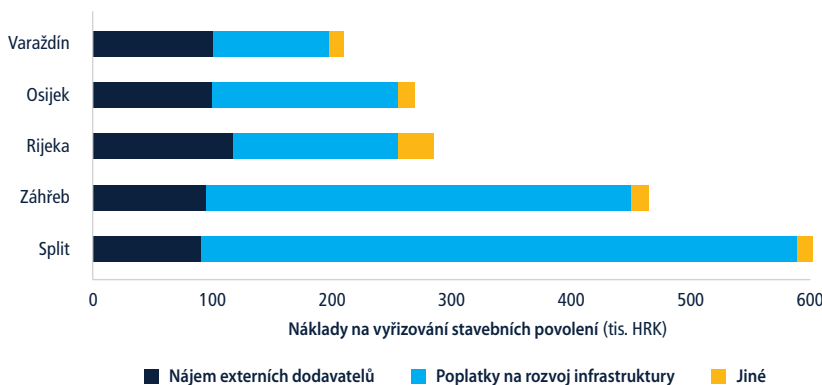
Zařizování stavebního povolení vyžaduje ve všech osmi porovnávaných portugalských městech 14 úkonů. Tento proces je nejrychlejší ve Funchalu a v Portu, kde trvá jen 159 dní, a nejpomalejší v Coimbře (265 dní) a v Braze (259 dní). Hlavní rozdíly se týkají lhůt potřebných k získání souhlasů s projektem výstavby a stavebního povolení od městských úřadů. Tyto dva úkony společně jsou vyřízeny nejrychleji v Portu (100 dní), a poté v Evoře a v Lisabonu (105 dní). Ve Faru, Funchalu a Ponta Delgada trvá jejich vyřízení zhruba čtyři měsíce – a až půl roku v Braze a Coimbře.

Bráno z hlediska těchto osmi portugalských měst jako celku, je zařizování stavebního povolení nejsnazší v Portu a nejobtížnější v Coimbře. Předpisy v Portu patří mezi nejtransparentnější a nejvíce vstřícné ve skupině těchto měst, a jeho územní plány a procesní pokyny jsou dostupné elektronicky. A co je ještě důležitější, Porto je jediným z těchto osm měst, kde mohou podnikatelé podat žádost o stavební povolení prostřednictvím elektronické platformy. To umožňuje městskému úřadu současně revidovat stavební plány a zpracovávat žádosti o stavební povolení, čímž šetří podnikatelům značný čas.

Naopak v Braze a Coimbře se podnikatelé obtížně orientují v místních předpisech platných pro vydání stavebního povolení (v urbanizačních plánech), což vede k častým chybám v projektové dokumentaci a tedy i ke značnému zdržení povolovacího procesu. Stavebníci v Coimbře jsou vystaveni další nejistotě kvůli složitým vzorcům pro výpočet poplatků za stavební povolení.

Schvalování stavebních projektů je předmětem politického rozhodování ve všech portugalských městech, a to na úrovni radních odpovědných za územní

OBRÁZEK 3.3 Poplatky na rozvoj infrastruktury činí v průměru 70 % nákladů na vyřizování stavebních povolení v Chorvatsku

Zdroj: databáze Doing Business.

plánování nebo dokonce primátorů. Proto se tento proces může stát obětí politických patových situací, které mají vliv na schopnost městské rady schvalovat stavební projekty.⁸ Navíc projekty s rozsáhlejším společenským nebo hospodářským dopadem mohou získat přednost, což se může nepříznivě dotknout menších stavebních projektů. Tyto okolnosti existují ve všech porovnávaných městech v Portugalsku, ale více se dotýkají podnikatelů v Braze a Coimbre.

Jiné časové rozdíly mezi těmito osmi portugalskými městy souvisejí s postupy připojování k veřejným službám a s registrací stavby. Získání vodovodní a kanalizační přípojky trvá v Braze, Coimbre, Lisabonu a Portu zhruba měsíc, ale v ostatních čtyřech městech pouze dva týdny. Do tohoto rozdílu se promítá dostupnost revizních techniků v místních vodárenských a kanalizačních společnostech a složitost prací na přípojce, což závisí v obou případech na velikosti města. Ve velkých městech trvá připojení zhruba dvakrát déle než v menších.

Zařizování stavebního povolení vyjde nejdraze ve Funchalu (1,5 % hodnoty skladu) a nejlevněji v Ponta Delgada (0,4 % hodnoty skladu). Hlavními faktory těchto

odchylek v nákladech jsou poplatky za stavební povolení a náklady na připojení k veřejným službám. Poplatek za stavební povolení si stanoví každé město a pohybuje se mezi 105,- EUR v Coimbre a 11 368,- EUR ve Funchalu. V ostatních městech činí průměrný poplatek zhruba 2 000,- EUR. Coimbra snížila svůj poplatek za stavební povolení v roce 2017 z 1 000,- EUR na 105,- EUR⁹ s cílem oživit stavební činnost ve městě, která od roku 2007 poklesla o zhruba 80 %.¹⁰

Náklady na vodovodní a kanalizační přípojku se rovněž značně liší, od průměrných cca 1 500,- EUR v šesti z těchto měst až po zhruba 8 000,- EUR v Coimbre a Lisabonu (obrázek 3.4). Tento rozdíl vyplývá z rozdílů v úrovni dostupnosti infrastruktury. Mezery v infrastrukturní síti v Braze, Coimbre a Lisabonu mají za následek vyšší náklady na rozšiřování vodovodních a kanalizačních sítí. V ostatních městech je veřejná infrastruktura většinou k dispozici, takže podnikatelé nemusí krýt náklady prací na jejím rozšíření. Porto má zavedenu politiku „plného infrastrukturního pokrytí“: městský úřad pokrývá náklady prací na rozšíření veřejné infrastruktury do míst, kde není zavedena, čímž minimalizuje břímě podnikatelů.

Jak se tento proces liší v rámci Slovenska?

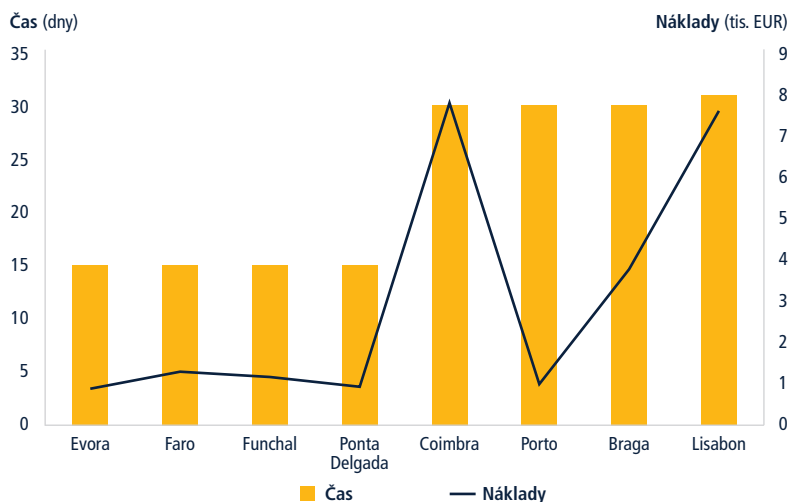
Co se týče slovenských měst, je povolovací proces nejrychlejší a nejsnazší v Prešově, kde jej lze dokončit během 250 dnů. V Žilině, která se svou velikostí podobá Prešovu, trvá tento proces o 70 dní déle, většinou kvůli zdržením při vydávání rozhodnutí o umístění stavby a stavebního povolení.¹¹ Zatímco v Prešově trvá vydání těchto dvou povolení pouze 120 dnů, v Žilině je to 165 dnů, částečně z důvodu nedostatku náležitě vyškoleného personálu povolovacích orgánů. Získání povolení ke stavbě je časově nejnáročnější část procesu ve všech pěti srovnávaných městech a činí okolo 60 % celkového času požadovaného pro vyřizování všech stavebních povolení (obrázek 3.5).

Zařizování stavebního povolení v Trnavě vyžaduje 15 úkonů, ale v ostatních čtyřech srovnávaných slovenských městech jen 14 úkonů. Trnava je jediné město, kde investoři konzultují plánovaný projekt s místním stavebním úřadem ještě před podáním žádosti. Tento dodatečný úkon v praxi neprodlužuje čas vyžadovaný k vyřízení stavebního povolení a je obecně považován za preventivní krok, kterým se lze vyvarovat delším lhůtám ke zpracování žádosti.

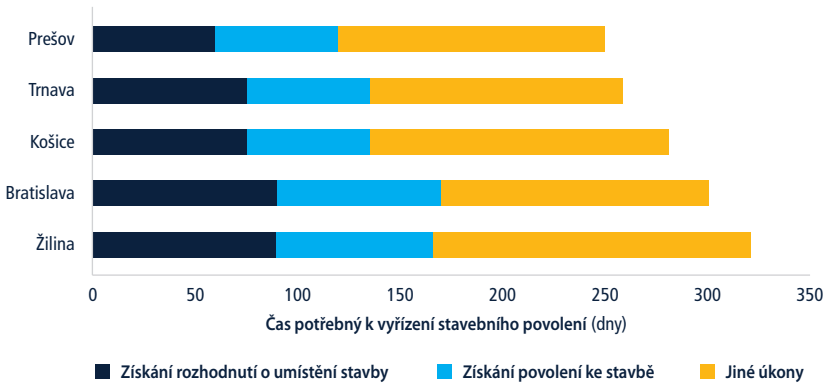
Ve lhůtách vyžadovaných k zajištění připojení k vodovodnímu a kanalizačnímu řádu a k zápisu nově postaveného skladu do katastru nemovitostí existuje mnoho rozdílů. V Bratislavě, Prešově a Trnavě trvá připojení k veřejným službám zhruba týden, zatímco v Košicích téměř dva týdny a v Žilině měsíc. Sepsání smlouvy o poskytování služeb trvá poskytovateli veřejných služeb v Žilině zhruba tři týdny, zatímco v ostatních městech jen jeden nebo dva týdny.

Zápis stavby do katastru nemovitostí trvá nejkratší dobu - asi 50 dní - v Trnavě. Na katastru nemovitostí v Trnavě pracují zkušení odborníci a katastr má zaveden efektivní systém řešení jednotlivých případů s malým objemem nevyřízených žádostí, což částečně vysvětluje rychlý vyřizovací

OBRÁZEK 3.4 Ze všech portugalských měst je pořízení vodovodní a kanalizační přípojky nejdražší a časově nejnáročnější v Lisabonu a Coimbre

OBRÁZEK 3.5 Získání rozhodnutí o umístění stavby a stavebního povolení zabírá zhruba 60 % celkového času potřebného k zařizování stavebního povolení na Slovensku

Zdroj: databáze Doing Business.

proces. Tento úkon zabírá o trochu více času – okolo 55 dnů - v Košicích, a 60 dnů v ostatních městech.

Náklady na přípojky k vodovodnímu a kanalizačnímu řádu jsou sice relativně nízké, nicméně v jednotlivých městech se rovněž liší, počínaje 115,- EUR v Trnavě a cca 300,- EUR v Bratislavě a Žilině a konče 500,- EUR v Košicích a Prešově. Do těchto rozdílů se promítají ceníky, které každý podnik veřejných služeb stanoví samostatně, a rozdílné hodinové sazby prací potřebných k provedení revize nových přípojek.

CO LZE ZLEPŠIT?

Přehled o procesu zařizování stavebních povolení v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku, uvedený v této kapitole, poukazuje na několik oblastí možného zlepšení. Některá doporučení se týkají jen některých nebo všech čtyř zemí, jiná jen jedné z nich.

Zavést nebo zlepšit elektronické povolovací systémy ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Za účelem zvýšení efektivity zařizování stavebních povolení by všechny čtyři země mohly přejít na plně elektronický proces. Elektronické povolovací systémy

začínají být stále běžnější v celé Evropě, a Evropská komise zařadila elektronickou žádost o vydání stavebního povolení mezi 20 primárních služeb elektronické státní správy (e-governementu).¹² Například v Maďarsku musí všichni žadatelé o stavební povolení podat žádost prostřednictvím Systému regulatorní podpory pro elektronickou stavební dokumentaci (ÉTDR) a vložit do systému všechny technické a architektonické plány. Stavební úřad poté požádá ostatní orgány o prověření a schválení těchto plánů v rámci systému.¹³

V Portugalsku má Porto plně funkční a široce používaný elektronický systém podávání žádostí, vybavený sledovacími nástroji a nástroji pro informování o postupu vyřizování žádostí. V důsledku toho má Porto nejkratší lhůtu ke schválení projektové dokumentace a vydání stavebního povolení ze všech portugalských měst, přestože má značně větší pracovní vytížení než ostatní města.¹⁴ Faro spolupracuje se šesti dalšími městskými úřady v centrálním Algarve na vývoji komplexní internetové platformy, která má být spuštěna v roce 2019. Jiná města v Portugalsku a jiné členské státy by mohly následovat příkladu Fara: s ohledem na potenciálně prohibitivní náklady na vývoj a implementaci elektronické platformy se jeví jako rozumné sdružit zdroje ke sdílení těchto nákladů.

Chorvatsko již zavedlo elektronický povolovací systém (e-dozvolvy), který však dosud plně nepřevzaly městské úřady a není ani běžně užíván v praxi. Dotčené osoby z veřejného i soukromého sektoru hlásí technické problémy, ale zároveň naznačují, že využití celého potenciálu systému brání nedostatečně vyškolení pracovníků obecních úřadů. Proto by měly být spolu se všemi snahami o zlepšení technických kapacit rozvíjeny i praktické školicí programy. Kromě toho by posouzení funkčnosti elektronického systému a vysvětlování jeho výhod a možností širšímu okruhu lidí z praxe napomohly i workshopy pro veřejnoprávní orgány i soukromé subjekty.

Objasňovat a lépe tlumočit směrnice a požadavky pro vyřizování stavebních povolení ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Podnikatelé ve všech čtyřech členských státech poukazují na složitost předpisů jako na hlavní překážku při vyřizování stavebních povolení. Typický stavební projekt znamená dodržování celostátních právních předpisů, místních předpisů a technických norem různých veřejnoprávních orgánů – což je namáhavý úkol pro stavebníky, zejména pro malé podniky. Za účelem zjednodušení tohoto úkolu a prevence zdržení z důvodu neúplných žádostí nebo chyb v projektové dokumentaci zavádějí ekonomiky na celém světě mapy jednotlivých kroků tohoto procesu, které pomáhají podnikatelům vyznat se ve složitých předpisech. Například v New Yorku zavedla městská správa jednoduchý internetový dotazník, který pokládá investorovi cílené otázky ohledně navrhované stavby a tiskne přesnou mapu postupů a požadavků na dodržování předpisů.¹⁵ Informovanému investorovi trvá vyplnění dotazníku jen pár minut a šetří hodiny času a úsilí vedení.

Portugalské Porto přišlo s jiným řešením – s podrobným internetovým manuálem jako průvodcem v procesu zařizování stavebních povolení, který obsahuje i procesní mapy pokrývající řadu potenciálních

scénářů.¹⁶ Faro je však jediným z osmi srovnávaných portugalských měst, které má internetový simulátor poplatků, jenž pomáhá investorům porozumět poplatkům za stavební povolení.¹⁷ Dalším městem, které by mohlo využít takový simulátor, je Coimbra se svým složitým výpočtem poplatků za stavební povolení.

Zavést požadavky na uzavření povinného pojištění vad stavby **ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO**

Ve všech čtyřech státech nesou stavebníci a architekti, kteří se podílejí na stavbě budov, odpovědnost za vady nebo problémy dané stavby. Přesto však není povinností uzavřít pojištění odpovědnosti za potenciální vady stavby po jejím uvedení do užívání. Pojištění ke krytí nákladů vyplývajících z vad stavby je ku prospěchu zákazníkům i dodavatelům, zejména malým a středním stavebním společnostem.¹⁸

Tyto čtyři členské státy by mohly následovat příklad Dánska nebo Francie, které již dříve zavedly povinné pojištění. Dánsko vyžaduje toto pojištění u nových trvalých obytných staveb. Platnost pojištění ověřuje městský úřad ještě před vydáním stavebního povolení a dále po dokončení výstavby, kdy vydává kolaudační rozhodnutí. Francie uplatňuje tento požadavek pro všechny nové stavby bez zřetele na jejich účel.¹⁹ Vyžaduje dvě úrovně pojištění stavebních vad – pojištění uzavřené vlastníky budovy (*dommage ouvrage*) a decennální pojištění uzavřené stavebníky.

Zefektivnit postupy registrace staveb pomocí zlepšování komunikačních kanálů mezi veřejnoprávními orgány **ČESKÁ REPUBLIKA, PORTUGALSKO, SLOVENSKO**

Chorvatsko je jedinou zemí mezi těmito čtyřmi státy, která nevyžaduje zápis nemovitosti jako samostatný krok v rámci zařizování stavebních povolení – protože tento zápis provádí městský úřad automaticky po vydání stavebního povolení.

Elektronický pozemkový registr a systém katastrálních údajů (ZIS) umožňuje geodetům předkládat elektronicky aktuální katastrální údaje a investoři tedy nemusí podstupovat registrační proces. Naopak na Slovensku trvá zápis nové budovy v průměru 57 dní a v České republice v průměru 27 dní. Stejný proces v Portugalsku trvá jen zhruba týden, ale investoři poté musí rovněž registrovat stavbu u finančního úřadu.

Česká republika, Portugalsko a Slovensko by mohly následovat příkladu Chorvatska při zefektivňování postupu registrace pomocí zlepšování koordinace mezi městskými úřady a registrem nebo katastrem nemovitostí – a v Portugalsku rovněž s finančním úřadem. Zavedení lepších koordinačních protokolů mezi těmito úřady a prosazování elektronické výměny dokumentů by mohlo zvýšit efektivitu opatření po dokončení výstavby a ušetřit podnikatelům v České republice a na Slovensku až 40 dní a v Portugalsku téměř 10 dní času.

V České republice i v Portugalsku je již zavedena nezbytná infrastruktura. Česká republika má internetový registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN), který umožňuje stavebním úřadům vkládat údaje o nových stavbách po vydání kolaudačního rozhodnutí. Jakmile je systém aktualizován, může úředník na katastrálním úřadu registrovat novou stavbu. Tento systém lze dále posílit tím, že investor již nebude muset podávat žádost o registraci, což vyžaduje čas k zaznamenání a zpracování.

Obdobně i portugalská finanční správa má přístup k internetovému systému (Sistema de Plantas de Arquitetura neboli SPA), který jí umožňuje požádat přímo městský úřad o schválení architektonických plánů stavby, což ruší povinnost investora registrovat stavbu u finančního úřadu. Tato platforma však dosud není běžně užívána městskými úřady z důvodu nedostatku koordinace mezi úřady, které vydávají stavební povolení, a finanční správou a

rovněž tak i kvůli zdržení při zpracovávání požadovaných formulářů. Proto je pro podnikatele praktičtější podávat dokumenty osobně. Portugalská města by mohla prosadit rozsáhlejší užívání této internetové platformy tím, že navrhne lepší koordinační rámce mezi jednotlivými úřady a bude postupně eliminovat papírovou komunikaci. Může být rovněž nezbytné, aby tento proces přezkoumaly všechny zainteresované strany, čímž se získá lepší přehled o fungování této internetové platformy a odhalí se oblasti, které potřebují zlepšit.

Konsolidovat předběžně souhlasy se stavbou **ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, SLOVENSKO**

Podnikatelé v České republice, Chorvatsku a na Slovensku musí ještě před podáním žádosti o stavební povolení získat 5 až 12 předběžných souhlasů a ověření projektové dokumentace. Tyto předběžné souhlasy mají zajistit, že hlavní projekt vyhovuje územním předpisům, normám ochrany životního prostředí, protipožární ochrany, hygienickým a dalším podobným požadavkům. Kromě toho musí podnikatelé získat podrobné ověření od jednotlivých poskytovatelů veřejných služeb, zda jsou k dispozici potřebné kapacity pro danou stavbu. Všechny veřejnoprávní subjekty zapojené do tohoto schvalovacího procesu mohou potenciálně požádat o dodatečná ověření od jiných úřadů. Jak podnikatelé, tak i úřady uvedly tyto záležitosti mezi hlavními překážkami v procesu vydávání stavebních povolení i jako hlavní důvod zdoluhavých schvalovacích procesů, zejména v České republice a na Slovensku.

Tyto tři země by mohly zvážit zavedení jednotného kontaktního bodu na jednom z úřadů, který by převzal odpovědnost za koordinaci procesu schvalování projektu se všemi příslušnými subjekty a zároveň i kontroloval dodržení časového rozvrhu pro vydávání těchto souhlasů. Ekonomiky na celém světě již zavedly tento druh „jednoho okénka“ k řešení podobných problémů. Například nedávná reforma

v Srbsku sloučila vydávání technických podmínek pro veřejné služby, dopravu a veřejnou bezpečnost do jednoho dokumentu s názvem „umístovací podmínky.“²⁰ To snížilo jak počet povolení vyžadovaných od jednotlivých úřadů, tak i celkový čas pro vyřizování stavebních povolení.²¹

Jako počáteční krok k implementaci tohoto schvalovacího mechanismu jediného okénka by městské úřady v České republice a na Slovensku mohly zvýšit účinnost stávající praxe předběžných konzultací. Tyto konzultace se konají v neformálním prostředí a slouží spíše jako nástroj k řízení vztahů než jako informativní vodítko pro povolovací proces. Pokud by povolovací orgány poskytovaly při těchto předběžných konzultacích navíc i odborné technické znalosti a zkušenosti, byly by tyto konzultace účinnější a ušetřily by podnikatelům čas a úsilí.

Česká republika, kde se vyžaduje nejvíce předběžných souhlasů se stavbou ze všech členských států EU, zavedla webovou platformu s názvem UtilityReport, která umožňuje investorům elektronicky požádat o informace od podniků veřejných služeb a od jiných vlastníků infrastruktury. Tato služba však není běžně využívána, protože postrádá plné geografické pokrytí a nejsou do ní zapojeni všichni poskytovatelé služeb. Česká republika by mohla zlepšit svou databázi údajů vyžadovaných k vydávání předběžných souhlasů propojením UtilityReportu s internetovým registrem územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) a doplněním komplexních infrastrukturních informací a územních map ve spolupráci s poskytovateli veřejných služeb a městskými stavebními úřady. Příkladem je dánský městský úřad v Kodani. Jeho internetový územní plán pokrývá celé město a poskytuje několik vrstev informací, včetně metropolitního plánu, podrobných místních plánů a údajů o pokrytí jednotlivými infrastrukturními sítěmi.²²

Zvýšit ve spolupráci se soukromým sektorem kvalitu znalostí a praxe v oblasti předpisů

ČESKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKO

Vydávání stavebních povolení je složitý proces s mnoha účastníky. Řízení tohoto procesu vyžaduje, aby povolovací orgány měly adekvátní pracovníky s patřičnými technickými znalostmi a praxí, s patřičnými znalostmi case managementu a technologickým know-how. Stavebníci v České republice a na Slovensku poukazovali na nedostatečně vyškolené pracovníky nebo na nedostatek pracovníků povolovacích orgánů a na nedostatečné využívání technologie jako důvody prodlev při vydávání stavebních povolení.

Zároveň je zapotřebí stanovit náročnější kvalifikační požadavky pro odborníky, kteří se podílejí na vydávání stavebních povolení a na kontrolách. V České republice a na Slovensku se od odborníků, kteří schvalují plány výstavby a provádějí stavební dozor, vyžadují pouze tři roky praxe a absolvování kvalifikační zkoušky. Naopak v Chorvatsku a v Portugalsku musí mít odborní pracovníci vysokoškolský diplom v oboru architektury nebo stavebního inženýrství. Zavedení požadavku na vyšší vzdělání by automaticky zvýšilo technickou odbornost v povolovacích úřadech. Celosvětově vyžaduje více než 80 % ekonomik, aby odborníci, kteří ověřují stavební plány, měli vysokoškolský diplom v oboru architektura nebo stavební inženýrství.²³

Nedostatek personálu lze ve střednědobé perspektivě řešit tím, že se autorizovaným odborníkům ze soukromého sektoru umožní hrát větší úlohu v povolovacím procesu. I když to může znamenat podniknutí legislativních kroků, lze získat značný prospěch z toho, že bude k dispozici specializovaná pracovní síla, která se pružně přizpůsobuje změnám poptávky, zejména když má stavebnictví v důsledku povětrnostních podmínek v obou zemích značně sezónní povahu. Austrálie, Singapur a Spojené království patří k zemím, které zavedly systém

nezávislých dodavatelů k rozšíření regulačního pokrytí a odborných kapacit.²⁴ Výzkum obecně ukazuje, že vyřizování stavebních povolení je efektivnější v ekonomikách, které se spoléhají na nějakou formu účasti soukromého sektoru ve vyřizování stavebních povolení nebo v procesu kontroly.²⁵ Takový systém však musí být doprovázen dostatečnými zárukami, například náročnými kvalifikačními požadavky na odborníky, kteří schvalují plány staveb.

Uvažovat o způsobech ulehčení břemene podnikatelů souvisejícího s rozvojem infrastruktury

CHORVATSKO

Poplatky za zdokonalování infrastruktury (příspěvek obci a platba Chorvatskému vodohospodářství) činí dohromady v průměru 250 000,- HRK (33 600,- EUR), tedy 70 % nákladů na vyřizování stavebních povolení v Chorvatsku. Tyto příspěvky pomáhají městským úřadům při nezbytných investicích do veřejné infrastruktury (pozemních komunikací, veřejných prostor, sítí veřejných služeb), aby tak byl uspokojen potenciální růst poptávky ze strany novostaveb. Avšak nadměrně vysoké poplatky na rozvoj infrastruktury omezují investice do obchodních nemovitostí, což má nepříznivý dopad na růst počtu pracovních míst.²⁶

Chorvatsko by mělo zvážit snížení nebo zrušení těchto poplatků nebo uplatnění cílenějších kritérií na základě schválených nebo plánovaných programů investičních výdajů, přímo spojených s potenciálním využitím shromážděných finančních prostředků. To pomůže zajistit, aby systém nebyl represivní vůči investorům a aby byly příspěvky nastaveny na minimální úroveň k zajištění fungování veřejné infrastruktury v oblasti. Například Srbsko zrušilo podobné poplatky pro některé stavby v roce 2014, což bylo vyvoláno potřebou zrychlit investiční výstavbu.²⁷

Chorvatsko by mohlo rovněž posoudit možnost rozvrhnout náklady na rozvoj

infrastruktury mezi širší bázi stávajících a potenciálních investorů, než aby byly vybírány pouze od majitele navrhovaného staveniště. Například na Novém Zélandu jsou příspěvky na veřejné služby vypočteny jako „spravedlivá, rovnocenná a úměrná část celkových investičních výdajů nezbytných k zajištění dlouhodobého růstu“ na základě souboru technických kritérií, která berou na zřetel parametry stavebního projektu.²⁸

Zefektivnit proces zařizování stavebního povolení ČESKÁ REPUBLIKA

Dříve než podnikatelé v České republice zaregistrují novou stavbu, musí pro ni obdržet popisné číslo, čili sledovací číslo používané v úřední evidenci. I když legislativa jasně naznačuje, že za obdržení tohoto čísla odpovídá stavební úřad, provádí tento úkon obvykle investor a trvá to okolo tří týdnů.²⁹

Tento krok navíc může být podniknut v rámci komunikace mezi jednotlivými úřady bez účasti investora. Odbory, které ověřují, že nová stavba odpovídá schváleným plánům a odbor, který vydává popisné číslo, fungují všechny v rámci jednoho městského úřadu. Proto mohou lepší komunikační kanály a jednodušší realizační protokoly eliminovat potřebu tohoto opatření. Česká republika by se mohla poučit z příkladu Slovenska, kde se popisné číslo přiděluje investorovi spolu s kolaudačním rozhodnutím.

Zavést systémy sledování žádostí a pravidlo „Kdo mlčí, souhlasí“ k posílení odpovědnosti povolovacích orgánů PORTUGALSKO

Ve všech osmi srovnávaných městech v Portugalsku trvá získání souhlasu městského úřadu s plány stavby déle než zákonem stanovených 30 dní – a podnikatelé postrádají účinný mechanismus k odvolání proti neoprávněným prodlevám. Jednoduchým krokem, který by městské úřady mohly zavést ke zvýšené transparentnosti a odpovědnosti v procesu

vydávání stavebních povolení, je internetový systém sledování žádostí. Takový systém by mohl být začleněn do webových stránek městského úřadu, a nebyla by tudíž zapotřebí nová zcela funkční elektronická povolovací platforma.

Tento systém by mohl být zpočátku používán pro zaznamenávání dat podání materiálů k žádosti a vytváření jednoduchých statusových správ o procesu ověřování. To poskytne schvalovacímu orgánu objektivní porovnání, které mu umožní zjišťovat a řešit případy zdržení v systému. Zároveň to umožní žadatelům sledovat postup řešení podání na internetu a přijímat informovanější rozhodnutí (včetně rozhodnutí o potenciálních nápravných opatřeních) v reakci na časový rozvrh projektu. Údaje z tohoto sledovacího systému by mohli rovněž používat nezávislí pozorovatelé, například asociace architektů nebo místní obchodní komory k ochraně zájmů investorů a posilování konkurence schopnosti místní veřejné správy.

Kromě toho by Portugalsko mohlo zajistit lepší dodržování úředně stanovených časových lhůt ze strany povolovacích orgánů tak, že by zavedlo pravidlo nevyssloveného souhlasu („Kdo mlčí, souhlasí“). Tato pravidla byla stanovena v předchozím portugalském předpisu o vydávání stavebních povolení, který byl v roce 1999 nahrazen stávající legislativou.³⁰ Ta stanoví, že jestliže veřejné orgány odpovědné za schvalování stavebních projektů nevydají rozhodnutí v zákonem stanovených lhůtách, mají podnikatelé právo odvolat se ke správnímu soudu.³¹ Soudní odvolání je ovšem dlouhodobý a nákladný postup, a proto se v praxi využívá jen zřídkakdy. Portugalsko by mohlo zvážit znovuzavedení ustanovení o nevysslovením souhlasu do procesu vydávání stavebních povolení. Aby bylo možno zajistit reálné lhůty ke schvalování projektů, měl by být tento krok podniknut po poradě s širokou škálou zainteresovaných osob.

VYSVĚTLIVKY

1. *The European Construction Sector: A Global Partner*, Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a MSP, Generální ředitelství energetiky a Společné výzkumné centrum (2016), https://ec.europa.eu/growth/content/european-construction-sector-global-partner-0_en.
2. Roční údaje o stavební výrobě převzaté z databáze Eurostatu, přístup dne 10. ledna 2018, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:EU-28_Construction_annual_rate_of_change_2005_-_2017_calendar_adjusted_data.png. Každoroční procentní změna je vypočtena porovnáním se stejným obdobím předchozího roku.
3. Databáze *Doing Business*.
4. V Portugalsku jsou kromě městských úřadů také regionální správní úřady pro Autonomní regiony Azory a Madeira.
5. Rozhodnutí o umístění stavby (územní rozhodnutí) je územní povolení, které uděluje právo využít pozemek v souladu s předpisy o využití pozemků. Není to však povolení ke stavbě.
6. *Úřední věstník města Varaždin 23*, č. 1 (25. 2. 2016), <http://www.glasila.hr/svgv>.
7. „Uredbu o izmjeni uredbe o visin vodnoga doprinosa“ (Předpis o změně předpisu o účastnickém příspěvku na vohodospodárství), *Narodne Novine*, 23. 7. 2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_83_1588.html.
8. Podle §S 5.1, 5.2 a 5.3 vyhlášky č. 555/99 odpovídá za stavební povolení, oprávnění nebo předběžné oznámení (*pedido de informação prévia*) starosta města a tato odpovědnost může být přenesena na radní s možností dalšího přenesení, nebo na ředitele komunálních služeb.
9. Regulamento Municipal de Urbanização e Edificação (Taxas e Compensações Urbanísticas de Coimbra) (381/2017). Dostupné na <https://dre.pt/application/continuo/107720445>.
10. Údaje o stavebních povoleních v letech 2007-16 podle geografického rozmištění převzaty ze Statistics Portugal, přístup dne 17. 2. 2018, https://www.ine.pt/exportal/xmain?xid=INE&xpgid=ine_indicadores&indOcorrCod=0000086&contexto=bd&selTab=tab2.
11. Údaje z databáze Eurostatu (údaje ze sčítání z roku 2011) přístup dne 17. 2. 2018, <https://ec.europa.eu/CensusHub2/intermediatedo?&method=forwardResult>.
12. Evropská komise, *eGovernment Benchmark 2016: A Turning Point for eGovernment Development in Europe?* (Lucembursko: Publikáční kancelář Evropské unie, 2016).
13. Světová banka, *Doing Business in the European Union 2017; Bulgaria, Hungary and Romania* (Washington, DC, Světová banka, 2017).
14. Údaje o stavebních pracích za rok 2016 čerpané ze Statistics Portugal, přístup dne 17. 2. 2018, https://www.ine.pt/xportal/xsmain?xid=INE&xpgid=ine_indicadores

&indOcorrCod=0000086&contexto=bd&selTab=tab2.

15. New York City Business Portal (podnikový portál města New York), <http://www1.nyc.gov/nycbusiness/description/construction-permits>.
16. Porto, Direção Municipal do Urbanismo, Departamento Municipal de Gestão Urbanística, „Manual de recomendações e boas práticas: elaboração de projetos,“ https://balcaovirtual.cm-porto.pt/Conteudo/Documents/Manual%20Recomendações%20e%20Boas%20Práticas_urbanismo.pdf.
17. „Simuladores de taxas,“ webové stránky městského úřadu Faro (Portugalsko), <http://www.cm-faro.pt/pt/menu/894/simuladores-de-taxes.aspx>.
18. Světová banka, *Doing Business 2016: Measuring Regulatory Quality and Efficiency* (Washington, DC, World Bank, 2015).
19. S výjimkou těch, které jsou uvedeny v § L243-1-1 zákoníku o pojištění.
20. Srbská republika: Novela zákona o plánování a výstavbě od prosince 2015, Úřední věstník 145/2015.
21. Světová banka, *Doing Business 2016: Measuring Regulatory Quality and Efficiency* (Washington, DC, World Bank, 2015).
22. Webové stránky magistrátu města Kodaně (Dánsko), <https://www.bygogmiljoe.dk/>.
23. Databáze *Doing Business*.
24. Databáze *Doing Business*; Thomas Moullier, *Building Regulatory Capacity Assessment: Level 2 -Detailed Explorations* (Washington, DC: World Bank, 2017).
25. Databáze *Doing Business*.
26. Gregory S. Burge, /The Effects of Development Impact Fees on Local Fiscal Conditions,“ v *Municipal Revenues and Land Policies*, red. Gregory K. Ingram a Yu-Hung Hong (Cambridge, MA: Lincoln Institute of Land Policy, 2010).
27. Zákon o dani z nemovitostí ze dne 3. 7. 2014 zrušil poplatky za užívání stavebních parcel.
28. Městská rada města Aucklandu (Nový Zéland), „Development Contributions Policy 2015,“ <https://www.aucklandcouncil.govt.nz/plans-projects-policies-reports-bylaws/our-policies/docsdevelopmentcontributionspolicy/contributions-policy.pdf>.
29. § 31a zákona č. 128/2000 stanoví, že stavební úřad předá městskému úřadu písemnou žádost o popisné číslo pro novou stavbu, která potřebuje stavební povolení. § 121 odst. 2 a 41b zákona č. 183/2006 stanoví, že jedná-li se o novostavbu, požádá stavební úřad o vydání popisného čísla pro tuto novostavbu.
30. § 67 vyhlášky č. 448/91 ze dne 29. 11. 1991, byl nahrazen § 111 (Silêncio da Administração) a § 112 (Intimação judicial para e prática de ato legalmente devido) vyhlášky č. 555/99 z 16. 12. 1999, ve znění vyhlášky č. 26/2010 ze dne 30. 3. 2010.
31. § 111 (Silêncio da Administração) a § 112 (Intimação judicial para e prática de ato legalmente devido) vyhlášky č. 555/99 ze dne 16. 12. 1999, ve znění vyhlášky č. 26/2010 ze dne 30. 3. 2010

Dodávka elektrické energie

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Ze všech čtyř zemí se Česká republika na regionální úrovni nejvíce různí. Zajištění dodávky elektrické energie je snazší ve větších městech, kde jsou běžně dostupné přípojky k síti nízkého napětí (Praha a Brno). V menších městech, kde se sklady běžně připojují k síti vysokého napětí (Liberec a Olomouc), je to nejobtížnější.
- Mezi srovnávanými městy v Chorvatsku je zajištění dodávky elektrické energie nejsnazší ve Varaždinu a nejsložitější v Záhřebu. Varaždín má nejspolehlivější dodávku elektrické energie a je příkladem ve využívání pokročilých informačních technologií v kancelářích místního distributora elektřiny.
- Z měst v Portugalsku je zajištění dodávky elektrické energie nejsnazší ve Coimbře a nejtěžší ve Faru. Díky geo-referencovanému systému, který se zavedl v Coimbře, již není zapotřebí provádět kontrolu na místě pro stanovení ceny za dodávku elektrické energie.
- Na Slovensku v Žilině trvá zajištění dodávky elektrické energie 56 dní a vyžaduje 4 úkony, přičemž v Bratislavě a Trnavě to trvá o měsíc déle a vyžaduje 5 úkonů. Distributor v Žilině poskytuje předem podrobnější technické požadavky, čímž eliminuje potřebu schválení projektu.
- Přijetím všech osvědčených postupů, které jsou již zavedené ve městech dané země, by mohly Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko zlepšit své globální hodnocení v zajištění dodávky elektrické energie o více než 40 míst. V České republice by se mohla města učit od Prahy, která se umístila na prvním místě z 25 měst hodnocených v rámci této studie.

Elektrická energie je důležitým prvkem v konkurenceschopnosti ekonomiky. Studie ukazují, že kapitál (domácí i cizí) bývá přitahován k zemím, které nabízejí spolehlivou dodávku elektrické energie za konkurenční ceny.¹ Poukazují na to, že rychlejší, jednodušší a levnější přípojky jsou dávány do souvislosti s lepším výkonem společností, obzvláště v odvětvích s vyšší spotřebou elektrické energie.² Naopak, vysoké ceny elektrické energie, časté výpadky a složité připojování omezují provoz společností a ovlivňují rozhodování podnikatelů při zakládání podniků a jejich provozu.

Proces získání elektrické přípojky podléhá různým předpisům, jejichž cílem je zajistit určitou servisní kvalitu, obecnou bezpečnost a dodržování technických standardů. Novou přípojku si musí podnikatelé domluvit především s distributorem elektřiny. Další subjekty, jako jsou města, regulační orgány, dodavatelé elektroinstalačních služeb a subjekty odpovědné za řízení a bezpečnost jsou do procesu také zapojeni. *Doing Business*

sleduje, jak tyto subjekty a regulační aspekty ovlivňují společnosti, které usilují o získání nové přípojky, s cílem identifikovat překážky v procesu získání přípojky tak, aby mohli vlády a regulační orgány zjednodušit získávání elektřiny pro podnikatele. Navíc *Doing Business* získává kvantitativní data o spolehlivosti dodávek stejně tak jako kvalitativní informace o tom, jak se distributoři a regulační orgány potýkají s výpadky elektřiny a jak jsou sazby a změny v sazbách komunikovány zákazníkům.

JAK FUNGUJE DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE V UVEDENÝCH ČTYŘECH ČLENSKÝCH STÁTECH?

Ve všech čtyřech státech zahrnutých v této studii je proces získání elektrické přípojky regulován z velké části na státní úrovni a monitorován národním regulačním úřadem.³ Distributoři elektřiny jsou klíčovými hráči v procesu získání elektrické přípojky. V České republice

a na Slovensku operuje na území státu více distributorů, přičemž každý z nich obsluhuje geograficky vymezené území. V Portugalsku působí jeden distributor v kontinentální části a jeden v každém z nezávislých ostrovních regionů. V Chorvatsku působí pouze jeden distributor elektřiny. Úkony, čas a finanční náročnost získání elektrické přípojky závisí na dostupnosti infrastruktury sítě nízkého a vysokého napětí stejně tak, jako na nejpravděpodobnějším typu přípojky pro sklady v daném území. Ve všech zkoumaných městech Chorvatska a Portugalska by u skladu z případové studie *Doing Business* podnikatelé nejpravděpodobněji volili přípojku k síti nízkého napětí. V České republice a na Slovensku bude typ přípojky záviset na místě: v některých městech je běžnější přípojka k síti nízkého napětí, v jiných k síti vysokého napětí.⁴ Ve městech, kde je běžnější připojení k síti vysokého napětí, musí podstoupit dodatečné kroky (např. instalace soukromé trafostanice), čekat déle a platit vyšší poplatky za připojení.

CO SE MĚŘÍ DODÁVKOU ELEKTRICKÉ ENERGIE?

Doing Business měří všechny úkony, které musí provést podnik pro získání trvalé elektrické přípojky a dodávku elektrické energie pro standardizovaný sklad. Tyto úkony zahrnují žádosti a smlouvy s distributory elektřiny, veškeré nezbytné kontroly a povolení od distributorů a dalších orgánů, a externí a konečné práce spojené se zavedením přípojky. Aby bylo možné srovnávat data jednotlivých míst, bylo použito několik předpokladů o skladu a elektrické přípojce. Předpokládá se, že se sklad nachází uvnitř města, odebíraná kapacita přípojky činí 140 kilovolt-ampér (kVA), a délka přípojky činí 150 metrů.

Doing Business také měří spolehlivost dodávky elektrické energie a transparentnost sazebníků. Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů zahrnuje kvantitativní data o délce trvání a četnosti výpadků, stejně tak jako kvalitativní informace o několika aspektech: mechanismu sledování výpadků a obnovení dodávky elektrické energie vytvořený distributorem elektřiny, způsob komunikace mezi distributorem a regulačním orgánem při výpadcích, transparentnost a dostupnost sazebníků a zdali distributor elektřiny čelí finančním sankcím ustaveným za účelem omezení výpadků. Index se z jedné čtvrtiny podílí na vzdálenosti od mezní hodnoty za dodávku elektrické energie (viz obrázek). Nadto *Doing Business* zaznamenává cenu elektřiny v každé lokalitě zahrnuté ve studii.^a

a. I když *Doing Business* zaznamenává cenu elektřiny, tato data se nezahrnují do výpočtu vzdálenosti od hraniční hodnoty či umístění na žebříčku jednoduchosti zajištění dodávky elektrické energie.

Dodávka elektrické energie: měření efektivity, spolehlivosti a transparentnosti

Pořadí je založeno na vzdálenosti od hraniční hodnoty pro čtyři ukazatele

Jaké je srovnání výsledků s jinými členskými státy EU a celosvětově?

Zajištění dodávky elektřiny trvá v průměru okolo dvou měsíců v Chorvatsku (65,6 dnů) a Portugalsku (61,1 dnů) a dva a půl měsíce na Slovensku – tedy méně času ve všech třech státech v porovnání s průměrem členských států EU, který činí tři měsíce. V České republice trvá stejný proces v průměru pět a půl měsíce, ačkoli časová náročnost se významně liší mezi hodnocenými městy. Portugalsko je jediná ze čtyř hodnocených zemí, kde

zajištění dodávky elektřiny stojí méně než průměr v EU: v průměru 36,5 % příjmu na obyvatele v porovnání s 118,7 % příjmu na obyvatele pro EU. V Chorvatsku je průměrná cena rovna 249,3 % příjmu na obyvatele; za stejnou cenu může podnikatel v Portugalsku připojit sedm skladů.

Údaje z členských států EU, kde jsou procesy připojení nejrychlejší a finančně nejpriznivější, napovídají, že všechny čtyři hodnocené státy mají prostor pro zlepšení. Podle *Doing Business 2018*, trvá zajištění dodávky elektrické energie 23 dní ve Vídni

(Rakousko), méně než polovinu času srovnání s městem Funchal (Portugalsko), který má nejrychlejší proces ze všech 25 hodnocených měst. A při srovnání s Francií, kde náklady na zajištění přípojky stojí pouhých 6 % příjmu na obyvatele, stojí přípojka vzhledem k příjmům na obyvatele čtyři krát více v Brně a Praze (Česká republika), kde mají nejméně finančně náročné procesy zajištění přípojky ze všech 25 hodnocených měst (tabulka 4.1).

V Brně a Praze byl také zaznamenán nejmenší počet úkonů ze všech 25

TABULKA 4.1 Získání elektřiny v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku - kde je to snadnější a kde je dodávka elektrické energie spolehlivá?

Město (země)	Pořadí	Odstup od hraniční hodnoty (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% příjmu na obyvatele)	Index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků (0-8)
Praha (Česká republika)	1	95,35	3	60	25,9	8
Brno (Česká republika)	2	89,92	3	110	25,9	8
Žilina (Slovensko)	3	88,41	4	56	55,2	7
Coimbra (Portugalsko)	4	87,49	4	65	36,1	7
Lisabon (Portugalsko)	5	86,45	5	65	36,1	8
Prešov (Slovensko)	6	86,27	5	66	57,0	8
Košice (Slovensko)	7	85,29	5	75	57,2	8
Ponta Delgada (Portugalsko)	8	85,12	4	58	38,6	6
Funchal (Portugalsko)	9	84,96	5	50	34,2	7
Varaždín (Chorvatsko)	10	84,29	4	60	237,1	6
Evora (Portugalsko)	11	84,19	5	57	36,1	7
Bratislava (Slovensko) ^a	12	83,19	5	89	244,5	8
Rijeka (Chorvatsko)	13	82,87	4	73	237,1	6
Porto (Portugalsko)	14	82,71	6	61	36,2	8
Split (Chorvatsko)	15	82,66	4	75	237,1	6
Braga (Portugalsko)	16	82,27	6	65	38,8	8
Osijek (Chorvatsko)	17	81,70	4	55	237,1	5
Záhřeb (Chorvatsko)	18	80,43	4	65	298,5	5
Trnava (Slovensko) ^a	19	80,07	5	89	244,5	7
Faro (Portugalsko)	20	78,83	6	68	36,1	7
Ostrava (Česká republika) ^a	21	69,89	6	172	283,2	8
Plzeň (Česká republika) ^a	22	69,67	6	174	282,8	8
Ústí nad Labem (Česká republika) ^a	23	67,70	5	233	193,0	8
Olomouc (Česká republika) ^a	24	67,09	6	169	282,5	7
Liberec (Česká republika) ^a	25	66,32	5	217	193,0	7

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Pořadí vychází z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty u úkonů, času a nákladů souvisejících s dodávkami elektřiny a s indexem spolehlivosti dodávek elektrické energie. Odstup od hraniční hodnoty je měřen na stupnici 0-100, kdy mezní hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon, Prahu a Záhřeb byly od zveřejnění *Doing Business 2018* revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt na webových stránkách *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

a. V těchto městech je větší pravděpodobnost, že se skladiště z případové studie *Doing Business* připojí na síť vysokého napětí. V ostatních městech je pravděpodobnější nízkonapěťové připojení.

hodnocených měst (tři), shodný s nejnižším počtem úkonů v rámci členských států EU – Německo, Švédsko a Spojené království. Tři česká města (Olomouc, Ostrava a Plzeň) a tři Portugalská města (Braga, Faro a Porto) požadují dvakrát více úkonů (šest), čímž převyšují průměr v EU (pět úkonů) (obrázek 4.1).

V případě indexu spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků se Česká republika, Slovensko a Portugalsko umísťují mezi nejlepší země v EU a ve světě s průměrnými hodnotami,

kteří si blíží k 8 bodům (7,7; 7,6 a 7,3). Města v Chorvatsku mají prostor pro zlepšení: v průměru dosahují hodnocení 5,6 bodů, které je umísťuje na poslední místa v porovnání s členskými státy EU (tabulka 4.2).

Jak se tento proces liší v rámci České republiky?

Celkově je v České republice nejsnazší zajistit dodávku elektrické energie ve větších městech, Praze a Brnu, a nejtěžší v menších městech, jako jsou Liberec a Olomouc. V sedmi hodnocených městech

České republiky provozují distribuci tři společnosti: v Praze je to PREDistribuce, v Brně E.ON a v Liberci, Olomouci, Ostravě, Plzni a Ústí nad Labem ČEZ.⁵

Ve většině českých měst se nové sklady nejčastěji připojují do sítě vysokého napětí. To může obnášet celkem šest úkonů (jako v případě Olomouce, Ostravy a Plzně) a trvat 233 dnů (jako v případě Ústí nad Labem), přičemž může cena dosahovat 1 191 600 Kč (46 969 EUR), nebo 283,2 % příjmu na obyvatele (jako v případě Ostravy). Tato čísla významně

OBRÁZEK 4.1 Nejeftektivnější proces získání přípojky ze všech 25 porovnávaných měst má Praha a Brno a nejrychlejší Funchal

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměry EU vycházejí z údajů o úrovni ekonomiky pro 28 členských států EU. Z praktických důvodů obrázek v některých případech seskupuje města s identickými výsledky u ukazatele spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků. Přesnější údaje u ukazatelích viz tabulka 4.1.

a. Patnáct dalších členských států EU má rovněž 8 bodů u indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků: Belgie, Kypr, Česká republika, (zastoupená Prahou), Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Litva, Nizozemsko, Portugalsko (zastoupené Lisabonem), Slovensko (zastoupené Bratislavou), Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království.

TABULKA 4.2 Dodávka elektrické energie v Chorvatských městech patří v rámci EU mezi nejméně spolehlivé

	Česká republika		Chorvatsko		Portugalsko		Slovensko	
	Liberec	Praha	Osijek	Varaždín	Ponta Delgada	Porto	Žilina	Prešov
Index spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků (0-8)	7	8	5	6	6	8	7	8
Celková doba trvání a četnost výskytu výpadků na zákazníka za rok (0-3)	2	3	1	2	2	3	2	3
Index průměrné délky trvání výpadku systému (SAIDI)	1,4	0,5	5,5	1,9	1,5	0,6	3,1	0,2
Index průměrné frekvence výskytu výpadku systému (SAIFI)	1,6	0,3	3,6	1,1	1,2	0,5	1,8	0,1
Mechanismus pro monitorování výpadků (0-1)	1	1	1	1	1	1	1	1
Používá distributor elektřiny automatizované nástroje při monitorování výpadků?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Mechanismus pro obnovení služeb (0-1)	1	1	1	1	0	1	1	1
Používá distributor elektřiny automatizované nástroje při obnovování služeb?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Monitoring regulačním orgánem (0-1)	1	1	1	1	1	1	1	1
Monitoruje regulační orgán - subjekt nezávislý na distributorovi - spolehlivost dodávek distributora?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Finanční postih stanovený za účelem omezení výpadků (0-1)	1	1	0	0	1	1	1	1
Kompenzuje distributor zákazníky nebo platí pokuty od regulačního orgánu (či obojí) pokud výpadky přesáhnou určitou mez?	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Komunikace sazebníků a změny v sazebnících (0-1)	1	1	1	1	1	1	1	1
Jsou platné sazebníky dostupné online?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Je zákazníkům oznamována změna v sazebnících před vyúčtováním?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: U každé země ukazuje tabulka výsledky pro města s nejhorsím a nejlepším výsledkem v indexu spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků. V případech, kdy dvě i více měst v jedné zemi sdílelo stejné výsledky, bylo vybráno město s nejhorsím a nejhorsím výsledkem na základě součtu výsledků u délky trvání a četnosti výskytu výpadků měřených podle SAIDI a SAIFI. V případě, že se obě hodnoty SAIDI a SAIFI pohybovaly mezi 0 a 1, pak byly městu přiděleny 3 body, v případě, že se pohybovaly mezi 1 a 4, pak byly městu přiděleny 2 body, pokud se hodnoty pohybovaly mezi 4 a 12, pak byl městu přidělen 1 bod. Data v tabulce jsou za rok 2016.

převyšují EU průměr pěti úkonů, 96,3 dnů trvání procesu a náklady 118,7 % příjmů na obyvatele. Není proto divu, že 47,9 % českých firem označuje elektrickou energii za jedno z hlavních omezení podnikání.⁶

Ze sedmi hodnocených měst se pouze v Brně a Praze nejpravděpodobněji připojí sklad k síti nízkého napětí.⁷ Tím vzniká významný rozdíl: v Brně a Praze je možné zhotovit přípojku ve třech úkonech (obrázek 4.2). Získání přípojky do sítě nízkého napětí trvá pouhých 60 dnů (v Praze) a stojí 109 000 Kč (4 296 EUR) či 25,9 % příjmu na obyvatele (jak v Brně, tak v Praze).

Jak u přípojek do sítě nízkého napětí, tak u přípojek do sítě vysokého napětí začíná proces podáním žádosti u místního distributora elektřiny. Poté zákazník

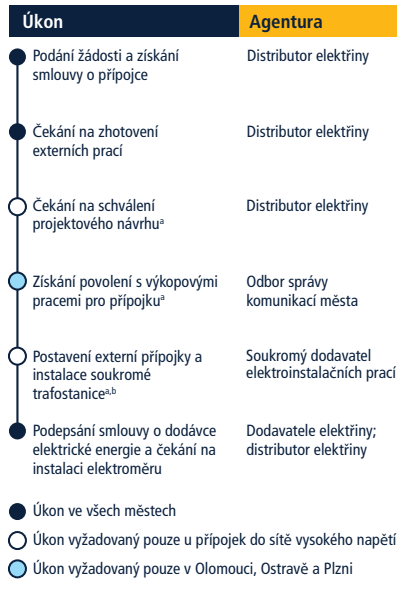
obdrží technické podmínky pro připojení a smlouvu o přípojce. V tomto bodě se distributor a zákazník v návaznosti na technické podmínky dohodnou na nejlepším způsobu připojení, přičemž zákazník zaplatí poplatek za připojení.⁸ U přípojky do sítě nízkého napětí je distributor nejčastěji odpovědný za provedení externích prací. Nicméně k urychlení celého procesu mohou podnikatele v Brně a Praze připravit projektový návrh a získat nezbytné povolení jménem distributora.⁹ Poté předají návrh a povolení distributorovi služeb pro zhotovení externí přípojky.

U přípojek do sítě vysokého napětí existují dva možné přístupy k zhotovení externích prací. V Liberci a Ústí nad Labem běžně staví distributor přípojku od sítě až k místu připojení na hranici pozemku. V Olomouci, Ostravě a Plzni běžně připraví distributor místo přípojky na sloupu

blízko sítě a poté podnikatel odpovídá za postavení přípojky od sloupu až k nemovitosti. V obou případech potřebuje podnikatel získat souhlas s projektovým návrhem od distributora a instalovat soukromou trafostanici, dva kroky, které nejsou zapotřebí v Brně a Praze.¹⁰ Protože jsou zákazníci v Olomouci, Ostravě a Plzni odpovědní za externí přípojku, potřebují také získat od města povolení s výkopovými pracemi k překročení silnice.¹¹ V posledním kroku - po zhotovení přípojky - podepisuje podnikatel ve všech českých městech smlouvu o dodávce s vybraným dodavatelem elektrické energie. Dodavatel elektrické energie podá u distributora žádost o instalaci elektroměru. Po instalaci elektroměru se může zahájit dodávka elektrické energie.

Doba trvání procesu zřízení přípojky se také liší v rámci měst, kde se sklad běžně

OBRÁZEK 4.2 Zajištění dodávek elektrické energie si vyžaduje v Brně a Praze tři úkony, přičemž v Olomouci, Ostravě a Plzni vyžaduje úkonů dva krát tolik

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. Úkon je prováděn ve stejnou dobu jako předchozí úkon

b. Podnikatel je odpovědný za postavení externí přípojky pouze v Olomouci, Ostravě a Plzni.

připojuje do stejné sítě napětí. Proces je významně rychlejší v Praze oproti Brnu: trvá 60 dní v hlavním městě oproti 110 dnům v Brně. Prodleva v Brně je zapříčiněna převážně delším subdodavatelským procesem distributora E.ON.

V českých městech, kde sklad běžně obdrží přípojku do sítě vysokého napětí, je největším zdrojem prodlevy proces získání povolení od města. Distributor či jeho subdodavatel musí obdržet všechna nezbytná povolení – povolení s výkopovými pracemi k překročení silnice, stavební povolení s umístěním přípojky a právo využít městský pozemek – před zahájením stavebních prací na přípojce. Tento proces trvá nejdéle v Liberci a Ústí nad Labem (200 dní). V důsledku těchto kroků je doba potřebná k zajištění českých přípojek do sítě vysokého napětí jednou z nejdelsích v EU. V rámci českých měst, kde je nejběžnější přípojka do sítě vysokého napětí, má Ostrava nejrychlejší proces jejího zajištění, nicméně tento

proces stejně trvá skoro šest měsíců. Z celosvětového hlediska je tato doba delší jen ve čtyřech ze 190 ekonomik hodnocených v rámci *Doing Business*.¹²

Poplatky za přípojku jsou regulovány na státní úrovni.¹³ Poplatek za přípojku do sítě nízkého napětí činí 100 000 Kč (3 942 EUR).¹⁴ Poplatek za přípojku do sítě vysokého napětí je trochu vyšší, 112 000 Kč (4,415 EUR). Největší část nákladů podnikatele u přípojky do sítě vysokého napětí souvisí se soukromou trafostanicí, která náklady navýší v průměru o 700 000 Kč (27 592 EUR). Mezi českými městy mají Ostrava, Olomouc a Plzeň nejdražší procesy spojené se zřízením přípojky, protože jsou zákazníci v těchto městech vedle pořizovacích nákladů na instalaci trafostanice odpovědní za postavení největší části přípojky, což k celkovým nákladům připočte zhruba 375 000 Kč (14 781 EUR).¹⁵ Mezi členskými státy EU mají pouze Chorvatsko, Bulharsko a Rumunsko vyšší náklady na zajištění dodávek elektrické energie.

Brno, Ostrava, Plzeň, Praha a Ústí nad Labem získávají nejvyšší možné hodnocení v indexu spolehlivosti dodávky a transparentnosti sazebníků (8 z 8 bodů). Všichni distributoři služeb jsou povinni oznamovat regulačnímu orgánu plnění svých závazků, přičemž čelí finančnímu postihu stanovenému s cílem omezit výpadky proudu. Napříč Českou republikou používají distributoři k monitorování výpadků a obnovování služeb automatizované systémy. Navíc jsou sazebníky a změny v sazebnících dostupné online. Liberec a Olomouc získaly trochu nižší hodnocení (7 z 8 bodů) z důvodu delších a více častých výpadků proudu.

Obecně ze sedmi hodnocených měst České republiky má Praha nejsnazší proces zajištění dodávek elektřiny s hodnocením, které ji umísťuje mezi nejlepší místa v EU a ve světě. Tím se ukazuje, jak si větší města s více žádostmi mohou vést dobře, pokud využijí úspory z rozsahu. České správní orgány by měly zvážit pomoc ostatním městům, aby se

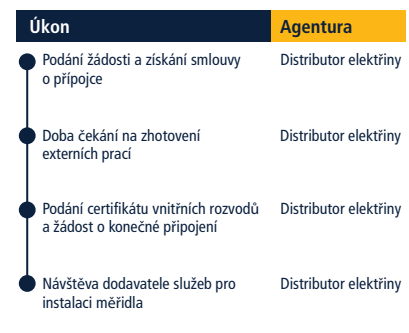
vyrovнала s hlavním městem, co se týče zjednodušení získání povolení od městského úřadu, včetně územního a stavebního povolení a práva využít pozemek v majetku města.

Jak se tento proces liší v rámci Chorvatska?

Pravidla a předpisy v oblasti elektrických přípojek jsou v Chorvatsku standardizovaná a národní společnost pro elektrické sítě, HEP, je jediným provozovatelem distribučních služeb.¹⁶ Ve všech hodnocených městech by se sklad uvedený v případové studii *Doing Business* nejčastěji připojil k síti nízkého napětí prostřednictvím stejných úkonů (obrázek 4.3). Podnikatel proces zahájí podáním žádosti o novou přípojku u společnosti HEP, která zašle odpověď spolu s odhadem poplatku za přípojku a se smlouvou o připojení k síti. Poté, co podnikatel zaplatí alespoň 50 % z částky poplatku za přípojku, mohou být zahájeny externí práce. Práce na přípojce jsou zcela prováděny společnostmi HEP. Pro získání konečného souhlasu s přípojku je nezbytné, aby zákazník společnosti HEP doložil certifikát k vnitřní elektroinstalaci budovy.

Celkově je mezi pěti chorvatskými městy nejsnazší zajistit dodávky elektrické energie ve Varaždínu a nejtěžší v Záhřebu. Město Varaždín má nespolehlivější dodávku elektrické energie a druhý nejrychlejší proces získání nové přípojky. Místí kanceláře distributora jsou

OBRÁZEK 4.3 Zajištění dodávky elektrické energie si vyžaduje stejné čtyři kroky ve všech chorvatských městech

Zdroj: databáze *Doing Business*.

nejpokrokovější v používání informačních technologií k organizaci administrativní práce, díky zavedení elektronické archivaci dokumentů, elektronické databáze a softwaru ke sledování žádostí o nové přípojky. V porovnání s hodnocením 190 ekonomik v rámci *Doing Business*, které je zaměřené na jednoduchost zřízení dodávky elektrické energie, kde se Chorvatsko (zastoupeno Záhřebem) umístilo na 75. pozici, by se Varaždín umístil na 33. pozici, před Litvou (Vilnius), Irskem (Dublinem), Estonskem (Tallinem) a Španělskem (Madridem), a velmi blízko k Lucembursku.

Čas potřebný k získání elektrické přípojky se pohybuje v rozmezí od 55 dnů v Osijeku až k 75 dnům ve Splitu. Rozdíl je z největší části způsoben tím, jak dlouho musí žadatel čekat na smlouvu k elektrické přípojce: čekání je v rozmezí od 15 dnů (jako v Osijeku) až po dvakrát tolik (jako v případě Splitu). Z pěti hodnocených chorvatských měst je nejdražší zajistit dodávku elektrické energie v Záhřebu s cenou 238 184 HRK (32 021 EUR) či 298,5 % příjmu na obyvatele. V ostatních čtyřech městech přípojka stojí 189 184 HRK (25 434 EUR), nebo 237,1 % příjmu na obyvatele. Důvod odlišnosti cen mezi Záhřebem a ostatními městy je poplatek za připojení, který je regulovaný na státní úrovni a který je vyšší v hlavním městě.¹⁷

Přestože se všech pět měst může spoléhat na automatizované systémy monitorování výpadků a obnovování služeb a přestože regulační orgán monitoruje aktivitu distributora, existují značné rozdíly mezi městy v četnosti a délce trvání výpadků. Síť je relativně stabilní ve Varaždínu, kde v roce 2016 zákazníci zažili v průměru 1,1 přerušení služeb, které trvalo celkem 2 hodiny. Naopak v Osijeku zažili zákazníci v průměru 3,6 výpadků, které celkem trvaly déle než 5,5 hodiny. Přestože v Záhřebu byly výpadky proudu méně časté než v případě Osijeku, celková doba trvání přerušení služeb byla podobná: zákazníci zažili v průměru 1,7 výpadků proudu v celkové délce 5 hodin. Tato skutečnost společně s tím, že mezi

požadavky na distributora není kompenzace zákazníků či sankce v případě, kdy výpadky překročí určitou mez, umísťují Osijek a Záhřeb na poslední příčky v indexu spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků v porovnání s ostatními členskými státy EU, s 5 z možných 8 bodů.

Chorvatské orgány mají možnost zjednodušit zajištění dodávek elektrické energie zavedením osvědčených postupů, které jsou již v Chorvatsku používány. Město, kde by proces zajištění dodávky elektrické energie trval stejně dlouho jako v Osijeku a kde by její dodávka byla stejně spolehlivá jako v případě Varaždínu, by se v globálním žebříčku 190 ekonomik *Doing Business* umístilo na 30. příčce, tedy o více než 40 příček výše než současně umístění Chorvatska (zastoupeného Záhřebem).

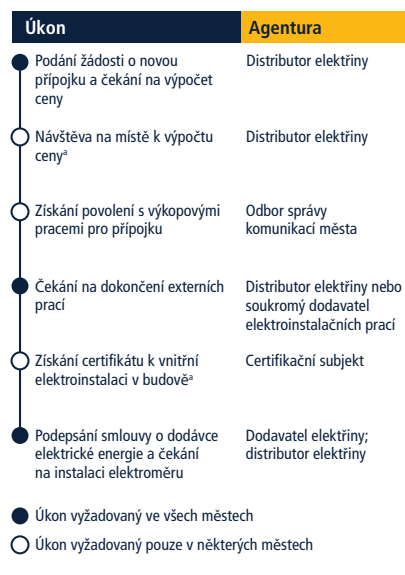
Jak se tento proces liší v rámci Portugalska?

V Portugalsku dohlíží na energetiku státní Regulační úřad pro energetické služby (Energy Services Regulatory Authority (ERSE)), přičemž energetickou politiku Generální ředitelství pro energetiku a geologii (Directorate General for Energy and Geology (DGEG)). Specializované agentury dohlíží na záležitosti v oblasti energetiky ve dvou autonomních ostrovních regionech: Regionální ředitelství pro energii (Regional Energy Directorate (DREn)) na Azorech a Regionální ředitelství pro ekonomiku a dopravu (Regional Directorate for the Economy and Transport (DRET)) v souostroví Madeiry.¹⁸ V kontinentální části země zajišťuje nové přípojky do sítě distributor elektřiny Energias de Portugal (EDP-Distribuição). Zákazníci si poté mohou vybrat z několika dodavatelů elektrické energie. V každé z autonomních ostrovních oblastí se o distribuci elektřiny stará pouze jedna společnost: na Madeiře je to Empresa de Electricidade da Madeira (EEM), odpovědná za poskytování nových přípojek a trvalé dodávky elektrické energie ve městě Funchal; a na Azorech je to Electricidade dos Açores

(EDA) se stejnými kompetencemi ve městě Ponta Delgada.

Ve všech osmi hodnocených městech by se sklad z případové studie *Doing Business* nejběžněji připojil k síti nízkého napětí. Proces připojení zahrnuje čtyři až šest úkonů (obrázek 4.4). První je podání žádosti o zřízení přípojky a čekání až distributor vypočte poplatky za přípojku. Ve většině měst si distributor k výpočtu ceny naplánuje návštěvu místa. Zákazník si poté může vybrat, zdali práce provede distributor či soukromý dodavatel. Před zahájením prací je nezbytné získat povolení s výkopovými pracemi od města. V případě, kdy práce provede distributor, což je běžné v Coimbre, Lisabonu a Ponta Delgada, má na starosti také povolení vydávaná městem. I v Evoře, kde je pravděpodobnější, že si podnikatelé na práce najmou soukromého dodavatele, vyřizuje distributor povolení s výkopovými pracemi jejich jménem. Po dokončení prací a certifikaci vnitřní elektroinstalace může zákazník podepsat smlouvu o dodávkách a nechat si zprovoznit dodávku elektrické energie.

OBRAZEK 4.4 Zajištění dodávky elektrické energie si v portugalských městech vyžaduje čtyři až šest úkonů

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. Úkon je prováděn ve stejnou dobu s předchozím, úkonem.

Celkově je mezi portugalskými městy nejsnazší získat elektrickou přípojku v Coimbře a nejtěžší ve Faru. Proces je nejefektivnější v Coimbře a Ponta Delgada, kde zákazníci provádějí čtyři úkony. V Coimbře zavedla EDP-Distribuição pilotně geo-referencovaný systém umožňující odhad ceny pro zákazníky bez potřeby návštěvy místa. V Ponta Delgada není od zákazníků požadována certifikace vnitřní elektroinstalace budovy. Namísto toho mohou zákazníci předložit podmínky odpovědnosti podepsané vlastním technikem. Proces zavedení přípojky si vyžaduje šest úkonů v Braze, Faru a Portu, kde zákazníci běžně najímají své dodavatele k provedení prací a musí sami získat povolení s výkopovými pracemi. V Evoře, Funchalu a Lisabonu se vyžaduje pět úkonů.

Proces je nejrychlejší ve Funchalu, kde trvá 50 dnů. Hlavním důvodem rychlého průběhu je fakt, že ve Funchalu trvá distributorovi méně času posoudit žádosti (13 dnů) a získat povolení s výkopovými pracemi od města (15 dnů). Dalším důvodem je, že zákazníci musí oznamovat dokončení vnitřní elektroinstalace pouze DRET, regionální agentuře pro energii, což trvá pět dnů. Na druhé straně musí zákazníci kontinentálního Portugalska absolvovat revizi vnitřní elektroinstalace, kterou provádí specializovaná firma, což trvá v průměru dva týdny. Mezi všemi osmi městy trvá proces zajištění elektrické přípojky nejdéle ve Faru, celkem 68 dnů. Provedení dvou úkonů trvá v tomto městě déle než v případě ostatních měst: posouzení žádosti trvá 23 dnů a získání povolení s výkopovými pracemi trvá skoro tři týdny.

Mezi osmi hodnocenými městy je proces připojení nejlevnější ve Funchalu, kde stojí 5 995 EUR či 34,2 % příjmu na obyvatele. Z členských států EU má pouze sedm nižší náklady vzhledem k příjmům na obyvatele.¹⁹ Braga má nejdražší proces, jehož cena dosahuje 6 803 EUR či 38,8 % příjmu na obyvatele. Ve všech městech tvoří největší náklady samotné postavení přípojky. Pokud jsou práce vykonány distributorem,

pak jsou náklady regulovány na státní úrovni. Distributoři si účtují sumu v rozmezí od 5 862 EUR ve Funchalu po 6 772 EUR v Ponta Delgada. Rozdíly v nákladech také vychází z odlišnosti poplatků za povolení městského úřadu k provádění výkopových prací. Díky rámcovým dohodám mezi distributorem a městem není účtován žádný poplatek ve městech, kde o toto povolení žádá distributor. Ale v Braze, kde si o povolení žádají sami zákazníci, musí zaplatit 468 EUR.

Během roku 2016 byla zaznamenána nejspolehlivější dodávka elektrické energie ve Funchalu, kde zákazníci zažili v průměru 0,28 výpadků proudu, které trvaly celkem 23 minut. Výpadky proudu byly nejčastější ve Faru, kde zákazníci pocítili v průměru 1,83 výpadků proudu s trváním celkem 1,6 hodin. V zemi existuje právní úprava na podporu spolehlivosti dodávek elektrické energie. Všichni distributoři musí podávat zprávy o provozu regulačnímu úřadu ERSE, a zákazníci mohou obdržet finanční odškodnění v případě, že výpadky proudu překročí určité meze. Napříč Portugalskem používají distributoři automatizovaný systém k monitorování výpadků. Distributoři v hodnocených městech kontinentálního Portugalska také využívají automatizované systémy k obnovování služeb, zatímco Funchal a Ponta Delgada ne. Ve všech městech jsou sazebníky a změny v sazebnících transparentní a dostupné online.

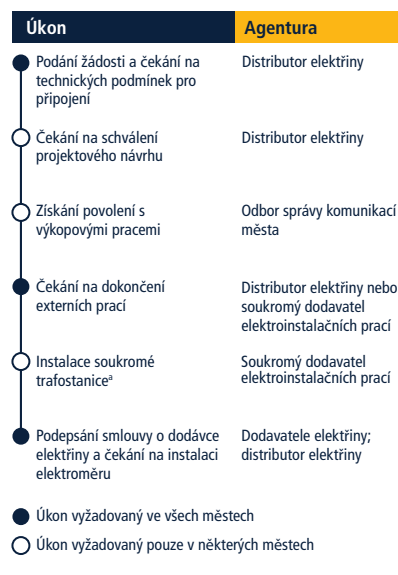
Portugalsko má enormní potenciál zjednodušit podnikatelům získávání elektrické přípojky podporou sdílení dobré praxe a vzájemném učení se mezi městy. Hypotetická ekonomika, která má proces vyžadující čtyři úkony (jako v případě Coimby a Ponta Delgada), trvající 50 dnů (jako v případě Funchalu), který celkem vyjde na 28,5 % příjmu na obyvatele (jako v Ponta Delgada), a která by měla v indexu spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků výsledek 8 bodů (jako Braga, Lisabon a Porto), by se umístila blízko prvních 10 ekonomik v žebříčku *Doing Business* v jednoduchosti dodávky elektrické energie.

Jak se tento proces liší v rámci Slovenska?

Na Slovensku operují tři distributoři elektřiny. Bratislava a Trnava se nachází v oblasti, kde operuje Západoslovenská distribuční (ZSDIS), Košice a Prešov jsou na území, kde operuje Východoslovenská distribuční (VSD), a Žilina se nachází na území, kde operuje Stredoslovenska distribuční (SSD).²⁰ Řešení přípojky často vychází z dohody mezi zákazníkem a distributorem v závislosti na specifických podmínkách jednotlivých případů.

Některé z kroků při získávání elektrické přípojky jsou běžné ve všech městech napříč Slovenskem. Některé kroky se však liší, což reflektuje rozdíly v interních procesech distributorů elektřiny a v dostupnosti volné kapacity pro připojení nových budov (obrázek 4.5). V Bratislavě a Trnavě by se sklad z případové studie *Doing Business* běžně připojil k síti vysokého napětí. V těchto dvou městech je externí přípojka nejčastěji postavena distributorem, který také jménem zákazníka zajišťuje povolení s výkopovými pracemi od odboru správy komunikací města.

OBRAZEK 4.5 Kroky k zajištění dodávek elektřiny na Slovensku se různí v závislosti na distributorovi elektřiny a dostupnosti volné kapacity

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. Úkon je prováděn ve stejnou dobu jako předchozí úkon.

Zákazník je pak odpovědný za nákup a instalaci soukromé trafostanice.

Naopak v Košicích, Prešově a Žilině by se příslušný sklad nejčastěji připojil do sítě nízkého napětí, a proto v tomto případě není nezbytná instalace soukromé trafostanice. V těchto třech městech podnikatelé běžně provádějí stavbu externí přípojky sami, a proto potřebují zajistit povolení s výkopovými pracemi od odboru správy komunikací města. Menší složitost technického provedení nízkonapěťové přípojky znamená kratší čekací dobu oproti přípojkám do sítě vysokého napětí. Zajištění dodávek elektřiny trvá v Žilině, která má nejlepší výsledky v jednoduchosti zajištění elektřiny ze všech pěti hodnocených slovenských měst, 56 dnů, přičemž v Bratislavě a Trnavě to trvá o měsíc déle.

Žilina také ze všech hodnocených měst na Slovensku vyžaduje nejméně úkonů, celkem čtyři. V ostatních městech proces vyžaduje pět úkonů. Rozdíl oproti Žilině je v tom, že v ostatních městech musí být projektový návrh schválen distributorem elektřiny. Distributor v Žilině, SSD, od tohoto požadavku upustil. Namísto toho poskytuje předem podrobnější technické požadavky pro přípojku, čímž omezuje nejednoznačnost pro projektanty při přípravě projektu. SSD také eliminovalo požadavek doložení závěrečné zprávy, kterou vyžadují ostatní slovenští distributoři po dokončení prací na přípojce. Namísto toho požaduje SSD čestné prohlášení, jehož prostřednictvím zákazník potvrzuje, že byla vnější přípojka připravena v souladu s technickými požadavky.

Ve všech pěti slovenských městech končí proces připojení k síti podpisem smlouvy o dodávce elektřiny zákazníkem a dodavatelem elektřiny. Dodavatel poté požádá distributora o instalaci elektroměru a poté může zákazník zahájit odběr elektřiny.

Skutečnost, zda se jedná o přípojku do sítě nízkého napětí či vysokého napětí, se významně promítá do celkových

nákladů. V Bratislavě a Trnavě, kde je běžné připojení do sítě vysokého napětí, musí zákazníci zaplatit poplatek za přípojku ve výši 7 606 EUR, přičemž musí pořídit a nainstalovat soukromou trafostanici za průměrnou cenu 28 000 EUR. Poplatky za přípojku do sítě nízkého napětí jsou definovány na územní úrovni distribuce; pro sklad z případové studie z *Doing Business* dosahují výše 1 787 EUR v Žilině a 2 180 EUR v Košicích a Prešově.

Bratislava, Košice a Prešov dosahují nejvyšší hodnocení v indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků (8 z 8 bodů). V důsledku delších a více částých výpadků elektřiny dosahují Trnava a Žilina o něco horšího hodnocení (7 z 8 bodů). Distributoři jsou povinni hlásit plnění svých povinností Energetickému regulačnímu úřadu, přičemž předpisy definují sankce stanovené za účelem omezení výpadků elektřiny. Distributoři používají k monitorování výpadků a obnovování služeb automatizované systémy. Sazebníky a změny v nich jsou transparentní a dostupné online.

Města na Slovensku by mohli zjednodušit dodávku elektrické energie pro podniky učením se od sebe navzájem. Hypotetická ekonomika, kde by byl proces připojení stejně efektivní, jako v Žilině (kde vyžaduje čtyři úkony, trvá 56 dnů a stojí 55,2 % příjmu na obyvatele), a kde by dodávka elektřiny byla stejně spolehlivá jako v Bratislavě, Košicích a Prešově, by se umístila na 12. příčce mezi 190 ekonomikami světa v žebříčku *Doing Business* v jednoduchosti zajištění dodávky elektřiny, tedy více než o 40 příček lépe než současné umístění Slovenska (zastoupeného Bratislavou).

CO LZE ZLEPŠIT?

V této části kapitoly poukazuje náš průzkum získávání nových přípojek a spolehlivosti v dodávce elektrické energie v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku na několik oblastí možného zlepšení.

Zefektivnit proces získávání povolení od měst

ČESKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKO

Vedle povolení s výkopovými pracemi je v České republice a na Slovensku před vybudování přípojky nezbytné získat další povolení. Tato povolení se musí získat z několika různých úřadů města, jako je stavební úřad, odbor správy komunikací a odbor zajišťující přístup na městské pozemky. Pro podnikatele, který se potřebuje připojit do sítě vysokého napětí, se čas nezbytný k zajištění všech povolení stává faktickou překážkou. Jen samotné získání práva k použití městského pozemku může trvat několik měsíců z důvodu složitosti celého procesu a nutnosti splnit časový plán různých samosprávních orgánů.

Zefektivnění procesu získávání povolení města a jeho konsolidace by mohla nejen snížit prodlevy v České republice a na Slovensku, ale také zjednodušit záležitost pro podnikatele zrušením požadavku kontaktovat více úřadů se stejným projektem. Tím by se také mohlo eliminovat riziko protichůdných rozhodnutí vydaných různými veřejnými činiteli. Litva nabízí dobrý vzor toho, jakým způsobem by se mohl proces zefektivnit. Tam žadatelé podají pouze jednu konsolidovanou žádost městu, které pak za ně shromažďuje příslušná povolení od různých oddělení.

Správní orgány v České republice a na Slovensku by se také mohly zabývat tím, zda zavést přísnější zákonné lhůty pro vydání povolení, stejně jako pravidlo „mlčení je souhlas“ tak, jak to učinily některé členské státy EU. Pokud povolovací orgán neodpoví v určité lhůtě, pak je povolení na základě tohoto pravidla automaticky považováno za poskytnuté. Itálie, Polsko a Španělsko patří mezi členské státy, které zavedly taková pravidla, jak je uvedeno v dřívějších regionálních studiích *Doing Business*.²¹

Dalším problémem souvisejícím s povoleními v těchto dvou zemích je fakt, že projekty externích přípojek do sítě vysokého napětí musí projít procesem získání

stavebního povolení, který je obdobný jako v případě komplexnějších stavebních projektů. Protože jsou elektrické přípojky jednodušší a více standardizované než budovy a další konstrukce, mohly by se správní orgány zamyslet nad vytvořením specifického povoloovacího procesu pro projekty přípojek tak, aby neskončily na stejné hromadě s továrnami a nákupními centry. Moderní předpisy definují různé stupně přezkumu a tím různé lhůty pro různé stupně složitosti. Tím se umožňuje zrychlit povolení pro jednoduché projekty přípojek, čímž se správní orgán může více soustředit na komplexnější projekty.

Zjednodušení procesu získávání povolení s výkopovými pracemi **ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO**

U přípojek do elektrické sítě je povolení výkopových prací jedno z nejběžněji požadovaných povolení. To vydává město na žádost buď samotného distributora elektřiny, nebo podnikatele. Kde je za tento požadavek odpovědný distributor, tam může být více prostoru pro dojednání rychlejšího a méně finančně náročný povolovací proces ze strany města. Veřejná funkce distributora značí, že je v neustálém kontaktu s městem, což umožňuje úspory z rozsahu. Zákazníci by mohli být ušetřeni úkonu podání žádosti o povolení a distributor by mohli s městy mít uzavřené rámcové dohody na standardizovanou a zrychlenou spolupráci.

Jeden příklad, který jde tímto směrem, pochází z portugalského města Evora, kde distributor obdrží povolení s výkopovými pracemi i v případě, kdy si zákazník zvolí možnost realizace prací soukromým dodavatelem. Dohoda mezi distributorem a místní samosprávou umožňuje dodání povolení při nulových nákladech, je-li distributor v roli žadatele. Výsledkem je, že zákazníci obdrží povolení k výkopovým pracím zdarma. Orgány města a distributor v ostatních čtyřech členských státech by mohli zavést obdobná opatření, která zjednoduší získání povolení s výkopovými pracemi.

Další příklad pochází z Rumunska, kde některé samosprávy vydávají povolení k výkopovým pracím jako součást stavebního povolení, tak aby žadatelé spolu s orgány města nemuseli duplikovat své úsilí.²²

Zlepšit spolehlivost dodávek elektřiny

CHORVATSKO

Většina členských států EU uvaluje na distributory elektřiny finanční sankce, pokud svým zákazníkům neposkytnou spolehlivou dodávku elektřiny. Chorvatsko mezi ně nepatří. Proto možná není překvapením, že je Chorvatsko ve spolehlivosti dodávek elektřiny oproti všem ostatním členským státům EU pozadu. Minimalizace četnosti a trvání výpadků proudu je kritické pro dobrý chod ekonomiky a společnosti obecně. Finanční sankce jsou účelné ve vytvoření podnětů pro distributory elektřiny k udržování vysoké spolehlivosti dodávek během celého roku a napříč celým územím působnosti. Chorvatsko by mohlo zavést limity na četnost a trvání výpadků elektřiny, které při překročení aktivují finanční sankce.

Nicméně, samotné finanční sankce nejsou dostatečné. Distributor elektřiny je pouze posledním článkem v řetězci dodávek elektřiny. Mnoho aktérů hraje klíčovou roli ve výrobě, přenosu a distribuci elektřiny. Navíc, více vzájemně propojených faktorů přímo ovlivňují spolehlivost dodávek elektřiny. Důkazy nasvědčují tomu, že množství investic do výroby elektřiny, úrovně sazebníků a míra výběru poplatků, provozní efektivita distributorů a společný regulatorní rámec tvoří klíčové faktory ve stanovení spolehlivosti dodávek elektřiny.²³

Snížení počátečních nákladů u nové přípojky

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, SLOVENSKO

V porovnání s členskými státy EU mají některé z hodnocených měst drahý proces připojení do elektrické sítě. Jedná se především o česká a slovenská města, kde se musí zákazník připojit do sítě vysokého

napětí (Liberec, Olomouc, Ostrava, Plzeň a Ústí nad Labem v České republice, a Bratislava a Trnava na Slovensku). Také se to týká všech pěti chorvatských měst, kde je zajištění nové přípojky drahé, přestože jsou běžně dostupné přípojky do sítě nízkého napětí. Pro srovnání, tvoří zajištění přípojky do sítě nízkého napětí v Bulharsku méně než polovinu nákladů v Chorvatsku.²⁴

V jiných zemích hradí distributoři a místní samosprávy část nákladů výstavby nové přípojky, čímž dojde ke snížení počátečních nákladů podnikatelů. Například, ve Francii místní samosprávy částečně náklady na přípojku financují. Tato úprava je v souladu s Energetickým zákonem (článek L342-11), který uvádí, že komise územního plánování hradí náklady na práce související s rozšiřováním elektrické sítě. V Paříži distributoři účtují zákazníkovi 1 840 EUR a celý proces získání elektrické přípojky pro sklad z případové studie *Doing Business* stojí 6 % příjmu na obyvatele.

V Chorvatsku státní distributor elektřiny navrhuje a staví všechny přípojky. Poskytnout zákazníkům možnost najmout soukromého dodavatele k postavení přípojky, tak jak je to možné v několika dalších členských státech EU, včetně České republiky, Portugalska a Slovenska, by mohlo pomoci se snížením nákladů, vzhledem k tomu, že by si zákazníci mohli vybrat mezi nejrychlejší či nejméně nákladnou možností.

Odstranění schvalování projektu poskytnutím podrobných technických požadavků předem **SLOVENSKO**

Ve všech slovenských městech kromě Žiliny požadují distributoři schválení projektového návrhu před zahájením stavebních prací pro přípojky do sítě nízkého i vysokého napětí. Žilina je dobrým příkladem toho, jak může poskytnutí jasných pokynů na počátku celého procesu ušetřit čas jak distributora, tak podnikatele. V Žilině u jednodušších přípojek, podobných jako té v případové studii *Doing*

Business, nepožaduje distributor elektřiny, SSD, schválení projektového návrhu, díky míře technických podrobností požadavků, které SSD poskytuje podnikatelům před začátkem přípravy projektu. SSD také nepožaduje zprávu o dokončení prací s přípojkou. Namísto toho jednoduše požaduje čestné prohlášení od podnikatele, které potvrzuje, že byla přípojka provedena v souladu s technickými požadavky. Po obdržení čestného prohlášení se SSD může rozhodnout, zdali dále prozkoumá a zkontroluje přípojky, které vyžadují podrobnější přezkoumání. Tato dobrá praxe patří mezi důvody, proč se Žilina umístila na prvním místě mezi slovenskými městy a na třetím místě ze všech 25 hodnocených měst v jednoduchosti zajištění dodávek elektrické energie.

Nahradit certifikát vnitřní elektroinstalace vlastním prohlášením o shodě PORTUGALSKO

V kontinentálním Portugalsku potřebují zákazníci získat certifikaci vnitřní elektroinstalace budovy od specializované společnosti.²⁵ Zajištění bezpečnosti a kvality elektrických rozvodů je sice zásadní, nicméně existují způsoby, jak toto zabezpečit bez dalších požadavků při zřizování nové přípojky. V několika členských státech EU, včetně Dánska a Německa i České republiky a na Slovensku, umožňují předpisy subdodavateli elektroinstalačních prací, který přípojku postavil, převzít odpovědnost za vydání potvrzení, že byla přípojka instalována v souladu se zákony a místními bezpečnostními normami.

Pokud mohou být elektroinstalace zhotoveny pod dohledem kvalifikovaného a regulovaného subdodavatele elektroinstalačních prací, pak může být jejich bezpečnost zajištěna bez provedení kontroly dalším subjektem, čímž se může proces zrychlit a omezit jeho těžkopádnost bez ohrožení bezpečnosti. Zásadní je správná regulace elektrotechnických profesí. Pro dosažení účinnosti musí být systémy vlastního ověření doprovázeny právními předpisy, které zavádí kvalifikační požadavky a odpovědnost certifikující osoby.

Odstranit potřebu kontroly na místě při stanovení technických požadavků a nákladů na přípojku PORTUGALSKO

Kontrola distributora, kde musí být přítomný zákazník, nabízí příležitost ke zjednodušení procesu v Portugalsku. Před poskytnutím cenového odhadu provádí distributoři ve všech portugalských městech kromě Coimby kontrolu za účelem prohlídky okolí budovy a přesného určení míst instalace pro kabely a elektroměry. Nicméně distributoři v mnoha zemích světa používají geografický informační systém (GIS), s nímž již není zapotřebí provádět kontroly na místě. Díky pilotnímu projektu tak činí i Coimbra. Zavedením stejného postupu z pilotního projektu Coimby mohou distributoři v ostatních městech Portugalska používat GIS k přezkoumání žádosti o přípojku, čímž by celý proces zefektivnili a snížili čas potřebný ke schválení žádosti.

VYSVĚTLIVKY

1. Pierre Audinet a Martin Rodriguez Pardina, „Managing an Electricity Shortfall: A Guide for Policymakers“ (Energy Sector Management Assistance Program, World Bank, Washington, DC, 2010), <http://documents.worldbank.org/curated/en/337601468017341236/Managing-an-electricity-shortfall-a-guide-for-policymakers>.
2. Carolin Geginat a Rita Ramalho, „Electricity Connections and Firm Performance in 183 Countries,“ Policy Research Working Paper 7460 (World Bank, Washington, DC, 2015).
3. Těmito regulačními orgány jsou Energetický regulační úřad (ERÚ) v České republice, chorvatský Energetický regulační úřad (HERA), Regulační úřad energetických služeb (ERSE) in Portugal a Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) na Slovensku. Každý z těchto úřadů odpovídá za dohled nad národní energetikou (výrobou, přenosem, distribucí a dodávkami elektřiny) a za ceny elektřiny.
4. Přípojky středního napětí jsou v České republice běžnější v Liberci, Olomouci, Ostravě, Plzni a Ústí nad Labem. Nízkonapěťové přípojky v Brně a Praze. Na Slovensku jsou přípojky středního napětí

běžnější v Bratislavě a Trnavě, nízkonapěťové přípojky v Košicích, Prešově a Žilině.

5. Hlavními legislativními nástroji, jimiž se řídí proces získání elektřiny v České republice, jsou vyhláška o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice (č. 540/2005) a vyhláška o připojení k elektrizační soustavě (č. 16/2016).
6. Průzkumy podniků (Enterprise Surveys) zpracovává Světovou bankou, <http://www.enterprisesurveys.org>.
7. I když se jedná o nejběžnější scénáře připojení skladu jako sklad uvedený případové studii *Doing Business*, může se typ napětí v rámci města a občas i v rámci téže obchodní zóny lišit v závislosti na kapacitě dodávek elektřiny.
8. Často existuje několik možností připojení. Distribuční společnosti v České republice, stejně jako v jiných zemích (včetně Slovenska), sjednávají se s zákazníky tu nejlepší variantu. Úkoly a odpovědnost stran se liší v závislosti na zvolené variantě.
9. V těchto případech získává podnikatel povolení od městského úřadu pro výstavbu přípojky v rámci procesu vyřizování stavebního povolení pro novostavbu. Tato varianta je běžná u komerčních budov.
10. V Liberci a Ústí nad Labem je zapotřebí projekt k výstavbě soukromé trafostanice, v Olomouci, Ostravě a Plzni je zapotřebí jak pro trafostanici, tak i pro externí přípojku.
11. V Liberci a Ústí nad Labem i v Brně a Praze zařizuje výkopové povolení distribuční společnost.
12. Jedná se o Rumunsko (174 dní), Belgie (201 dní), Maďarsko (257 dní) a Bulharsko (262 dní).
13. Vyhláška č. 16/2016, příloha 8.
14. Tento připojovací poplatek se vztahuje na přípojku s přihlášenou kapacitou 140 kilovoltampérů, stejnou jako u případové studii *Doing Business*.
15. Liberci a Ústí nad Labem i v Brně a Praze staví přípojku zpravidla subdodavatel najatý distribuční společností bez dalších nákladů pro zákazníka.
16. Příslušné právní předpisy, které upravují zřízení přípojky v Chorvatsku, jsou zákon o trhu s elektřinou (102/15); Rozhodnutí o výši poplatku za připojení k elektrizační soustavě a o zvýšení výroby elektřiny (52/06); Podmínky kvality dodávek elektřiny (31/18); Rozhodnutí o výši sazebníkových položek zaručené dodávky elektřiny (114/17) and Všeobecné podmínky užívání sítě a dodávek elektřiny (85/15).
17. V Záhřebu činí poplatek za připojení stejného skladu jako sklad v případové studii *Doing Business* 1 700,- HRK (229 EUR) za per kilovolt-ampér, ale v ostatních městech 1 350,- HRK (181 EUR) za kilovolt-ampér.
18. Distribuce elektřiny v Portugalsku se řídí Nařízením č. 561/2014 o obchodních vztazích v elektroenergetice.
19. Jedná se o Francii, Polsko, Českou republiku, Spojené království, Finsko, Nizozemsko a Švédsko.
20. Primární legislativa, která upravuje trh s elektřinou na Slovensku je zákon o energetice (č. 251/2012), který stanoví práva a povinnosti všech účastníků trhu s elektřinou. K dalším příslušným právním předpisům upravujícím

proces připojení, patří vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 236/2016 o standardech kvality pro přenos, distribuci a výroby elektřiny. Tato vyhláška stanoví kompenzační mechanismus za porušení standardů kvality (dostupná na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/236/>). Dalším předpisem je vyhláška ministerstva hospodářství č. 271/2012 (o technických podmínkách připojení k elektrické síti), na základě níž distribuční společnosti vytvářejí standardní technické podmínky připojení k distribuční síti.

21. Viz Světová banka, *Doing Business in Italy 2013* (Washington, DC: World Bank, 2013), *Doing Business in Poland 2015* (Washington, DC: World Bank, 2015) a *Doing Business in Spain 2015* (Washington, DC: World Bank, 2015).
22. K těm patří Bukurešť, Cluj-Napoca, Constanta a Iasi. Viz Světová banka, *Doing Business v Evropské unii 2017: Bulharsko, Maďarsko a Rumunsko* (Washington, DC: World Bank, 2017).
23. Jean Arlet, Diane Davoine, Tigran Parvanyan, Jayashree Srinivasan a Erick Tjong, „Getting Electricity: Factors Affecting the Reliability of Electricity Supply,“ ve Světová banka, *Doing Business 2017: rovné příležitosti pro všechny* (Washington, DC: World Bank, 2016).
24. Co se týče bulharských měst zahrnutých do studie *Subnational Doing Business*, činní náklady ve městech, kde jsou běžně k dispozici přípojky nízkého napětí (Burgas, Plovdiv, Ruse a Varna) 107,1 % příjmu na obyvatele. Viz Světová banka, *Doing Business v Evropské unii 2017: Bulharsko, Maďarsko a Rumunsko* (Washington, DC: World Bank, 2017).
25. V kontinentálním Portugalsku musely být vnitřní elektrické rozvody v novostavbě certifikovány sdružením Certiel, odpovědným za provádění revizí v této části země- V roce 2018 přestal Certiel plnit tuto funkci, takže si zákazníci nyní najímají soukromé certifikační subjekty k revizi a schválení vnitřní elektroinstalace. K firmám kvalifikovaným k provádění těchto revizí patří Portugalský elektrotechnický institut (Instituto Electrotecnico Portugues, IEP), Laboratoř pro hodnocení kvality v průmyslu (Laboratorio Industrial da Qualidade, LIQ) a Institut pro hodnocení kvality a svářečské práce (Instituto de Soldadura e Qualidade, ISQ). Ve Funchale a Ponta Delgada se situace liší. Zákazníci ve Funchalu musí předložit pouze oznámení o dokončení vnitřní elektroinstalace regionálnímu energetickému úřadu a v Ponta Delgada není zapotřebí ani revize, ani oznámení.

Převod vlastnictví nemovité věci

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje z každé ze čtyř zkoumaných zemí poukazují na významné rozdíly mezi srovnávanými městy, co se týče efektivity zápisu převodu vlastnictví nemovité věci.
- Hlavním důvodem těchto rozdílů v efektivitě je doba převodu vlastnictví nemovitostí. Například v chorvatském Osijeku trvá zápis převodu vlastnictví nemovitosti 32 dní, ale ve Splitu více než dvakrát tak dlouho (72 dní).
- Portugalsko je jedinou z těchto čtyř zemí, kde převod vlastnictví nemovitosti nevyžaduje využití právních znců, jako jsou právníci nebo notáři, ale zároveň má i zdaleka nejvyšší náklad na zápis převodu vlastnictví nemovitosti (7,3 % hodnoty nemovitosti).
- Díky vysoké efektivitě i kvalitě pozemkových úřadů patří Slovensko mezi tři nejlepší členské státy EU a sedm nejlepších zemí na světě, co se týče zápisu převodu vlastnictví nemovitosti.

Zabezpečení majetkových práv má zásadní význam pro podporu investic, produktivitu a hospodářský růst.¹ V některých zemích to může znamenat nejen provedení legislativních reforem, ale také vytvoření spolehlivé infrastruktury, zejména ve formě digitální pozemkové evidence a katastrálních map.

Výmluvný příklad dává Slovensko: včasné úsilí o přepracování katastru nemovitostí usnadnilo cestu k digitalizaci a modernizaci systému pozemkové správy během postkomunistických reforem. Do února 2004 zpřístupnilo Slovensko údaje z katastru nemovitostí bezplatně na internetu. V září 2009 zavedlo nižší poplatky za elektronicky podané žádosti o převod vlastnictví nemovitosti, aby tak pobídlo občany i podniky k podávání žádostí elektronicky. A v roce 2013 přenesl centrální úřad kontrolu nad pozemkovou evidencí

a katastru nemovitostí na okresní úřady. Všechny tyto změny vynesly slovenskému katastru nemovitostí uznání jako vyspělému a progresivnímu katastru.² Co se týče jednoduchosti zápisu převodu vlastnictví nemovitosti, se nachází Slovensko mezi prvními deseti zeměmi v celosvětovém žebříčku 190 ekonomik, který sestavuje iniciativa *Doing Business*.

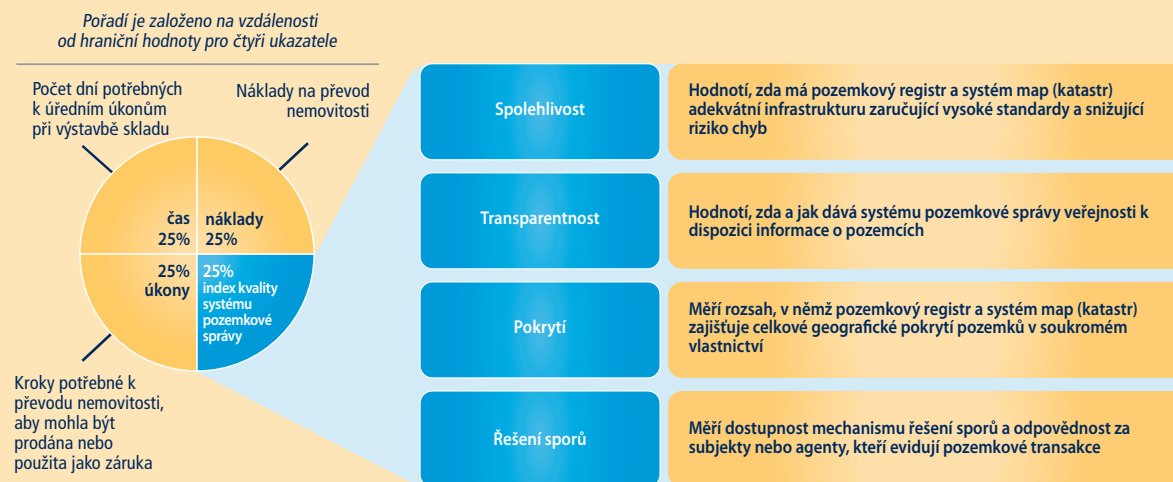
Ostatní tři členské státy EU, jimiž se zabývá tato zpráva, rovněž modernizují své systémy pozemkové správy. Chorvatsko začlenilo správu svého katastru a pozemkové evidence od listopadu 2016 do Společného informačního systému, což je centralizovaný internetový systém propojený s ostatními klíčovými registry (včetně evidence obyvatel, registru adres a obchodního rejstříku). Společný informační systém byl vyvinut na základě probíhajícího Projektu integrovaného

systému pozemkové správy (Integrated Land Administration System Project), podporovaného Světovou bankou. Česká republika také digitalizuje svůj katastr nemovitostí a pozemkovou evidenci a propojila katastr nemovitostí s ostatními národními registry, aby zabránila duplicitě identifikačních čísel a adres právnických a fyzických osob.³ A Portugalsko se dostalo na přední stránky tisku se svými přepážkami Casa Pronta, zavedenými v roce 2007 na základě národního programu SIMPLEX s cílem omezit byrokracii a usnadnit občanům život. U těchto jednotných kontaktních překážek, které se věnují nemovitostním transakcím, mohou pracovníci pozemkové evidence sepisovat na místě převodní listiny, čímž urychlují daný proces, protože již není povinné použít služeb notáře. Zákazníci mohou provést u těchto přepážek veškeré úkony nezbytné k zápisu převodu

JAK JE HODNOCENA REGISTRACE PŘEVODU VLASTNICTVÍ NEMOVITOSTI?

Iniciativa *Doing Business* zaznamenává celý sled úkonů, které musí učinit podnik (kupující) při koupi nemovitosti od jiného podniku (prodávajícího) za účelem převodu vlastnictví nemovité věci na jméno kupujícího, tak aby kupující mohl užívat nemovitost k rozšiřování svého podnikání, použít ji jako záruku při získávání nových úvěrů nebo ji v případě potřeby prodat jinému podniku. *Doing Business* rovněž měří čas a náklady nezbytné k podniknutí každého takového kroku a navíc hodnotí kvalitu systému pozemkové správy v každé ekonomice. Index kvality pozemkové správy má čtyři součásti: spolehlivost infrastruktury, transparentnost informací, geografické pokrytí a řešení pozemkových sporů (viz obrázek).

Registrace převodu vlastnictví nemovitosti: hodnocení efektivity a kvality systému pozemkové správy

vlastnictví nemovitosti, včetně platby daně z převodu nemovitosti.

Ekonomiky, které investují do digitálního katastru a systému pozemkové evidence, tím získávají několikerý užitek. Jedním z těchto přínosů je vyšší efektivita. Komputeralizace optimalizuje procesy pomocí zefektivňování postupů a pomáhá kompilovat, zpřístupňovat a sdílet informace způsoby, které nelze zajistit manuálními systémy. Rychlejší procesy urychlují vyřizování žádostí o hypotéku a zkracují čas k převodu práv k nemovitostem, čímž často šetří čas žadatelů i pracovníků na pozemkovém úřadě a na katastru. Digitalizace rovněž umožňuje státním úřadům zavádět sledovací mechanismy jako pomoc při hodnocení výkonnosti pracovníků pozemkového registru a katastru a zlepšovat jejich služby zákazníkům. Dalšími výhodami jsou přesnost a bezpečnost údajů: každá transakce vložená do počítačového systému může být automaticky registrována, rozmnožena a zpětně vyhledána.

Co se týče nemovitostí (pozemků a budov), které tvoří polovinu až tři čtvrtiny bohatství většiny ekonomik, má přesný a aktuální systém pozemkových údajů velký význam.⁴ Výzkum naznačuje, že majitelé nemovitostí se zajištěným vlastnictvím jsou více ochotni investovat do soukromých podniků a převádět pozemky efektivnějším uživatelům. Kromě toho možnost přístupu k úředně ověřeným údajům o pozemkovém vlastnictví snižuje transakční náklady na finančních trzích, čímž usnadňuje užívání nemovitostí jako záruk.⁵ Pozemkové registry spolu s katastry, které identifikují umístění nemovitosti, jsou celosvětově užívanými nástroji k mapování, prokazování a zabezpečování majetkových práv. Spolehlivé, aktuální údaje v katastrech a pozemkových registrech mají zásadní význam pro státní orgány, co se týče správního vyměřování a inkasa daňových výnosů. Umožňují jim rovněž mapovat rozdílné požadavky měst a zpracovávat strategické plány poskytování služeb a infrastruktury k plnění těch nejzávažnějších potřeb v každém jednotlivém městě.⁶

JAK FUNGUJE PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI VE ČTYŘECH ZKOUMANÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH?

Pozemkový registr a katastr nemovitostí jsou v České republice sloučeny od roku 1993 a jsou nyní pod jednou zastřešující institucí – Státní správou zeměměřičství a katastru. Jako jeden z největších datových informačních systémů státní správy zahrnuje katastr podrobnou inventarizaci umístění a výměry jednotlivých parcel a záznamy o vlastnických právech.

A podobně i na Slovensku tvoří katastr a pozemkový registr jeden a tentýž informační systém pod hlavičkou Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Katastr a pozemkový registr spravují okresní katastrální pracoviště. Kapor (Katastrálny portál), internetová verze pozemkové evidence, je největší veřejná internetová databáze na Slovensku, která umožňuje každému vyhledávat bezplatně základní údaje o pozemcích a jejich majitelích.

V Chorvatsku jsou katastr a pozemkový registr pod dohledem dvou rozdílných institucí. Státní geodetická správa spravuje katastr prostřednictvím svých regionálních úřadů. Dohlíží na síť 113 katastrálních úřadů po celé zemi, přestože úřad v Záhřebu působí pod dohledem záhřebského magistrátu. Za pozemkový registr odpovídá ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím Správy pozemkového registru a dohlíží na 107 pozemkových úřadů podřízených městským soudům.

Pozemkový registr v Portugalsku vedou pozemkové kanceláře v čele s pozemkovými registrátory. Tyto kanceláře, které jsou součástí Institutu pro registry a notáře (Instituto dos Registos e do Notariado), se nacházejí v každé obci napříč Portugalskem. Jejich pravomoc však není omezena geografickým místem. Mohou jednat ve vztahu k veškerému nemovitému majetku v Portugalsku.

Jak se dá tento proces porovnat ve všech čtyřech členských státech?

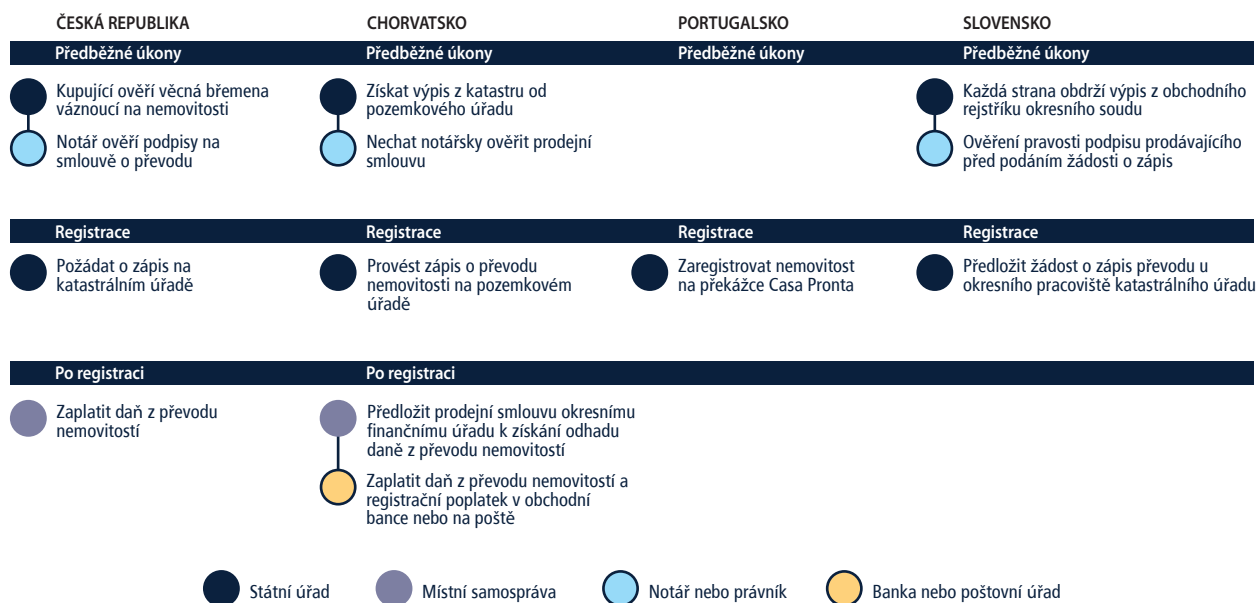
Portugalsko je jedinou z těchto čtyř zemí, kde zápis převodu nemovitosti nevyžaduje využití právních znalců, tedy právníků nebo notářů (obrázek 5.1). Žadatelé se mohou jednoduše dostavit k místní přepážce Casa Pronta a nechat si sepsat převodní listinu na místě úředníkem pozemkového registru podle vzoru předtím, než pozemkový úředník provede úřední zápis převodu vlastnictví nemovitostí. Pokud žadatelé dají přednost tomu, že nepoužijí vzorovou listinu, mohou si nechat sepsat tuto listinu notářem nebo právníkem a poté si ji nechat zaregistrovat přímo úředníkem v pozemkovém registru (Registo Predial). Ale tato možnost je dražší a časově náročnější a je tedy obvykle vyhrazena pro složitější transakce. Daň z převodu lze vyměřit a zaplatit přímo buď v pozemkové kanceláři, nebo na přepážce Casa Pronta.

V Chorvatsku musí notář ověřit pravost podpisu prodávajícího na smlouvě o koupi a prodeji. I v České republice a na Slovensku jsou notáři v praxi užívání k ověření podpisu prodávajícího. To ale může rovněž učinit úředník státního úřadu – v České republice na katastrálním úřadu, na matrice nebo na kontaktních místech Czechpoint, nacházejících se na poštách v celé zemi, a na Slovensku na matrice.

Podnikatel v České republice potřebuje k převodu nemovitosti nejméně dvakrát jednat s katastrálním úřadem – při kontrole věcných břemen váznoucích na nemovitosti a poté, po ověření podpisu na smlouvě o koupi a prodeji, při podání žádosti o zápis převodu. Tento proces končí tehdy, když podnikatel zaplatí daň z převodu.

Svědomití podnikatelé na Slovensku získají výpis z obchodního rejstříku, týkající se jejich obchodního partnera, před notářským ověřením podpisu na smlouvě o prodeji a koupi a návštěvou okresního katastrálního úřadu za účelem

OBRÁZEK 5.1 Portugalsko má jednodušší procesní požadavky na převod nemovitostí než Slovensko, Česká republika a Slovensko

Zdroj: databáze *Doing Business*.

zápisu převodu nemovitostí. Žádný další úkon není na Slovensku zapotřebí. Daň z převodu nemovitostí byla zrušena v roce 2005, a proto již není zapotřebí nechat si finančním úřadem vyměřit tuto daň nebo ji zaplatit.

V Chorvatsku je registrační proces složitější. Vyžaduje dvě samostatné návštěvy na místním pozemkovém úřadě u městského soudu: nejdříve k získání výpisu z katastru jako součást procesu due diligence a poté, po notářském ověření smlouvy o prodeji a koupi, k zápisu převodu před zaplacením kolkovního a registračního poplatku. Doporučuje se rovněž, aby žadatel předložil smlouvu o prodeji městskému finančnímu úřadu (i když je toto ze zákona povinen učinit také notář) ke stanovení odhadu daně z převodu nemovitosti, kterou bude žadatel poté muset zaplatit.

Nejsnáze z těchto čtyř zemí lze zaregistrovat převod nemovitostí na Slovensku, kde jsou k tomu zapotřebí tři úkony, registrace trvá v průměru 11,1 dnů a náklady činí 272,- EUR – což je minimální částka v porovnání s hodnotou

nemovitosti uvedenou v případové studii *Doing Business* (Obrázek 5.2). Co se týče 25 srovnávaných měst, je tento proces nejjednodušší v Trnavě (Slovensko) a nejobtížnější ve Splitu (Chorvatsko) (tabulka 5.1). Mezi městy v jednotlivých zemích se vyskytují jen malé rozdíly, s výjimkou Chorvatska, kde převod nemovitosti v porovnaných městech může trvat od 32 do 72 dní.

Portugalsko má ze všech těchto čtyř zemí nejsnadnější proces, který vyžaduje jen jeden úkon, a zároveň je i nejrychlejší – trvá v průměru pouze 3,8 dní. Tento proces je tam ovšem zdaleka nejdražší a činí 7,3 % hodnoty nemovitosti. Převod je nejobtížnější a časově nejnáročnější v Chorvatsku, kde vyžaduje pět úkonů, trvá v průměru 47,4 dny a jeho náklady činí 4,0 % hodnoty nemovitosti. Tyto náklady se podobají nákladům v České republice, kde však tento proces vyžaduje pouze čtyři úkony a trvá ve všech sedmi porovnaných městech v průměru 25,5 dnů.

V celosvětovém žebříčku iniciativy *Doing Business*, který hodnotí, jak jednoduchá

je v jednotlivých zemích registrace převodu nemovitosti, je pořadí ekonomik stanoveno v porovnání s výkonností v jejich největších obchodních městě.⁷ Jak by pochodila každá z porovnaných zemí, kdyby toto pořadí vycházelo z průměrné výkonnosti jejich porovnaných měst? V důsledku vysoké účinnosti a kvality své pozemkové správy by se Slovensko zařadilo mezi pět nejlepších členských států EU a umístilo se na 7. místě v celosvětovém žebříčku 190 ekonomik. Portugalsko by se umístilo na 33. místě celosvětového žebříčku, a to i přes nerovnoměrné výsledky u jednotlivých ukazatelů registrace nemovitostí, s pátými nejvyššími náklady v EU a šestým nejnižším skóre indexu kvality pozemkové správy. Nicméně by bylo v čele celosvětového žebříčku v počtu úkonů a blízko deseti zemím s nejvyšším pořadím, co se týče rychlosti tohoto procesu. Chorvatsko by zaujalo 52. místo na žebříčku, o něco málo pod průměrem EU, ale výše než Německo a Francie. Česká republika s výkonností blízko evropskému průměru ve všech ukazatelích by zaujala 30. místo celosvětového žebříčku (Obrázek 5.2).

TABULKA 5.1 Zápis nemovitosti v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku – kde je jednodušší a kde je systém pozemkové správy přístupnější a spolehlivější?

Město (země)	Pořadí	Odstup od hraniční hodnoty (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty nemovitosti)	Index kvality pozemkové správy (0-30)
Trnava (Slovensko)	1	91,48	3	5,5	0,0	25,5
Košice (Slovensko)	2	91,24	3	7,5	0,0	25,5
Žilina (Slovensko)	3	91,00	3	9,5	0,0	25,5
Prešov (Slovensko)	4	90,17	3	16,5	0,0	25,5
Bratislava (Slovensko)	4	90,17	3	16,5	0,0	25,5
Ostrava (Česká republika)	6	80,22	4	23,5	4,0	25
Brno (Česká republika)	7	80,10	4	24,5	4,0	25
Ústí nad Labem (Česká republika)	7	80,10	4	24,5	4,0	25
Liberec (Česká republika)	9	79,98	4	25,5	4,0	25
Olomouc (Česká republika)	9	79,98	4	25,5	4,0	25
Praha (Česká republika)	11	79,74	4	27,5	4,0	25
Plzeň (Česká republika)	11	79,74	4	27,5	4,0	25
Funchal (Portugalsko)	13	79,43	1	1	7,3	20
Faro (Portugalsko)	13	79,43	1	1	7,3	20
Ponta Delgada (Portugalsko)	13	79,43	1	1	7,3	20
Braga (Portugalsko)	16	79,31	1	2	7,3	20
Evora (Portugalsko)	17	79,19	1	3	7,3	20
Coimbra (Portugalsko)	18	79,07	1	4	7,3	20
Porto (Portugalsko)	19	78,59	1	8	7,3	20
Lisabon (Portugalsko)	20	78,35	1	10	7,3	20
Osijek (Chorvatsko)	21	75,86	5	32	4,0	23,5
Rijeka (Chorvatsko)	22	75,02	5	39	4,0	23,5
Záhřeb (Chorvatsko)	23	74,07	5	47	4,0	23,5
Varaždin (Chorvatsko)	23	74,07	5	47	4,0	23,5
Split (Chorvatsko)	25	71,08	5	72	4,0	23,5

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Pořadí hodnocené z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty u úkonů, času a nákladů souvisejících se zápisem převodu nemovitosti a s indexem kvality pozemkové správy. Vzdálenost od hraniční hodnoty je měřena na stupnici 0-100, kdy mezní hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské Unii 2018, Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon, Prahu a Záhřeb byly od zveřejnění *Doing Business* 2018 revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt na webových stránkách *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

Poznámka: Pořadí hodnocené z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty u úkonů, času a nákladů souvisejících se zápisem převodu nemovitosti a s indexem kvality pozemkové správy. Vzdálenost od hraniční hodnoty je měřena na stupnici 0-100, kdy mezní hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské Unii 2018, Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon, Prahu a Záhřeb byly od zveřejnění *Doing Business* 2018 revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt

na webových stránkách *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

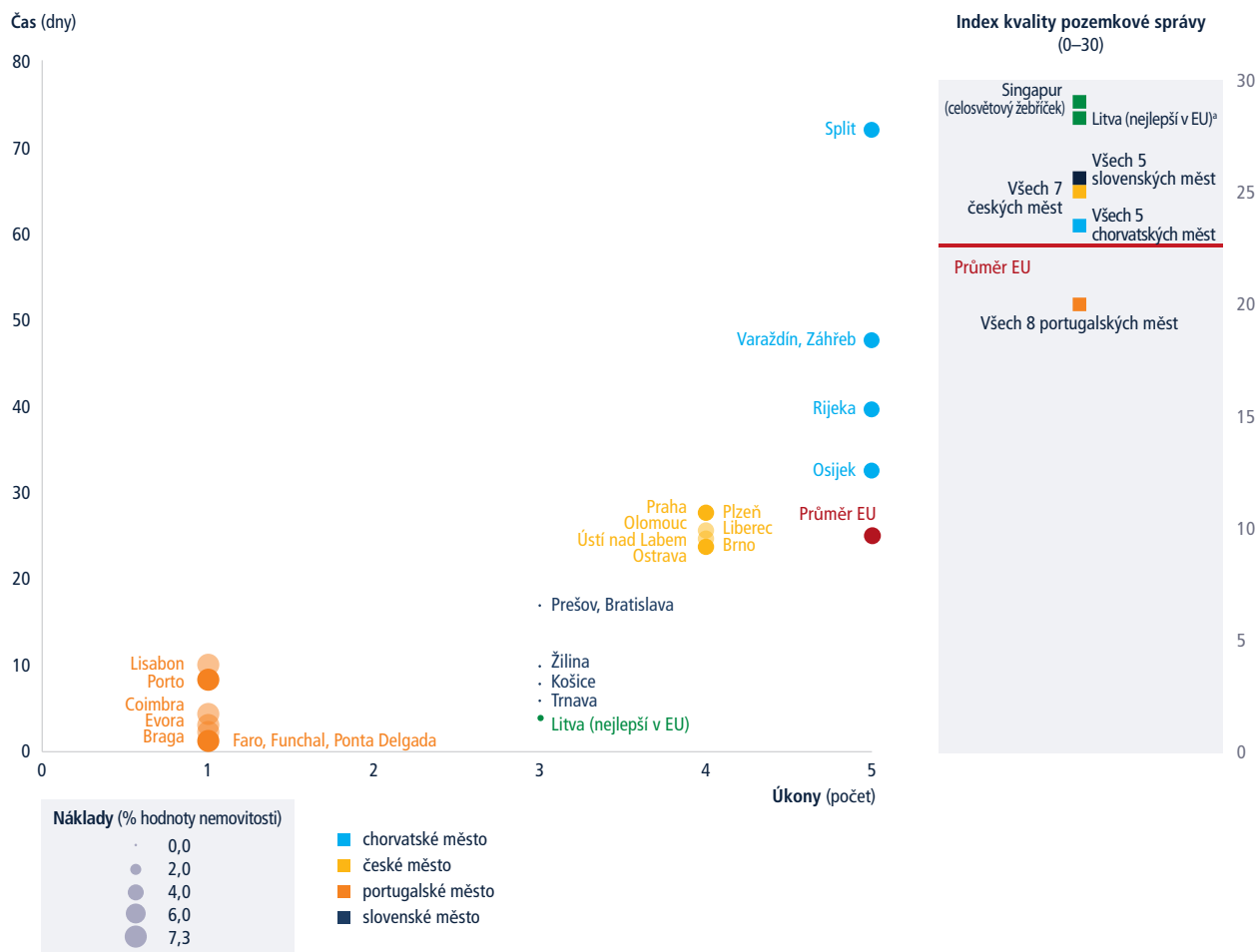
Skóre indexu kvality pozemkové správy se v rámci daných čtyř zemí nemění. Slovensko má o tři body a Česká republika o tři a půl bodu nižší skóre než Litva a Nizozemsko, které mají nejvyšší počet bodů v EU. Chorvatsko je téměř o jeden bod lepší než průměrné skóre EU ve výši 22,7 bodů. Portugalsko se nachází na dolním konci žebříčku členských států EU se skóre o 5,5 nižší než Slovensko.

Jak se tento proces liší v rámci České republiky?

Lhůty ke zpracování registrace se v porovnávaných městech České republiky a Slovenska vzájemně jen málo odlišují. Lhůta pro registraci nemovitostí v Ostravě, která je nejkratší (23,5 dne), je jen o 4 dny kratší než v Plzni nebo v Praze, kde trvá nejdéle.

V porovnání se slovenskými městy však registrace nemovitostí v českých městech trvá déle než dvojnásobek doby potřebné k převodu nemovitosti. Hlavním důvodem je dvacetidenní čekací doba, která začíná

OBRÁZEK 5.2 V porovnání s průměrem EU je registrace nemovitostí ve všech čtyřech zemích jednodušší nebo stejně jednoduchá a v Portugalsku a na Slovensku dokonce rychlejší

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměry EU vycházejí z údajů o úrovni ekonomiky pro 28 členských států EU.

a. Nizozemsko má rovněž skóre 28,5 u indexu kvality pozemkové správy.

dnem vystavení plomby k nemovitosti, což je poznámka v katastrální evidenci učiněná po obdržení žádosti o převod. Během této dvacetidenní lhůty se nesmí žádost nijak zpracovávat a nesmí být provedena žádná další registrace. V této lhůtě stanovené zákonem o katastru může vlastník nemovitosti nebo jiná zúčastněná strana podat námitky proti jejímu převodu.

Rozdíl v časových lhůtách v rámci České republiky je způsoben hlavně rozdíly v efektivnosti mezi místními katastrálními úřady. Katastrální úřady musí ze zákona zaplombovat nemovitost do 24 hodin od obdržení žádosti o její převod a informovat

zainteresované strany o této plombě do 48 hodin od obdržení takové žádosti. Některé katastrální úřady jsou rychlejší při informování zainteresovaných stran než jiné. Úřady v Brně a v Ústí nad Labem vydají plombu a informují zainteresované strany do 24 hodin, v jiných městech se obvykle dodržují zákonné lhůty.

Registrace nemovitostí ve všech sedmi českých městech stojí stejně (4,0 % hodnoty nemovitosti) a vyžaduje stejné čtyři úkony. Česká města mají v průměru lepší výkonnost než průměr EU ve všech indikátorech registrace nemovitosti s výjimkou času.

Jak se tento proces liší v rámci Chorvatska?

Zápis převodu nemovitosti ve všech pěti chorvatských městech vyžaduje stejných pět úkonů – tedy počet odpovídající průměru EU – a stojí stejně tolik, čili 4,0 % hodnoty nemovitosti. Značně se však liší čas potřebný pro tento proces. Zatímco v Osijeku trvá registrace nemovitosti 32 dní, ve Splitu více než dvakrát tak dlouho (72 dní) (obrázek 5.3).

Ve městech, kde tento proces trvá déle, je tento rozdíl způsobem registrací vlastnického titulu. Rozdíly ve lhůtách pro tento úkon jsou částečně způsobeny rozdíly mezi

OBRÁZEK 5.3 Čas potřebný k registraci nemovitosti se v jednotlivých městech v Chorvatsku, značně liší

Zdroj: databáze Doing Business.

druhem a objemem transakcí i dřívějšími resty. Ve Splitu se 178 102 obyvateli činil počet nevyřízených případů (žádostí o zápis vlastnickým práv k nemovitosti) koncem února 2018 více než 2 000 případů, téměř desetkrát víc než v Rijece se 128 624 obyvateli. Značný počet nevyřízených případů ve Splitu dokonce překračuje počet nevyřízených případů v Záhřebu, který má čtyřikrát více obyvatel. Pozemkový úřad ve Splitu se svými dvěma soudci a patnácti úředníky sotva stačí měsíčnímu návalu 1 600 žádostí, přestože úředníci jsou ze zákona povinni denně vyřídit šest žádostí.⁸ Pozemkový úřad v Osijeku, který má 12 aktivních zaměstnanců, v porovnání s tím dokáže omezit počet opožděně vyřizovaných případů na méně než 50 a vyrovnat se s přísunem více než 11 000 žádostí ročně.⁹

Jedním řešením pro tyto resty je podělit se o část z nich s pozemkovým úřadem, který nemá žádné resty. Městské soudy si mohou navzájem vypomoci. Vezměme si příklad Varaždínu, který zápasil s nadbytkem případů: pozemkový úřad u městského soudu se dohodl se svým protějškem u soudu v Koprivnici na zapůjčení času jeho pracovníků. Pozemkový úřad u městského soudu ve Varaždínu nyní pravidelně posílá jednoduché případy (dědictví, rozdělení pozemků) do Koprivnice a sám se věnuje

složitějším případům. Tuto dohodu o výpomoci musel schválit předseda okresního soudu a bylo ji možno uzavřít pouze díky Společnému informačnímu systému, který zprostředkovává převod případů mezi pozemkovými úřady. Bez tohoto systému by Varaždín musel najmout a vyškolit dočasné pracovníky, aby se vypořádali s resty, což by vyžadovalo více času a peněz. Dohodu o takové výpomoci by bylo možno uzavřít i mezi jinými městskými soudy, ale vyžadovala by schválení Nejvyššího soudu Chorvatska.

Osijek vyniká mezi pěti zkoumanými chorvatskými městy v rychlosti vyřizování registrace nemovitostí. Pokud by byl tak rychlý i Záhřeb, dosáhl by vzdálenost Chorvatska od hraniční hodnoty pro registraci nemovitostí 75,86 bodu, čímž by se země dostala v celosvětovém žebříčku iniciativy *Doing Business* týkající se jednoduchosti převodu nemovitostí před Spojené království, Japonsko a Španělsko.

Při zefektivňování převodu nemovitostí v chorvatských městech by již mohla pomoci reforma provedená na začátku roku 2017. Tato reforma přidělila novou úlohu právníkům a notářům, kteří jsou ochotni obdržet zvláštní certifikaci: mohou si nyní vzít v zastoupení klientů na starost celý registrační proces. Jakmile

tito certifikovaní odborníci ověří úplnost žádosti o převod vlastnického titulu, mohou ji přímo podat online, čímž ušetří podnikateli čas strávený návštěvou na pozemkovém úřadu.

Tento systém byl uveden úspěšně do pilotního provozu v Osijeku v únoru 2017, nejdříve se dvěma notáři, kteří odjeli do Záhřebu na školení v užívání nového softwaru, který umožňuje podávat žádosti o registraci nemovitostí. Poté se do této služby přihlásili další notáři a právníci z celé země. Nicméně v listopadu 2017 bylo pouhých 174 z tisíců žádostí podaných v Chorvatsku podáno elektronicky autorizovaným právním znalcem. Jedním z důvodů tohoto pomalého startu může být dodatečný poplatek, který tito certifikovaní právní znalci účtují za své služby. Sice může ještě trvat nějaký čas, než bude tento přístup širěji využíván, ale přesto se může stát pro právní znalce atraktivnější a nabídnou novou možnost podnikatelům, kteří prodávají nějakou nemovitost.

Vláda také nedávno upravila náklady na registraci majetku, která je po celém Chorvatsku stejná. Dne 1. ledna 2017 snížila daň z převodu nemovitostí z 5 % na 4 % hodnoty nemovitosti. Stejně jako tato daň jsou i notářský poplatek, kolokovné a registrační poplatek stanoveny všichni celostátními právními předpisy a platí jednotně po celé zemi. Notářský poplatek za ověření podpisu prodávajícího činí 40,- HRK (5,38 EUR), registrační poplatek splatný pozemkovému úřadu činí 200,- HRK (26,89 EUR) a kolokovné činí 50,- HRK (6,67 EUR). Náklady na registraci nemovitostí jsou tedy značně pod průměrem EU, který činí 4,8 % hodnoty nemovitostí.

Jak se tento proces liší v rámci Portugalska?

Portugalsko se v posledních letech stalo atraktivním trhem pro investice do nemovitostí.¹⁰ Došlo k obrovskému nárůstu objemu nemovitostních transakcí, zejména v Lisabonu, což má negativní dopad na efektivnost vyřizování převodů nemovitostí. Tento proces je však nadále

rychlý a jednoduchý ve většině z osm porovnávaných měst v Portugalsku – ale je také poměrně nákladný.

Převod nemovité věci vyžaduje ve všech osmi městech jeden úkon (některé městské úřady mohou vyžadovat dodatečná ověření, jestliže se nemovitost nachází v památkové zóně, například v Porta Delgada). Proto je Portugalsko jednou jen ze čtyř ekonomik na světě, kde registrace nemovitosti vyžaduje pouze jediný kontakt s úřady.¹¹ A ve Faru, Funchalu a Porta Delgada lze tento úkon provést najednou za pár hodin u přepážky Casa Pronta – pokud žadatel použije správný vzor k sepsání převodní listiny.

V ostatních pěti portugalských městech spočívá hlavní rozdíl ve lhůtách k registraci vlastnického titulu, do kterého se promítá čekání na dohodnutý termín u místní přepážky Casa Pronta. Tato čekací doba může trvat až 8 dní, jako v Portu, nebo dokonce 10 dní jako v Lisabonu. Místní úřady v těchto dvou městech dostávají daleko větší objem žádostí, což má za následek čekání, k němuž jinde v Portugalsku nedochází. Naopak, v ostatních městech se čeká jen velmi málo nebo nečeká vůbec, pokud podnikatel shromáždil všechny požadované dokumenty a použil vzor převodní listiny nemovitosti, který je k dispozici

na webových stránkách Institutu registrů a notářů. Ale zatímco délka čekání na schůzku ve většině městech závisí hlavně na počtu obdržených žádostí úřadem, Coimbra je výjimkou: tam je čekání delší než ve Faru, Funchalu, Ponta Delgada a v Evoře, tedy ve všech městech s vyšším počtem žádostí o převod nemovitosti (obrázek 5.4).

V Portu a Lisabonu lze zaregistrovat převod nemovitostí během jednoho nebo dvou dnů.¹² Podnikatelé, kteří mají naspěch, mohou vynechat návštěvu u přepážky Casa Pronta (a čekání na schůzku). Namísto toho mohou nechat za dodatečný poplatek sepsat převodní listinu notářem nebo právníkem, který poté přímo zaregistruje převod na pozemkovém úřadě prostřednictvím zrychleného procesu, kdy má úředník zákonem stanovenou lhůtu 24 hodin k tomuto úkonu.

Při převodu takové nemovitosti, která je popsána v případové studii pro výzkumnou metodologii *Doing Business*, tedy nemovitosti, která není určena výhradně k rezidenčním účelům, se v celém Portugalsku platí komunální daň z převodu nemovitosti v jednotné sazbě 6,5 % hodnoty nemovitosti. Kromě toho pokud není prodej předmětem daně z přidané hodnoty, platí se za registraci veřejné

listiny na pozemkovém úřadě kolkovné ve výši 0,8 % hodnoty nemovitosti.

Poplatky za registraci převodu nemovitosti na přepážce Casa Pronta jsou regulovány a platí celostátně. Za standardní úkon činí 375,- EUR a za zrychlený úkon dvojnásobek. Kromě toho pokud převodní listinu nesepeší úředníci na přepážce Casa Pronta, musí ji sepsat za poplatek notář. Za složitější listinu může notář účtovat poplatek navíc podle vynaloženého množství práce.

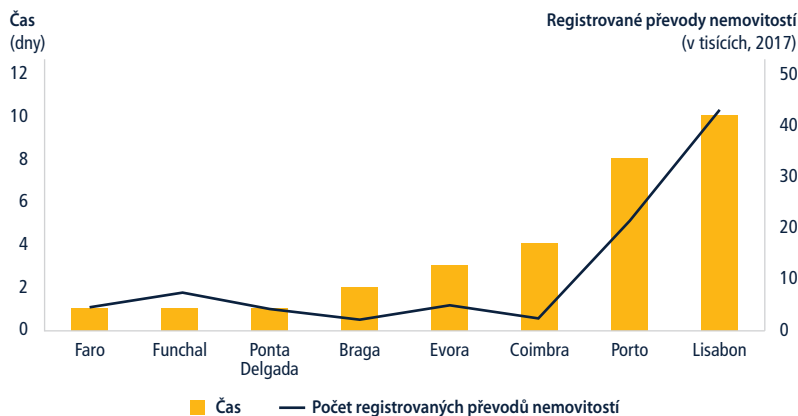
Náklady na registraci nemovitosti v Portugalsku, které činí 7,3 % hodnoty nemovitosti, jsou o 2,5 procentních bodů vyšší než průměr EU, který činí 4,8 % hodnoty nemovitosti. Pokud by Lisabon snížil své náklady na převod nemovitosti na úroveň průměru EU, dosáhl by odstup Portugalska od hraniční hodnoty pro registraci nemovitosti 83,59 bodů – čímž by země předběhla Nizozemsko a Rakousko v celosvětovém žebříčku *Doing Business*, co se týče jednoduchosti převodu nemovitosti.

Jak se tento proces liší v rámci Slovenska?

Pět porovnávaných měst na Slovensku mají lepší výsledky než průměr EU ve všech třech ukazatelích, které měří efektivitu registrace nemovitosti – s třemi úkony, průměrnou lhůtou 11,1 dní a náklady 0,0 % hodnoty nemovitosti. Nejjednodušší ze všech pěti měst je registrace převodu nemovitosti v Trnavě, kde tento proces trvá 5,5 dnů, a nejobtížnější v Bratislavě a Prešově, kde trvá 16,5 dní – ve všech případech za předpokladu, že si podnikatel zvolí zrychlený postup vyřízení žádosti. Časový rozdíl závisí hlavně na rozdílné výkonnosti okresních katastrálních úřadů.

Při použití standardního postupu jsou okresní katastrální úřady ze zákona povinny rozhodnout o registraci převodu nemovitosti do 30 dnů, v případě zrychleného postupu do 15 dnů, respektive do 20 dnů, pokud je převodní listina sepsána notářem nebo potvrzena právníkem. Při

OBRÁZEK 5.4 Čekání na schůzku u přepážky Casa Pronta je obvykle delší ve městech s vyšším počtem žádostí o převod nemovitosti

Zdroj: databáze *Doing Business*; databáze portugalského Institutu registrů a notářů (2017).

použití zrychleného postupu katastrální úřady ve všech slovenských městech obvykle dodržují zákonnou lhůtu a některé ji dokonce zkracují, například v Košicích, Trnavě a Žilině. Výkonnost úřadu v Trnavě lze zčásti vysvětlit tím, že v něm pracují zkušení úředníci a má nižší obrát žádostí než úřady v jiných městech.

Pokud má úřad jen málo nebo žádné nevyřízené případy, mohou úředníci zvládnout dodatečné úkoly, například ověřování toho, zda digitalizované soubory v katastru odpovídají papírovým. Trnava patří ke slovenským městům, v nichž úředníci dosáhli nejvyššího pokroku v tomto ohledu - ověřili téměř 50 % těchto souborů.

V ostatních městech je v důsledku počtu nevyřízených případů obtížné dokonce dodržovat lhůty k registraci vlastnických titulů. Například v Prešově je zákonem stanovená lhůta obvykle dodržována u zrychleného postupu jen proto, že je těmto případům, které vyžadují vyšší poplatek za zpracování, věnována přednostní péče. Pokud je nějaký případ vyřízen za dobu delší než stanovená patnáctidenní lhůta, má žadatel nárok na vrácení poplatků. Co se týče žádostí podaných v rámci standardního postupu, musí žadatelé v Prešově občas čekat na registraci převodu nemovitosti déle, než je úředně stanovená třicetidenní lhůta. Důvod toho spočívá hlavně v nižších zdrojích a v počtu nevyřízených případů, který v březnu 2018 činil více než 2 000 žádostí.¹³ Vyšší počet nevyřízených případů v Prešově má svůj důvod: od roku 2010 se počet ročně obdržených žádostí zvýšil postupně o 37 % (ze 7 228 na 9 916), zatímco počet právníků pracujících na katastrálním úřadě poklesl o 20 % (z pěti na čtyři).

Kdyby Bratislava byla stejně rychlá jako Trnava při vyřizování žádostí o převod nemovitostí, dosáhla by vzdálenost Slovenska od hraniční hodnoty 91,48 bodů, čím by se země umístila mezi prvními šesti zeměmi v celosvětovém žebříčku *Doing Business*, co se týče jednoduchosti registrace převodu nemovité věci.

Celkové náklady na převod nemovitosti pro žadatele, kteří použijí zrychlený postup, činí ve všech pěti slovenských městech 272,- EUR. Tyto náklady tvoří hlavně registrační poplatek ve výši 266,- EUR a poplatek 6,- EUR za ověření podpisů prodávajícího na prodejní smlouvě na matrice.

S touto celkovou částkou je Slovensko jednou z pěti ekonomik na světě, uvedených v globální studii *Doing Business*, v nichž činí náklady na převod nemovitosti přibližně 0,0 % její hodnoty. A tato částka může být ještě nižší, pokud si žadatel zvolí standardní postup s třicetidenní lhůtou, na který se vztahuje základní registrační poplatek ve výši 66,- EUR. Navíc se na poplatky mohou vztahovat dva druhy slev. Pokud je žádost podána elektronicky, snižuje se základní poplatek z 66,- EUR na 33,- EUR a poplatek za zrychlený postup z 266,- EUR na 133,- EUR. Všechny tyto poplatky mohou být sníženy o dalších 15 EUR, je-li 15 dní předem katastru podáno oznámení o zamýšleném zápisu.

Jak se liší kvalita pozemkové správy mezi těmito čtyřmi členskými státy?

Přestože čas, náklady a složitost postupů mají všechny význam pro podniky, kvalitní pozemková správa znamená více než jen výkonnost. Zajišťuje vlastníkům nemovitostí bezpečný vlastnický titul, který se zakládá na spolehlivém systému pozemkové správy. Iniciativa *Doing Business* posuzuje kvalitu tohoto systému na základě čtyř hlavních dimenzí: spolehlivost infrastruktury (0-8 bodů), geografické pokrytí (0-8 bodů), transparentnost informací (0-6 bodů) a řešení pozemkových sporů (0-8 bodů). Všechny čtyři země mají homogenní právní rámec, což vysvětluje, proč neexistují v rámci jejich území žádné rozdíly v rámci indexu kvality pozemkové správy.

Slovensko získalo 25,5 z možných 30 bodů indexu kvality pozemkové správy. Země dostala plný počet bodů za geografické pokrytí, jelikož katastr a pozemkový registr pokrývají celé území,

a 5,5 z 6 bodů za transparentnost informací, tedy v ukazateli, kde jen čtyři země na světě zaznamenaly plný počet bodů (Nizozemsko, Rumunsko, Ruská federace a Singapur). Veřejně dostupné údaje související s pozemky – například ceníky poplatků, lhůty pro poskytnutí služby a statistiky o transakcích – poskytují klientům zásadní informace o transakcích, které uzavírají a snižují počet chyb a příležitostí k úplatkářství. Nejlepší praxí pro registry a katastry při poskytování takových informací je dát je k dispozici na internetu, jako je tomu na Slovensku, nebo vyvěsit je na úřední desce daného úřadu. Slovensko by mohlo zlepšit své výsledky, co se týče transparentnosti informací, tím, že by dalo veřejně k dispozici oficiální statistiku o počtu transakcí na pozemkovém registru.

Co se týče spolehlivosti infrastruktury, může Slovensko zlepšit své výsledky uchováváním většiny záznamů o vlastnických titulech nebo o listinách v počítačovém a nikoli v papírovém formátu. Mohlo by rovněž získat vyšší skóre v řešení pozemkových sporů, pokud by dalo k dispozici statistiku o počtu pozemkových sporů u soudů první instance.

Česká republika získala plný počet bodů za spolehlivost infrastruktury i za geografické pokrytí katastrálního registru. Veškerá pozemková evidence a katastrální mapy jsou v digitálním formátu. To umožňuje bezproblémovou komunikaci nejen mezi katastrem a pozemkovým odborem Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního, ale i s ostatními státními úřady a se soukromíky. Každá nemovitost, veřejná i soukromá, je formálně zaregistrována a řádně zakreslená v mapách. Digitalizace poskytuje záložní systém pro ochranu údajů a usnadnění jejich křížového ověřování.

Chorvatsko získalo 23,5 z možných 30 bodů indexu kvality pozemkové správy, s plným počtem bodů za geografické pokrytí. Se svými 6 body z možných 8 bodů za spolehlivost infrastruktury by Chorvatsko mohlo dosáhnout lepších

výsledků, kdyby zavedlo stejné identifikační číslo pro katastr a pozemkový registr. Chorvatsko dosáhlo nejnižší počet bodů ze čtyř zkoumaných zemí, 3,5 z 6 možných bodů, za transparentnost údajů. Své skóre by mohlo zlepšit, kdyby pozemkový registr vydával v konkrétně stanovené lhůtě právně závazný doklad o vlastnictví nemovitosti a kdyby měl zaveden specifický, samostatný a nezávislý mechanismus podávání stížností na veškeré problémy, které se v něm vyskytnou.

Skóre Portugalska dosažené v indexu kvality pozemkové správy, 20 z 30 možných bodů, umísťuje tuto zemi do dolní části žebříčku mezi členskými státy EU, co se týče tohoto indexu. Hlavní slabinou je absence plného geografického pokrytí katastru a pozemkového registru (hlavně ve venkovských oblastech), kvůli čemuž země dosáhla jen poloviny bodů dosažitelných v této oblasti (4 z 8). Užitečnost i toho nejspolehlivějšího a nejtransparentnějšího systému pozemkové správy je oslabena, jestliže nepokrývá celé území daní ekonomiky.

Další možnost zlepšení se Portugalsku naskytá v otázce spolehlivosti infrastruktury. Údaje zaznamenané v pozemkovém registru a na katastrálním úřadě jsou uchovávány v oddělených databázích, zatímco nejlepší praxí je jednotná databáze. Portugalsko může rovněž zlepšit transparentnost údajů. Jeho systém pozemkové správy je v několika aspektech v souladu s nejlepší praxí v této oblasti: údaje o pozemkovém vlastnictví jsou volně dostupné všem; seznam dokumentů potřebných k veškerým nemovitostním transakcím a příslušné ceníky poplatků jsou veřejně dostupné na internetu; pozemkový registr je povinen vydávat ve stanovené lhůtě právně závazný doklad o vlastnictví nemovitosti; je zaveden specifický, samostatný a nezávislý mechanismus podávání stížností ohledně nemovitostních transakcí; jsou veřejně k dispozici úřední statistiky o nemovitostních transakcích a každý může nahlížet do pozemkových map. Ale ceník poplatků

za přístup k pozemkovým mapám lze získat pouze osobně a katastrální úřad není povinen vydávat ve stanovené lhůtě aktualizovat mapy.

CO LZE ZLEPŠIT?

Přehled o efektivnosti a kvalitě pozemkové správy v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku, uvedený v této části, poukazuje na několik oblastí možného zlepšení. Některá doporučení se týkají jen jedné nebo dvou zemí, jiná třech i více zemí.

Zavedení zrychlené registrace ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO

V České republice, kde je registrace nemovitosti pozdržena o dvacetidenní čekací lhůtu, neponechává tento proces místo ke zrychlené registraci. Podnikatelé v Chorvatsku, kteří podávají žádost o převod nemovitosti, často požadují její urychlené vyřízení, protože to nevyžaduje žádný poplatek navíc. Jestliže pozemkový registr má za to, že si daný případ zaslouží zrychlené vyřízení, snaží se úředníci co možná nejvíce urychlit registrační postup.¹⁴ Ale kvůli velkému počtu žádostí o urychlené vyřízení se lhůty ke zpracování těchto žádostí jen málo liší od jiných.

K efektivnímu zkrácení času na zpracování žádostí těch podnikatelů, kteří to skutečně potřebují, a k zajištění pořadí přednosti prací v pozemkových registrech by mohlo chorvatské ministerstvo spravedlnosti a Český zeměměřičský a katastrální úřad zvážit nabídku formální zrychleného postupu za zvláštní poplatek.

Jiné evropské ekonomiky zavedly podobné postupy s pozitivními výsledky. Zápis u registru nemovitostí v Litvě trvá 10 pracovních dní, nicméně podnikatelé, kteří chtějí mít nemovitost zapsanu dříve, platí vyšší registrační poplatek za tuto rychlejší službu: 30 % navíc ke standardnímu poplatku za zápis do tří pracovních dnů, 50 % navíc za zápis do dvou pracovních dnů a 100 % navíc za zápis do jednoho

pracovního dne. Jak již bylo uvedeno, na Slovensku trvá standardní postup 30 dní a stojí 66,- EUR, přičemž se podnikatelé mohou rozhodnout zkrátit tuto lhůtu na polovinu a zaplatit namísto toho 266,- EUR. Obdobně v Portugalsku mohou mít podnikatelé zapsanu nemovitost pouze za jeden až dva dny, pokud zaplatí 100 % přírůžku k poplatku účtovanému pozemkovým registrem.

Interně aktualizovat údaje o místních a celostátních daních pomocí propojení systémů jednotlivých institucí

CHORVATSKO

Zápis převodu nemovitosti v Chorvatsku vyžaduje jednání s místním finančním úřadem – byť i nepřímo, prostřednictvím notáře – k získání odhadu splatné daně z převodu nemovitosti. Toto jednání s finančním úřadem je nezbytné, protože jednotlivé orgány a soudy, které se účastní procesu převodu nemovitostí, nemají navzájem propojené systémy a nesdílejí údaje. To by nebylo nadále zapotřebí, kdyby pozemkový registr mohl přímo ověřovat daňové údaje o nemovitostech. Namísto toho tento úřad dostává oznámení od finančního úřadu až po stanovení částky daně z převodu nemovitosti.

Podnikatelé v Portugalsku, kteří registrují převod nemovitosti, nemusí jednat s finančním úřadem. Jelikož mají úředníci na přepážce Casa Pronta nebo na pozemkovém registru přístup k údajům o daních z nemovitostí, mohou vyměřit daňový závazek a vybírat platby daně. I když úředníci registru mají přístup k databázi finančního úřadu, nemohou redigovat žádné tyto údaje. Namísto toho zasílají finančnímu úřadu jednou měsíčně formulář s údaji o transakcích za daný měsíc (Modelo 11), aby si finanční úřad mohl aktualizovat svou databázi. Následujícím krokem by mohlo být plné propojení databáze pozemkového registru s databází finančního úřadu.

Během uplynulých 13 let zjednodušilo 50 ekonomik registraci nemovitostí

a eliminovalo nadbytečné požadavky pomocí vzájemného propojení systémů institucí. Patřilo k nim Dánsko a Lotyšsko. Když lotyšské městské úřady udělily pozemkovému registru přístup k daňovým údajům, osvobodily podnikatele působící v Rize od povinnosti poskytovat tyto údaje v papírovém formátu, čímž jim ušetřily čas a peníze. Chorvatsko mohlo následovat jejich příkladu.

Posoudit možnost snížení daní z převodu nemovitosti PORTUGALSKO

Daně z převodu nemovitostí jsou důležitým zdrojem výnosů pro mnoho vlád. Pokud jsou však převodní poplatky a daně příliš tíživé, může to lidi vést k tomu, aby záměrně uváděli nižší hodnotu nemovitostí. Portugalsko patří k pěti členským státům EU s nejvyššími náklady na registraci nemovitostí. Většinu nákladů představuje daň z převodu nemovitostí, která činí 6,5 % hodnoty nemovitosti.

Více než 50 ekonomik na celém světě snížilo za posledních 10 let daně z převodu a ostatní úřední poplatky související s registrací nemovitostí. Chorvatsko v roce 2017 snížilo svou daň z převodu nemovitostí z 5 % na 4 % hodnoty nemovitosti. A Slovensko přestalo v roce 2005 vybírat daň z převodu nemovitostí. Kupující nových nemovitostí podléhají pouze dani z přidané hodnoty, dani z příjmu a ročnímu komunálnímu poplatku.

Lze provést studie o dopadu na výnosy a daňové simulace k posouzení toho, zda daň z převodu nemovitostí lze snížit tak, aby byla výnosově neutrální nebo zvyšovala výnosy. Nižší poplatky mohou rozšířit základnu pro výběr této daně. Když egyptská vláda snížila registrační daň z 3 % hodnoty nemovitosti na fixní částky 160,- EUR, zaznamenala 39 % zvýšení výnosu z registrace nemovitostí v důsledku zvýšení počtu registrací.¹⁵ Podobné výsledky se objevily i v jiných zemích – včetně Řecka, které snížilo svou daň z převodu nemovitostí z 10 % na 3 % hodnoty nemovitostí.¹⁶

Zavést standardizované smlouvy o převodu nemovitosti a zvážit zrušení povinnosti najmout si právníka nebo notáře ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, SLOVENSKO

Společnosti, které převádějí nemovitost v Chorvatsku, musí mít podpis prodávajícího na smlouvě o prodeji a koupí ověřen notářem. I společnosti v České republice a na Slovensku si často nechávají notářsky ověřit podpis prodávajícího, přestože mají možnost nechat si jej ověřit státním úředníkem, například na matrice.

Spoléhání se na odborníky v oboru práva při ověřování podpisů u převodů nemovitostí přidává nejméně jeden další úkon, který trvá jeden až dva dny a vyžaduje další, i když minimální náklady. Za druh nemovitosti popsany v případové studii *Doing Business* účtují notáři v České republice 50,- Kč (2,- EUR) za ověření podpisu. Notáři v Chorvatsku účtují za stejnou službu o něco více (40,- HRK čili 5,38 EUR).

Jednou z možných cest zefektivnění tohoto procesu je požádat úředníka na katastrálním úřadu nebo na pozemkovém registru, aby po obdržení žádosti o převod nemovitosti ověřil podpisy stran. Lze se zabývat i elektronickými řešeními. Úřady v Chorvatsku by mohly rozšířit užívání systému e-Citizen, aby tak pomohly zefektivnit ověřování totožnosti, které je vyžadováno jako součást ověřovacího procesu.

Společnosti v Chorvatsku, České republice a na Slovensku rovněž často žádají notáře nebo právníka o sepsání smlouvy o prodeji a koupí, přestože to zákon nevyžaduje. Použití odborníků z oblasti práva k tomuto účelu rovněž prodlužuje čas a přidává další náklady v procesu převodu nemovitosti. Avšak umožnit žadatelům, aby tento úkol splnili sami, může mít za následek chybně zpracované právní dokumenty, což povede ke zdržení v tomto procesu. Například v Chorvatsku si účastníci jednoduchého převodu mohou koupit vzor smlouvy o prodeji a koupí od

Úředního věstníku, ale obvykle musí uzavřít smlouvu s odborníkem z oboru práva, protože nemají návod, jak sami správně vyplnit převodní smlouvu.

V mnoha zemích mají společnosti možnost převést nemovitosti bez pomoci odborníků z oblasti práva. Mohou použít standardizovanou smlouvu získanou online z pozemkového registru. Standardizované smlouvy snižují počet potenciálních chyb nebo nepřesností, protože obsah, který má zásadní důležitost pro pozemkový registr, je povinný. Nabídka takových smluv rovněž ušetří čas i náklady na registraci. Společnosti i přesto mohou využít právní konzultace a zpracování smluv na míru, zejména u složitějších transakcí, ale podle vlastní volby.

Portugalsko i Spojené království nabízejí veřejnosti standardizované smlouvy. Portugalsko stanovilo, že společnosti, které chtějí převést nemovitost, nemusí použít službu notáře: strany mohou pouze podepsat osobně smlouvu v kanceláři registru. Proto registrace nemovitosti v několika porovnávaných portugalských městech vyžaduje pouze jeden úkon a trvá jeden den. Pokud se podnikatel v Portugalsku rozhodne nechat si sepsat převodní listinu notářem (namísto jejího sepsání u přepážky Casa Pronta), použití úředního vzoru může tento proces o pár dní urychlit. Jestliže není použit vzor, musí rejstříkový úředník ověřit, zda navrhovaná listina odpovídá zákonným požadavkům, což potřebuje delší čas.

Namísto poskytnutí možnosti použít služby odborníků z oblasti práva při sepsování smlouvy o prodeji a koupí lze pravidelně nabízet právní poradu žadatelům. Například v Ústí nad Labem věnují právníci na katastrálním úřadě jeden den týdně poskytování právní porady široké veřejnosti o sepsování smluv o prodeji a koupí. To pomohlo zvýšit kvalitu žádostí předkládaných katastrálnímu úřadu a snížilo počet žádostí zamítnutých pro neúplnost.

Údaje *Doing Business* ukazují, že tři ze čtyř ekonomik, mj. Dánsko a Švédsko, zajišťují

registraci nemovitostí bez povinného užívání služeb právníků nebo notářů. Česká republika, Chorvatsko a Slovensko patří k méně než 40 ekonomikám, které vyžadují dvojí ověření smluv o prodeji a koupi nemovitostí.

Vytvořit elektronickou platformu pro převody nemovitosti

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Celostátní elektronický systém umožňující splnit online všechny požadavky na převod nemovitosti by usnadnil pozemkové transakce a zároveň by zvýšil bezpečnost a transparentnost tohoto procesu. Ušetřil by rovněž zdroje podnikům i státním úřadům.

Portugalsko dosáhlo velkého pokroku na cestě k takovému systému, ale účastníci transakce nebo jejich právníci se i nadále musí osobně dostavit k přepážce Casa Pronta nebo na pozemkový úřad a

požádat o registraci. Česká republika i Slovensko nabízejí možnost podat žádost elektronicky (příčemž Slovensko nabízí tuto možnost i za zlevněný poplatek) a účastníci se tedy nemusí osobně dostavit na katastrální úřad. Tyto systémy však stále nemají plně rozvinutou infrastrukturu: vyžadují elektronické podpisy (což může být problém zajistit v případech, kdy smlouvu o prodeji a koupi předkládá více účastníků), takže návštěva katastrálního úřadu zůstává ve většině měst nadále preferovanou variantou převodu nemovitosti. Systémy nejsou navíc plně digitalizovány, takže jakmile žádost dojde na katastrální úřad, musí být vytištěna a zpracována stejným způsobem jako papírová žádost. To dále zvyšuje pracovní zátěž již beztak nadměrně zatížených katastrálních úřadů.

Země, které zavedly plně elektronický systém, tak učinily postupně během několika let. Nový Zéland digitalizoval své záznamy o nemovitostech v letech

1997 a 2002 a poté zavedl elektronickou registraci. Nicméně do roku 2005 byla pouze zhruba polovina nemovitostních transakcí podávána elektronicky. Byl tedy zapotřebí finální impuls. V roce 2008 byla elektronická registrace uzákoněna jako povinná. Dnes lze zaregistrovat nemovitost pouze dvěma kroky a s náklady ve výši 0,1 % hodnoty nemovitosti, čímž se Nový Zéland dostal na vrchol žebříčku *Doing Business*, co se týče jednoduchosti registrace převodu nemovitostí.

Elektronickou registraci zavedlo několik členských států EU. Jedním z nich je Dánsko, kde vláda začala modernizovat svůj pozemkový registr již více než před dvěma desetiletími (rámeček 5.1). Dnes je podávání dokumentů týkajících se nemovitostních transakcí povinné a převod nemovitosti trvá pouhé čtyři dny – na rozdíl od 42 dnů v roce 2003, kdy byly vydány první údaje *Doing Business*.

RÁMEČEK 5.1 Nástup elektronické registrace nemovitostí – dánský příklad správné praxe v EU

Dánsko mívalo složitý systém registrace nemovitostí. Jeho jádrem byl archiv o zhruba 80 miliónech papírových dokumentů, které spravovaly okresní soudy, jež nebyly navzájem propojené. Převod nemovitosti vyžadoval práci s tlustými, těžkými pozemkovými knihami na okresním soudu – dlouhý a zatěžující proces jak pro zaměstnance, tak i pro zákazníky.

Dánská vláda uznala potřebu zmodernizovat pozemkovou správu a parlament novelizoval v roce 1992 zákon o pozemkové registraci, aby umožnil komputizaci s cílem urychlit registrační proces a zlepšit službu zákazníkům. V letech 1993 až 2000 vláda naskenovala všechny záznamy a digitalizovala všech tehdejších 82 okresních soudů. Zatímco byly záznamy skenovány, byli zaměstnanci školeni v práci s novým registračním systémem.

Po plné digitalizaci pozemkové evidence v roce 2006 začala práce na vývoji bezpapírového registračního systému. Další novela zákona o pozemkové registraci vytvořila právní základ pro realizaci digitálního pozemkového registru, který byl dokončen a zprovozněn v roce 2009. Od roku 2011 požaduje Dánsko, aby byly všechny žádosti podávány po internetu, což umožňuje jejich účinnější ověřování.

Převod nemovitosti dnes vyžaduje v Dánsku jen tři úkony, které mohou být všechny provedeny po internetu. Díky internetovému přístupu k jednotnému zdroji údajů z pozemkového registru mohou občané i podniky převádět nemovitosti sami, bez účasti třetích osob, například právníků nebo notářů. Mohou rovněž získat údaje o jakékoli nemovitosti. Určitou úlohu hrál i dánský finanční sektor: za účelem usnadnění přístupu k úvěrům a k informacím vytvořil centrální uzel, který umožnil bankám a pozemkovému registru sdílet údaje o registraci pozemků.

Zdroje: Informace z portálu dánského rejstříkového soudu (<http://www.tinglysningssretten.dk>), databáze *Doing Business*.

VYSVĚTLIVKY

1. Stijn Liaessens a Luc Laeven, „Financial Development, Property Rights and Growth,” *Journal of Finance* 58, č. 6 (2003): 2401-36.
2. Babette Wehrmann, „Governance and Land Tenure in Eastern Europe and Commonwealth of Independent States (CIS),” Pracovní studie o držbě půdy č. 16, (Organizace pro výživu a zemědělství, Řím, 2010).
3. Jedná se o registr územní identifikace, adres a nemovitostí, evidenci osob a evidenci obyvatelstva. „Cadastral Template 2.0, Czech Republic. Centre for Spatial Data Infrastructures and Land Administration, Melbournská universita, poslední změněno 11.11. 2015, <http://cadastraltemplate.org/czech%20republic.php>.
4. Světová banka: *World Development Report 1989*. (New York: Oxford University Press, 1989).
5. Simon Johnson, John McMillan a Christopher Woodruff, „Property Rights and Finance,” *American Economic Review* 92, č. 5 (2002): 1335-56.
6. Údaje o nemovitostech vedené v katastru a v pozemkové evidenci jsou součástí údajů dostupných státním orgánům. Pozemkové údaje zahrnují rovněž jiné geografické údaje, údaje o životním prostředí a socioekonomické údaje, které jsou užitečné pro územní plánování a rozvoj.
7. Jedenáct ekonomik, které měly v roce 2013 více než 100 milionů obyvatel (Bangladéš, Brazílie, Čína, Indie, Indonésie, Japonsko, Mexiko, Nigérie, Pákistán, Ruská federace a Spojené státy), je rovněž zastoupeno druhým největším obchodním městem. Údaje o těchto jedenácti ekonomikách představují vážený průměr dle obyvatelstva stanovený pro dvě největší obchodní města.
8. *Narodne Navine*, č. 97/05 a 64/12: Regulation on Norms for the Work of Land Registry Clerks, článek 5, odst. 1, bod 2.
9. Údaje ze Sčítání obyvatelstva, domácností a obydlí z roku 2011, Chorvatský statistický úřad, Prosince 2012.
10. JLL, „Portuguese Real Estate Market” (Lisabon, 2015), http://www.jll.pt/portugal/en-gb/Research/JLL_RelatorioAnual2015_EN_FINAL.pdf.
11. Dalšími třemi zeměmi jsou podle údajů *Doing Business* Gruzie, Norsko a Švédsko.
12. Tato nákladnější varianta není ta, která je použita při výpočtu umístění na žebříčku jednoduchosti registrace nemovitostí.
13. Na základě údajů poskytnutých okresním katastrálním úřadem v Prešově.
14. Kritéria pro stanovení toho, které případy jsou urgentnější, nejsou určena. Například ve Varaždínu se dává přednost registraci nemovitostí vybudovaných na základě přímých zahraničních investic, protože jsou podle dotázaných pozemkových úřadů „v zájmu Chorvatska”.
15. Světová banka, *Doing Business in Egypt 2008* (Washington, DC: World Bank, 2007).
16. Světová banka, *Doing Business in 2015: Going Beyond Efficiency* (Washington, DC: World Bank, 2015).

Vymáhání smluvních závazků

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- 16 z 25 porovnávaných měst má podle měření iniciativy *Doing Business* lepší výsledky než průměr členů Evropské unie, co se týče jednoduchosti vymáhání smluvních závazků.
- Většina z těchto 25 měst má lepší výsledky než průměr EU, co se týče nákladů a kvality vymáhání smluvních závazků, avšak všechny z nich s několika málo výjimkami pokulhávají v rychlosti daného procesu.
- Největší rozdíly v rámci jedné země lze u těchto čtyřech zemí pozorovat v Chorvatsku: soudům ve Splitu trvá řešení obchodních záležitostí o 60 % déle než soudům v Osijeku.
- Jestliže by každé z hlavních měst Chorvatska, Portugalska a Slovenska dosáhlo nejlepších výsledků zjištěných v jejich zemích, umístili by se tyto krajiny mezi prvními třiceti ekonomikami v celosvětovém žebříčku projektu *Doing Business*, co se týče jednoduchosti vymáhání smluvních závazků - Záhřeb a Lisabon mezi prvními patnácti a Bratislava mezi prvními třiceti.

Efektivní soudy hrají klíčovou úlohu při podpoře úvěrových trhů, hospodářského růstu a přímých zahraničních investic. Když však přišla finanční krize v roce 2008, odhalila slabiny ve vymáhání závazků v občanskoprávním řízení v celé Evropě. To platilo zvláště o Portugalsku.

Portugalské soudy zaznamenávaly od začátku devadesátých let 20. století neustálé prodlužování lhůt potřebných k vyřešení občanskoprávních a obchodních sporů. Narůstající resty se staly obrovskou překážkou. V období let 1991 až 2009 se portugalským soudům podařilo vyřídit všechny spory, které jim byly předloženy v příslušném roce, pouze ve dvou letech. A přestože počet předkládaných případů byl v těchto letech stabilní, celkový počet nevyřízených sporů se více než zdvojnásobil – z 600 000 na 1,6 miliónu.¹

Portugalské úřady hledaly řešení ještě před nástupem krize, ale jakmile udeřila, stala se reorganizace soudnictví nejvyšší prioritou. V letech 2011 až 2014 zavedlo Portugalsko převratné reformy s cílem

zlepšit svůj právní rámec a organizaci soudnictví – změny prosazované Programem hospodářských úprav pro tuto zemi.²

Nový občanský soudní řád, který nabyl účinnost 1. září 2013, zefektivnil a zjednodušil soudní řízení u civilních a obchodních soudů. Reformátoři změnili soudní obvody za účelem lepšího přidělování zdrojů a snížili jejich počet z 234 na 23. Posílili specializaci a odpovědnost soudců za vlastní výkonnost. Zlepšili rovněž dohled a odpovědnost vymáhacích prostředníků a dali jim vyspělé nástroje ke zvýšení jejich efektivity.³

Přeměna byla pozoruhodná. Tempo vyřizování případů se zvýšilo, přičemž soudy pravidelně řeší všechny případy, které dostanou na stůl v daném roce a snižují i resty z minulosti. Čeká je však ještě dlouhá cesta, zejména co se týče civilních případů – v polovině roku 2017 probíhalo u soudů více než 700 000 těchto řízení.

Existují však důvody k optimismu. Po každoročním neustálém snižování počtu

těchto případů poklesl jejich počet v polovině roku 2017 o 40 % oproti 1,2 miliónu v roce 2012, kdy byl tento počet nejvyšší.⁴

Případ Portugalska je závažný, ale zdaleka ne ojedinělý. Přes podstatné snížení počtu restů u chorvatských soudů, k němuž došlo v posledních deseti letech, zůstává stále ještě mnoho případů nevyřízeno, zejména u městských soudů. Nedávné hodnocení vybraných okresních soudů na Slovensku ukázalo, že navzdory poklesu počtu nových případů počet nevyřízených případů nadále roste.⁵ A úředníci v České republice usilují o řešení restů u severomoravských a jihočeských soudů.⁶

Samotné předpisy, které jsou vstřícné k podnikatelům, nestačí k uspořádání růstu; klíčem jsou rovněž dobře fungující instituce. Studie Portugalské banky zjistila, že země s lepšími institucemi mohou podávat lepší hospodářský výkon a lákají značně více přímých zahraničních investic.⁷ Účinné řešení obchodních sporů má mnoho výhod. Soudy umožňují podnikatelům vymáhat jejich smluvní a majetková práva. Efektivní a transparentní soudy mohou povzbuzovat navazování nových obchodních vztahů, protože firmy si jsou vědomy toho, že když zákazník nezaplatí, mohou se spolehnout na soud. A rychlá soudní řízení mají zásadní význam pro malé podniky, kterým se mohou při čekání na soudní verdikt nedostávat zdroje k pokračování obchodní činnosti.

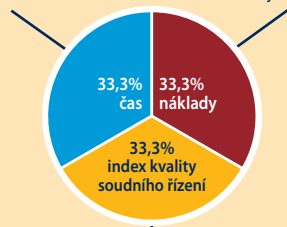
CO HODNOTÍ VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ?

Iniciativa *Doing Business* měří čas a náklady potřebné k řešení obchodního sporu u místního soudu první instance. Případová studie předpokládá, že prodávající dodá zboží vyrobené na zakázku kupujícímu, který odmítne zboží převzít s tím, že nemá náležitou jakost. Za účelem vymáhání kupní smlouvy podá prodávající žalobu u místního soudu, který uspořádá jednání ve věci. Dříve než soud rozhodne ve prospěch prodávajícího, je jmenován znalec k vydání posudku o jakosti zboží, které je předmětem sporu, což odlišuje takový případ od běžného vymáhání dluhů. Iniciativa *Doing Business* rovněž zpracovává index kvality soudních řízení, který hodnotí, zda dané město přijalo sérii opatření k zajištění správné praxe v soudním systému v těchto čtyřech oblastech: soudní struktura a řízení, koordinace vyřizování jednotlivých sporů (case management), automatizace soudu a alternativní řešení sporů (viz obrázek).

Pořadí je založeno na vzdálenosti od hraniční hodnoty pro tři ukazatele

Počet dní potřebných k řešení obchodního sporu u soudu

Náklady na právní zastoupení, soudní výlohy a náklady na vymáhání v % hodnoty nároku

Užívání správné praxe k prosazování kvality a efektivity

JAK FUNGUJE VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ VE ČTYŘECH ZKOUMANÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH?

Podle výzkumu iniciativy *Doing Business* se musí podnikatelé v Chorvatsku obrátit při vymáhání takové obchodní žaloby jako ta, která je předmětem případové studie *Doing Business*, na obchodní soudy (*trgovački sudovi*), v České republice na okresní soudy, na Slovensku na okresné sudy a v Portugalsku na civilní divizi prvoinstančních soudů (*juízo civil*).⁸ Ve všech čtyřech

zemích může soudce nařídit předběžné jednání, k čemuž ale v České republice a na Slovensku dochází v případě běžných obchodních sporů jen zřídka.

Řízení je vedeno prostřednictvím série ústních jednání, které obvykle nenásledují těsně po sobě, ale v určitých časových intervalech. Jakmile je dokončeno důkazní řízení, je vydán rozsudek. A jakmile uplyne lhůta pro odvolání a odvolání není podáno, lze rozsudek vymáhat prostřednictvím soukromých exekutorů – s výjimkou Chorvatska, kde rozsudky vymáhají úředníci městských soudů.⁹ V

České republice dohlíží nad vykonáním rozsudku stejný soud, který projednává daný spor. V Chorvatsku je příslušným soudem pro záležitosti vymáhání městský soud (*općinski sud*), na Slovensku je to *Okresný súd Banská Bystrica*¹⁰ a v Portugalsku exekuční divize prvoinstančního soudu (*juízo de execução*).

Co bylo zjištěno?

Šestnáct z 25 měst porovnávaných v této studii má lepší výsledky než průměr členských států EU, co se týče jednoduchosti vymáhání smluvních závazků. Nejnižší vzdálenost od hraniční hodnoty

pro vymáhání smluvních závazků má z těchto 25 měst portugalská Coimbra (74,60 bodů) následovaná na druhém místě chorvatským Osijekem (tabulka 6.1). Výrazné výsledky mají portugalská města, která se s výjimkou Lisabonu dostala mezi prvních deset z 25 porovnávaných měst. V celosvětovém srovnání by se devět z těchto měst – dvě chorvatská a sedm portugalských – umístilo mezi prvních 25 ekonomik.¹¹ Hlavní slabiny, které se promítají do údajů z těchto 25 měst, představuje čas potřebný k podání a doručení žaloby a čas potřebný k vymáhání rozsudku.

TABULKA 6.1 Vymáhání smluvních závazků v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku - kde je to jednodušší?

Město (země)	Pořadí	Odstup od hraniční hodnoty (0-100)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty nároku)	Index kvality soudního řízení (0-18)
Coimbra (Portugalsko)	1	74,60	510	17,2	13,5
Osijek (Chorvatsko)	2	74,24	510	15,7	13,0
Braga (Portugalsko)	3	73,78	540	17,2	13,5
Evora (Portugalsko)	4	73,23	560	17,2	13,5
Funchal (Portugalsko)	5	72,82	575	17,2	13,5
Ponta Delgada (Portugalsko)	5	72,82	575	17,2	13,5
Faro (Portugalsko)	7	72,28	595	17,2	13,5
Porto (Portugalsko)	8	71,32	630	17,2	13,5
Záhřeb (Chorvatsko)	9	70,60	650	15,2	13,0
Košice (Slovensko)	10	69,95	635	20,5	13,5
Prešov (Slovensko)	11	69,81	640	20,5	13,5
Varaždin (Chorvatsko)	12	69,49	685	15,6	13,0
Lisabon (Portugalsko)	13	67,91	755	17,2	13,5
Trnava (Slovensko)	14	67,90	710	20,5	13,5
Žilina (Slovensko)	15	67,08	740	20,5	13,5
Bratislava (Slovensko)	16	66,12	775	20,5	13,5
Rijeka (Chorvatsko)	17	65,67	825	15,6	13,0
Split (Chorvatsko)	18	65,56	837	15,0	13,0
Praha (Česká republika)	19	56,38	678	33,8	9,5
Plzeň (Česká republika)	20	56,32	680	33,8	9,5
Ostrava (Česká republika)	21	56,05	690	33,8	9,5
Olomouc (Česká republika)	22	55,64	705	33,8	9,5
Ústí nad Labem (Česká republika)	23	54,96	730	33,8	9,5
Liberec (Česká republika)	24	53,86	770	33,8	9,5
Brno (Česká republika)	25	51,95	840	33,8	9,5

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Pořadí vychází z průměrné vzdálenosti od hraniční hodnoty u času a nákladů souvisejících s vymáháním smluvních závazků a s indexem kvality soudního řízení. Vzdálenost od hraniční hodnoty je měřena na stupnici 0-100, kdy hraniční hodnota 100 představuje nejlepší praxi (čím vyšší skóre, tím lepší). Další podrobnosti viz kapitola „O *Doing Business* a *Doing Business* v Evropské Unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko.“ Údaje pro Bratislavu, Lisabon a Prahu byly od zveřejnění *Doing Business* 2018 revidovány. Úplný soubor údajů lze nalézt na webových stránkách *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org>.

Osijek představuje v Chorvatsku výjimku; další nejlépe umístěné město, Záhřeb, obsadilo deváté místo ze všech 25 měst. Nejrychlejší soudy ze všech 25 měst mají Osijek a Coimbra. Vymáhání smluvních závazků je nejobtížnější v Brně (Česká republika), což je důsledkem prodlev v soudním řízení i relativně vysokých nákladů exekučního řízení. Většina z těchto 25 měst má lepší výsledky než průměr EU, co se týče nákladů a kvality, přestože všechna až na malé výjimky pokulhávají v rychlosti řízení (obrázek 6.1).

Rychlost je rovněž oblastí, kde se projevují největší rozdíly mezi jednotlivými lokalitami. V Brně trvá vyřešení obchodního

sporu 28 měsíců, v Coimbře a v Osijeku o 40 % kratší dobu, obdobně jako ve Španělsku. Vymáhání smluvních závazků trvá nejkratší dobu v Lucembursku – těsně nad hranici 10 měsíců.

Největší rozdíly ve výkonnosti se projevují u pěti porovnávaných chorvatských měst. Zatímco Osijek zaujímá celkově druhé místo mezi všemi srovnávanými 25 městy, Split je až na 18. místě. Důvodem tohoto rozdílu je hlavně delší fáze soudního řízení ve Splitu. Všechny pět chorvatských měst má lepší výsledky než průměr EU, co se týče nákladů a kvality soudních řízení, přičemž Osijek má lepší výsledky, i co se týče času.

Pokud by tedy Chorvatsko (zastoupené Záhřebem) mělo stejné výsledky jako ty nejlepší výsledky dosažené u těchto pěti měst, co se týče času a nákladů, poskočilo by v celosvětovém žebříčku *Doing Business* ohledně jednoduchosti vymáhání smluvních závazků z 23. na 11. místo.

Seďm porovnávaných českých měst má horší výsledky než průměr EU, do kterých se promítá delší zdržení ve fázi soudního řízení a vyšší předběžné náklady exekučního řízení. Celou skupinu vede Praha, přestože se v ní nacházejí některé z nejvíce zaneprázdněných obvodních soudů v zemi. Náklady na vymáhání smluvních

OBRÁZEK 6.1 Všechna srovnávaná chorvatská, portugalská a slovenská města mají lepší výsledky než průměr EU, co se týče nákladů na vymáhání smluvních závazků a kvality vymáhání

Zdroj: databáze *Doing Business*.

Poznámka: Průměry za EU vycházejí z hospodářských údajů 28 členských států EU.

závazků jsou v celé České republice stejné – a podstatně vyšší než průměr EU. Česká města mají rovněž totožná skóre v indexu kvality soudního řízení. Jejich skóre jsou nejnižší ze všech 25 porovnávaných měst, o čtyři body nižší než u portugalských a slovenských měst a o téměř dva body nižší než průměr EU (11,2 bodu). V nákladech na vymáhání smluvních závazků je hodně co zlepšovat. Pokud by Česká republika (zastoupená Prahou) zlepšila své výsledky v oblasti nákladů tak, aby dosáhla průměru EU, poskočila by o více než 25 míst v celosvětovém žebříčku ohledně jednoduchosti vymáhání smluvních závazků a zaujala by 61. místo.

Coimbra – která má nejlepší výsledky ze všech 25 porovnávaných měst – má nízké náklady na vymáhání a nevyšší skóre indexu kvality soudního řízení zjištěné u portugalských měst, a zároveň i relativně rychlá soudní řízení. V Lisabonu, který má nejvyšší počet případů a také ty nejsložitější případy mezi portugalskými městy, trvá vyřešení obchodního sporu o téměř 50 % déle než v Coimbre. Pokud by Portugalsko (zastoupené Lisabonem) dosáhlo výsledky, které odpovídají nejlepším výsledkům dosaženým jeho osmi porovnávanými městy, zlepšilo by si rovněž místo v celosvětovém žebříčku a poskočilo by vpřed mezi 15 prvních zemí.

Pět porovnávaných slovenských měst vyniká svými nízkými náklady na vymáhání a svými vysokými skóre v indexu kvality soudního řízení, které je o více než 2 body vyšší než průměr EU. Avšak žádné z těchto měst nepřekračuje průměr EU v době potřebné k řešení obchodního sporu. Košice jsou jediné mezi pěti slovenskými městy, které se umístily mezi prvními deseti z 25 srovnávaných měst. Bratislava se umístila šest příček za nimi kvůli delšímu trvání soudního řízení. Pokud by Slovensko (zastoupené Bratislavou) dosáhlo nejlepší výsledky ze všech svých pěti porovnávaných měst, co se týče času, polepšilo by si v celosvětovém žebříčku a umístilo by se mezi prvními třiceti.

Jak se liší doba trvání vymáhání smluvních závazků?

Doba potřebná k vymožení smluvních závazků je měřena ve všech třech fázích. První fáze, podání a doručení žaloby, zahrnuje dobu potřebnou k sepsání žaloby právníkem žalobce, k jejímu podání u soudu a úspěšnému doručení žalovanému. Doba trvání soudního řízení je průměrná doba, která je zapotřebí od úspěšného doručení žaloby až do okamžiku, kdy uplyne lhůta k odvolání proti rozsudku první instance. Doba vymáhání pokrývá celou dobu potřebnou k výkonu rozsudku, až do okamžiku, kdy věřitel obdrží platbu.

Podání a doručení žaloby

Fáze podání a doručení žaloby trvá na Slovensku v průměru 65 dní a v České republice 78 dní. V obou zemích lze žalobu podat a doručit elektronicky. Co však nemusí nutně urychlit tento proces, protože soudní úředníci a soudci mají stejnou lhůtu k prozkoumání žaloby bez zřetele na to, zda byla podána elektronicky nebo v papírové formě. A přestože elektronické doručení předvolání zabere kratší dobu než jeho doručení poštou, elektronické doručení vyžaduje ke své platnosti potvrzení. Žalovaný má k dispozici a obvykle také využívá desetidenní lhůtu na Slovensku a patnáctidenní lhůtu v České republice pro potvrzení o doručení. Hlavní rozdíly mezi těmito dvěma zeměmi se projevují během interního zpracování žaloby v rámci soudního systému. Celková doba pro podání a doručení žaloby v České republice trvá v Brně 60 dní, ale v Liberci a Ostravě o měsíc déle. Nejrychlejší soudy z pěti porovnávaných slovenských měst mají Košice s 55 dny, přičemž v Bratislavě, Trnavě a Žilině trvá tato doba o dva týdny déle.¹²

Průměrná doba podání a doručení žaloby v pěti chorvatských městech je o více než 50 % delší než průměr EU. Žalobu nejdříve vyřizuje soudní úředník a poté soudce, který ji prostuduje, a pak opět úředník, který ji odešle. Problémy s elektivností v interním zpracování v této fázi jsou obvykle přičítány na vrub prodlevám ve

vyřizování. Zvláštním případem mezi těmito pěti městy je Varaždín, kde fáze podání a doručení žaloby trvá více než čtyři měsíce. Soudci ve Varaždinu nenařizují doručení žalob, které nejsou urgentní, dokud nenaleznou ve svém kalendáři čas ke konání soudního řízení. Zdržení při podání a doručování je však kompenzováno krátkým trváním soudních řízení, protože ta se konají až tehdy, když je soud připraven a má vymezen čas k projednání věci.

Portugalská města, kde fáze podání a doručení žaloby trvá 30 dní, jsou jediná z 25 porovnávaných měst, která překonávají průměr EU. Žaloby jsou na soudech zpracovávány efektivně. Elektronické podání je povinné a žaloby jsou na soudech zpracovávány téměř výhradně v elektronickém řídicím systému CITIUS. Předvolání je zpracováno do dvou až tří dnů a doručení soudních dokumentů poštou trvá v průměru dva týdny.

Soudní řízení a rozsudek

Přední místo v porovnání doby trvání soudního řízení zaujímají tři chorvatská města: soudní řízení od doručení žaloby do vydání rozsudku trvá v průměru 8,5 měsíců ve Varaždině, 9,3 měsíců v Osijeku a 10 měsíců v Rijece. Účastníci soudního řízení poukazují na malý počet projednávaných případů a na menší počet restů, zejména v Osijeku a Varaždině. Počet nevyřízených případů u obchodního soudu v Osijeku činí jen o málo více než polovinu takových případů ve Splitu nebo v Záhřebu. Počet případů u obchodního soudu v Osijeku je podobný počtu případů řešených jeho protějšky v ostatních chorvatských městech, a tento soud nemá ani více pracovníků než ostatní soudy. Jeho rychlost lze vysvětlit efektivnějším interním zpracováváním. Jiným faktorem může být méně dynamická ekonomika v Osijeku, což by se mohlo projevat v podobě méně komplikovaných případů. Jelikož je soudní proces ve Varaždinu zahájen až tehdy, když si soud vymezí patřičný čas, jsou jednání efektivní. Celková průměrná doba trvání této fáze v Chorvatsku, určená na

základě údajů ze všech pěti porovnávaných měst, je ze čtyř porovnávaných zemí nejkratší (obrázek 6.2). Jedním z důvodů může být fakt, že soudci dávají přednost jednodušším obchodním sporům, které jsou obvykle vyřešeny daleko rychleji než ostatní případy, které jsou rovněž projednávány obchodními soudy, například konkursní řízení.

Česká města mají nejdéle průměrnou dobu trvání fáze soudního řízení – téměř 17 měsíců, což je téměř o dva měsíce více než průměr EU. Výjimkou jsou pražské soudy, a to i přesto, že se nacházejí v největším centru obchodní činnosti v zemi. Soudy v Praze vyřizují spory v průměru o šest týdnů rychleji než soudy v ostatních českých městech. Soudci to přičítají těsné spolupráci s ministerstvem spravedlnosti při řešení zádrhelů. Mezi těmito opatřeními je mj. nábor a školení většího počtu soudcovských asistentů,

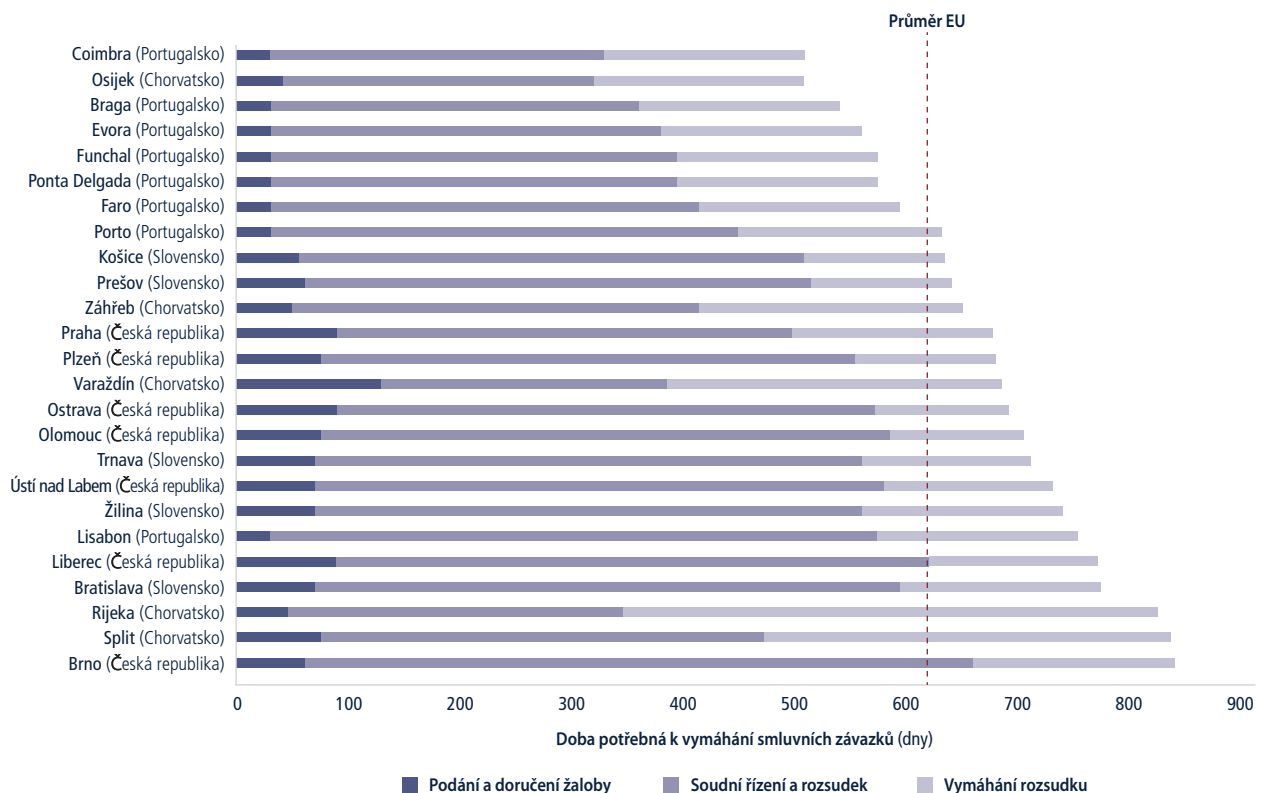
kterí nyní přebírají širokou škálu úkolů, čímž ulehčují břemeno soudcům. Fáze soudního procesu trvá nejdéle Brně, kde činí 20 měsíců, tedy o šest měsíců déle než v Praze. Soudy v Brně pořádají zpravidla více jednání k řešení stejného sporu, a také mají delší intervaly mezi jednáními.

Nejkratší fázi soudního řízení mezi portugalskými městy má Coimbra – pouhých 10 měsíců. Jako důvody této větší rychlosti uvádějí soudci i účastníci soudních řízení zvládnutelný počet případů, malý počet restů a méně složité spory. Soudci, soudní úředníci i právníci kladou důraz na efektivitu. Nejpomalejší soudy ze všech porovnávaných měst v Portugalsku mají největší obchodní centra v zemi: Porto a Lisabon. Metropolitní oblasti těchto dvou měst jsou domovem více než poloviny obyvatelstva země. Fáze soudního řízení trvá v Portu 14 měsíců a v Lisabonu o trochu déle než 18 měsíců. Zejména v

případě Lisabonu poukazují účastníci soudních řízení na zahlcení soudů a na větší počet nevyřízených případů než v ostatních porovnávaných městech.

Nejkratší soudní řízení ze všech porovnávaných slovenských měst mají Košice a Prešov – o trochu déle než 15 měsíců. Soudní řízení v Bratislavě trvají v průměru o dva měsíce déle. Datum soudního jednání u bratislavských soudů bývá stanoveno až šest měsíců po dni doručení žaloby. Jmenování znalců a obdržení jejich svědectví trvá v Bratislavě, Trnavě a v Žilině čtyři až pět měsíců, ale v Košicích pouhé dva měsíce. Soudci v Bratislavě nejsou těmi jedinými, kdo se mohou cítit zavaleni počtem případů; velké břemeno nesou i vyšší soudní úředníci. Soudci v Bratislavě ohlásili, že na jednoho z nich připadají dva až tři úředníci, zatímco soudci v Košicích mají dva úředníky na jednoho soudce.

OBRÁZEK 6.2 Jen 7 z 25 měst překračuje průměr EU při vymáhání smluvních závazků

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměry za EU vycházejí z hospodářských údajů 28 členských států EU.

Vymáhání rozsudku

Co se týče vymáhání rozsudku, jen pět z 25 srovnávaných měst dosahuje lepšího nebo stejného času jako průměr EU. Vymáhání trvá v České republice a na Slovensku v průměru stejnou dobu (okolo pěti měsíců) a zhruba o měsíc déle v Portugalsku. Chorvatsko zaujímá mimořádné místo ze dvou důvodů: má nejdelší průměrnou dobu exekučního řízení (přes 10 měsíců) a největší rozdíly mezi jednotlivými městy, co se týče této doby. Zatímco v Osijeku trvá výkon rozhodnutí o něco déle než šest měsíců, v Rijece o téměř deset měsíců déle, což je nejdelší doba ze všech 25 měst. Exekutorské úřady v Chorvatsku mají jen málo autonomie v tomto řízení a často musí žádat soud o povolení k podniknutí kroků v rámci tohoto řízení. Exekutoři v Rijece se dokonce ještě více spoléhají na rady soudu, a pokud narazí na obtíže v exekučním řízení, požadují od soudu pokyny. Interní zpracovávání nových exekucí u městského soudu v Rijece dále prodlužuje opožděné vyřizování případů. Řešení projednávaných exekucí je prioritou a nové případy jsou zařazovány na konec pořadníku. Pouhé zjišťování majetku určeného k zabavení může trvat šest měsíců.

Věřitelé v Chorvatsku musí mít rozsudek před zahájením exekučního řízení ověřen. Za účelem zahájení exekučního řízení městský soud přezkoumá návrh na výkon rozhodnutí, který podává veřejný exekutorský úřad.¹³ Při pátrání po majetku mají exekutoři přístup pouze k veřejným rejstříkům (například k pozemkovému registru nebo k obchodním rejstříkům) nebo k údajům v soudním systému řízení případů. Ke všem ostatním druhům údajů o majetku dlužníka lze získat přístup pouze na základě zvláštních žádostí u úřadů, které evidují tyto údaje.¹⁴ Jakmile je majetek zabaven, musí se exekutor obrátit na soud s žádostí o povolení dražby majetku. V každém exekučním řízení lze uspořádat pouze jednu dražbu, bez ohledu na to, zda je majetek prodán nebo ne.

Portugalsko má nejkonzistentnější exekuční řízení ze všech čtyř zkoumaných zemí, které trvá ve všech osmi porovnávaných městech šest měsíců. Není divu – exekutoři v Portugalsku mají centralizovanou platformu pro dohledávání majetku (s údaji o obrovském množství majetkových položek v zemi) a nejsou omezeni místní příslušností. Účastníci soudních řízení poukázali na efektivní činnost exekutorů. Ti věnují zhruba třetinu celkové doby trvání exekučního řízení úsilí o prodej zabaveného movitého majetku, o němž se obvykle předpokládá, že má nízkou tržní hodnotu

Exekutoři v Portugalsku mají značnou autonomii při vedení exekucí. Soud se jich účastní pouze v případě závažných námitek ze strany účastníků řízení nebo třetích osob, k čemuž dochází jen zřídka, pokud se jedná o movitý majetek a o pouze jednoho věřitele, jako je tomu v případové studii *Doing Business*.¹⁵ Většina exekutorů poukázala na to, že účast soudu v těchto řízeních má největší vliv na prodlevy a potenciální rozdíly mezi dobou trvání exekučního řízení v jednotlivých městech. Věřitelé podávají návrh na výkon rozhodnutí elektronicky prostřednictvím systému CITIUS s žádostí o jmenování exekutora podle své volby.¹⁶ Exekutoři dohledávají majetek prostřednictvím elektronické platformy SISAAE (rámeček 6.1). Údaje o majetku jsou k dispozici okamžitě, s výjimkou údajů o bankovním účtu, jejichž poskytnutí může trvat dva dny. Pokud exekutoři nenajdou majetek zapsaný v rejstřících, zabaví movitý majetek a prodají jej na elektronických aukčních webových stránkách e-leilões.pt. I když mají všichni exekutoři k dispozici stejné nástroje, sdělili, že elektronická vyhledávací funkce pro nemovitý majetek v SISAAE není vždy k dispozici ve Funchalu a v Ponta Delgada z důvodu technických poruch, kvůli čemuž je nutno podat žádost offline (nebo se osobně dostavit na příslušný úřad).

Slovensko mezitím usiluje o zvýšení efektivity exekučního řízení pomocí reformních opatření, která nabyla účinnost v

roce 2017.¹⁷ Před touto reformou dohlížel na exekuce místně příslušný okresní soud. Doby trvání exekučního řízení se značně lišily, protože zčásti závisely na rychlosti soudu, přičemž nejpomalejší soudy byly ty bratislavské. Jelikož si věřitelé vybírají sami exekutora, velcí věřitelé vytvořili „superexekutory“, kteří vedli lvi podíl exekučních řízení v zemi. Nyní jsou všechny návrhy na výkon rozhodnutí podávány elektronicky u okresního soudu v Banské Bystrici, která přiděluje případy exekutorům namátkově podle místní příslušnosti. Všechny exekuce, které se týkají konkrétního dlužníka, jsou za účelem zvýšení efektivity přidělovány stejnému exekutorovi.

I když je ještě příliš brzy na zjištění toho, zda bude mít reforma žádaný výsledek, účastníci řízení se k ní vyjádřili skepticky. Mnoho velkých věřitelů, například mobilní telefonní operátoři, v roce 2017 dosud plně nevyužívalo tento systém, což vyvolalo obavy z toho, zda bude systém funkční i tehdy, když jej začnou plně využívat. Dnes lze na Slovensku pozorovat rozdíly až dvou měsíců v době trvání řízení. V Košicích a Prešově trvá exekuční řízení o málo déle než čtyři měsíce, v Bratislavě a v Žilíně je to šest měsíců.

Jaké jsou hlavní faktory v oblasti nákladů?

Chorvatsko má ze všech čtyř zemí nejvyšší náklady na vymáhání smluvních závazků, které činí v průměru 15,4 % hodnoty nároku (u nároku v případové studii činí tyto náklady 24 198,- HRK, čili 3 253,- EUR). Těsně za Chorvatskem následuje Portugalsko se 17,2 % (5 864,- EUR), Průměrné náklady vymáhání smluvních závazků na Slovensku činí 20,5 % hodnoty nároku (5 762,- EUR). Všechny tři země mají nižší náklady než průměr EU díky nízkým předběžným nákladům exekučního řízení a v Chorvatsku a v Portugalsku i díky nízkým nákladům na právní zastoupení. Česká republika má vysoké náklady na vymáhání smluvních závazků, které činí v průměru téměř polovinu všech nákladů (33,8 %, tj. 270 877,- Kč čili 10 677,- EUR). Podle celkových

RÁMEČEK 6.1 Nová éra vymáhání rozsudků v Portugalsku

Poté, co bylo vymáhání rozsudků v roce 2003 zprivatizováno, stali se exekutoři terčem rostoucí kritiky. Kritikové argumentovali tím, že tato profese postrádá dostatečný přehled a má nízko nastaveny odborné standardy. Zároveň zpochybňovali strukturu odměňování exekutorů s tím, že dává nedostatečné pobídky pro vymáhání rozsudků.^a

Obrat v této situaci vyžadoval soustředěné úsilí. Jedním z milníků byl zákon přijatý v roce 2013, který stanovil, že se odměny exekutorů určují podle částky vymožených dluhů a požadoval od centrální banky, aby umožnila exekutorům elektronický přístup k údajům o bankovních účtech. Tento zákon dal exekutorům nejen větší přehled, ale i větší autonomii. Exekutoři nyní mohou jednat nezávisleji, přičemž soudní zásahy jsou zapotřebí pouze v případě výskytu závažných právní otázek během exekučního řízení.

Klíčovou roli při uplatňování těchto reforem i při vývoji nástrojů na podporu činnosti exekutorů sehrála Národní asociace Solicitadores a exekutorů (OSAE). Tato organizace vyřídila tisíce beznadějných případů, kdy exekutoři placení podle starého systému ztratili motivaci k pokračování v exekuci. Začala rovněž vyvíjet vyspělé internetové platformy jako SISAAE, PEPEX a e-leilões.pt.

SISAAE (Sistema Informático de Suporte à Atividade dos Agentes de Execução) umožňuje exekutorům vyhledávat a zabavovat majetek prostřednictvím jednotné platformy, která sdružuje více než 20 databází – včetně pozemkového registru, burzy, registru vozidel, obchodního rejstřík, a databáze správy sociálního zabezpečení, finanční a celní správy.^b Od roku 2013 je rovněž připojena k databázi centrální banky, což umožňuje prohledávání bankovních účtů a zabavování zůstatků na nich. Od září 2013 bylo zabaveno více než 300 000 zůstatků na bankovních účtech v celkové výši 1 miliarda EUR.^c Systém SISAAE je dostupný 24 hodin denně sedm dní v týdnu a umožňuje provádět vyhledávání v rámci celé země.

PEPEX (Procedimentos Extrajudiciais Pré-Executivos) umožňuje věřitelům požádat exekutora, aby prohledal (za poplatek) databázi SISAAE ještě před zahájením výkonu soudního rozhodnutí.^d Jakmile je vyhledávání dokončeno, mohou se věřitelé rozhodnout, zda podají návrh na výkon rozhodnutí, aniž by museli znovu platit exekutorovi vyhledávací poplatek. Mohou se rovněž rozhodnout, že nebudou pokračovat ve vymáhání, požádat o dobropis daně z přidané hodnoty a přeúčtovat jej do ztrát.^e

K nejnovějším iniciativám tohoto sdružení patří elektronická aukční stránka e-leilões.pt, kde exekutoři mohou prodávat movitý a nemovitý majetek v rámci exekuce. Tato stránka uskutečnila do dubna 2016 přes 11 000 aukcí a prodala více než 5 000 majetkových položek. Nízké náklady a snadno ovladatelné rozhraní činí tuto stránku přitažlivou pro věřitele i pro kupující. Přes tuto webovou stránku se bude brzy prodávat i majetek zabavený trestním řízením.

a. Sebastian Pompe a Wolfgang Bergthaler, „Reforming the Legal and Institutional Framework for the Enforcement of Civil and Commercial Claims in Portugal.“ Pracovní studie MMF 15/279 (Mezinárodní měnový fond, Washington, DC, 2015), <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Reforming-the-Legal-and-Institutional-Framework-for-the-Enforcement-of-Civil-and-Commercial-43497>.

b. Projekt ENABLE, „Enabling Dematerialised Access to Information and Assets for Judicial Enforcement of Claims in the EU: National Report, Portugal“, http://access2just.eu/wp-content/uploads/2018/01/National-report_PORTUGAL.pdf.

c. „Penhoras de contas bancárias ultrapassam mil milhões“, *Jornal de Notícias*, 18.3.2018, <https://www.jn.pt/economia/interior/penhoras-de-contas-bancarias-ultrapassam-mil-milhoes-9181868.html>.

d. K PEPEX mají přístup pouze exekutoři.

e. „Statistics on the Results on the Recent Change in Law –SISAAE“, prezentace Národní asociace Solicitadores a exekutorů na 17. celostátní konferenci Portugalské asociace soudních administrátorů (APAI), Anadia, Portugalsko, 31.1.2015.

nákladů zaujímá Česká republika druhé místo mezi členskými státy EU hned po Spojeném království.

Náklady na právní zastoupení určené jako podíl na hodnotě nároku se pohybují od 8 % v chorvatském Splitu do 14 % ve všech pěti slovenských městech. Náklady na právní zastoupení ve všech porovnávaných chorvatských a portugalských městech jsou nižší než průměr EU, který činí 12,4 % hodnoty nároku. V České republice a na Slovensku jsou náklady na právní zastoupení ve všech městech

stejně. Právníci v obou těchto zemích sdělili, že ve většině případů používají advokátní tarif. V Portugalsku, kde neexistuje advokátní tarif, jsou rozdíly mezi odměnami účtovanými advokáty, z nichž hodně působí ve více než jednom městě, téměř nezatelné. V Chorvatsku sice platí advokátní tarif, ale advokáti se od něho většinou mírně odchylují, aby se přizpůsobili hospodářské realitě jednotlivých trhů. Za tržních podmínek panujících ve Splitu mohou advokáti jen těžko účtovat vyšší odměny, které byly zjištěny ve všech ostatních porovnávaných městech (8,6 %

z hodnoty nároku). Vyšší životní náklady v Záhřebu mohou být zase vysvětlením pro náklady právního zastoupení v tomto městě a ve Varaždínu, který se nachází jen kousek od něho.

S výjimkou České republiky jsou náklady na právní zastoupení a soudní výlohy během řízení těmi největšími faktory, které vedou k vyšším nákladům na vymáhání smluvních závazků, přestože mezi nimi nejsou v rámci jednotlivých zemí významné rozdíly. Podací poplatky, které se počítají na základě hodnoty nároku,

se pohybují od 1,8 % této hodnoty v Portugalsku až do více než dvojnásobku této částky na Slovensku (5,8 % hodnoty nároku).¹⁸ Podací poplatky se v jednotlivých městech těchto zemí navzájem neliší, protože jsou stanoveny jako jednotné po celou zemi.

Znalečné je ve všech čtyřech zemích regulováno. S výjimkou Chorvatska je úprava znalečného používána většinou konzistentně v jednotlivých zemích, takže se znalečné v jednotlivých městech neliší. Chorvatští právníci uvedli, že tyto předpisy byly uplatňovány, ale často nemohly pokrýt drobné odchylky, co se týče dostupnosti znalců v určitém městě – znalečné se pohybuje od 1,6 % do 2,1 % hodnoty nároku. Na Slovensku činí obvykle 0,6 % a v České republice 0,7 % této hodnoty. Nejvyšší znalečné je v Portugalsku, kde dosahuje až 4,2 % hodnoty nároku a spolu s podacími poplatky způsobuje, že náklady soudního řízení v této zemi jsou vyšší než průměr EU, který činí 5 % hodnoty nároku.

Průměrné předběžné náklady na výkon rozhodnutí jsou v Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku nízké. Předběžné poplatky placené věřiteli ohledně zahájení exekučního řízení činí na Slovensku a v Portugalsku méně než 1 % hodnoty nároku (0,1 % respektive 0,5 %), což je jen velmi malý podíl na nákladech na vymáhání smluvních závazků. V České republice však věřitelé platí i 150krát více než na Slovensku: exekutoři mohou požadovat předem až 15 % hodnoty nároku, čili téměř jednu polovinu celkových nákladů na vymáhání smluvních závazků (obrázek 6.3).¹⁹ Tyto poplatky jsou ve všech čtyřech zemích nastaveny národními právními předpisy, a tudíž se mezi jednotlivými městy neliší.

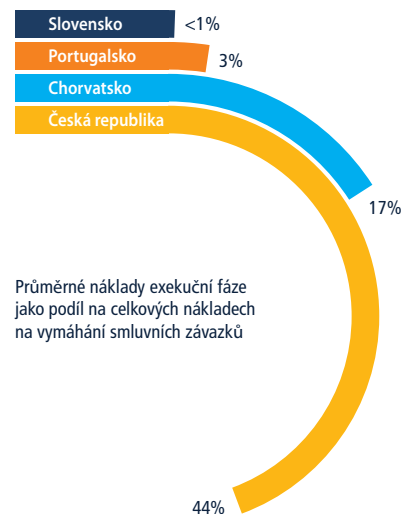
Jak se uplatňuje správná soudní praxe?

Portugalsko a Slovensko přijaly nejvíce opatření správné soudní praxe, což zachycuje index kvality soudního řízení. Hned po nich následuje Chorvatsko (obrázek 6.4). Průměrné skóre tohoto

indexu činí u Portugalska o Slovenska 13,5 bodů a v případě Chorvatska 13 bodů, co je více než průměr EU – 11,2 bodů. Do průměrného skóre České republiky – 9,5 bodu – se promítá hlavně absence specializovaného soudu pro řešení drobných nároků nebo zrychleného postupu, omezené funkce, které jsou k dispozici advokátům v elektronickém soudním systému řízení případů, nedostupnost úplného souboru soudních rozhodnutí na internetu a absence uceleného systému předpisů o dobrovolné mediaci.

Skóre všech čtyř zemí dosažené v oblasti správné soudní praxe nenaznačuje rozdíl mezi jednotlivými městy v daných zemích. Co se týče soudních struktur a soudních řízení, mají všechny čtyři země předpisy, které upravují předběžné řízení a automatické přidělování případů, ale pouze Chorvatsko má specializované obchodní soudy.²⁰ Nejvyšší skóre pro řízení případů (case management) získalo Portugalsko – 5 z možných 6 bodů. Pouze Chorvatsko a Portugalsko mají zákonem stanovené standardní lhůty nejméně pro tři klíčové úkony. Nejméně upravenou oblastí je odročování. Česká republika, Portugalsko a Slovensko výslovně nestanovují maximální možný počet odročení, ani neuvádějí, že jednání lze odročit pouze za nepředvídaných a mimořádných okolností. Chorvatské předpisy sice udávají, že jednání lze odročit pouze za nepředvídaných a mimořádných

OBRÁZEK 6.3 Náklady na exekuci tvoří v českých městech téměř polovinu celkových nákladů na vymáhání smluvních závazků

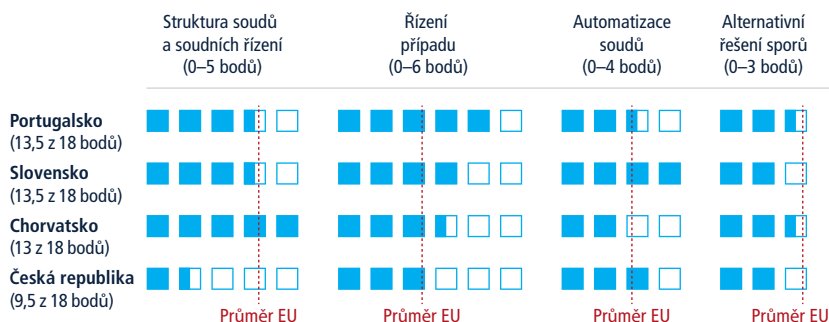
Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Průměrný údaj o jednotlivé zemi vychází z údajů o jejich srovnávaných městech. Uvažují se pouze předběžné náklady exekuce (nikoli celkové náklady).

okolností, ale nestanovují limit počtu odročení. Portugalsko i Slovensko mají elektronický systém řízení případů, který nabízí široké spektrum funkcí pro soudce i pro účastníky řízení. Naopak chorvatský systém nabízí soudcům a účastníkům řízení pouze omezené funkce.

Co se týče automatizace soudů, všechny čtyři země umožňují platby soudních

OBRÁZEK 6.4 Nejlepší správnou soudní praxi ze všech čtyř zemí mají Portugalsko a Slovensko

Zdroj: databáze Doing Business.

Poznámka: Údaje naznačují rozsah, v němž každá země uplatňuje správnou soudní praxi, vyjádřený indexem kvality soudních řízení (jednotlivé čtverečky představují jeden bod indexu). Další podrobnosti viz Poznámky o údajích.

RÁMEČEK 6.2 Elektronická podání budou zavedena u všech chorvatských soudů

V prosinci 2017 spustilo chorvatské ministerstvo spravedlnosti pilotní projekt elektronického podávání žalob a jiných písemností u obchodního soudu v Bjelovaru. Následně, v lednu až dubnu 2018, spustilo tento pilotní projekt u obchodních soudů v Pazinu, Varaždinu, Záhřebu a Rijeci. Pro právníky je účast dobrovolná.

Ministerstvo spravedlnosti očekává, že zavádění elektronických podání u obchodních soudů dokončí do léta 2018 a u všech městských soudů v roce 2019. Spuštění zahajovacího pilotního projektu u soudu v Bjelovaru poskytlo příležitost k řešení prvotních problémů, aniž by došlo k rozsáhlému narušení chodu soudního systému.

Také jsou podnikána opatření ke zvýšení kapacit systému elektrického podání s výhledem na jeho povinné zavedení. Podací poplatky budou u elektronických podání sníženy a všichni právníci si budou muset obstarat elektronický podpis, který jim umožní přístup do systému.

Zdroj: Rozhovory týmu iniciativy Doing Business s pracovníky chorvatského ministerstva spravedlnosti.

poplatků po internetu a všechny s výjimkou Chorvatska umožňují elektronické podávání žalob, nicméně Chorvatsko plánuje brzy zavést elektronická podání (obrázek 6.2). V Portugalsku je elektronické podávání povinné u žalob od roku 2013.²¹ Elektronické doručování soudních písemností bylo nedávno zavedeno v České republice i na Slovensku. Elektronické doručování soudních písemností je povinné pro společnosti od roku 2009 a na Slovensku byla tato povinnost zavedena 1. července 2017. Chorvatsko i Slovensko zveřejňují veškeré obchodní rozsudky na internetu, Portugalsko však takto zveřejňuje pouze rozhodnutí nejvyššího soudu a rozhodnutí o odvolání. Česká republika nezveřejňuje žádná rozhodnutí.

Všechny čtyři země mají předpisy upravující rozhodčí řízení v obchodních věcech a povolují dobrovolnou mediaci. Česká republika je jedinou z těchto čtyř zemí, která nemá ucelenou zákonnou úpravu dobrovolné mediace. A Slovensko je jedinou zemí, která vylučuje řešení některých záležitostí v rozhodčím řízení a v níž nejsou rozhodčí doložky u smluv konzistentně respektovány vnitrostátními soudy.

CO LZE ZLEPŠIT?

Přehled o procesu vymáhání smluvních závazků v České republice, Chorvatsku,

Portugalsku a na Slovensku, uvedený v této kapitole, poukazuje na několik oblastí možného zlepšení.

Pokračovat v hodnocení interních soudních postupů s cílem zkrátit dobu trvání soudního řízení a snížit počet nevyřešených případů

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Ve většině z 25 porovnávaných měst trvá fáze soudního řízení u běžného obchodního sporu rok nebo i déle. Všechny čtyři země se potýkají s nevyřízenými případy, které oslabují výkonnost soudů a brání jim v efektivním vyřizování nabíhajících případů. A všechny čtyři se snaží vyřešit tyto problémy. Slovensko zavedlo řadu reforem s cílem zvýšit efektivitu soudů, počínaje novým soudním řádem až po centralizovaný soud, který se zabývá řízeními o platebních rozkazech a jejich vymáháním. Reformy jsou však příliš pomalé na to, aby byly vidět výsledky, a soudy se stále potýkají s množstvím dřívějších (předreformních) exekucí. Portugalsko čelilo zvláštním problémům souvisejícím s finanční krizí. Na jejím začátku mělo značný počet nevyřízených případů, ale díky reorganizaci soudnictví se mu podařilo zredukovat počet probíhajících exekucí o více než 40 % od roku 2012, kdy jejich počet dosáhl vrcholu.²²

Tempo vyřizování občanskoprávních a obchodních sporů u chorvatských soudů

první instance se neustále zvyšuje a v roce 2014 dosáhlo 113 %, což je více než evropský průměr, který činí 100 %.²³ Stále však zbývá mnoho udělat. Podle *EU Justice Scoreboard* (přehledu o evropském soudnictví) z roku 2018 má Chorvatsko třetí nejvyšší počet nevyřízených občanskoprávních a obchodních sporů v EU, po Kypru a Itálii. Tento o problém je zvláště zřetelný u městských soudů.²⁴ Okolo 15 % případů u obchodních soudů je starších tří let. Avšak u městských soudů, které projednávají exekuce, je více než 25 % všech případů – celkem téměř 64 000 – starších tří let.

Soudci českých soudů, které mají nejdelší průměrnou dobu trvání soudních řízení ze všech čtyř zemí, poukázali na značné úsilí o vyřizování restů, vyvíjené v posledních letech. Soudci v Ostravě za poslední tři roky údajně značně zredukovali nevyřízené případy za podpory ministerstva spravedlnosti a pod vedením předsedy soudu, a to z více než 800 případů na přibližně 200 případů na jednoho soudce. Tempo vyřizování případů vzrostlo pomocí striktního monitorování případů starších tří let spolu se zvýšením počtu pracovních hodin, Ostrava rovněž zvýšila počet podpůrných pracovníků a každý soudce má nyní jednoho úředníka.

Navzdory tomuto zlepšení musí úsilí o vyřizování restů nadále pokračovat. Příslušná opatření by měla zahrnovat analýzu povahy a objemu projednávaných případů,

což zase vyžaduje aktuální systém řízení případů. Lze rovněž provést prověrku stávajících zdrojů, včetně potenciální redistribuce soudních zaměstnanců za účelem odstranění nevyvážené pracovní zátěže. A studie provedená na Slovensku ukázala, že jmenování soudních manažerů nebo rozsáhlé manažerské školení předsedů soudů může být rovněž účinnou cestou ke zlepšení interních soudních postupů.²⁵

Prosazovat alternativní řešení sporů

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Všechny čtyři země mají zavedenu ucelenou úpravu rozhodčího řízení a mediace. Tyto varianty však nejsou běžně užívané účastníky soudních sporů. Na Slovensku jsou stanoveny určité limity, co se týče typů případů, které lze řešit v rozhodím řízení, které vyloučí například spory související s nemovitostmi.²⁶ Slovenské soudy přitom jen málo vymáhají rozhodčí doložky.

Současně nejsou ani běžně k dispozici finanční pobídky pro využívání rozhodčího řízení. Účastníkům sporů, které jsou úspěšně vyřešeny mediací, sice může být na Slovensku vrácena část podacích poplatků, ale ve třech ostatních zemích neexistují žádné konkrétní pobídky k prosazování mediace.

Studie z Latinské Ameriky a Spojených států naznačují, že alternativní řešení sporů může pomoci při zvyšování efektivity soudů tím, že zredukuje počet případů, které by musely jinak projít soudním řízením, čímž snižuje i pracovní zátěž, resty a zároveň i náklady.²⁷ I částečná narovnání, které zužují sporné problémy, pomáhají při zefektivňování soudních řízení, protože redukuje jak jejich délku, tak i související náklady.²⁸

Stanovit zákonné limity pro odročování

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO, PORTUGALSKO, SLOVENSKO

Součástí správné koordinace vyřizování případů je stanovit po poradě s účastníky

řízení jednoznačným rozumným a reálným časovým rozvrh případu a jednoznačná pravidla, která omezují počet odročování jednání. Časový rozvrh ztrácí rychle smysl, nejsou-li zavedena pravidla pro jeho vymáhání. V roce 1984 se Výbor ministrů Rady Evropy vyslovil proti tomu, aby se v soudním řízení konala více než dvě jednání (předběžné a soudní jednání). Zároveň doporučil, aby odročování bylo povoleno výhradně tehdy, když „se vyskytnou nové skutečnosti nebo za jiných výjimečných a důležitých okolností.“²⁹ Pouze osm členských států EU stanoví limity k odročování, které jsou dodržovány v praxi.³⁰ Všechny těchto osm států, včetně Chorvatska, povoluje odročování pouze za nepředvídaných a výjimečných okolností, než aby stanovily celkový počet odročování, které lze povolit.³¹ Česká republika, Portugalsko a Slovensko nemají zavedeny žádné takové limity pro povolení odročování.³²

Co se týče Lotyšska, centrální soud v Rize nemůže odročit jednání, pokud dříve nestaví datum nového jednání. Ve švýcarském politickém okresu Dorneck-Thierstein je prodloužení lhůt povolováno maximálně dvakrát. Občanský soudní řád v australském Novém jižním Walesu povoluje odročit jednání na „konkrétně stanovený den pouze ve výjimečných případech. Pokud je odročování povoleno, je odpovědné straně obvykle nařízeno zaplatit dodatečné náklady vynaložené druhou stranou.“³³

Souběžně se stanovením limitů pro odročování je rovněž důležité zkoumat kapacitu soudnictví, case management a infrastrukturní záležitosti. Soudci přetíženi velkým počtem případů mohou mít tendenci povolovat odročování; například pokud nejsou zavedeny efektivní řídicí techniky nebo v případě automatického case managementu se jim odročování může jevit jako atraktivní způsob, jak koordinovat své případy.

Proto by soudy měly při řešení otázky odročování monitorovat průměrný počet a medián jednotlivých druhů případů a zároveň i důvody pro odročování. Vedení

soudu poté může podniknout postupem času kroky ke snížení počtu odročování a vypořádat se s těmi nejběžnějšími důvody pro odročování. Pouhé zavedení této monitorovací praxe může pomoci při předvídání vývoje jednotlivých jednání, zlepšit rozvržení času a omezit frustraci soudců, soudního personálu i uživatelů služeb soudu.

Zlepšit nebo zavést zkrácené řízení pro drobné nároky

ČESKÁ REPUBLIKA, CHORVATSKO

Vyřízení obchodního sporu může být pro malé a mikro-podniky nákladné a časově náročné. Jedním ze způsobů pomoci je zavedení soudů pro drobné nároky nebo pro vyřizování drobných nároků, které napomohou urychlit řešení drobných sporů o relativně nízké hodnotě tím, že vynechají mnoho formálních právních úkonů a s použitím jednoduchých nebo zrychlených postupů. Jednodušší postupy a uvolněnější pravidla snižují náklady žalobců, kteří mohou podat a předložit svůj případ soudu bez právního zastoupení. Kromě toho mají soudy méně práce, a tedy soudní poplatky mohou být nižší a soudci mohou rychleji rozhodovat.

Chorvatsko má zaveden specializovaný postup pro drobné obchodní nároky ve výši maximálně 50 000,- HRK (okolo 6 700,- EUR).³⁴ Tento postup však postrádá některé vlastnosti zkráceného řízení. Pro dokazování a obsah rozhodnutí platí například stejná pravidla jako u běžného řízení.³⁵ V České republice neexistují soudy ani řízení pro drobné nároky. Soudy používají stejný postup bez zřetele na to, zda hodnota nároku činí 1 000 nebo 1 milion EUR.

Několik zemí zavedlo pružnější a uvolněnější pravidla pro drobné nároky. V Estonsku, ve Slovinsku a ve Spojeném království lze opomenout dokazování. Soud může například vyslechnout svědka nebo znalce po telefonu, získat svědeckou výpověď v písemné formě, nebo uznat další prostředky jako důkaz (například prohlášení, která nejsou vydána pod přísahou). V některých zemích platí určitá

omezení pro znalce, například pro počet znalců, kteří mohou být vyslechnuti v jednom řízení. V Rakousku, Irsku a ve Slovinsku jsou formální požadavky na rozsudek jednodušší a pružnější a soudci nemusí v rozsudku uvádět popis skutkových okolností. Mnoho zemí nepřipouští odvolání proti rozsudkům o drobných nárocích, aby omezily tlak na soudy. Takové odvolání není přípustné ve Francii, Maďarsku a v Polsku. V Dánsku závisí právo na odvolání na hodnotě nároku.³⁶

VYSVĚTLIVKY

- Údaje zahrnují celkový počet případů projednávaných od roku 1991 do roku 2009, což zahrnuje obchodní, trestní a pracovní-právní spory projednávané soudem a exekucí řízení po ukončení soudního řízení. Tempo vyřizování soudních sporů (tzn. poměr vyřešených případů jako procento nových případů za dané období) překročilo v letech 2007 a 2008 100 %. Údaje pocházejí od portugalského ministerstva spravedlnosti a jsou zveřejněny v Sebastiaan Pompe a Wolfgang Bergthaler, „Reforming the Legal and Institutional Framework for the Enforcement of Civil and Commercial Claims in Portugal, Pracovní studie MMF 15/279 (Mezinárodní měnový fond, Washington, DC, 2015), <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Reforming-the-Legal-and-Institutional-Framework-for-the-Enforcement-of-Civil-and-Commercial-43497>.
- Podle memoranda o porozumění o finanční pomoci Portugalsku vyrovnat se s finanční krizí, které podepsala v květnu 2011 portugalská vláda a Evropská komise (v zastoupení Eurogroup, Evropské centrální banky a Mezinárodního měnového fondu).
- Viz též João Paulo Días, „The Transition to a Democratic Portuguese Judicial System (Delaying Changes in the Legal Culture,“ *International Journal of Law in Context* 12, č. 1 (2016): 24-41, v <https://estudogeral.sib.uc.pt/jspui/bitstream/10316/33099/1/The%20transition%20to%20a%20democratic%20Portuguese%20judicial%20system%20%28delaying%29%20changes%20in%20the%20legal%20culture.pdf>; a Pedro Miguel Alves Ribeiro Correia a Susana Antas Videira, „Troika's Portuguese Ministry of Justice Experiment: An Empirical Study on the

- Success Story of Civil Enforcement Actions,“ *International Journal for Court Administration* 7, č.1 (2015). 37-49.
- Generální ředitelství pro soudní politiku (DGPI) Portugalsko, „Ministério da Justiça: Estatísticas sobre Ações Executivas Cíveis“ (2017).
 - Evropská komise pro efektivitu justice (CEPEJ), „Efficiency and Quality of the Slovak Judicial System: Assessment and Recommendations on the Basis of CEPEJ Tools,“ CEPEJ-COOP (2017)14 (CEPEJ, Štrasburk, 2017), <https://rm.coe.int/slovakia-assessment-report-on-efciency-and-quality-of-the-slovak-jud/16807915c9>.
 - Ministerstvo spravedlnosti České republiky, *České soudnictví 2016: Výroční statistická zpráva*, http://www.ceskatelevize.cz/ct24/sites/default/files/19502D5-ceske_soudnictvi_2016_-_vyrocnii_ntatisticka_zprava.pdf.
 - Paulo Pinheiro-Alves, Julio Ricardo a Joxe Tavares, „Foreign Direct Investment and Institutional Reform: Evidence and an Application to Portugal,“ Pracovní studie 6/2013 (Portugalská banka, Lisabon, 2013), <https://www.bportugal.pt/sitex/default/files/anexos/papers/wp201306.pdf>.
 - Obchodní nárok o hodnotě 157 128,- HRK (21 124,- EUR) v Chorvatsku, 801 410,- Kč (31 589,- EUR) v České republice, 33 921,- EUR v Portugalsku a 28 108,- EUR na Slovensku, což je dvojnásobek příjmu na obyvatele v každé zemi (další podrobnosti viz Poznámky o údajích.)
 - Veřejný exekutor (*funcionario judicial*) může provést exekuci pro osobu s nárokem na právní pomoc nebo za úzce vymezených okolností stanovených v § 722 portugalského občanského soudního řádu.
 - Všechny návrhy na výkon rozhodnutí jsou do 1. dubna 2017 podávány u specializovaného okresního soudu v Banské Bystrici. Nevyřízené případy nadále projednává okresní soud, který vydal rozsudek, jež slouží jako vymáhací titul. Viz zákon č. 233/1995 Z.z., exekuční poriadok, v platném znění, platný od 1. dubna 2017.
 - Jedná se o města Osijek a Záhřeb v Chorvatsku a Braga, Coimbra, Evora, Faro, Funchal, Ponta Delgada a Porto v Portugalsku. Podle celosvětového žebříčku v *Doing Business 2018*, Litva s nejlepšími výsledky v Evropě zaujímá čtvrté místo (s odstupem 78,80 bodů od hraniční hodnoty) a Korejská republika první místo (s odstupem 84,15 bodů od hraniční hodnoty).
 - Případy z celého Slovenska, které jsou zahájeny jako návrh na vydání platebního rozkazu, lze podat elektronicky u specializovaného okresního soudu v Banské Bystrici, který vydá platební rozkaz a doručí jej elektronicky. Ne všechny návrhy na vydání platebního rozkazu jsou však podávány u tohoto soudu. Navrhovatelé se mohou obrátit přímo na svůj místní příslušný okresní soud. Pro účely porovnání jednotlivých měst tato kapitola měří vyřizovací čas u místně příslušného okresního soudu.
 - Exekuce vedené v Chorvatsku proti peněžitému majetku (na bankovních účtech) provádí Finanční agentura (FINA),

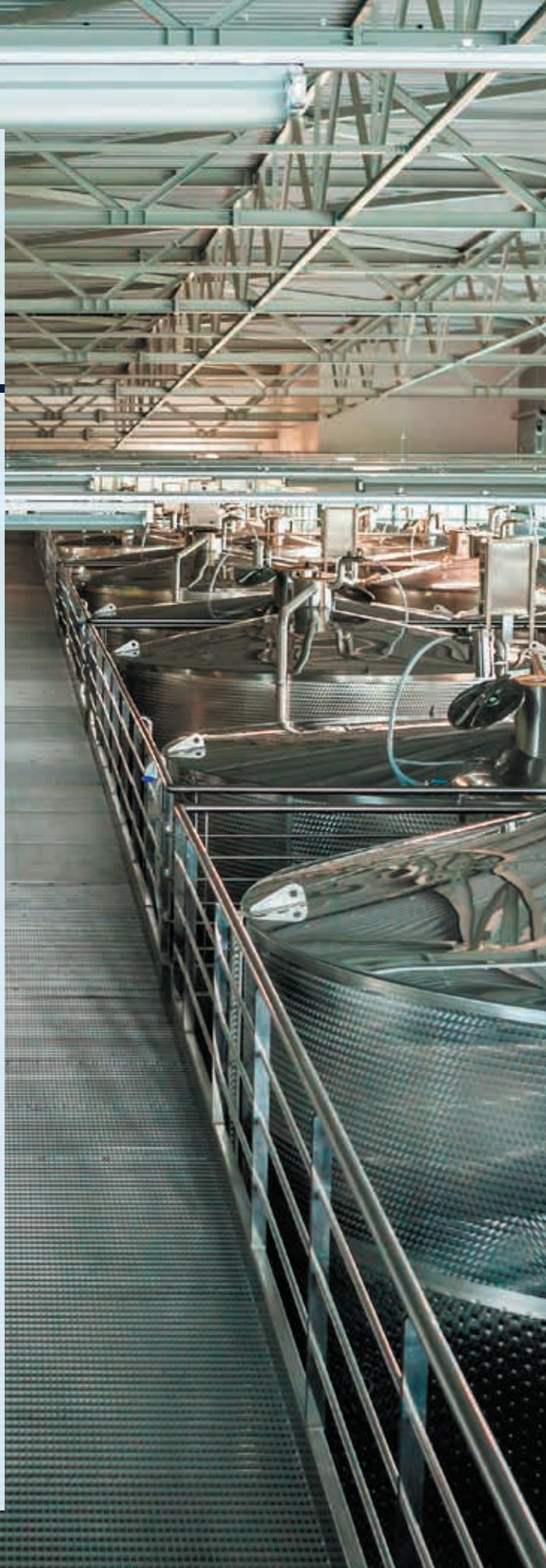
- státní společnost, která se specializuje na zpracovávání plateb a poskytuje jiné finanční služby, To v praxi znamená, že věřitel může předložit FINA vymahatelný titul a provést exekuci dlužníkových účtů v kterékoli bance v Chorvatsku. Pro účely případové studie, která se zabývá exekucí movitého (nepeněžitého) majetku, se tato kapitola soustřeďuje na soudní úředníky působící jako exekutoři. Viz Svetozara Petkova a Georgia Harley, „Towards Effective Enforcement of Uncontested Monetary Claims: Lessons from Eastern and Central Europe“ (World Bank Group, Washington, DC, 2017), <http://documents.worldbank.org/curated/en/748601499954362710/Towards-effective-enforcement-of-uncontested-monetary-claims-lessons-from-Eastern-and-Central-Europe>.
- Viz Svetozara Petkova a Georgia Harley, „Towards Effective Enforcement of Uncontested Monetary Claims: Lessons from Eastern and Central Europe“ (World Bank Group, Washington, DC, 2017), <http://documents.worldbank.org/curated/en/748601499954362710/Towards-effective-enforcement-of-uncontested-monetary-claims-lessons-from-Eastern-and-Central-Europe>.
 - Exekuční divize spadá v Portugalsku pod stejnou soudní subdivizi (*comarca judicial*), ale nemusí nutně sídlit ve stejném městě. Například soudní divize, která má pravomoc projednávat exekuční rozhodnutí vydaná soudy v Coimbre, se nachází v Soure, a divize, která má pravomoc projednávat exekuční rozhodnutí vydaná soudy v Braze, má sídlo v Famalicão.
 - To provede věřitelův právník, protože přístup k CITIUS je omezen.
 - Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. č. 68/2017 Sb., která nabyla účinnosti 1. dubna 2017, mění a doplňuje zákon č. 233/1995 Sb., o exekutorech.
 - Poplatky jsou v Portugalsku odstupňovány. Podací poplatek (*taxo judicial*) u sporu o hodnotě 30 000 až 40 000 EUR se rovná ekvivalentu šesti jednotek (*unidades de conto*); přičemž jednotka pro rok 2017 a 2018 je stanovena ve výši 102 EUR. Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 34/2008 z 26.2.2008, o regulaci soudních výloh.
 - V praxi však exekutoři často nevyžadují platbu předem.
 - Portugalsko má specializované obchodní divize u svých proinstančních soudů (*juízo de comércio*). Tyto divize však nemají pravomoc soudit obecné obchodní spory. Obchodní divize se zabývají úpadkem a zrušením společností, výkonem akcionářských práv, pozastavením fungování a zánikem společnosti a záležitostmi souvisejícími s průmyslovým vlastnictvím. Další podrobnosti viz § 128 zákona č. 62/2013 ze dne 26.8.2013, o organizaci soudnictví (*Lei de Organização do Sistema Judiciário*). Soudní agenda na Slovensku je organizována podle druhu případů, ale soudci, kteří projednávají obchodní spory, projednávají občas také občanskoprávní spory.

21. Viz občanský soudní řád z roku 2013 a vyhlášku č. 280/2013 ze 6.8. 2013, o elektronickém zpracování soudních řízení.
22. Generální ředitelství pro soudní politiku (DGPI) Portugalsko, „Ministério da Justiça: Estatísticas sobre Ações Executivas Cíveis“ (2017).
23. CEPEJ, „European Judicial Systems: Efficiency and Quality of Justice,“ CEPEJ Studies, č. 23 (CEPEJ, Štrasburk, 2016).
24. Evropská komise, Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele, *The 2018 Justice Scoreboard* (Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2018), https://ec.europa.eu/info/sites/into/files/justice_scoreboard_2018_en.pdf.
25. CEPEJ, „Efficiency and Quality of the Slovak Judicial System: Assessment and Recommendations on the Basis of CEPEJ Tools,“ CEPEJ-COOP (2017)14 (CEPEJ, Štrasburk, 2017), <https://rm.coe.int/slovakia-assessment-report-on-etticiency-and-quality-of-the-slovak-jud/16807915c9>.
26. § 1 odst. 3 zákona č. 244/2002 Sb., o rozhodčím řízení.
27. Carlos Eugenio Jorquiera a Gabriel Dabdoub Alvarez, „The Cost of Disputes in Companies and the Use of ADR Methods: Lessons from Nine Latin American Countries“ (Alternative Dispute Resolution Network, Multilateral Investment Fund, Washington, DC, 2005); Lisa Blomgren Amsler, Tina Nabatchi, Jeffrey M. Senger a Michael Scott Jackman, „Dispute Resolution and the Vanishing Trial: Comparing Federal Government Litigation and ADR Outcomes“, *Ohio State Journal on Dispute Resolution* 24, š. 2 (2009): 225-62.
28. Heike Gramckow, Omniah Ebeid, Erica Bosio a Jorge Luis Silva Mendez, *Good Practices for Courts: Helpful Elements for Good Court Performance and the World Bank's Quality of Judicial Process Indicators* (Washington. DC: World Bank, 2016).
29. Rada Evropy, Výbor ministrů, Doporučení Výboru ministrů členskými státy č. R (84) o principech občanskoprávního řízení určené ke zlepšení fungování justice“ (Rada Evropy, Štrasburk, 1984), str. 2.
30. Databáze *Doing Business*. Jedná se o Bulharsko, Chorvatsko, Estonsko, Německo, Lotyšsko, Litvu, Nizozemsko a Polsko.
31. Omezení počtu odročení v Chorvatsku (kde je povoleno jen jedno odročení) platí pouze pro předběžná řízení (občanský soudní řád, § 291). Počet odročení v hlavním řízení není zákonem omezen, Řecko je jediným členským státem EU s omezeným počtem odročení, ale toto pravidlo je jen zřídka uplatňováno v praxi.
32. Soudci v České republice a na Slovensku mohou odročit řízení dle vlastního uvážení ze závazných důvodů. V Portugalsku tak soudce může učinit v případě „důvodných překážek“, aniž by musel specifikovat tyto překážky.
33. Heike Gramckow, Omniah Ebeid, Erica Bosio a Jorge Luis Silva Mendez, *Good Practices for Courts: Helpful Elements for Good Court Performance and the World Bank's Quality of Judicial Process Indicators* (Washington. DC: World Bank, 2016).
34. V obecných občanskoprávních sporech platí limit 10 000,- HRK (okolo 1 300,- EUR). Občanský soudní řád, §§ 457 až 467a.
35. „Small Claims,“ European e-Justice, poslední změněno 17. 11. 2017, https://e-justice.europa.eu/content.small_claims-42-en.do.
36. Světová banka, *Fast-Tracking the Resolution of Minor Disputes: Experience from EU Member States* (Washington, DC: World Bank, 2017), <http://documents.worldbank.org/curated/pt/670181487131729316/pdf/112769-WP-P161975-PUBLIC-FasttrackingSmallClaimsinEU.pdf>.

O studii *Doing Business*

a o zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko*

- *Doing Business* hodnotí jednotlivé aspekty regulace podnikání, které se dotýkají domácích malých a středních firem určených na základě standardních případových scénářů, se sídlem v největším obchodním centru dané ekonomiky. U jedenácti ekonomik se přihlíží k druhému městu.
- *Doing Business* se zabývá jedenácti oblastmi regulace podnikání v 190 ekonomikách. Deset z těchto oblastí – zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávky elektrické energie, převod vlastnictví nemovitě věci, přístup k úvěrům, ochrana menšinových investorů, placení daní, přeshraniční obchod, vymáhání smluvních závazků a řešení úpadku – je obsaženo ve vzdálenosti od hraniční hodnoty a v žebříčku sestaveném podle jednoduchosti podnikání. *Doing Business* rovněž hodnotí jednotlivé aspekty regulace pracovního trhu, což ale není zahrnuto do těchto dvou hodnocení.
- Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* pokrývá pouze 5 ukazatelů *Doing Business*: zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávky elektřiny, převod vlastnictví nemovitě věci a vymáhání smluvních závazků.
- Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* vychází ze čtyř hlavních informačních zdrojů: příslušné právní předpisy, odborní respondenti, správní orgány ekonomik a měst, které zpráva pokrývá a regionální experti a pracovníci Světové banky (World Bank Group).
- Vlády používají *Doing Business* jako zdroj objektivních údajů, který poskytuje ojedinělý přehled o celosvětové správné praxi. Z mnoha ukazatelů *Doing Business* lze vyjít při stanovení dalších opatření – přestože to nemusí být vždy užitečné vzhledem ke kontextu.

Základem iniciativy *Doing Business* je názor, že pro hospodářskou činnost, zejména pro rozvoj soukromého sektoru, jsou přínosem jednoznačná a konzistentní pravidla – tedy pravidla, která stanoví a objasňují majetková práva a usnadňují řešení sporů, a která posilují předvídatelnost ekonomických interakcí a poskytují smluvním partnerům základní ochranu proti libovůli a zneužití. Tato pravidla jsou mnohem účinnější při formování iniciativ ekonomických činitelů způsobu, které podporují růst a rozvoj, pokud jsou přiměřeně efektivně stanovena, jsou transparentní a přístupná těm, pro něž jsou určena, a mohou být za přiměřenou cenu uplatněna. Kvalita pravidel má rovněž zásadní význam pro způsob distribuce požitků a financování nákladů na rozvojové strategie a směrnice ve společnosti v daných zemích.

Dobrá pravidla jsou klíčem sociální inkluze, umožnění hospodářského růstu, a zajištění toho, že se všichni lidé bez zřetele na jejich příjmovou úroveň mohou podílet na jeho požitcích. To si vyžaduje prostředí, v němž nově příchozí podnikatelé, kteří mají motivaci a dobré nápady, mohou začít podnikat, a kde dobré firmy mohou investovat a expandovat. Středobodem zájmu iniciativy *Doing Business*, je úloha veřejné politiky v každodenní činnosti domácích malých a středních podniků. Cílem je prosazovat regulaci, která má být účinná, přístupná pro všechny a jednoduše aplikovatelná. Nevhodná regulace odvádí energii podnikatelů od rozvoje jejich podniků. Avšak regulace, která je účinná, transparentní a jednoduše uplatnitelná, usnadňuje rozšiřování a inovaci podniků a dává aspirujícím podnikatelům rovnocenný základ pro vstup do soutěže.

Doing Business hodnotí aspekty regulace podnikání z objektivního hlediska. Tento projekt je zaměřen na malé a střední podniky v největším centru obchodní činnosti dané ekonomiky. Na základě standardizovaných případových studií předkládá *Doing Business* kvantitativní ukazatele o předpisech platných pro firmy v různých etapách jejich životního cyklu. Výsledky

jednotlivých ekonomik lze porovnávat s výsledky dalších 189 ekonomik a zároveň i v průběhu času.

FAKTORY, KTERÉ HODNOTÍ STUDIE DOING BUSINESS A SUBNATIONAL DOING BUSINESS

Studie *Doing Business* se zabývá několika důležitými dimenzemi regulačního prostředí, v němž podnikají místní firmy. Poskytuje kvantitativní ukazatele o regulaci zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávky elektrické energie, převodu vlastnictví nemovitého majetku, získání úvěru, ochraně menšinových investorů, placení daní, přeshraničního obchodu, vymáhání smluvních závazků, řešení úpadku a o regulaci pracovního trhu (tabulka 7.1). *Subnational Doing Business* se soustřeďuje na ukazatele, které se nejpravděpodobněji liší mezi jednotlivými městy v jedné zemi, například na ty, které se týkají vyřizování stavebních povolení nebo

převod vlastnictví nemovitého majetku. K indikátorům, které používají zákonem stanovenou metodiku bodování, například ty, které se týkají přístupu k úvěrům nebo ochrany menšinových investorů, se obvykle nepřihlíží, protože většinou zkoumají obecně platné národní předpisy.

Doing Business hodnotí ty aspekty regulace podnikání, které se dotýkají domácích malých a středních firem určených na základě standardních případových scénářů, se sídlem v největším obchodním centru dané ekonomiky. U jedenácti velkých ekonomik se přihlíží také k druhému městu. Zpráva *Subnational Doing Business* se zabývá podmožinou těchto jedenácti oblastí regulace podnikání, jimiž se iniciativa *Doing Business* zabývá v 190 ekonomikách. *Doing Business* vychází ze čtyř hlavních informačních zdrojů: příslušné právní předpisy, respondenti *Doing Business*, správní orgány daných ekonomik a regionální experti a pracovní Světové banky (World Bank Group). Na poskytování údajů, z nichž vycházely

TABULKA 7.1 Co měří *Doing Business* a *Subnational Doing Business* – 11 oblastí regulace podnikání

Soubor ukazatelů	Co se měří
Ukazatele obvykle obsažené ve zprávách <i>Subnational Doing Business</i>	
Zahájení podnikání	Úkony, čas, náklady a minimální počáteční kapitál potřebný k založení společnosti s ručením omezeným
Vyřizování stavebních povolení	Úkony, čas a náklady potřebné ke splnění všech úředních požadavků na výstavbu skladu a mechanismy kontroly kvality a bezpečnosti uplatňované v rámci systému vydávání stavebních povolení
Dodávka elektrické energie	Úkony, čas a náklady potřebné k připojení k energetické rozvodné soustavě, spolehlivost dodávek elektřiny a transparentnost sazebníků za elektřinu
Převod vlastnictví nemovitě věci	Úkony, čas a náklady potřebné k převodu nemovitosti a kvalita systému pozemkové správy
Vymáhání smluvních závazků	Čas a náklady potřebné k vyřešení obchodní sporu a kvalita soudnictví
Ukazatele, které nejsou obvykle obsaženy ve zprávách <i>Subnational Doing Business</i>	
Přístup k úvěrům	Zákony o zárukách ve formě movitého majetku a úvěrové informační systémy
Ochrana menšinových investorů	Práva menšinových akcionářů v transakcích se spojenými osobami a v rámci firemní správy
Placení daní	Platby, čas a celková daňová sazba platná pro firmu, co se týče plnění všech daňových předpisů a postupy po podání příznání
Přeshraniční obchod	Čas a náklady na vývoz srovnatelné výhodného výrobku a na dovoz autosoučástek
Řešení úpadku	Čas, náklady, výsledek a míra zpětného získání prostředků u obchodního úpadku a síla právního rámce pro řešení úpadku
Regulace pracovního trhu	Flexibilita pracovních předpisů a aspekty kvality pracovních míst

ukazatele *Doing Business* v uplynulých 15 letech, se podílelo více než 33 000 odborníků ze 190 ekonomik.

Studie *Subnational Doing Business* dále prohlubují analýzu studií *Doing Business* nad rámec největšího centra obchodní činnosti dané ekonomiky. Měří odlišnosti regulace nebo uplatňování národních zákonů v jednotlivých lokalitách v rámci jedné ekonomiky (například v Jižní Africe) nebo jednoho regionu (například v této zprávě). Tyto projekty jsou obvykle prováděny na základě specifických žádostí jednotlivých vlád.

Údaje shromážděné zprávami *Subnational Doing Business* za poslední tři roky poukazují na značné rozdíly, které se mohou vyskytnout v rámci jedné ekonomiky (obrázek 7.1). Například v Mexiku trvala převod vlastnictví nemovitosti v roce 2016 pouze 9 dní v Pueble, ale až 78 dní v Oaxace. V jedné a téže ekonomice tedy lze najít města, která mají stejně vysokou výkonnost jako 20 prvních zemí v celosvětovém žebříčku, co se týče jednoduchosti převodu a zápisu nemovitosti, a zároveň i města s tak špatnými výsledky jako 40 ekonomik v dolní části žebříčku pro tento ukazatel.

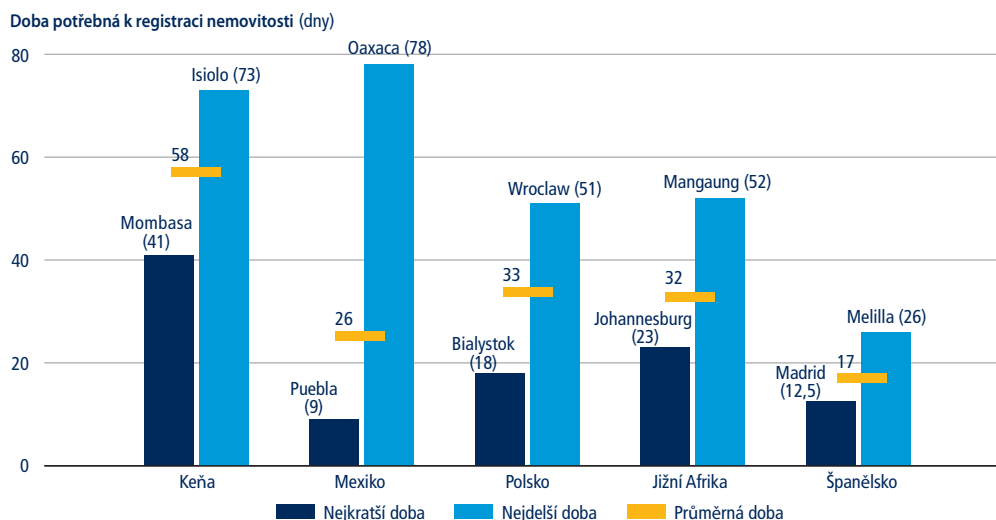
Studie *Subnational Doing Business* vytvářejí disagregované údaje o regulaci podnikání. Přitom se však nejedná o pouhé shromažďování údajů. Tyto studie se ukázali jako silná motivace pro reformu regulace na místní úrovni:

- zpracované údaje o jednotlivých lokalitách jsou vzájemně srovnatelné v rámci dané ekonomiky a na mezinárodní úrovni, což umožňuje jednotlivým lokalitám porovnávat své výsledky jak na lokální, tak na globální úrovni. Srovnávání lokalit v jedné a téže ekonomice, které sdílí stejný právní a regulační rámec, může být objektivnější: místním úředníkům se jen těžko vysvětluje, proč je podnikání v jejich jurisdikci obtížnější než v sousední;
- vyzdvížení správné praxe a osvědčených postupů, která jsou uplatňována v některých lokalitách, ale nikoli v jiných v rámci jedné ekonomiky pomáhá tvůrcům politiky rozpoznat potenciál k rozšiřování této správné praxe. To může dát podnět k diskusím o reformě regulace na všech správních úrovních, což poskytne místní správě a úřadům příležitost k vzájemnému poučení a povede k místnímu vlastnictví procesů a budování kapacit.

Zprávy *Subnational Doing Business* pokrývají od roku 2005 485 lokalit v 71 ekonomikách, mj. v Kolumbii, Egyptské arabské republice, Itálii, na Filipínách a v Srbsku. Sedmáct ekonomik – včetně Indonésie, Keni, Mexika, Nigérie, Filipín a Ruské federace – shromáždilo tyto údaje dva- i vícekrát za účelem měření pokroku dosaženého v průběhu času (obrázek 7.2). Studie *Subnational Doing Business* byly nedávno provedeny v Afghánistánu, Kazachstánu, Keni, Mexiku a ve Spojených arabských emirátech. Další studie nadále probíhají v Jižní Africe (9 měst) a v Nigérii (37 států).

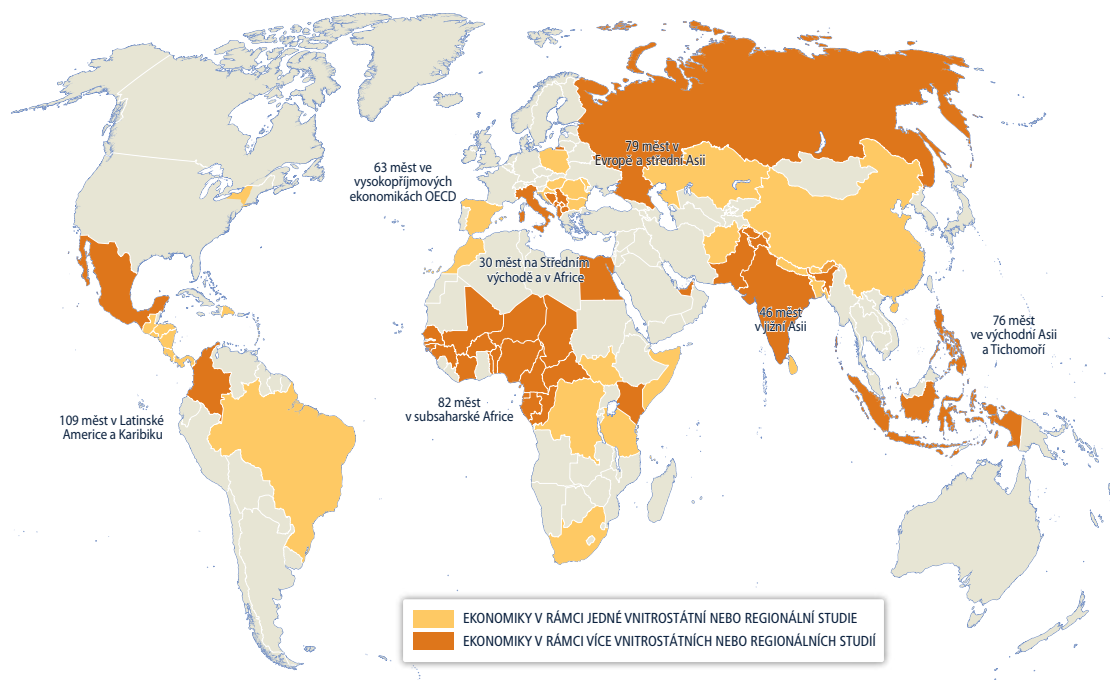
Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* je první ze série zpráv *Subnational Doing Business* zabývajících se Chorvatskem, Českou republikou, Portugalskem a Slovenskem. Tato zpráva pokrývá pět měst v Chorvatsku (Osijek, Rijeku, Split, Varaždín a Záhřeb), sedm měst v České republice (Brno, Liberec, Olomouc, Ostravu, Plzeň, Prahu a Ústí nad Labem), osm měst v Portugalsku (Bragu, Coimbru, Evoru, Faro, Funchal, Lisabon, Ponta Delgada a Porto) a pět měst na Slovensku (Bratislavu, Košice, Prešov, Trnavu a Žilinu).

OBRÁZEK 7.1 Různé lokality, různé regulační procesy, stejná ekonomika

Zdroj: databáze *Subnational Doing Business*.

Poznámka: Průměrná doba pro každou ekonomiku vychází ze všech lokalit, z nichž byly získány údaje: 11 měst v Keni v roce 2016, 32 mexických států v roce 2016, 18 polských měst v roce 2015, 9 jihoafrických měst v roce 2015 a 19 španělských měst v roce 2015.

OBRÁZEK 7.2 Porovnání regulace na místní úrovni: studie *Subnational Doing Business*

Zdroj: databáze *Subnational Doing Business*.

Jak jsou vybírány jednotlivé ukazatele

Volba 11 souborů ukazatelů *Doing Business* se řídila ekonomickým výzkumem a údaji na úrovni firem, konkrétně údaji z Podnikových průzkumů (Enterprise Surveys) Světové banky.¹ Tyto průzkumy poskytují údaje, které poukazují na hlavní překážky podnikání uváděné podnikateli z více než 130 000 firem v 139 ekonomikách. Mezi faktory, které byly v průzkumech označeny za důležité pro podniky, patří například přístup k financím a k elektřině, což vedlo k zařazení indikátorů *Doing Business*, které se týkají přístupu k úvěrům a dodávky elektřiny.

Návrh ukazatelů studie *Doing Business* vychází rovněž z teoretických přehledů získaných z rozsáhlého výzkumu a literatury o roli institucí při zajišťování hospodářského rozvoje. Kromě toho předmětné studie, které zpracovaly metodiku jednotlivých souborů ukazatelů *Doing Business*, potvrdily význam pravidel a předpisů, na něž se *Doing Business* zaměřuje, pro takové ekonomické východiska, jako je objem

obchodu, přímé zahraniční investice, tržní kapitalizace na burzách a soukromé úvěry počítané jako procento HDP.²

Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* analyzuje pět souborů (nebo témat) ukazatelů *Doing Business*: zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávku elektrické energie, převod vlastnictví nemovitě věci a vymáhání smluvních závazků. Tyto soubory ukazatelů *Doing Business* přidělují lepší bodové ohodnocení efektivní regulaci a lépe fungujícím institucím (např. soudům). Například v oblasti ochrany menšinových investorů se vyšší skóre přiděluje striktnějším požadavkům na informace o transakcích mezi spojenými osobami. Vyšší skóre je rovněž přidělováno zjednodušení způsobu uplatňování regulace, které udržuje nízké náklady firem na dodržování předpisů – například ulehčením břemene podnikateli při zahajování podnikání tím, že se zahajovací úkony soustřeďují v jednotném kontaktním místě nebo prostřednictvím jednotného internetového

portálu. A konečně skóre *Doing Business* zvýhodňují ekonomiky, které uplatňují přístup k regulaci na základě rizika jako způsob řešení společenských a ekologických problémů – například větší regulací činností, které představují vysoké riziko a menší regulací méně rizikových činností. Proto ekonomiky, které zaujímají nejvyšší místo žebříčku, co se týče jednoduchosti podnikání, nejsou ty, které nemají žádnou regulaci, nýbrž ty, jejichž vládám se podařilo zavést pravidla, která usnadňují vzájemný styk na trhu, aniž by zbytečně brzdily rozvoj soukromého sektoru.

Vzdálenost od hraniční hodnoty a pořadí podle jednoduchosti podnikání

Aby mohla studie *Doing Business* představovat údaje z různých hledisek, prezentuje je jak podle jednotlivých indikátorů, tak i v rámci dvou agregovaných měřítek: vzdálenosti od hraniční hodnoty a pořadí na žebříčku jednoduchosti podnikání. Tato zpráva se soustřeďuje pouze na vzdálenost od hraniční hodnoty a na pořadí podle jednotlivých indikátorů.

Vzdálenost od hraniční hodnoty pomáhá při hodnocení absolutní úrovně regulatorní výkonnosti a jejího zlepšování v průběhu času. Toto měřítko ukazuje odstup jednotlivých ekonomik od „hraničního údaje“, který představuje nejvyšší výkonnost zjištěnou u jednotlivých ukazatelů ve všech ekonomikách ve vzorku *Doing Business* od roku 2005 nebo od třetího roku, v němž byly shromažďovány údaje pro tento ukazatel. Hranice je nastavena na nejvyšší možnou hodnotu ukazatelů počítaných jako skóre, například indexu působnosti zákonných právních nebo kvality pozemkové správy. To zvýrazňuje mezeru mezi výkonností konkrétní ekonomiky a nejlepším výkonem

v kterémkoli časovém okamžiku a pomáhá při hodnocení absolutní změny regulatorního prostředí dané ekonomiky v průběhu času, měřené ve studii *Doing Business*. vzdálenost od hraniční hodnoty se vypočte nejprve pro každé téma a posléze jako průměr všech témat, aby bylo možno změřit souhrnný odstup od hraniční hodnoty. Pořadí jednoduchosti podnikání doplňuje vzdálenost od hraniční hodnoty o údaje o výkonnosti ekonomiky při regulaci podnikání ve vztahu k jiným ekonomikám podle hodnocení studie *Doing Business*.

Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko,*

Portugalsko a Slovensko obsahuje pořadí 25 měst v pěti tématech: zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávka elektřiny, převod vlastnictví nemovité věci a vymáhání smluvních závazků. vzdálenost od hraniční hodnoty u jednotlivých ukazatelů znázorňuje mezeru mezi výkonností daného města a nejlepší světovou praxí. Co se týče například zahájení podnikání, má Nový Zéland ten nejmenší počet požadovaných úkonů (jeden) a nejkratší lhůtu k jeho provedení (půl dne). Slovensko má ty nejnižší náklady (0,0) a Austrálie, Kolumbie a více než 100 dalších ekonomik nepožadují minimální počáteční kapitál (tabulka 7.2).

TABULKA 7.2 Jaká hranice je stanovena v regulatorní praxi?

Téma a ukazatel	Kdo stanovil mez	Hranice	Nejhorší výsledek
Zahájení podnikání			
Úkony (počet)	Nový Zéland	1	18 ^a
Čas (dny)	Nový Zéland	0,5	100 ^b
Náklady (% příjmu na obyvatele)	Slovensko	0,0	200,0 ^b
Minimální kapitál (% příjmu na obyvatele)	Austrálie, Kolumbie ^c	0,0	400,0 ^b
Vyřizování stavebních povolení			
Úkony (počet)	Žádná ekonomika nedosáhla mez k 1.7. 2017.	5	30 ^a
Čas (dny)	Žádná ekonomika nedosáhla mez k 1.7. 2017.	26	373 ^b
Náklady (% hodnoty skladu)	Žádná ekonomika nedosáhla mez k 1.7. 2017.	0,0	20,0 ^b
Index kontroly kvality staveb (0-15)	Lucembursko, Nový Zéland, Spojené arabské emiráty	15	0 ^d
Dodávka elektrické energie			
Úkony (počet)	Německo, Korejská republika ^e	3	9 ^a
Čas (dny)	Korejská republika, Sv. Kryštof a Nevis, Spojené arabské emiráty	18	248 ^b
Náklady (% příjmu na obyvatele)	Japonsko	0,0	8 100,0 ^b
Index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků (0-8)	Belgie, Irsko, Malajsie ^f	8	0 ^d
Převod vlastnictví nemovité věci			
Úkony (počet)	Gruzie, Norsko, Portugalsko, Švédsko	1	13 ^a
Čas (dny)	Gruzie, Nový Zéland	1	210 ^b
Náklady (% hodnoty nemovitosti)	Saúdská Arábie	0,0	15,0 ^b
Index kvality pozemkové správy (0-30)	Žádná ekonomika dosud nedosáhla tuto mez.	30	0 ^d
Vymáhání smluvních závazků			
Čas (dny)	Singapur	120	1 340 ^b
Náklady (% hodnoty nároku)	Bhútán	0,1	89,0 ^b
Index kvality soudních řízení (0-18)	Žádná ekonomika dosud nedosáhla tuto mez.	18	0 ^d

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. Nejhorší výkon je stanoven jako 99. percentil ze všech ekonomik ve vzorku *Doing Business*.

b. Nejhorší výkon je stanoven jako 95. percentil ze všech ekonomik ve vzorku *Doing Business*.

c. Minimální kapitál ve výši 0 má rovněž 100 dalších ekonomik.

d. Nejhorším výkonem je nejhorší zaznamenaná hodnota.

e. Více než tři úkony k získání přípojky elektřiny vyžaduje rovněž dalších 17 ekonomik.

f. Skóre 8 bodů v indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků má rovněž 25 dalších ekonomik.

Studie *Doing Business* používá jednoduchý přístup k výpočtu váženého průměru dílčích indikátorů při kalkulaci pořadí a určování vzdálenosti od hraniční hodnoty.³ Každé téma obsažené ve studii *Doing Business* souvisí s odlišným aspektem regulatorního podnikatelského prostředí. Odstupy od hraniční hodnoty a pořadí jednotlivých ekonomik se v jednotlivých tématech liší, často značně, což naznačuje, že ekonomika může dosahovat vysoký výkon v jedné a současně i slabý výkon v jiné oblasti. Jedním ze způsobů hodnocení variability regulatorní výkonnosti ekonomiky je sledovat její vzdálenost od hraniční hodnoty napříč tématy. Například Maroko má celkovou vzdálenost od hraniční hodnoty 67,91 bodů, což znamená, že je ve dvou třetinách vzdálenosti mezi nejhorším a nejlepším výkonem. Jeho odstup od hraniční hodnoty ohledně zahajování podnikání činí 92,46 bodů, u placení daní 85,72 bodů a u přeshraničního obchodu 81,12 bodů. Současně činí jeho odstup od hraniční hodnoty v řešení úpadku 34,03 bodů, v přístupu k úvěrům 45,00 bodů a v ochraně menšinových investorů 58,33 bodů.

Výpočet vzdálenosti od hraniční hodnoty

Výpočet vzdálenosti jednotlivých ekonomik od hraniční hodnoty se skládá z dvou hlavních kroků. V rámci prvního kroku jsou dílčí ukazatele standardizovány na společnou jednotku, kdy je každý z 36 dílčích indikátorů (s výjimkou celkové daňové sazby) přepočten s použitím lineární transformace (nejhorší - y)/(nejhorší - hranice). Hranice je v tomto vzorci reprezentována nejlepším výkonem v daném ukazateli napříč všemi ekonomikami od roku 2005 nebo od třetího roku, v němž byly shromažďovány údaje pro daný indikátor. Nejlepší i nejhorší výkon se stanoví každých pět let na základě údajů v roce, kdy byl zjištěn, a zůstává na této úrovni po pět let bez zřetele na jakékoli změny údajů v těchto pěti letech. Takto může ekonomika stanovit hranici pro určitý ukazatel v následujícím roce.

Ke zmírnění dopadu mezních údajů v distribuci přepočtených údajů u

většiny dílčích ukazatelů (jen ve velmi málo ekonomikách je zapotřebí 700 dní k provedení úkonů nezbytných k zahájení podnikání, ale v mnoha z nich to trvá 9 dní) se nejhorší výsledek počítá ve stejném vzorci po odstranění mezních údajů. Mezní údaje jsou definovány na základě distribuce u jednotlivých dílčích indikátorů. Ke zjednodušení tohoto procesu byla stanovena dvě pravidla: 95. percentil se používá u indikátorů s nejvíce rozptýlenou distribucí (včetně minimálního kapitálu a indikátorů času a nákladů) a 99. percentil se používá u počtu úkonů (obrázek 7.3).

V rámci druhého kroku jsou výsledky získané pro jednotlivé ekonomiky v jednotlivých ukazatelích agregovány jednoduchým zprůměrováním každého tématu, pro který se měří a stanoví pořadí výkonnosti. Co se týče 25 měst hodnocených ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko*, je tento průměr vypočten pro zahájení podnikání, vyřizování stavebních povolení, dodávky elektrické energie, převod vlastnictví nemovitého majetku a vymáhání smluvních závazků. Složitější agregační metody – například hlavní

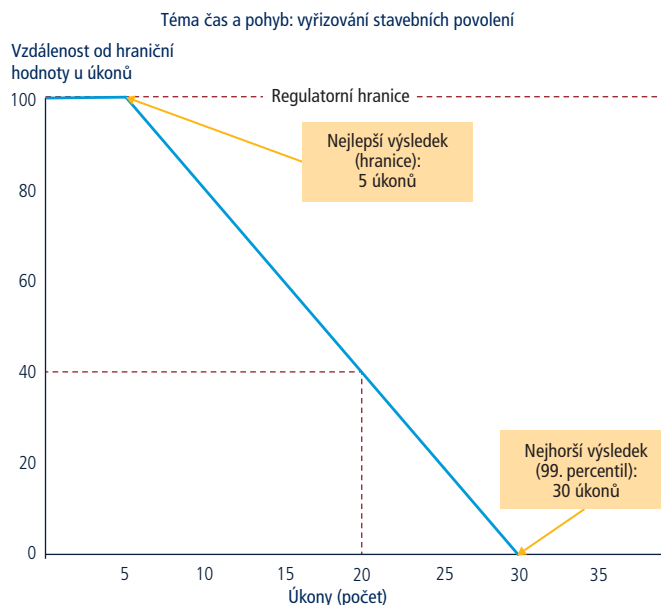
komponenty a nesledované komponenty – přinášejí téměř stejné výsledky jako jednoduchý průměr používaný ve studii *Doing Business*.⁴ Tato studie tedy používá tu nejjednodušší metodu: stejné vážení všech témat a přiřazování stejné váhy každé složce jednotlivých témat.

Vzdálenost dané lokality od hraniční hodnoty je uvedena na stupnici 0 až 100, kde 0 představuje nejhorší výsledek a 100 hraniční hodnotu. Veškeré vzdálenosti od hraniční hodnoty jsou vypočteny nejvýše na pět desetinných míst. Pořadí u jednotlivých ukazatelů a pořadí týkající se jednoduchosti podnikání se však počítá na dvě desetinná místa.

FAKTORY, KTERÉ NEJSOU MĚŘENY VE STUDII DOING BUSINESS A SUBNATIONAL DOING BUSINESS

Studie *Doing Business* nepokrývá mnoho důležitých oblastí politiky, a má úzký rozsah i v rámci oblastí, jimiž se zabývá (tabulka 7.3). Neměří plnou škálu faktorů, politik a institucí, které se dotýkají kvality podnikatelského prostředí jednotlivých

OBRÁZEK 7.3 Jak se počítají vzdálenosti od hraniční hodnoty u indikátorů? Příklad

Zdroj: databáze *Doing Business*.

TABULKA 7.3 Aspekty, jimiž se nezabývá studie *Doing Business*

Příklady oblastí, které nejsou kryty

Makroekonomická stabilita

Vývoj finančního systému

Kvalifikovanost pracovní síly

Výskyt úplatkářství a korupce

Velikost trhu

Absence bezpečnosti

Příklady aspektů, které nejsou zahrnuty do pokrytých oblastí

Placení daní: daně z příjmu fyzických osob

Přístup k úvěrům: postoj monetární politiky a související příznivé nebo obtížné podmínky přístupu k úvěrům stanovené pro firmy

Přeshraniční obchod: vývozní a dovozní cla a dotace

Řešení úpadku: pravidla pro osobní bankrot

ekonomik nebo jejich národní konkurenceschopnosti. Nezachycuje například velikost trhu, makroekonomickou stabilitu, vývoj finančního systému, kvalitu pracovních sil nebo výskyt úplatkářství a korupce.

Toto zaměření je úmyslně úzké i v rámci relativně malého souboru ukazatelů zařazených do studie *Doing Business*. Tato studie například zachycuje čas a náklady logistického procesu přeshraničního vývozu a dovozu zboží, ale nikoli náklady související se sazbami za mezinárodní přepravu. *Doing Business* podává ve svých ukazatelích jen úzký pohled na infrastrukturní problémy, s nimiž se firmy střetávají, zejména v rozvojovém světě. Nezabývá se tím, do jaké míry mohou nedostačující silnice, železnice, přístavy a komunikace zvýšit náklady firem a podkopat jejich konkurenceschopnost (pouze s tím, že ukazatele o přeshraničním obchodu měří nepřímo kvalitu přístavů a hraničních spojnic). A obdobně jako u ukazatelů o přeshraničním obchodu nepokrývají ukazatele o zahájení podnikání nebo o ochraně menšinových investorů všechny aspekty obchodní legislativy. A přestože studie *Doing Business* měří jen několik málo aspektů v jednotlivých oblastech, neměly by se reformy regulace podnikání soustředit jen na tyto aspekty, protože důležité jsou i ty, které studie neměří.

Doing Business se nepokouší vyčíslit všechny náklady a přínosy toho kterého zákona nebo předpisu pro společnost jako celek. Ukazatele placení daní měří celkovou daňovou sazbu, která je sama o sobě nákladem pro podniky. Tyto ukazatele však neměří a ani nejsou určeny k měření přínosu sociálních a ekonomických programů financovaných z daňových výnosů. Měření kvality a efektivity regulace podnikání přináší pouze jeden vklad do debaty o regulatorním břemenu

souvisejícím s dosahováním regulatorních cílů, což se může v jednotlivých ekonomikách lišit.

VÝHODY A OMEZENÍ METODIKY

Metodika *Doing Business* je navržena jako snadno uplatnitelný způsob ke srovnávání specifických aspektů regulace podnikání. Při užívání jejich údajů je nutno porozumět její výhodám a omezením (tabulka 7.4).

Základním účelem ukazatelů *Doing Business* je zajištění srovnatelnosti údajů u celosvětového souboru ekonomik. Tyto ukazatele jsou zpracovány na základě standardizovaných případových scénářů se specifickými předpoklady. Jedním z těchto předpokladů je umístění standardizovaného podniku – předmětu případové studie *Doing Business* – v největším centru obchodní činnosti (městě) dané země. Realita je taková, že se obchodní předpisy a jejich vymáhání mohou v rámci jednotlivých zemí lišit, zejména ve federálních státech a ve velkých ekonomikách. Není však proveditelné shromažďovat údaje o všech příslušných jurisdikcích 190

TABULKA 7.4 Výhody a omezení metodiky *Doing Business*

Faktor	Výhody	Omezení
Používání standardizovaných případových scénářů	Zajišťuje srovnatelnost údajů napříč ekonomikami a transparentnost metodiky použitím scénářů společných pro celý svět	Omezuje rozsah údajů; lze systematicky sledovat pouze regulatorní reformy v měřených oblastech; případové scénáře nemusí být ty nejobvyklejší v určité ekonomice
Zaměřuje se na největší obchodní centrum ^a	Zajišťuje zvládnutelnost (úspornost) sběru dat a srovnatelnost údajů	Omezuje reprezentativnost údajů pro danou ekonomiku, pokud se v ní vyskytují velké rozdíly mezi jednotlivými lokalitami
Soustřeďuje se na domácí a formální sektor	Obrací pozornost k formálnímu sektoru, v němž jsou předpisy nejvíce relevantní a firmy nejproduktivnější	Neodrážá realitu pro domácí neformální sektor a jiná omezení pro zahraniční firmy
Využívá poradenství od expertů z praxe	Zajišťuje, aby údaje odrážely znalosti těch, kteří mají nejvíce zkušeností s prováděním měřených typů transakcí	Omezená schopnost ukazatelů zachytit rozdílné zkušenosti podnikatelů
Zaměřuje se na právo	Zajišťuje možnost jednat na základě ukazatelů, protože právo je to, co mohou tvůrci politiky změnit	Chybí-li systematické dodržování právních předpisů, regulatorní změny nedosáhnou plně kýžených výsledků

Zdroj: databáze *Doing Business*.

a. V ekonomikách, které měly v roce více než 100 milionů obyvatel, se studie *Doing Business* zabývá regulací podnikání v největším a v druhém největším obchodním centru. Studie *Subnational Doing Business* jdou nad rámec největšího obchodního centra v dané zemi nebo regionu.

ekonomik, kterými se zabývá studie *Doing Business*. Pokud však mají tvůrci politiky zájem na sběru dat na místní úrovni, nad rámec největšího centra obchodní činnosti, *Doing Business* doplňuje své celosvětové ukazatele o studie zaměřené na jednu zemi nebo region. Kromě toho bylo pokrytí ekonomik, které měly v roce více než 100 miliónů obyvatel, ve studii *Doing Business 2015* rozšířeno o druhé největší centrum obchodní činnosti.

Iniciativa *Doing Business* si je vědoma omezení standardizovaných případových scénářů a předpokladů. Avšak i když tyto předpoklady omezují obecnou platnost, pomáhají také zajistit srovnatelnost údajů. Některá témata *Doing Business* jsou komplexní, a proto je důležité pečlivě stanovit standardizované případy. Standardizovaný případový scénář se například obvykle týká společnosti s ručením omezeným nebo jejího právního ekvivalentu. Tento předpoklad má dva důvody. Za první, společnosti s ručením omezeným jsou tou nejvíce rozšířenou formou obchodní společnosti (u firem s více než jedním majitelem) v mnoha ekonomikách na celém světě. Za druhé, tato volba odráží zaměření *Doing Business* na rozšíření příležitosti k podnikání: investoři jsou vybízeni k tomu, aby investovali do podniků, kde jsou jejich ztráty omezeny na jejich kapitálovou účast.

Dalším předmětným předpokladem ukazatelů používaných ve studii *Doing Business* je znalost příslušných právních předpisů a jejich dodržování ze strany podnikatelů. Podnikatelé nemusí v praxi vědět, co musí udělat a jak dodržovat předpisy a mohou ztratit značnou dobu snahami o zjištění těchto poznatků. Zároveň se mohou také záměrně vyhýbat komplikacím tím, že se nezaregistrují například k sociálnímu zabezpečení. Tam, kde jsou pravidla obzvláště obtížná, se firmy mohou rozhodnout poskytnout úplatek nebo uzavřít jiná neformální ujednání s úmyslem obejít tuto regulaci – což pomáhá při vysvětlení rozdílů mezi oficiálními údaji poskytnutými pro studii *Doing Business* a fakty uvedenými v Průzkumech

podniků (Enterprise Surveys) zpracovávaných Světovou bankou.⁵ Úroveň těchto neformálních postupů bývá vyšší v ekonomikách se zvláště zatěžující regulací. V porovnání se svými protějšky ve formálním sektoru rostou firmy v neformálním sektoru obvykle pomaleji, mají obtížnější přístup k úvěrům a zaměstnávají méně pracovníků, kteří nejsou chráněni pracovním právem a nevztahuje se na ně ani další právně zakotvená ochrana.⁶ U firem v neformálním sektoru je také menší pravděpodobnost toho, že platí daně. *Doing Business* měří jeden soubor faktorů, které pomáhají vysvětlit výskyt neformálního přístupu a dávají tvůrcům politiky informace ohledně potenciálních oblastí regulatorní reformy.

SHROMAŽDOVÁNÍ ÚDAJŮ V PRAXI

Údaje studie *Doing Business* vycházejí z podrobného zkoumání právních předpisů jednotlivých ekonomik a z administrativních požadavků. Zpráva *Doing Business 2018* se zabývá 190 ekonomikami, včetně některých nejmenších a nejhudších, ohledně nichž je jen málo údajů dostupných z jiných zdrojů, nebo o nich nejsou žádné údaje. Údaje jsou shromažďovány v několika fázích komunikace s odbornými respondenty (jak se soukromníky z praxe, tak i se státními úředníky), vyplňováním dotazníků, pomocí konferenčních telefonických hovorů, písemnou korespondencí i prostřednictvím návštěv týmu. *Doing Business* vychází ze čtyř hlavních zdrojů informací: příslušné právní předpisy, odborní respondenti, vlády ekonomik, které zpráva pokrývá a regionální experti a pracovníci Světové banky (World Bank Group) (obrázek 7.4). Pro podrobné vysvětlení metodiky *Doing Business* viz Vysvětlivky k údajům.

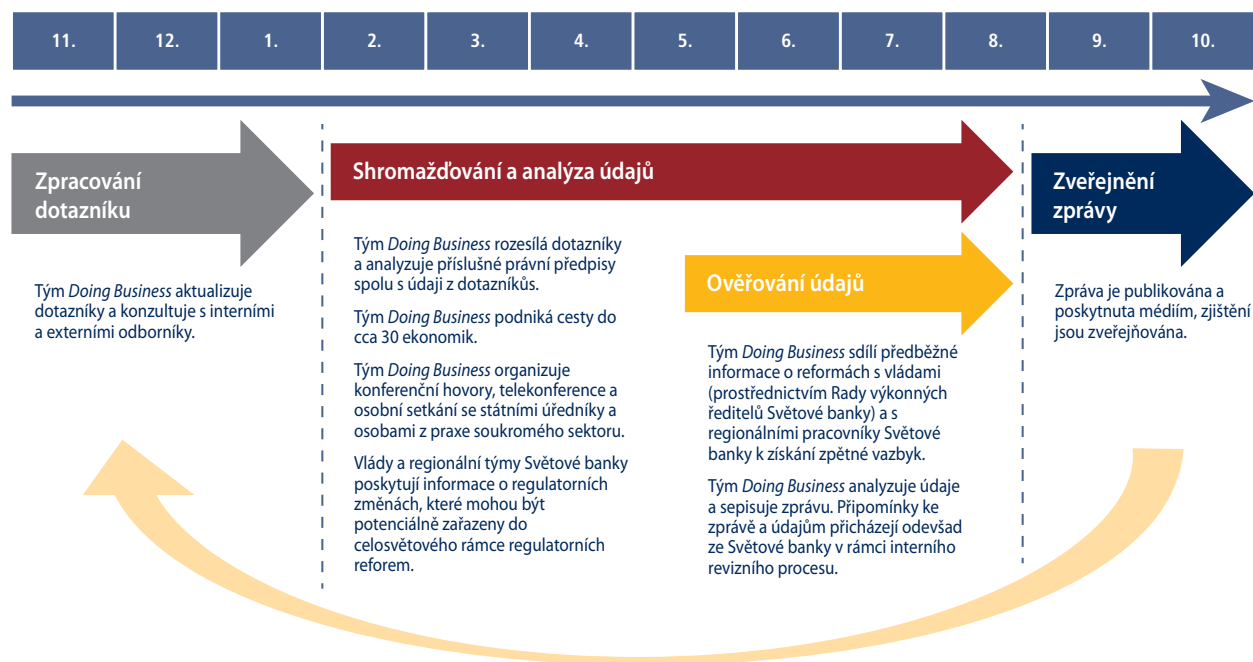
Zpráva *Subnational Doing Business* používá obdobné metody shromažďování údajů. Tato zpráva je však sestavována na základě klientské poptávky a nesleduje stejný časový rozvrh jako globální publikace *Doing Business*.

Příslušné právní předpisy

Ukazatele prezentované ve zprávě *Doing Business* v *Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* vycházejí z právních předpisů. Vedle účasti na pohovorech nebo vyplňování písemných dotazníků poskytli odborní respondenti i odkazy na příslušné právní předpisy a ceníky poplatků, které tým *Subnational Doing Business* shromáždil a analyzoval.

Tým shromažďuje texty příslušných právních předpisů a kontroluje přesnost odpovědí v dotaznících. Prozkoumává občanský soudní řád, aby například zjistil maximální počet odrocení v rámci sporu u obchodního soudu, a studuje insolvenční řád, aby zjistil, zda může dlužník podat návrh na zahájení likvidace nebo reorganizace. Tyto a další typy zákonů jsou k dispozici na webových stránkách právní knihovny *Doing Business*.⁷ Jelikož proces shromažďování údajů zahrnuje každoroční aktualizaci zavedené databáze, není nutně zapotřebí mít rozsáhlý vzorek respondentů. Účast přispěvatelů má většinou poradní účel – pomáhá týmu *Doing Business* zjistit výskyt právních předpisů a porozumět jim. Přínos extensivního souboru přispěvatelů rychle klesá, přestože se jejich počet v letech 2010 a 2016 zvýšil o 40 %.

Tým provádí rozsáhlé konzultace s četnými přispěvateli, aby tak minimalizoval chyby v měření u zbytku údajů. U některých indikátorů – například těch, které se týkají vyřizování stavebních povolení, vymáhání smluvních závazků a řešení úpadku – vychází komponent času a část komponentu nákladů (v případech, kdy chybí ceníky poplatků) ze skutečné praxe a nikoli z psaného práva. To přináší určitou míru úsudku ze strany respondentů o tom, jak vypadá skutečná praxe. Pokud se respondenti neshodují, představují časové ukazatele uvedené ve zprávě *Doing Business* střední hodnoty z několika odpovědí poskytnutých na základě předpokladů standardního případu.

OBRÁZEK 7.4 Jak *Doing Business* shromažďuje a ověřuje údaje

Odborní respondenti

Více než 700 odborníků ze čtyř příslušných ekonomik pomohlo při poskytování údajů o pěti oblastech obsažených ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko*. Imenný seznam respondentů, kteří chtěli být uvedeni jako přispěvatelé, obsahuje webová stránka *Subnational Doing Business* a oddíl této zprávy věnovaný poděkování. Tito respondenti jsou vybíráni podle své odbornosti a jedná se o profesionály, kteří se běžně zabývají právními a regulačními požadavky v konkrétních oblastech obsažených ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* nebo poskytují poradenství o těchto požadavcích. Jelikož se jedná o právní a regulační požadavky, pochází většina těchto odborníků z právnícké profese a jde tedy o právníky a notáře. Architekti, inženýři a další odborníci vyplňovali dotazníky o vyřizování stavebních povolení a o dodávce elektrické energie. Údaje zařazené do těchto ukazatelů rovněž poskytli státní úředníci (například pracovníci obchodního rejstříku nebo

katastru nemovitostí). Další údaje zařazené do těchto ukazatelů poskytli i pracovníci státní správy a samosprávy a soudci.

Na základě standardního přístupu používaného ve studiích času a pohybu rozděljuje zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* jednotlivé procesy nebo transakce, například zahájení podnikání nebo registraci budovy, na jednotlivé kroky k zajištění lepšího časového odhadu. Časový odhad pro jednotlivé kroky stanovili účastníci z praxe se značnými a běžnými zkušenostmi s danou transakcí.

Existují dva hlavní důvody, proč metodika *Doing Business* pro shromažďování údajů nepoužívá i průzkum firem. První z nich se týká frekvence, s níž se firmy podílejí na transakcích zachycených ukazateli a která je obecně nízká. Firma je například založena jen jednou za svou existenci, zatímco právník, který se specializuje na zakládání společností, může tento úkon provést i desetkrát za měsíc. Právníci, kteří se specializují na zakládání společností a jiní odborníci, kteří poskytují informace

pro *Doing Business*, jsou tudíž lépe schopni posoudit proces zahájení podnikání než jednotlivé firmy. Mají rovněž přístup k platným předpisům a praxi, zatímco firma se mohla při svém založení před lety setkat s jiným souborem pravidel, než jaký platí v současnosti. Druhým důvodem je fakt, že dotazníky *Doing Business* většinou shromažďují informace o právních předpisech, s nimiž firmy nemohou být pravděpodobně plně obeznámeny. Například jen několik málo firem zná ono velké množství právních postupů používaných při řešení obchodního sporu u soudu, a to i tehdy, když samy absolvovaly tento proces. Ale pro právníka, který se zabývá soudními spory, nebude příliš obtížné poskytnout požadované informace o všech těchto procesech.

Úředníci státní správy a pracovníci Světové banky

Poté, co tým *Subnational Doing Business* dokončil analýzu právních předpisů a následné pohovory s respondenty za účelem zpracování zprávy *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko*,

podělil se o předběžná zjištění ze zprávy s vládami a státními a samosprávnými úřady daných zemí. Státní orgány získaly prostřednictvím tohoto procesu příležitost vyjádřit připomínky k předběžným údajům, a to jak při setkání s pracovníky Světové banky, tak i písemně. Diskuse se státními úředníky a jejich připomínky k předběžným výsledkům se ukázaly jako důležité nejen ke zvýšení kvality zprávy, ale i k prosazování dialogu mezi místní samosprávou a Světovou bankou v rámci jednotlivých zemí.

ZPŮSOBY UŽÍVÁNÍ ÚDAJŮ DOING BUSINESS

Projekt *Doing Business* byl navržen pro dva hlavní typy uživatelů: tvůrce politiky a výzkumníky.⁸ Jedná se o nástroj, který mohou státní orgány užívat při navrhování účelných směrnic pro regulaci podnikání. Údaje *Doing Business* mají však omezený rozsah a je třeba je doplnit o další informační zdroje. *Doing Business* se soustřeďuje na několik málo specifických pravidel, která se týkají analyzovaných konkrétních případových studií. Tato pravidla a případové studie jsou vybrány jako názorné příklady podnikatelského prostředí, ale nejsou uceleným popisem tohoto prostředí. Poskytnutím jedinečného souboru údajů, který umožňuje analýzu s cílem lépe porozumět úloze regulace podnikání v hospodářském rozvoji, slouží *Doing Business* rovněž jako důležitý zdroj informace pro badatele.

Státní úřady a tvůrce politiky

Projekt *Doing Business* nabízí tvůrcům politiky vhodný srovnávací nástroj, který je užitečný ke stimulaci politické debaty, a to jak odhalováním potenciálních problémů, tak i identifikací správné praxe a získaného poučení. Navzdory úzkému zaměření ukazatelů se počáteční debata v rámci ekonomiky o výsledcích, které tyto ukazatele osvětlují, mění na hlubší diskusi o oblastech, kde je zapotřebí reforma regulace podnikání, včetně oblastí, které sahají daleko za rámec těch, jež hodnotí *Doing Business*.

Mnoho ukazatelů *Doing Business* lze chápat jako podněty k podniknutí následných opatření. Vlády mohou například stanovit minimální počáteční kapitál pro nové firmy, investovat do obchodních rejstříků a pozemkových registrů za účelem zvýšení jejich efektivity, nebo zvýšit efektivitu finanční správy pomocí nejnovější technologie k usnadnění zpracování a podání daňových příznání podnikatelů a placení podnikatelských daní. Mohou také uskutečnit reformy soudnictví ke zkrácení prodlev při vymáhání smluvních závazků. Některé ukazatele *Doing Business* se však zabývají úkony, časem a náklady, které se týkají účastníků ze soukromého sektoru, jako jsou právníci, notáři, architekti, elektrotechnici nebo speditéři. Státní úřady mohou mít jen malý krátkodobý vliv na poplatky účtované těmito profesemi, ale přesto lze mnoho dosáhnout posílením režimů vydávání oprávnění k výkonu těchto profesí a předcházením nekalé soutěže. Vlády nemají kontrolu nad geografickým umístěním své ekonomiky, což může mít nepříznivý dopad na podnikání.

I když lze na základě mnoha ukazatelů *Doing Business* podniknout příslušná opatření, neznamená to nutně, že tak má být v daném kontextu učiněno u všech těchto ukazatelů. Reformy regulace podnikání jsou jen jednou ze součástí strategie zaměřené na zvýšení konkurenceschopnosti a vybudování pevné základny udržitelného hospodářského rozvoje. Existuje mnoho dalších důležitých cílů, které je nutno prosazovat – například efektivní správa veřejných financí, náležitá pozornost pro vzdělání a školení, přijetí nejnovějších technologií k povzbuzení hospodářské produktivity, kvality veřejných služeb a náležité úsilí o zabezpečení veřejného zdraví. Vlády musí rozhodnout, jaký soubor priorit nejlépe vyhovuje jejich potřebám. Prohlášení, že by vlády měly usilovat o stanovení rozumného souboru pravidel pro činnost soukromého sektoru (jak to uvádějí mj. ukazatele *Doing Business*), nenaznačuje, že takový krok by měl být podniknut na úkor jiných hodnotných politických cílů.

Vlády se v posledním desetiletí stále více obracely na projekt *Doing Business* jako na zásobárnu objektivních údajů, na základě nichž lze přijímat potřebná opatření a která poskytují jedinečný přehled o správné praxi na celém světě, protože pochopily důležitost regulace podnikání jako hnací síly konkurenceschopnosti. K zajištění koordinace mezi jednotlivými úřady vytvořily ekonomiky zemí jako Kolumbie, Malajsie a Rusko výbory pro reformy regulací. Tyto výbory používají ukazatele *Doing Business* jako informační přínos pro své programy zlepšování podnikatelského prostředí. Podobné výbory ustanovilo více než 40 jiných ekonomik. Světa. Ve východní Asii k nim patří Brunej-Darussalam, Indonésie, Korejská republika, Filipíny, Tchaj-wan, Čína a Thajsko, na Středním východě a v severní Africe Egyptská arabská republika, Kuvajt, Maroko, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty, v jižní Asii Indie a Pákistán, v Evropě a ve Střední Asii Albánie, Chorvatsko, Gruzie, Kazachstán, Kosovo, Kyrgyzská republika, bývalá jugoslávská republika Makedonie, Moldova, Černá Hora, Polsko, Tádžikistán, Ukrajina a Uzbekistán, v subsaharské Africe Burundi, Demokratická republika Kongo, Republika Kongo, Pobřeží slonoviny, Guinea, Keňa, Libérie, Malawi, Mali, Mauritius, Nigérie, Rwanda, Sierra Leone, Togo, Zambie a Zimbabve, a v Latinské Americe Chile, Kostarika, Dominikánská republika, Guatemala, Mexiko, Panama a Peru.

Poznatky o procesu reformy regulace související s oblastmi měřenými projektem *Doing Business* mezi sebou sdílí mnoho ekonomik. K nejobvyklejším způsobům tohoto sdílení poznatků patří vzdělávací „peer-to-peer“ akce – workshopy, kde se setkávají úředníci státních orgánů v regionu nebo dokonce v rámci celého světa, aby diskutovali o problémech reform regulací a podělili se navzájem o své zkušenosti.

Think tanky a jiné výzkumné organizace

Údaje z projektu *Doing Business* jsou široce užívány think tanky a jinými

výzkumnými organizacemi jak ke zpracování výzkumných studií, tak i k vyvíjení nových indexů.

Mnohé výzkumné práce poukazují na důležitost regulace podnikání a názorně ukazují, jak tato regulace souvisí s různými ekonomickými výstupy.⁹ K nejběžněji citovaným teoretickým mechanismům, jejichž prostřednictvím se nadměrná regulace podnikání dotýká hospodářské výkonnosti a rozvoje, je fakt, že v důsledku takové regulace je pro firmy příliš nákladné pohybovat se v rámci formální ekonomiky, a proto se rozhodují přejít do prostředí neformální ekonomiky. Nedávné studie provedly rozsáhlé empirické testování tohoto tvrzení s použitím údajů *Doing Business* a dalších indikátorů. Například podle jedné studie reforma, která zjednodušila zápis podniků na mexických městských úřadech, vedla ke zvýšení počtu registrací o 5 % a zaměstnanosti za mzdu o 2,2 % a v důsledku zvýšené konkurence snížila příjem stávajících podniků o 3 %.¹⁰ Reformy registrace podniků v Mexiku měly rovněž na následek přesun 14,9 % neformálních podniků do formální hospodářské sféry.¹¹

Značné úsilí bylo věnováno zkoumání souvislosti mezi státní regulací zápisu firmy a růstem zaměstnanosti. Výzkum v Portugalsku ukázal, že reformy podnikání zkrátily čas a snížily náklady na formální založení společnosti, což vedlo ke zvýšení počtu nově založených společností o 17 % a počtu nových pracovních míst vyvářených měsíčně o 7 míst na 100 000 obyvatel. Přitom tyto nové podniky vlastnily v porovnání s dobou před reformou s větší pravděpodobností ženy, ale zároveň byly spíše menší, byly vedeny méně vzdělanými a zkušenými podnikateli a měly nižší objem tržeb na jednoho zaměstnance.¹²

Účast v mezinárodním obchodu se v mnoha ekonomikách potýká s vysokými náklady na dopravu, logistiku a předpisy, což oslabuje konkurenceschopnost takových podniků a brání jim v plném využití výhody z jejich výrobní kapacity. Díky

dostupnosti ukazatelů *Doing Business* o přeshraničním obchodu – které měří čas, procesní a peněžité náklady na vývoz a dovoz – několik studií posoudilo, jak náklady na obchod ovlivňují vývozní a dovozní výkonnost ekonomik. Rozsáhlý empirický výzkum ukazuje, že na výkonnost vývozu má pozitivní vliv efektivní infrastruktura a zdravé podnikatelské ovzduší.¹³

Zatímco zvýšení efektivity infrastruktury a obchodní logistiky přináší prokázaný prospěch pro obchodní bilanci dané ekonomiky i pro jednotlivé obchodníky, může být vývoz omezován zdržením při přepravě. Jedna ze studií, která analyzuje důležitost obchodní logistiky, zjistila, že prodloužení doby přepravy o jeden den snižuje vývoz v subsaharské Africe o 7 %.¹⁴ Jiná studie zjistila, že zpoždění přepravy má zvlášť silný dopad na vnitrozemské ekonomiky a na zemědělské a výrobní produkty, které jsou citlivé na čas, a každý den zpoždění snižuje objem obchodu o 1 %.¹⁵ Vývozní schopnost firmy rovněž ovlivňují zdržení při proclení, zejména u výrobků určených pro nové klienty.¹⁶

Výzkum ukazuje, že dopad na obchod má i regulatorní prostředí. Zvýšení objemu obchodu o 1 % v ekonomikách s pružnou registrací vstupu vede ke zvýšení příjmu na obyvatele o více než 0,5 %, ale nemá žádný pozitivní dopad v ekonomikách se striktnější regulací vstupu.¹⁷ Výzkum rovněž zjistil, že zatímco pro domácí kupující je přínosné mít zboží různé kvality a za různé ceny, z něhož si mohou vybírat, konkurence v oblasti dovozu vede pouze k minimálnímu zlepšení u vysoko-příjmových ekonomik OECD s těžkopádnou regulací.¹⁸ Proto jsou potenciální přínosy dovozní konkurence pro spotřebitele omezeny tam, kde platí těžkopádná regulace.

Iniciativa *Doing Business* měří aspekty regulace podnikání, které se dotýkají domácích firem. Výzkum však ukazuje, že lepší regulace podnikání – podle měření *Doing Business* – souvisí s vyšší úrovní přímých zahraničních investic.¹⁹ Jedna

studie navíc zjistila, že přímé zahraniční investice mohou buď zbrzdit, nebo povzbudit domácí investice v hostitelské ekonomice v závislosti na tom, jak jsou předpisy pro vstup těchto investic příznivé pro podnikání. Studie skutečně ukazuje, že v ekonomikách s nákladnými procesy zahájení podnikání mohou přímé zahraniční investice vytlačit domácí investice.²⁰ Jiná studie ukazuje, že ekonomiky s vyšším stupněm integrace mezinárodního trhu mají v průměru snazší a jednodušší procesy zahájení podnikání.²¹

Nedávné empirické práce poukazují na důležitost dobře navržené regulace úvěrového trhu a dobře fungujícího soudního systému pro vymáhání dluhů. Například kolumbijská reforma, která zvýšila účinnost konkursních předpisů, značně zvýšila vymahatelnost u firem schopných pokračovat ve své činnosti.²² Studie, která se zabývá řadou ekonomik, zjistila, že zavedení registrů zástav movitého majetku posílilo přibližně o 8 % možnosti firem získat úvěr.²³ Zavedení tribunálů pro vymáhání dluhů v Indii snížilo počet úvěrů po splatnosti o 28 % a zároveň i úrokové sazby u větších úvěrů, což naznačuje, že rychlejší proces vymáhání dluhů vedl ke snížení úvěrových nákladů.²⁴ Hlubší zkoumání globálních peněžních toků v bankách odhalilo, že v ekonomikách s lepšími systémy sdílení údajů o úvěrech a s vyšším počtem poboček se méně firem vyhýbá placení daní.²⁵ Zjistilo se rovněž, že pevně zakotvená práva akcionářů snižují finanční třenice, zejména u firem s vysokým objemem externího financování v poměru k jejich kapitálu (například u malých firem nebo firem v tísní).²⁶

Existuje rovněž rozsáhlý soubor teoretických a empirických prací, které zkoumají deformující účinek vysokých daňových sazebníků a těžkopádných daňových zákonů a postupů. Podle jedné studie se po daňové reformě v Brazílii zvýšil počet licencí udělených podnikům o 13 %.²⁷ Další studie zjistila, že účinek zjednodušení daňových záležitostí o 10 % je srovnatelný s účinkem snížení platných daní z příjmu právnických osob o 1 %.²⁸

Studie ukázaly, že regulace pracovního trhu – měřená *Doing Business* – má důležité dopady na tento trh. Podle jedné studie má ukončení studia na škole v době nepříznivých hospodářských poměrů trvalý škodlivý účinek na následné příležitosti pracovního uplatnění. Tento negativní účinek trvá déle v zemích se striktnější legislativou na ochranu zaměstnanců.²⁹ Rigidní legislativa na ochranu zaměstnanců může mít rovněž negativní důsledky, co se týče jednotlivých skupin pracovních sil. Studie o Chile například zjistila, že zprísňení předpisů ohledně jistoty pracovních míst souviselo s nižší zaměstnaností u mládeže, nekvalifikovaných dělníků a žen.³⁰

Nad rámec tohoto souboru výzkumů projekt *Doing Business* identifikoval 17 různých datových projektů, které používají *Doing Business* jako jeden zdroj údajů.³¹ Většina těchto studií používá údaje na úrovni indikátorů a nikoli agregované údaje z žebříčku o jednoduchosti podnikání. Nejvíce používaným souborem indikátorů je zahájení podnikání, následované regulací pracovního trhu a placením daní. Toto úsilí obvykle kombinuje údaje z projektu *Doing Business* s údaji z jiných zdrojů za účelem hodnocení ekonomik podle konkrétní agregované dimenze, jako je konkurenceschopnost nebo inovace. Například index ekonomické svobody vydávaný The Heritage Foundation použil šest indikátorů *Doing Business* při měření úrovně ekonomické svobody ve světě.³² Ekonomiky, které mají lepší výsledky v těchto šesti oblastech, mívají rovněž vyšší úroveň ekonomické svobody.

I Světové ekonomické fórum používá údaje *Doing Business* ve svém Indexu světové konkurenceschopnosti, určeném ke zázornění toho, jak je konkurenceschopnost celosvětovou hnací silou ekonomického růstu. Tato organizace používá rovněž ukazatele *Doing Business* ve čtyřech dalších indexech, které měří usnadnění obchodu, technologickou připravenost, rozvoj lidského kapitálu a konkurenceschopnost sektoru cestovního ruchu. Tyto veřejně dostupné zdroje

dále rozvíjejí obecné údaje o podnikatelském prostředí vyprodukované projektem *Doing Business* pomocí jejich začlenění do studií jiných důležitých sociálních a hospodářských otázek napříč ekonomikami a regiony. Prokazují, že pokud jsou ukazatele *Doing Business* brány individuálně, zůstávají užitečným výchozím bodem pro rozsáhlý soubor analýz napříč různými oblastmi a dimenzemi.

Projekt *Doing Business* podstatným způsobem přispěl do debaty o důležitosti regulace podnikání pro hospodářský rozvoj. *Doing Business* doufá, že rozšiřováním časových sérií a rozsahu údajů prostřednictvím nedávných změn metodiky zůstane nadále klíčovým zdrojem pro postup vpřed.

VYSVĚTLIVKY

1. Průzkumy podniků (Enterprise Surveys) zpracovávají Světovou bankou a *Doing Business* se navzájem doplňují jako dvě strany téže mince. Oba tyto projekty poskytují užitečné informace o podnikatelském prostředí dané ekonomiky, ale odlišným způsobem. *Doing Business* má užší rozsah než Průzkumy podniků. Avšak svým zaměřením na ukazatele související s regulací podnikání, na základě nichž lze přijmout potřebná opatření, poskytuje *Doing Business* jednoznačný plán pro vlády, které usilují o zlepšení této regulace. *Doing Business* používá standardizované případové scénáře, zatímco Průzkumy podniků používají reprezentativní vzorky. Další informace o Přehledech podniků a o tom, jak se liší od *Doing Business*, viz webová stránka <http://www.enterprisesurveys.org>.
2. Tyto studie jsou dostupné na webových stránkách *Doing Business* <http://www.doingbusiness.org/methodology>.
3. Ukazatele, které se týkají přístupu k úvěrům, jsou váženy v poměru k jejich příspěvku k celkovému skóre, kdy je indexu síly zákonných práv přiděleno 60 % a 40 % je přiděleno indexu úvěrových údajů. Tímto způsobem má každý bod zahrnutý do těchto indexů stejnou hodnotu nezávisle na komponentech, k nimž patří. Indikátorům pro všechna ostatní témata je přidělena stejná váha.
4. Viz Simeon Djankov, Darshini Marraj, Caralee McLiesh a Rita Ramalho, „Doing Business Indicators: Why Aggregate, and How to Do It“ (World Bank, Washington, DC, 2005). Pořadí stanovené metodami zásadních komponent

a nesledovaných komponent je téměř identické jako pořadí stanovené jednoduchým průměrem, protože obě tyto metody přidělují zhruba stejné váhy daným tématům, protože párové korelace mezi jednotlivými indikátory se příliš neliší. Alternativou metody jednoduchého průměru je přidělování rozdílných vah tématům v závislosti na tom, která jsou považována v rámci konkrétní ekonomiky za více nebo méně důležitá.

5. Mary Hallward-Driemeier a Lant Pritchett, „How Business Is Done in the Developing World: Deals versus Rules,“ *Journal of Economic Perspectives* 29, č. 3(2015): 121-40.
6. Friedrich Schneider, „The Informal Sector in 145 Countries“ (Katedra ekonomie, Universita v Linci, Linec, 2005). Viz též Rafael La Porta a Andrei Shleifer, „The Unofficial Economy and Economic Development,“ Pracovní studie Tuck School of Business 2009-57 (Dartmouth College, Hanover, NH, 2008), dostupným na Social Science Research Network (SSRN), <http://ssrn.com/abstract=1304760>.
7. Právní knihovna viz webová stránka <http://www.doingbusiness.org/law-library>.
8. Těžištěm indikátorů *Doing Business* zůstává regulační režim, jemuž podléhají domácí firmy, které provozují hospodářskou činnost v největším obchodním centru dané ekonomiky. Projekt *Doing Business* nebyl zpočátku určen k poskytování informací pro rozhodování zahraničních investorů, přestože investoři mohou v praxi zjistit, že tyto údaje jsou užitečné pro získání představy o kvalitě vnitrostátního investičního klimatu. Analýza provedená ve skupině globálních indikátorů skupiny Světové banky ukázala, že země, které mají nastavena rozumná pravidla pro domácí ekonomickou aktivitu, mívají také nastavena dobrá pravidla pro činnost zahraničních investorů, kteří vyvíjejí činnost v domácí ekonomice.
9. Zde citované studie představují jen několik málo příkladů výzkumu prováděného v oblastech, které měří projekt *Doing Business*. Od roku 2003, kdy byla poprvé publikována zpráva *Doing Business*, bylo v odborníky ověřovaných akademických časopisech publikováno 2 182 výzkumných článků o tom, jak regulace v oblastech měřených projektem *Doing Business* ovlivňuje hospodářské výsledky. Další 6 296 pracovních studií bylo zveřejněno na internetu.
10. Miriam Bruhn, „License to Sell: The Effect of Business Registration Reform on Entrepreneurial Activity in Mexico,“ *Review of Economics and Statistics* 93, č. 1(2011): 382-86.
11. Miriam Bruhn, „A Tale of Two Species: Revisiting the Effect of Registration Reform on Informal Business Owners in Mexico,“ *Journal of Development Economics* 103 (2013): 275-83.
12. Lee G. Branstetter, Francisco Lima, Lowell J. Taylor a Ana Venancio, „Do Entry Regulations Deter Entrepreneurship and Job Creation? Evidence from Recent Reforms in Portugal,“ *Economic Journal*, zveřejněno elektronicky 16.7. 2013. <https://doi.org/10.1111/econj.12044>.
13. Alberto Portugal-Perez a John S. Wilson, „Export Performance and Trade Facilitation Reform: Hard and Soft Infrastructure,“ *World Development* 40, č. 7 (2011): 1295-1307.

14. Caroline Freund a Nadia Rocha, „What Constrains Africa’s Exports?” *World Bank Economic Review* 25, č. 3 (2011): 361-86.
 15. Simeon Djankov, Caroline Freund a Cong S. Pham, „Trading on Time”, *Review of Economics and Statistics* 92, č. 1(2010); 166-73.
 16. Christian Volpe Martincus, Jeronimo Carballo a Alejandro Graziano, „Customs,” *Journal of International Economics* 96 (2015): 119-37.
 17. Caroline Freund a Bineswaree Bolaky, „Trade, Regulations, and Income,” *Journal of Development Economics* 87 (2008): 309-21.
 18. Mary Amity a Amit K. Khandelwal, „Import Competition and Quality Upgrading,” *Review of Statistics and Economics* 95, č. 2 (2011): 476-90.
 19. Adrian Corcoran a Robert Gillanders, „Foreign Direct Investment and the Ease of Doing Business,” *Review of World Economics* 151, č. 1(2015): 103-26.
 20. Jonathan Munemo, „Business Start-Up Regulations and the Complementarity between Foreign and Domestic Investment,” *Review of World Economics* 150, č. 4(2014): 745 -61.
 21. Pehr-Johan Norbäck, Lars Persson a Robin Douhan, „Entrepreneurship Policy and Globalization,” *Journal of Development Economics* 110 (2014) 22-38.
 22. Xavier Giné a Inessa Love, „Do Reorganization Costs Matter for Efficiency? Evidence from a Bankruptcy Reform in Colombia,” *Journal of Law and Economics* 53, č. 4(2010): 833-64.
 23. Inessa Love, Marta Soledad Martinez Peria a Sandeep Singh, „Collateral Registries for Movable Assets: Does Their Introduction Spur Firms’ Access to Bank Finance?” Policy Research Working Paper 6477 (World Bank, Washington, DC, 2013).
 24. Sujata Visaria, „Legal Reform and Loan Repayment: The Microeconomic Impact of Debt Recovery Tribunals in India,” *American Economic Journal: Applied Economics* 1, č. 3 (2009): 59-81.
 25. Thorsten Beck, Chen Lin a Yue Ma, „Why Do Firms Evade Taxes? The Role of Information Sharing and Financial Sector Outreach,” *Journal of Finance* 69 (2014): 763-817.
 26. Stijn Claessens, Kenichi Ueda a Yishay Yateh, „Institutions and Financial Frictions: Estimating with Structural Restrictions on Firm Value and Investment,” *Journal of Development Economics* 110 (2014): 107-22.
 27. Joana Monteiro a Juliano J. Assunção, „Coming Out of the Shadows? Estimating the Impact of Bureaucracy Simplification and Tax Cut on Formality in Brazilian Microenterprises,” *Journal of Development Economics* 99 (2012): 105-15.
 28. Martina Lawlees, „Do Complicated Tax Systems Prevent Foreign Direct Investment?” *Economica* 80, č. 317 (2013): 1-22.
 29. Daiji Kawaguchi a Tetsushi Muraio, „Labor-Market Institutions and Long-Term Effects of Youth Unemployment,” *Journal of Money, Credit and Banking* 46, S2 (2014): 95—116.
 30. Claudio Montenegro a Carmen Pagés, „Who Benefits from Labor Market Regulations?” Policy Research Working Paper 3143 (World Bank, Washington, DC, 2003).
 31. K těmto 17 datovým projektům a indexům patří Otevřený katalog údajů vydaný Millennium Challenge Corporation; Index ekonomické svobody vydaný The Heritage Foundation; Index globální konkurenceschopnosti Světového ekonomického fóra, Index usnadnění obchodu, Index připravenosti sítí (společně s INSEAD), Index lidského kapitálu a Index konkurenceschopnosti sektoru cestovního ruchu; Index globální talentové konkurenceschopnosti a Index globální inovace vydaný INSEAD (společně s Cornell University a Světovou organizací duševního vlastnictví); Index ekonomické svobody světa Fraserova institutu; Index připravenosti na změnu vydaný KPMG; Index digitálních peněz Citi a Imperial College, Londýn; Ročenka světové konkurence schopnosti (*World Competitiveness Yearbook*) Mezinárodního institutu rozvojového řízení; DHL’s Index globálního propojení vydaný DHL; publikace *PwC Paying Taxes 2016: The Global Picture*; a Index prosperity Legatum Institutu Legatum
32. Další informace o Indexu ekonomické svobody vydaném The Heritage Foundation viz webové stránky na <https://www.heritage.org,/index>.

Vysvětlivky k údajům

Ukazatele prezentované a analyzované ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* měří regulaci podnikání a ochranu majetkových práv i její dopad na podniky, zejména na malé a střední domácí firmy. Za prvé, ukazatele dokumentují složitost regulace, například počet úkonů k zahájení podnikání nebo k registraci převodu komerční nemovitosti. Za druhé měří čas a náklady potřebné k dosažení regulatorního cíle nebo na dodržování předpisů, například čas a náklady potřebné k vymáhání smlouvy. Za třetí měří rozsah právní ochrany, například ochrany majetkových práv.

Zpráva prezentuje ukazatele *Doing Business* u 25 měst v České republice, Chorvatsku, Portugalsku a na Slovensku. Údaje pro všechny soubory ukazatelů ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* platí ke dni 15. 2. 2018. Údaje o dalších 186 ekonomikách, které jsou užívány pro srovnání, vycházejí z údajů zprávy *Doing Business 2018: reforma k vytváření pracovních míst*, což je patnáctá zpráva ze série ročních zpráv publikovaných skupinou Světové banky.

METODIKA

Ukazatele ze zprávy *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* byly shromážděny standardním způsobem. Na začátku tým přizpůsobil dotazníky *Doing Business* pro konkrétní studii v

České republice, Chorvatsku, Portugalsku a Slovensku a přeložil je do češtiny, chorvatštiny, portugalštiny a slovenštiny. Dotazníky používají jednoduchý obchodní případ k zajištění srovnatelnosti mezi jednotlivými lokalitami a ekonomikami a v průběhu času – s předpoklady ohledně právní formy, velikosti a umístění podniku a o povaze jeho provozu. Dotazníky byly rozeslány místním odborníkům, včetně právníků, obchodních poradců, architektů, inženýrů, státních úředníků, soudů nižšího stupně a jiným odborníkům, kteří běžně vyřizují právní a regulatorní požadavky nebo o nich poskytují poradu. Pro tyto odborníky bylo uspořádáno několik kol jednání s projektovým týmem, mj. pomocí konferenčních telefonních hovorů, písemné korespondence a návštěv týmu. Údaje z dotazníků prošly několika ověřovacími sériemi, které vedly k revizím nebo rozšíření shromážděných informací.

Metodika *Doing Business* nabízí několik výhod. Je transparentní, používá faktické informace o tom, co říkají právní předpisy, a umožňuje četné interakce s místními respondenty k objasnění potenciálně nesprávně pochopených otázek. Nejde o to získat reprezentativní vzorky respondentů: *Doing Business* není statistický průzkum. Texty příslušných právních předpisů jsou shromážděny a přesnost odpovědí je kontrolována. Tato metodika je levná a snadno replikovatelná, takže údaje lze shromažďovat ve velkém vzorku lokalit a ekonomik. Jelikož jsou při shromažďování údajů používány standardní předpoklady, jsou srovnávání a měřítka platná pro všechny lokality stejná. Tyto

údaje nejen osvětlují dosah konkrétních regulatorních překážek podnikání, ale identifikují rovněž jejich zdroj a poukazují na to, co lze reformovat.

LIMITY MĚŘENÝCH ASPEKTŮ

Metodika *Doing Business* má čtyři limity, které je nutno brát v úvahu při interpretaci údajů. Za prvé, údaje se často soustřeďují na specifickou formu společnosti – obecně na společnost s ručením omezeným (nebo na její právní ekvivalent) určité velikosti – a nemusí být reprezentativní pro dopad dané regulace na jiné podniky (například na samostatné podnikatele). Za druhé, transakce popsané ve standardním případovém scénáři poukazují na konkrétní soubor problémů a nemusí reprezentovat všechny problémy, na něž může podnik narazit. Za třetí, časová měřítka obsahují určitý úsudek odborných respondentů. Když se odhady zdrojů liší, časové ukazatele ve zprávě *Doing Business* reprezentují střední hodnoty vypočtené z několika odpovědí za předpokladu, že se jedná o standardizovaný případ.

A konečně tato metodika předpokládá, že podnik má všechny informace o veškerých požadavcích a nemarný čas při provádění úkonů. Provedení některého úkonu však může v praxi trvat déle, pokud podnik postrádá informace nebo není schopen podle nich neprodleně jednat. Podnik se také může rozhodnout ignorovat některé zatěžující postupy. Z obou těchto důvodů se časové prodlevy

Charakteristika ekonomiky

Hrubý národní produkt na obyvatele

Zpráva *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* vychází z údajů o příjmu na obyvatele z roku 2016 publikovaných v ze zprávě Světové banky *World Development Indicators 2017*. Příjem je vypočten metodou Atlas (v běžných US dolarech). Nákladové ukazatele vyjádřené jako procento příjmu na obyvatele, je ve jmenovateli použit hrubý národní příjem (HNP) na obyvatele z roku 2016 v běžných US dolarech. Příjem na obyvatele za rok 2016 v České republice činí 17 570,- USD (420 720,- Kč) v Chorvatsku 12 110,- USD (79 803,- HRK), v Portugalsku 19 850 USD (17 544m- EUR) a na Slovensku 16 810,- USD (14 857,- EUR).

Region a příjmová skupina

Doing Business používá klasifikaci Světové banky podle regionů a příjmových skupin, dostupnou na <http://data.worldbank.org/about/country-and-lending-groups>. Regionální průměry uvedené v číslech a tabulkách ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* zahrnují ekonomiky ze všech příjmových skupin (nízký, nižší střední, vyšší střední a vysoký příjem).

Směnné kursy

Ve zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* jsou použity tyto směnné kursy US dolaru: 1 USD = 23,9454 korun českých (Kč), 1 USD = 6,5899 chorvatských kun (HRK), a 1 USD = 0,8838 eur (EUR), což je měna platná v Portugalsku a na Slovensku. Směnné kursy eura použité ve zprávě jsou směnné kursy Evropské centrální banky ze dne 15. února 2018 (1 EUR = 25,37 Kč a 1 EUR = 7,44 HRK).

vykázané ve zprávě *Doing Business* mohou lišit od vzpomínek podnikatelů uvede-
ných v Přehledech podniků (Enterprise
Surveys) Světové banky nebo v jiných
firemních průzkumech.

ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ

Zpráva *Doing Business* zaznamenává všechny úkony, které jsou úředně vyžadovány nebo které v praxi běžně provádí podnikatel, aby mohl založit a formálně provozovat obchodní společnost nebo průmyslový podnik, stejně jako čas a náklady potřebné k provedení všech těchto úkonů a minimální počáteční kapitál (obrázek 8.1). K těmto úkonům patří postupy, které musí podnikatelé absolvovat, aby obdrželi všechny nezbytné souhlasy, licence a povolení a podali všechna potřebná hlášení, zajistili všechna ověření nebo zápisy o společnosti a zaměstnancích u příslušných úřadů.

Pořadí jednotlivých měst, co se týče jednoduchosti zahájení podnikání, je stanoveno podle vzdálenosti od hraniční hodnoty vypočtené pro zahájení podnikání. Tato bodová ohodnocení jsou

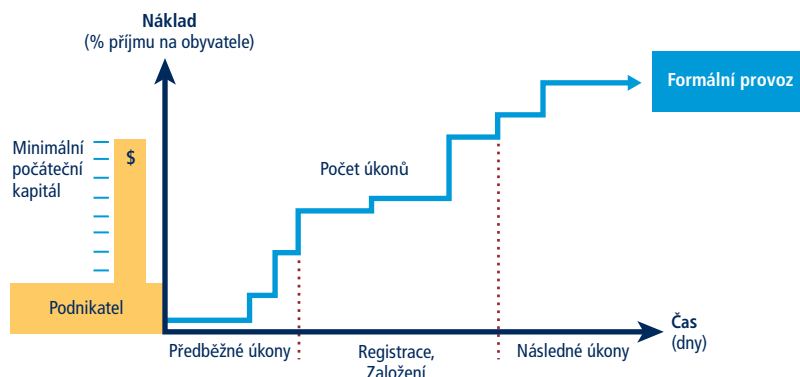
vypočtena jako průměrný odstup od hraničních hodnot pro každý dílčí ukazatel (obrázek 8.2). Vzdálenost od hraniční hodnoty znázorňuje vzdálenost dané ekonomiky nebo místa od „hranice“, která je odvozena od nejučinnější praxe nebo od nejvyššího skóre dosaženého u každého indikátoru.

Metodika používaná při hodnocení jednoduchosti při zahájení podnikání bere na zřetel dva typy místních společností

s ručením omezeným. Tyto dva typy jsou ve všech ohledech totožné s výjimkou toho, že jednu společnost vlastní pět vdáných žen a druhou pět ženatých mužů. Vzdálenost od hraniční hodnoty pro jednotlivé indikátory tvoří průměr počtu bodů vypočtených pro každý dílčí indikátor u obou standardních společností.

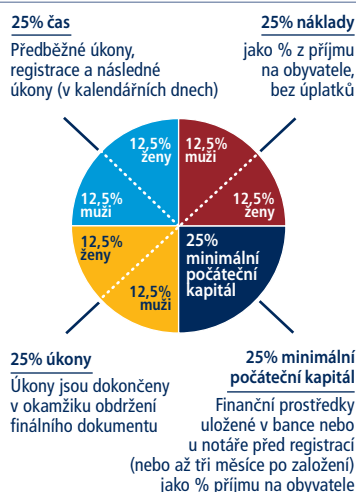
Po prostudování právních předpisů a veřejně dostupných informací o zápisu podniku je zpracován podrobný seznam

OBRÁZEK 8.1 Jaký čas, náklady, minimální počáteční kapitál a počet úkonů je zapotřebí k založení a zprovoznění místní společnosti s ručením omezeným?

OBRÁZEK 8.2 Zahájení podnikání: založení a zprovoznění místní společnosti s ručením omezeným

Pořadí je založeno na odstavu od hraniční hodnoty pro čtyři ukazatele

úkonů a stanoven čas a náklady, které jsou za normálních okolností potřebné k provedení každého úkonu, a minimální počáteční kapitál. Následně jsou údaje doplněny a ověřeny místními právníky, kteří se zabývají zakládáním společností, notáři a státními úředníky.

Zároveň se shromažďují údaje o pořadí, v němž mají být provedeny jednotlivé úkony a o tom, zda některé úkony mohou být provedeny současně s jinými. Předpokládá se, že veškeré požadované informace jsou pohotově k dispozici a že podnikatel nebude platit žádné úplatky. Pokud se odpovědi od místních odborníků liší, pokračuje dotazování do té doby, dokud si údaje navzájem neodpovídají.

K zajištění srovnatelnosti údajů napříč jednotlivými lokalitami se používá několik předpokladů o podnicích a úkonech.

Předpoklady o podniku

Podnik:

- je společnost s ručením omezeným (nebo ekvivalentní právní forma). Pokud v dané ekonomice existuje více než jeden typ společnosti s ručením omezeným, je zvolena ta nejobvyklejší

forma mezi domácími společnostmi. Informace o nejobvyklejší formě se získávají od právníků, kteří se věnují zakládání společností nebo od statistického úřadu;

- působí v daném městě;
- je plně vlastněn domácími podnikateli a má pět majitelů, z nichž žádný není právnickou osobou;
- má počáteční kapitál ve výši desetinosobku příjmu na obyvatele;
- vykonává obecnou průmyslovou nebo obchodní činnost, například výroba nebo prodej výrobků nebo služeb veřejnosti. Podnik se nezabývá zahraniční obchodní činností, nevyrábí ani neobchoduje s výrobky, které podléhají zvláštnímu daňovému režimu, například lihoviny nebo tabák, a nepoužívá silně znečišťující výrobní procesy;
- najímá si obchodní provoz nebo kanceláře a nevlastní nemovitosti. Roční nájemné za kancelářské prostory se rovná příjmu na obyvatele. Celková velikost kancelářských prostor činí zhruba 929 čtverečních metrů (10 000 čtverečních stop);
- nemá nárok na investiční pobídky, ani na zvláštní benefity;
- má jeden měsíc po zahájení provozu nejméně 10 a nejvýše 50 zaměstnanců, přičemž všichni jsou státními příslušníky dané země;
- má obrat ve výši nejméně stonásobku příjmu na obyvatele;
- má desetihránkovou zakladatelskou listinu.

Vlastníci:

- jsou zletilí a schopni rozhodovat jako dospělí. Není-li zákonem stanoven věk dosažení zletilosti, předpokládá se, že je jim 30 let;
- jsou mentálně způsobilí, kompetentní, zdraví a bezúhonní;
- žijí v monogamním, úředně registrovaném manželství.

Úkony

Úkon (postup) je definován jako jakákoli interakce mezi zakladateli společnosti a externími stranami (například státními

úřady, právníky, auditory nebo notáři) nebo manželskými partnery (pokud je to ze zákona vyžadováno). Za úkony nejsou považovány interakce mezi zakladateli nebo funkcionáři společnosti a zaměstnanci. Úkony, které musí být provedeny ve stejné budově, ale v různých kancelářích nebo u různých přepážek, se počítají jako samostatné úkony. Musí-li zakladatelé navštívit stejnou kancelář vícrát kvůli navzájem odlišným po sobě následujícím úkonům, každý takový úkon je počítán zvlášť. Předpokládá se, že zakladatelé provedou všechny úkony sami, bez prostředníků, zprostředkovatelů, účetních nebo právníků, ledaže je účast takové třetí osoby povinná ze zákona nebo ji požaduje většina podnikatelů. Jsou-li vyžadovány služby odborníků, jsou úkony provedené těmito odborníky v zastoupení společnosti považovány za samostatné. Každý elektronický úkon se počítá za samostatný úkon. Získání souhlasu manželského partnera s vlastnictvím podniku nebo s odchodem z domova se považuje za úkon tehdy, je-li to vyžadováno ze zákona, nebo v případě, že jestliže tak daná osoba neučiní, bude to pro ni mít zákonem stanovené následky, například ztratí právo na finanční podporu. Dokumenty nebo povolení vyžadovaná pouze pro jedno pohlaví za účelem registrace a provozování podniku, založení bankovního účtu nebo získání občanského průkazu, se považují za dodatečné úkony.

Úkony provedené před založením a po založení společnosti, které jsou úředně vyžadovány nebo obvykle prováděny v praxi, aby mohl podnikatel formálně provozovat podnik, jsou zaznamenávány (tabulka 8.1). Veškerá jednání s třetími osobami uskutečněná během tří měsíců od registrace se považují za úkony, s výjimkou registrace k dani z přidané hodnoty nebo daně ze zboží a služeb, která se počítá jako úkon tehdy, když obrat překročí příslušný stanovený limit.

Úřední korespondence nebo jednání se státními úřady se rovněž považují za úkony. Například jestliže úřední dokumenty, jako jsou daňová přiznání, musí

TABULKA 8.1 Co měří ukazatele o zahájení podnikání?**Úkony potřebné k zahájení a zprovoznění společnosti v souladu se zákonem (počet)**

Předběžné úkony (například ověření nebo rezervace názvu, notářské ověření)

Registrace ve vybraném městě

Následné úkony (například registrace u správy sociálního zabezpečení, pečť společnosti)

Získání souhlasu od manželského partnera se zahájením podnikání, s odchodem z domova k registraci společnosti nebo se založením bankovního účtu

Získání dokumentu povinného pouze pro jedno pohlaví, který se týká registrace a provozování společnosti, získání občanského průkazu nebo založení bankovního účtu

Čas potřebný k provedení jednotlivých úkonů (v kalendářních dnech)

Nezahrnuje čas strávený obstaráváním informací

Každý úkon je zahájen v jeden den (dva úkony nesmí být zahájeny ve stejný den) - s výjimkou úkonů, které lze zcela provést elektronicky

Registrační proces je považován za dokončený, jakmile je obdrženo potvrzení o založení nebo jakmile může společnost oficiálně zahájit svou činnost

Nedochází k žádným předchozím kontaktům s úředníky

Náklady vyžadované k provedení jednotlivých úkonů (% příjmu na obyvatele)

Pouze oficiální náklady, nikoli úplatky

Žádné odměny odborníkům, ledaže jsou jejich služby vyžadovány ze zákona nebo běžně používány v praxi

Minimální počáteční kapitál (% příjmu na obyvatele)

Finanční prostředky uložení v bance nebo u notáře před registrací (nebo po dobu až tří měsíců po založení společnosti)

být opatřeny pečeti nebo razítkem společnosti, je jako úkon počítáno i obstarání pečeti nebo razítka. A podobně jestliže si společnost musí založit účet u banky, aby mohla provést nějaký následný úkon, například registraci k dani z přidané hodnoty nebo předložení potvrzení o minimálním kapitálovém vkladu - je taková transakce rovněž považována za úkon. Zkrácené postupy jsou počítány pouze tehdy, jestliže splňují čtyři kritéria: jsou legální, veřejně k dispozici, užívá je většina společností a jejich neprovedení způsobuje prodlevy.

Počítají se pouze úkony vyžadované od všech společností. Úkony, které se týkají

pouze určitého odvětví, se nezahrnují. Například úkony nezbytné k dodržení předpisů o životním prostředí se počítají pouze tehdy, když platí pro všechny společnosti, které se zabývají obecnou obchodní nebo průmyslovou činností. Do ukazatelů, které se týkají zahájení podnikání, se nepočítají úkony, které společnost provede za účelem připojení k elektrické, vodovodní nebo plynárenské síti nebo k zajištění odvozu odpadu.

Čas

Čas je zaznamenáván v kalendářních dnech. Toto měřítko zachycuje časový medián, který je podle právníků zabývajících se zakládáním společností nebo podle notářů v praxi zapotřebí k provedení daného úkonu s minimem následných jednání se státními úřady a bez veškerých neoficiálních plateb. Předpokládá se, že minimální čas potřebný k provedení úkonu je jeden den, s výjimkou postupů, které lze realizovat po internetu, u nichž je jako požadovaný čas zaznamenáváno půl dne. I když mohou být úkony prováděny současně, nemohou být zahájeny ve stejný den (tzn. současné úkony jsou zahajovány v po sobě následujících dnech), opět s výjimkou úkonů, které lze v plném rozsahu realizovat po internetu. Registrační proces je považován za dokončený, jakmile společnost obdrží finální potvrzení o založení nebo jakmile může oficiálně začít podnikat. Pokud lze nějaký úkon zákonem povoleným způsobem urychlit, je zvolen ten nejrychlejší úkon, pokud je taková volba příznivější pro pořadí dané lokality na žebříčku. U získání souhlasu manželského partnera se předpokládá, že k poskytnutí takového povolení nejsou zapotřebí žádné dodatečné náklady, ledaže musí být toto povolení notářsky ověřeno. Předpokládá se, že podnikatel nemarní čas a je odhodlán dokončit neprodleně každý zbývajících úkon. K času, který podnikatel stráví obstaráváním informací, se nepřihlíží. Předpokládá se, že si je podnikatel od začátku vědom všech požadavků na zápis společnosti a jejich poslovnosti, ale že dříve nekontaktoval žádného z příslušných úředníků.

Náklady

Náklady se zaznamenávají jako procento příjmu na obyvatele v dané ekonomice. Zahrnují všechny úřední poplatky a poplatky za právní nebo odborné služby v případě, že jsou tyto služby vyžadovány ze zákona nebo běžně používány v praxi. Náklady na nákup a legalizaci účetních knih společnosti se započítávají tehdy, jsou-li takové transakce vyžadovány ze zákona. Přestože lze registraci k dani z přidané hodnoty počítat jako samostatný úkon, daň z přidané hodnoty není součástí nákladů na založení společnosti. Jako zdroj k výpočtu nákladů se používá zákon o obchodních společnostech, obchodní zákoník a zvláštní předpisy a ceníky poplatků. Pokud neexistují ceníky poplatků, je jako oficiální zdroj vzat odhad státního úředníka, a pokud tento odhad není k dispozici, užívají se odhady právníků, kteří se zabývají zakládáním společností. Pokud se odhady několika těchto právníků liší, použije se střední hodnota. Náklady nezahrnují žádné úplatky.

Minimální počáteční kapitál

Požadavek na minimální počáteční kapitál je částka, kterou musí podnikatel složit u banky nebo u notáře před registrací společnosti nebo do tří měsíců po jejím založení. Tato částka se stanoví jako procento příjmu na obyvatele v dané ekonomice a bývá zpravidla stanovena v obchodním zákoníku nebo v zákoně o obchodních společnostech. Mnoho ekonomik sice požaduje minimální kapitál, ale dovoluje podnikům, aby před registrací zaplatily pouze jeho část a zbytek až po roce provozu. Například Turecku činil minimální počáteční kapitál v červnu 2017 10 000,- tureckých lir, z nichž musela být jedna třetina splacena před registrací. Proto činí minimální počáteční kapitál zaznamenaný pro Turecko 2 500,- tureckých lir, tedy 708 % příjmu na obyvatele.

Podrobné údaje týkající se zahájení podnikání lze nalézt na <http://www.doingbusiness.org>. Tuto metodiku zpracoval Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio López-de-Silanes a Andrei Shleifer („The Regulation of Entry“.

Quarterly Journal on Economics 117, č. 1 [2002]: 1-37) a je zde převzata s drobnými změnami.

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Zpráva *Doing Business* zaznamenává všechny úkony, které jsou vyžadovány k tomu, aby stavební firma mohla postavit sklad, společně s časem a náklady vyžadovanými pro každý úkon. *Doing Business* navíc sestavuje index kontroly kvality staveb, který hodnotí kvalitu stavebních předpisů, sílu kontroly kvality a bezpečnostních mechanismu, odpovědnost a pojištění a požadavky na profesní certifikaci. Údaje jsou shromažďovány pomocí dotazníku rozesílaného odborníkům na vydávání oprávnění ve stavebnictví, mj. architektům, stavebním inženýrům, právníkům specializovaným na oblast stavebnictví, stavebním firmám, poskytovatelům veřejných služeb a státním úředníkům, kteří se zabývají stavebními předpisy, včetně souhlasů, vydávání povolení a kontrol.

Pořadí lokalit podle jednoduchosti vyřizování stavebních povolení je stanoveno podle vzdálenosti od hraniční hodnoty vypočtené pro vyřizování stavebních povolení. Tato bodová ohodnocení jsou vypočtena jako průměrný odstup od mezních skóre pro každý dílčí ukazatel (obrázek 8.3).

Efektivita vydávání stavebních povolení

Doing Business rozděluje proces výstavby skladu do jednotlivých úkonů v dotazníku a získává údaje o výpočet času a nákladů na provedení každého úkonu (obrázek 8.4). K těmto úkonům mj. patří:

- obstarání všech příslušných projektových dokumentů (například stavebních plánů, plánu staveniště a územních potvrzení) a jejich předložení příslušným úřadům;
- uzavření smlouvy s nezávislým stavebním dozorem, inženýry nebo inspektory (je-li to zapotřebí);

- získání všech potřebných schválení, licencí, povolení a certifikátů;
- podávání všech požadovaných hlášení;
- podání žádosti o všechny potřebné kontroly a jejich zajištění (pokud to nezařídí nezávislý soukromý dozor).

Doing Business rovněž zaznamenává postupy potřebné k napojení na vodo- vodní řad a kanalizaci. Počítají se rovněž úkony potřebné k registraci skladu, aby mohl být použit jako zástava nebo převeden na jiný subjekt.

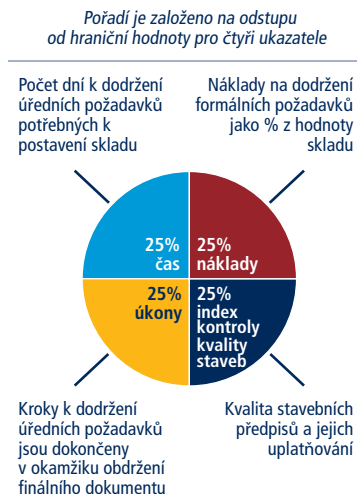
K zajištění srovnatelnosti údajů napříč lokalitami se používá několik předpokladů o stavební firmě, projektu skladu a přípojkách veřejných služeb.

Předpoklady o stavební firmě

Stavební firma (StF):

- je společnost s ručením omezeným (nebo její ekvivalentní právní forma);
- působí v daném městě;
- je plně vlastněna soukromými domácími podnikateli;
- má pět majitelů, z nichž žádný není právnickou osobou;
- má všechna potřebná povolení a je pojištěna pro provádění stavebních projektů, například pro výstavbu skladů;
- má 60 zedníků a jiných zaměstnanců, kteří jsou všichni státními příslušníky daného státu s technickými

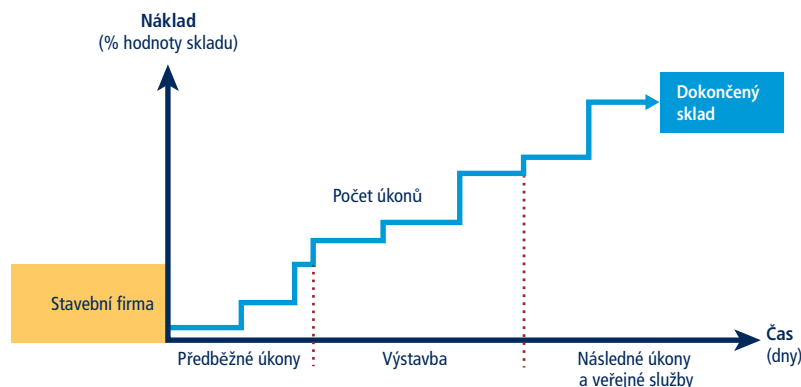
OBRÁZEK 8.3 Vyřizování stavebních povolení: efektivita a kvalita stavebních předpisů

a odbornými zkušenostmi a praxí potřebnou k získání stavebních povolení a souhlasů;

- má certifikovaného architekta a stavebního inženýra, kteří jsou oba registrovaní u místní asociace architektů nebo stavebních inženýrů. Nepředpokládá se, že StF má jiné zaměstnance, kteří jsou technickými nebo autorizovanými odborníky, například geology nebo zeměměřiče;
- zaplatila všechny daně a uzavřela všechno pojištění, které se vztahuje k její obecné obchodní činnosti (například úrazové pojištění stavebních

OBRÁZEK 8.4 Jaký čas, náklady a počet úkonů je zapotřebí k dodržení úředních požadavků na vybudování skladu?

dělníků a pojištění odpovědnosti třetích osob).

- vlastní pozemek, na němž bude sklad vybudován a prodá sklad po jeho dokončení.

Předpoklady týkající se skladu

Sklad:

- bude užíván pro obecnou skladovou činnost, například pro skladování knih nebo kancelářských potřeb. Sklad nebude užíván pro skladování zboží, které vyžaduje zvláštní podmínky, například potravin, chemikálií nebo léčiv;
- bude mít dvě nadzemní podlaží s celkovou zastavěnou plochou přibližně 1 300,6 čtverečních metrů (14 000 čtverečních stop). Každé podlaží bude 3 metry (9 stop 10 palců) vysoké;
- bude mít přístup k pozemní komunikaci a bude umístěn na předměstí vybraného města (tj. na okraji města, ale ještě v jeho úředních hranicích);
- nebude umístěn ve zvláštní ekonomické nebo průmyslové zóně;
- bude umístěn na pozemku o zhruba 929 čtverečních metrech (10 000 čtverečních stop), který plně vlastní StF a který je přesně zapsán v katastru nemovitostí;
- má hodnotu odpovídající padesátinásobku příjmu na obyvatele;
- bude novostavba (na pozemku se dříve nenacházela žádná stavba), pozemek bude beze stromů, přírodních vodních zdrojů, nebude se nacházet v přírodní rezervaci a nebudou na něm žádné historické památky;
- bude mít kompletní architektonické a technické plány zpracované autorizovaným architektem. Bude-li zpracování plánů vyžadovat takové kroky jako získání další dokumentace nebo předchozích souhlasů od úřadů, budou tyto kroky počítány jako úkony;
- bude zahrnovat všechno technické zařízení potřebné k jeho plnému fungování;
- jeho výstavba bude trvat 30 týdnů (s výjimkou všech dnů strávených plněním administrativních a regulatorních požadavků).

Předpoklady ohledně přípojek k veřejným službám

Přípojky k vodovodnímu a kanalizačnímu řadu:

- budou dlouhé 150 metrů (492 stop) od stávajícího vodního zdroje a kanalizačního řadu. Není-li v dané lokalitě infrastruktura pro dodávku vody, bude vykopán vrt; není-li v dané lokalitě kanalizační řad, bude instalována nebo vybudována kanalizační jímka té nejmenší možné velikosti;
- nebudou zajišťovat vodu pro účely požární ochrany a namísto toho bude užívání hasicích (suchý) systém. Pokud je zákonem vyžadován mokvý hasicí systém, předpokládá se, že níže uvedená spotřeba vody zahrnuje i vodu potřebnou k požární ochraně;
- budou mít průměrnou spotřebu vody 662 litrů (175 galonů) vody denně a průměrný odtok odpadních vod 567 litrů (150 galonů) denně, spotřeba vody ve špičce bude činit 1 325 litrů (350 galonů) a odtok odpadních vod ve špičce bude činit 1 136 litrů (300 galonů) denně;
- budou mít konstantní poptávku po vodě a odtok odpadních vod během celého roku;
- vodovodní přípojka bude mít průměr 1 palec a kanalizační přípojka 4 palce.

Úkony

Úkon (postup) je definován jako jakákoli interakce mezi zaměstnanci nebo manažery společnosti nebo kteroukoli osobou jednající za společnost s třetími stranami, včetně státních úřadů, notářů, pozemkového registru, katastru, společností poskytujících veřejné služby a veřejného dozoru – a v případě potřeby uzavření smluv s externím soukromým dozorem a s technickými odborníky. Interakce mezi zaměstnanci společnosti, například zpracování plánů skladiště a kontroly prováděné zaměstnanci, se nepovažují za úkony. Avšak interakce s třetími osobami, které architekt potřebuje ke zpracování plánů a výkresů (například za účelem získání geodetických nebo geologických průzkumů) nebo ke schválení nebo orazítkování těchto dokumentů třetími osobami, se

počítají jako úkony. Počítají se i úkony podniknuté společností za účelem napojení skladu na vodovodní a kanalizační řad. Zařazeny jsou také všechny úkony, které jsou vyžadovány ze zákona nebo které běžně provádí většina společností za účelem výstavby skladu, i když nemusí být ve výjimečných případech provedeny. K tomu patří získání technických podmínek pro dodávku elektřiny nebo souhlas s plány elektrorozvodů, ale pouze tehdy, je-li to zapotřebí k získání stavebního povolení (tabulka 8.2).

Čas

Čas je zaznamenáván v kalendářních dnech. Toto měřítko zachycuje časový medián, který je podle místních odborníků v praxi zapotřebí k provedení daného úkonu. Předpokládá se, že minimální čas potřebný k provedení úkonu je jeden den, s výjimkou postupů, které lze realizovat po internetu, u nichž je jako požadovaný čas zaznamenáváno půl dne. I když mohou být úkony prováděny současně, nemohou být zahájeny ve stejný den (tzn. současné úkony jsou zahajovány v po sobě následujících dnech), opět s výjimkou úkonů,

TABULKA 8.2 Jak se měří účinnosti při vyřizování stavebních povolení?

Postupy pro legální výstavbu skladu (počet)

Předkládání všech příslušných dokumentů a získání všech potřebných povolení, licencí a certifikátů

Podání všech požadovaných oznámení a absolvování všech nezbytných inspekcí

Získání přípojení do sítí pro vodu a kanalizaci

Zápis skladu po jeho dokončení (pokud je to požadováno pro použití skladu jako zajištění nebo při převodě majetku)

Čas potřebný k dokončení každého postupu (kalendářní dny)

Nezahrnuje čas strávený shromažďováním informací

Každý další úkon začíná v následující den - ačkoli postupy, které lze úplně vykonat online, jsou výjimkou z tohoto pravidla

Úkon se považuje za dokončen po obdržení konečného dokumentu

Žádný předchozí kontakt s úředníky

Náklady potřebné k dokončení každého úkonu (% hodnoty skladu)

Pouze formální poplatky a náklady, žádné úplatky

které lze v plném rozsahu realizovat po internetu. Pokud lze nějaký úkon zákonem povoleným způsobem urychlit a zrychlený postup používá většina firem, je zvolen ten nejrychlejší úkon, pokud je taková volba příznivější pro pořadí dané lokality na žebříčku. U získání souhlasu manželského partnera se předpokládá, že k poskytnutí takového povolení nejsou zapotřebí žádné dodatečné náklady, ledaže musí být toto povolení notářsky ověřeno. Předpokládá se, že StF nemarní čas a je odhodlána dokončit neprodleně každý zbývající úkon. K času, který StF stráví obstaráváním informací, se nepřihlíží. Předpokládá se, že si je StF od začátku vědoma všech požadavků týkajících se výstavby a jejich posloupnosti.

Náklady

Náklady se zaznamenávají jako procento hodnoty skladu (která je předpokládána ve výši padesátinásobku příjmu na obyvatele). Zahrnují pouze úřední poplatky. Zaznamenávají se všechny náklady na provedení úkonů potřebných k legální výstavbě skladu, včetně nákladů, které se týkají získání povolení k užívání pozemku a předběžných schválení stavebního projektu, kontrol před zahájením výstavby, v jejím průběhu a po jejím dokončení, zajištění přípojek veřejných služeb a registrace skladu jako nemovitého majetku. Jednorázové daně vyžadované k dokončení projektu skladu se rovněž zaznamenávají. Nezapočítávají se daně z prodeje (například daň z přidané hodnoty), daně z kapitálových výnosů, ani zálohy, které se platí předem a poté se vracejí. Jako zdroj k výpočtu nákladů se používá stavební řád, informace od místních odborníků, zvláštní předpisy a ceníky poplatků. Pokud se odhady několika místních partnerů liší, použije se střední hodnota.

KONTROLA KVALITY STAVEB

Index kontroly kvality staveb vychází ze šesti jiných indexů – kvality stavebních předpisů, kontroly kvality před zahájením výstavby, kontroly kvality během výstavby, kontroly kvality po dokončení

výstavby, odpovědnosti a pojištění a z indexu profesních certifikací (tabulka 8.3). Tento indikátor vychází ze stejných předpokladů případové studie jako měření efektivity.

Index kvality stavebních předpisů

Index kvality stavebních předpisů má tyto dvě součásti:

- zda jsou stavební předpisy snadno k dispozici. 1 bod se uděluje tehdy, když jsou stavební předpisy (včetně stavebního řádu) nebo předpisy o stavebních povoleních k dispozici na webových stránkách, které jsou aktualizovány pokaždé, když jsou přijaty nové předpisy. Bodové ohodnocení 0,5 se dává tehdy, když jsou předpisy k dispozici zdarma (nebo za nominální poplatek) u příslušného povolovacího úřadu, a 0 bodů tehdy, když musí být stavební předpisy koupeny nebo když nejsou nikde snadno k dispozici;
- zda jsou jasně stanoveny požadavky na získání stavebního povolení. 1 bod se uděluje tehdy, když jsou stavební předpisy (včetně stavebního řádu) nebo jakákoli dostupná webová stránka, brožura nebo leták jednoznačně uvádí seznam dokumentů, které mají být podány, poplatků, které mají být zaplacený, a všech předběžných souhlasů plánů nebo výkresů (například povolení přípojek elektřiny, vody a kanalizace nebo povolení v oblasti ochrany životního prostředí) od příslušných úřadů. 0 bodů se uděluje tehdy, když žádný z těchto zdrojů nespecifikuje tyto požadavky nebo když tyto zdroje specifikují méně než tři z výše uvedených požadavků.

Bodové ohodnocení indexu se pohybuje od 0 do 2 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují jednoznačnější a transparentnější stavební předpisy. Například na Novém Zélandu lze všechny příslušné právní předpisy lze nalézt na úředních webových stránkách vlády (1 bod). Legislativa specifikuje seznam dokumentů, které mají být podány, placených poplatků a všech požadovaných

TABULKA 8.3 Co měří indikátory kontroly kvality staveb?

Index kvality stavebních předpisů (0-2)

Dostupnost stavebních předpisů

Jednoznačnost požadavků k získání stavebního povolení

Index kontroly kvality před zahájením výstavby (0-1)

Zda jsou stavební plány schvalovány autorizovanými nebo technickými odborníky

Index kontroly kvality během výstavby (0-3)

Druhy zákonem vyžadovaných kontrol během výstavby

Provádění ze zákona vyžadovaných kontrol v praxi

Index kontroly kvality po dokončení výstavby (0-3)

Zákonem vyžadovaná finální kontrola po dokončení výstavby

Provádění ze zákona vyžadované finální kontroly v praxi

Index odpovědnosti a pojištění (0-2)

Právní odpovědnost za strukturální vady po kolaudaci budovy

Smluvní strany, které jsou povinné získat pojištění pokrývající strukturální nedostatky po kolaudaci budovy nebo jiný systém pojištění běžně využívaný v praxi

Index profesních certifikací (0-4)

Kvalifikační požadavky pro fyzické osoby, které schvalují stavební plány

Kvalifikační požadavky pro fyzické osoby, které provádějí stavební dozor nebo kontroly

Index kontroly kvality staveb (0-15)

Součet bodových ohodnocení indexů kvality stavebních předpisů, kontroly kvality před zahájením výstavby, kontroly kvality během výstavby, kontroly kvality po dokončení výstavby, odpovědnosti a pojištění a profesních certifikací

předběžných souhlasů příslušných úřadů s výkresy nebo plány (1 bod). Součet těchto bodů dává Novému Zélandu známku 2 v indexu kvality stavebních předpisů.

Index kontroly kvality před zahájením výstavby

Index kontroly kvality před zahájením výstavby je tvořen jednou součástí:

- zda je autorizovaný architekt nebo inženýr členem komise nebo týmu, který zkoumá a schvaluje žádosti o stavební povolení a zda je tato osoba oprávněna odmítnout žádost, jestliže plány nejsou v souladu se stavebními předpisy. 1 bod je udělen tedy, když

národní asociace architektů nebo stavebních inženýrů (nebo její ekvivalent) musí prověřovat stavební plány, pokud je musí prověřovat nezávislá firma nebo odborník, který je autorizovaným architektem nebo inženýrem, jestliže architekt nebo inženýr, který zpracoval plány, musí předložit povolením orgánu osvědčení o tom, že plány jsou v souladu se stavebními předpisy nebo jestliže je autorizovaný architekt nebo inženýr členem komise nebo týmu, který schvaluje plány na povolením úřadě; 0 bodů se uděluje tehdy, když se zkoumáním plánů k zajištění jejich souladu se stavebními předpisy neúčastní žádný autorizovaný architekt nebo inženýr.

Bodové ohodnocení indexu se pohybuje od 0 do 1, přičemž vyšší hodnota naznačuje lepší kontrolu kvality ověřování stavebních plánů. Například magistrát rwandského města Kigali musí prověřit žádost o stavební povolení, přičemž jsou členy týmu prověřujícího plány a výkresy jako autorizovaný architekt, tak i autorizovaný inženýr. Rwanda proto obdržela známku 1, co se týče indexu kontroly kvality před zahájením výstavby.

Kontrola kvality během výstavby

Index kontroly kvality během výstavby má tyto dvě součásti:

- zda jsou kontroly během procesu výstavby povinné ze zákona. 2 body se udělují tehdy, je-li interní stavební dozor (tzn. zaměstnanec stavební firmy), externí dozor nebo státní úřad pověřen zákonem k provádění kontrol. 1 bod se uděluje tehdy, když je interní stavební dozor (tzn. zaměstnanec stavební firmy), externí dozor nebo externí dozorová firma pověřena zákonem k provádění technických kontrol v různých fázích výstavby budovy nebo když je nějaký státní úřad pověřen zákonem pouze k tomu, aby prováděl technické kontroly v různých fázích výstavby. Nula se uděluje tehdy, když je nějaký státní úřad pověřen zákonem provádět

neplánované kontroly nebo kdy zákon nepředepisuje žádné kontroly;

- zda jsou kontroly během výstavby skutečně v praxi prováděny. 1 bod se uděluje tehdy, když se zákonem stanovené kontroly provádějí vždy v praxi, nula tehdy, když se tyto kontroly neprovádějí, když jsou kontroly prováděny ve většině případů, ale ne vždy nebo když nejsou kontroly předepsány zákonem bez zřetele na to, zda k nim v praxi běžně dochází nebo ne.

Bodové hodnocení indexu se pohybuje od 0 do 3, přičemž vyšší hodnoty naznačují lepší kontrolu kvality během procesu výstavby. Například na ostrovech Antigua a Barbuda, je Úřad pro kontrolu výstavby (Development Control Authority) zákonem pověřen provádět kontroly jednotlivých fází dle zákona o územním plánování z roku 2003 (hodnocena známkou 1). Avšak Úřad pro kontrolu výstavby je zřídka skutečně provádí tyto kontroly (0 bodů). Na základě součtu těchto bodů získávají ostrovy Antigua a Barbuda jeden bod v indexu kontroly kvality během výstavby.

Index kontroly kvality po dokončení výstavby

Index kontroly kvality po dokončení výstavby má tyto dvě součásti:

- zda zákon předepisuje závěrečnou kontrolu za účelem ověření toho, že budova byla postavena v souladu se schválenými plány a platnými stavebními předpisy. 2 body se udělují tehdy, je-li interní stavební dozor (tzn. zaměstnanec stavební firmy), externí dozor nebo externí dozorová firma pověřena zákonem k ověření toho, že budova byla postavena v souladu se schválenými plány a platnými stavebními předpisy, nebo pokud je státní úřad pověřen zákonem k provedení finální kontroly po dokončení výstavby. Nulou je ohodnocena situace, kdy zákonem nepředepisuje žádnou finální kontrolu po dokončení stavbu a žádná třetí osoba není povinna ověřit, že budova byla postavena v souladu se schválenými plány a platnými stavebními předpisy;

- zda je finální kontrola prováděna v praxi. 1 bod se uděluje tehdy, když je závěrečná kontrola prováděna vždy nebo když stavební dozor nebo dozorová firma potvrdí, že budova byla postavena v souladu se schválenými plány a platnými stavebními předpisy. Nulou se hodnotí situace, když se zákonem uložená finální kontrola v praxi neprovádí, když se tato kontrola provádí u většiny staveb, ale ne vždy nebo když není finální kontrola předepsána zákonem, bez zřetele na to, zda se v praxi provádí nebo ne.

Bodové hodnocení indexu se pohybuje od 0 do 3, přičemž vyšší hodnoty naznačují lepší kontrolu kvality po dokončení výstavby. Například na Haiti je magistrát Port-au-Prince zákonem pověřen prováděním finálních kontrol podle haitského stavebního řádu z roku 2012 (2 body). Tyto finální kontroly však nejsou většinou prováděny (0 bodů). Na základě součtu těchto bodů získává Haiti dva body v indexu kontroly kvality po dokončení výstavby.

Index režimů odpovědnosti a pojištění

Index režimů odpovědnosti a pojištění tvoří tyto dvě součásti:

- zda jsou kterékoli strany, které se účastní procesu výstavby, ze zákona odpovědné za skryté vady, například za chyby v konstrukci nebo problémy budovy po jejím uvedení do užívání. 1 bod se uděluje tehdy, když alespoň dvě z těchto osob jsou ze zákona odpovědné za chyby v konstrukci nebo za problémy budovy po jejím uvedení do užívání: architekt nebo inženýr, který vypracoval plány budovy, odborník nebo úřad, který prováděl technické kontroly, nebo stavební firma; 0,5 bodu se uděluje tehdy, když pouze jedna z těchto stran je ze zákona odpovědná za chyby v konstrukci nebo za problémy budovy po jejím uvedení do užívání, a nula bodů tehdy, když není nikdo ze zákona odpovědný za chyby v konstrukci nebo za problémy budovy po jejím uvedení do užívání,

když je jednou odpovědnou osobou vlastník projektu nebo investor, když je odpovědnost určována soudně nebo stanovena ve smlouvě;

- zda jsou kterékoli strany, které se účastní procesu výstavby, ze zákona povinni obstarat si pojištění za skryté vady, nebo decenální pojištění odpovědnosti (na dobu deseti let) ke krytí potenciálních chyb v konstrukci nebo problémů budovy po jejím uvedení do provozu. 1 bod se uděluje tehdy, když je architekt nebo inženýr, který vypracoval plány budovy, odborník nebo úřad, který prováděl technické kontroly, stavební firma, vlastník projektu nebo investor ze zákona povinen uzavřít buď decenální pojištění odpovědnosti, nebo pojištění skrytých vad ke krytí potenciálních chyb v konstrukci nebo problémů budovy po jejím uvedení do provozu, nebo když kterékoli z těchto stran v praxi obvykle uzavírají decenální pojištění odpovědnosti nebo pojištění skrytých vad, přestože není vyžadováno ze zákona. Nulou je hodnocena situace, kdy žádná strana není ze zákona povinna uzavřít buď decenální pojištění odpovědnosti, nebo pojištění skrytých vad a žádná ze stran toto pojištění obvykle neuzavírá v praxi, kdy je požadavek uzavření pojištění stanoven ve smlouvě, kdy kterékoli strana musí uzavřít profesní pojištění nebo pojištění všech rizik k zajištění bezpečnosti práce nebo ke krytí jiných vad během výstavby, ale nikoli decenální pojištění odpovědnosti nebo pojištění skrytých vad, které by krylo vady zjištěné po uvedení budovy do užívání, nebo kdy je kterékoli strana povinna platit náhradu jakékoli škody, kterou způsobí, aniž by byla povinna uzavřít pojištění odpovědnosti.

Bodové hodnocení indexu se pohybuje od 0 do 2, přičemž vyšší hodnoty naznačují striktnější režim odpovědnosti za skryté vady a pojištění. Například na Madagaskaru jsou jak architekt, který vypracoval plány, tak i stavební společnost na základě § 1792 občanského

zákoníku odpovědní po dobu deseti let po dokončení stavby za její skryté vady (1 bod). Zákon však nevyžaduje, aby kterékoli ze stran uzavřela decenální pojištění odpovědnosti ke krytí chyb v konstrukci, a ani většina stran v praxi neuzavírá takové pojištění (0 bodů). Na základě součtu těchto bodů získává Madagaskar 1 bod v indexu režimů odpovědnosti a pojištění.

Index profesní certifikace

Index profesních certifikací tvoří tyto dvě součásti:

- kvalifikační požadavky týkající se odborníka odpovědného za ověření toho, že architektonické plány nebo výkresy jsou v souladu se stavebními předpisy. 2 body se udělují tehdy, když takový odborník musí mít určitý minimální počet let praxe, vysokoškolský diplom (nejméně bakalářský) v oboru architektury nebo stavebního inženýrství a musí rovněž být buď registrovaným členem národní komory (asociace) architektů nebo inženýrů nebo absolvovat kvalifikační zkoušku. 1 bod se uděluje tehdy, když daný odborník musí mít vysokoškolský diplom (nejméně bakalářský) v oboru architektury nebo stavebního inženýrství a musí rovněž mít buď minimální počet let praxe, nebo být buď registrovaným členem národní komory (asociace) architektů nebo inženýrů nebo absolvovat kvalifikační zkoušku. Nula bodů se uděluje tehdy, když odborník musí ze zákona splnit jen jeden z těchto požadavků, nebo když musí sice splnit dva požadavky, z nichž žádný se však netýká vysokoškolského diplomu, nebo když odborník není povinen splnit žádný z těchto požadavků;
- kvalifikační požadavky týkající se odborníka, který provádí technické kontroly během výstavby. 2 body se udělují tehdy, když takový odborník musí mít určitý minimální počet let praxe, vysokoškolský diplom (nejméně bakalářský) v oboru stavebního inženýrství a musí rovněž být buď registrovaným členem národní

komory (asociace) inženýrů nebo absolvovat kvalifikační zkoušku. 1 bod se uděluje tehdy, když daný odborník musí mít vysokoškolský diplom (nejméně bakalářský) v oboru stavebního inženýrství a musí rovněž mít buď minimální počet let praxe, nebo být buď registrovaným členem národní komory (asociace) inženýrů nebo absolvovat kvalifikační zkoušku. Nula bodů se uděluje tehdy, když odborník musí ze zákona splnit jen jeden z těchto požadavků, nebo když musí sice splnit dva požadavky, z nichž žádný se však netýká vysokoškolského diplomu, nebo když odborník není povinen splnit žádný z těchto požadavků.

Bodové hodnocení indexu se pohybuje od 0 do 2, přičemž vyšší hodnoty naznačují vyšší požadavky profesní kvalifikace.

Například v Albánii musí mít odborník, který provádí technické kontroly během výstavby, určitý minimální počet let praxe i příslušný vysokoškolský diplom a musí rovněž být registrovaným architektem nebo inženýrem (2 body). Avšak odborník odpovědný za ověření souladu architektonických plánů nebo výkresů se stavebními předpisy musí mít pouze určitý minimální počet let praxe a vysokoškolský diplom v oboru architektury nebo stavebního inženýrství (1 bod). Na základě součtu těchto bodů získává Albánie 3 body v indexu profesních certifikací.

Index kontroly kvality staveb

Index kontroly kvality staveb představuje součet bodů získaných za indexy kvality stavebních předpisů, kontroly kvality před zahájením výstavby, kontroly kvality během výstavby, kontroly kvality po dokončení výstavby, režimů odpovědnosti a pojištění a profesních certifikací. Bodové hodnocení tohoto indexu činí 0 až 15 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují lepší mechanismy kontroly kvality a bezpečnosti v systému stavební regulace.

Podrobné údaje o stavebních povoleních lze nalézt na <http://www.doingbusiness.org>.

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Zpráva *Doing Business* zaznamenává všechny úkony, které podnik potřebuje k tomu, aby získal stálou přípojku k elektrické síti a dodávku elektřiny do standardizovaného skladu (obrázek 8.5). K těmto úkonům patří žádosti zasláné dodavatelům elektřiny a smlouvy uzavřené s těmito dodavateli, všechny nezbytné kontroly a souhlasy od distribuční společnosti a finální práce na připojení. Dotazník rozděluje proces získání přípojky k elektrické síti na jednotlivé úkony a získává údaje k výpočtu času a nákladů potřebných k provedení každého úkonu.

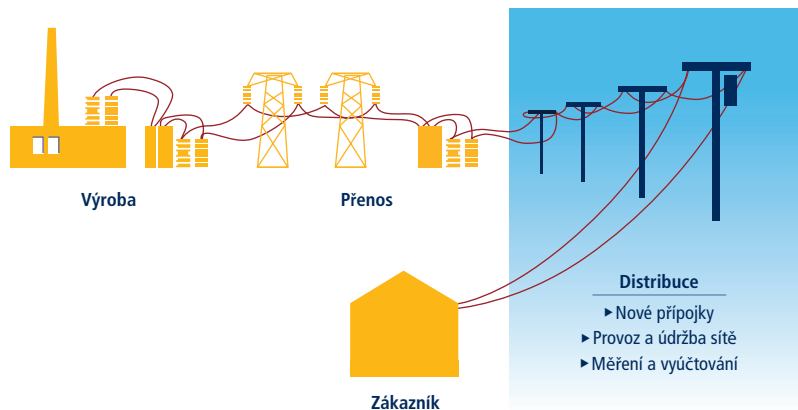
Kromě toho *Doing Business* zpracovává index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků (který je zahrnut v souhrnné vzdálenosti od hraniční hodnoty a pořadí v žebříčku týkajícím se jednoduchosti podnikání) a měří cenu elektřiny (která není zahrnuta v těchto souhrnných měřítkách). Index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků zahrnuje kvantitativní údaje o trvání a frekvenci výpadků elektřiny a kvalitativní informace o mechanismech sledování výpadků elektřiny a obnovení jejich dodávek, o vztahu mezi dodavatelem elektřiny a regulátorem výpadků elektřiny, transparentností a

dostupností sazebníků a o tom, zda existuje nějaký finanční postih dodavatele elektřiny s cílem omezit výpadky dodávek (například požadavek na poskytnutí náhrady zákazníkům nebo na zaplacení pokuty, jestliže výpadky překročí určitou maximální mez).

Pořadí lokalit podle snadnosti zajištění dodávek elektřiny je určováno podle jejich odstupu od hraniční hodnoty stanoveného pro tento ukazatel. Toto skóre tvoří prostý průměr vzdálenosti od hraniční hodnoty u všech dílčích indikátorů s výjimkou ceny elektřiny (obrázek 8.6).

Údaje o spolehlivosti dodávek jsou shromažďovány od energetických distribučních společností nebo od regulátorů v závislosti na specifické technické povaze těchto údajů. Zbytek údajů, včetně údajů o transparentnosti sazebníků a o úkonech potřebných k zajištění přípojky k elektrické síti, je shromažďován od všech účastníků trhu – od energetické distribuční společnosti, energetických regulačních orgánů a nezávislých odborníků, například elektrotechniků, dodavatelů elektroinstalací a stavebních firem. Energetická distribuční společnost, která je konzultována, je ta, která dodává elektřinu do jedné nebo více oblastí, kde se nacházejí sklady. Pokud lze vybírat mezi distribučními společnostmi, je vybrána ta, které slouží největšímu počtu zákazníků.

OBRÁZEK 8.5 *Doing Business* hodnotí proces připojení na úrovni distribučních společností

OBRÁZEK 8.6 Dodávka elektřiny: efektivita, spolehlivost a transparentnost

Poznámka: Cena elektřiny je měřena, ale nezapočítává se pro stanovení pořadí.

K zajištění srovnatelnosti údajů napříč lokalitami se používá několik předpokladů o skladu, přípojce elektřiny a měsíční spotřebě.

Předpoklady ohledně skladu

Sklad:

- vlastní místní podnikatel
- nachází se ve vybraném městě
- je umístěn v oblasti, kde se zpravidla nacházejí podobné sklady. V této oblasti nemá přípojka elektřiny nárok na účast ve zvláštním režimu podpory investice (například v rámci nabídky dotací nebo rychlejšího servisu)
- nachází se v oblasti, kde nejsou žádná fyzická omezení – není například v blízkosti železnice
- je novostavba a je poprvé připojena k elektrické síti
- má dvě nadzemní podlaží s celkovou zastavěnou plochou přibližně 1 300,6 čtverečních metrů (14 000 čtverečních stop). Je umístěn na pozemku o zhruba 929 čtverečních metrech (10 000 čtverečních stop;
- užívá se pro skladování zboží.

Předpoklady ohledně přípojky elektřiny

Přípojka elektřiny:

- je stálá;
- je třífázová, čtyřdrátová s přihlášenou kapacitou 140 kilovolt-ampérů (kVA) s faktorem 1, kdy 1 kVA = 1 kilowatt (kW);
- je 150 metrů dlouhá, připojená na rozvodnou síť o nízkém nebo vysokém napětí, nadzemní nebo podzemní podle toho, co je obvyklejší v místě, kde se nachází sklad;
- vyžaduje práce, které zahrnují vedení přípojky přes 10 metrů širokou silnici (pomocí výkopů nebo nadzemním vedením), ale které jsou všechny prováděny na veřejných pozemcích. Přípojka není vedena přes soukromé pozemky, protože sklad má přístup k pozemní komunikaci;
- zahrnuje pouze zanedbatelnou část vedenou přes soukromou doménu zákazníka;
- nevyžaduje práce na instalaci vnitřních rozvodů ve skladu. To bylo již dokončeno až k rozvodnému panelu nebo desce zákazníka a k základně elektroměru.

Předpoklady o měsíční spotřebě za březen

- Sklad je v provozu 30 dní v měsíci od 9:00 hod. do 17:00 hod. (8 hodin denně) se zařízením využívaným v průměru z 80 % jeho kapacity a bez jakýchkoli přerušení dodávek elektřiny (předpokládáno kvůli zjednodušení);
- průměrná měsíční spotřeba elektřiny činí 26 880 kilowatthodin (kWh), hodinová spotřeba činí 112 kWh;
- v případě více dodavatelů elektřiny dodává elektřinu do skladu ten nejlevnější dodavatel;
- pro výpočet ceny elektřiny pro sklad se používají sazby účinné v březnu běžného roku. Přestože má březen 31 dní, je pro výpočet použito jen 30 dní.

Úkony

Úkon (postup) je definován jako jakákoli interakce mezi zaměstnanci společnosti nebo jejím hlavním elektrotechnikem

nebo elektroinženýrem (tj. osobou, které zřejmě instalovala vnitřní rozvody) s třetími stranami, například s energetickou distribuční společností, dodavatelskou společností, státními úřady, dodavateli elektroinstalací a elektrotechnickými firmami. Interakce mezi zaměstnanci společnosti a kroky související s vnitřními elektrorozvody, například projekt a provedení vnitřních elektroinstalačních plánů, se nepovažují za úkony. Úkony, které je nutno provést u stejné distribuční společnosti, ale v různých odděleních, jsou počítány jako samostatné úkony (tabulka 8.4).

Má se za to, že zaměstnanci společnosti provedou všechny úkony sami, ledaže je povinná účast třetí osoby (například pokud může předložit žádosti pouze elektrikář registrovaný u poskytovatele elektřiny). Pokud společnost může, ale nemusí požádat o služby odborníků (například soukromé firmy a nikoli poskytovatele elektřiny při provádění externích prací), jsou tyto úkony zaznamenávány pouze tehdy, jsou-li běžně prováděny. Ze všech úkonů se počítají ty nejpravděpodobnější (např. distribuční společnost má materiál po dobu delší než 50 % času) a ty, které se provádějí v praxi při připojování skladu k elektrické síti.

Čas

Čas je zaznamenáván v kalendářních dnech. Toto měřítko zachycuje časový medián, který je podle poskytovatele elektřiny a místních odborníků v praxi (tedy nikoli ze zákona) zapotřebí k provedení daného úkonu s minimem následných kroků a bez dodatečných plateb. Předpokládá se, že minimální čas potřebný k provedení úkonu je jeden den. I když mohou být úkony prováděny současně, nemohou být zahájeny ve stejný den (tzn. současné úkony jsou zahajovány v po sobě následujících dnech). Předpokládá se, že společnost nemarní čas a je odhodlána dokončit neprodleně každý zbývajících úkon. K času, který společnost stráví obstaráváním informací, se nepřihlíží. Předpokládá se, že si je společnost od začátku vědoma všech požadavků

TABULKA 8.4 Co měří ukazatele o dodávce elektřiny?

Úkony potřebné k získání přípojky elektřiny (počet)

Podání všech příslušných dokumentů a obdržení všech potřebných souhlasů a povolení

Zpracování všech vyžadovaných oznámení a zajištění všech potřebných revizí

Zajištění vnějších instalačních prací a případně nákup materiálu pro tyto práce

Uzavření veškerých potřebných smluv od dodávce a dodávka elektřiny

Čas potřebný k provedení jednotlivých úkonů (v kalendářních dnech)

Nejméně jeden kalendářní den

Každý úkon je zahájen v samostatný den

Nezahrnuje čas strávený shromažďováním informací

Odráží skutečně strávený čas, s několika málo následnými úkony a bez předchozího kontaktu s úředníky

Náklady vyžadované k provedení jednotlivých úkonů (% příjmu na obyvatele)

Pouze oficiální náklady, nikoli úplatky

Bez daně z přidané hodnoty

Index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků (0-8)

Doba trvání a frekvence výpadků elektřiny

Nástroje k monitorování výpadků elektřiny

Nástroje pro obnovení dodávky

Regulační monitorování výkonnosti poskytovatelů elektřiny

Finanční postih s cílem omezit výpadky

Transparentnost a dostupnost sazebníků

Cena elektřiny (v centech za kilowatthodinu)

Cena založená na měsíčním vyučtování obchodního skladu použitého v případové studii

Poznámka: Přestože *Doing Business* měří cenu elektřiny, nezahrnuje tyto údaje do výpočtu odstavu od hraniční hodnoty pro stanovení pořadí týkajícího se jednoduchosti získání dodávky elektřiny.

týkajících se připojení k elektrické síti a jejich posloupnosti.

Náklady

Náklady se zaznamenávají jako procento příjmu na obyvatele v dané ekonomice. Nezahrnují daň z přidané hodnoty. Zaznamenávají se všechny náklady na provedení úkonů potřebných k připojení skladu k elektrické síti, včetně těch, které souvisejí s obstaráním souhlasů státních úřadů, s podáním žádosti o přípojku, se

zajištěním revizí pozemku i vnitřních rozvodů, nákupem materiálu, provedením přípojovacích prací a složením zálohy. Jako zdroj k výpočtu nákladů se používají informace od místních odborníků a ceny poplatků. Pokud se odhady několika místních partnerů liší, použije se střední hodnota. Náklady nezahrnují v žádném případě úplatky.

Záloha

Poskytovatelé elektřiny mohou požadovat zálohu jako záruku proti potenciálnímu prodlení zákazníků s placením účtů za elektřinu. Z tohoto důvodu je záloha pro nového zákazníka počítána jako funkce odhadu spotřeby zákazníka.

Doing Business nezaznamenává plnou výši zálohy. Pokud je záloha stanovena na základě skutečné spotřeby zákazníka, je tento základ brán jako předpoklad v případové studii. *Doing Business* nezaznamenává plnou výši zálohy, nýbrž současnou hodnotu ztrát úrokových výnosů, které utrpěl zákazník v důsledku toho, že distribuční společnost dlouhodobě drží tuto zálohu, ve většině případů do konce platnosti smlouvy (která má být pětiletá). Pokud je záloha použita ke krytí prvních měsíčních vyúčtování, nezaznamenává se. K výpočtu současné hodnoty ušlého úrokového výnosu se používají úrokové sazby z úvěrů platné na konci roku 2016, zveřejněné v Mezinárodních finančních statistikách (*International Financial Statistics*) Mezinárodního měnového fondu. V případech, kdy je záloha vrácena s úrokem, se k výpočtu současné hodnoty používá rozdíl mezi úrokem z úvěrů a úrokem placeným poskytovatelem elektřiny.

V některých ekonomikách může být záloha složena ve formě záruky plnění: společnost může získat od banky nebo pojišťovny záruku zajištěnou majetkem, který má společnost u ní uložen. Na rozdíl od scénáře, kdy zákazník platí poskytovateli elektřiny zálohu v hotovosti, neztrácí společnost dle tohoto scénáře vlastnický titul k celé této částce a může ji nadále používat. Na oplátku společnost zaplatí bance provizi za vystavení záruky.

Účtovaná provize se může lišit podle úvěruschopnosti společnosti. Předpokládá se nejlepší úvěruschopnost a nejnižší provize. Lze-li předložit záruku plnění, tvoří zaznamenanou hodnotu zálohy roční provize vynásobená pěti se zřetelem na pět let předpokládané doby platnosti smlouvy. Pokud existují obě varianty, počítá se ta levnější z nich.

V Hong Kongu, Číně by zákazník, který požádal v březnu 2017 o přípojku elektřiny o 140 kVa, musel zaplatit v hotovosti nebo šekem zálohu ve výši 63 600,- hongkongských dolarů (cca 7 850,- USD), která by byla vrácena až na konci doby platnosti smlouvy. Namísto toho by zákazník býval mohl investovat tyto peníze s tehdy běžnou úrokovou sazbou 5,0 %. To by znamenalo, že současná hodnota ušlého úrokového výnosu by činila 13 760,- hongkongských dolarů (1 700,- USD). Pokud by zákazník naopak uhradil zálohu bankovní zárukou v roční sazbě 1,5 %, činila by ztráta za pět let pouze 4 770,- hongkongských dolarů (590,- USD).

Index spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků

Doing Business používá index průměrné doby trvání systémového výpadku (SAIDI) a indexu průměrné frekvence systémového výpadku (SAIFI) k měření doby trvání a frekvence výpadků elektřiny v každé z vybraných lokalit. Zatímco SAIDI měří celkovou průměrnou dobu trvání výpadků v průběhu roku u každého obsluhovaného zákazníka, SAIFI představuje průměrný počet přerušení dodávek zákazníkovi v daném roce. Roční údaje (za kalendářní rok) se shromažďují od energetických distribučních společností a od národních regulačních úřadů. Odhady SAIDI i SAIFI by měly obsahovat plánované i neplánované výpadky i zmenšování zatížení.

Lokalita má nárok na ohodnocení indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků tehdy, když distribuční společnost shromažďuje údaje o výpadcích elektřiny (měří celkovou průměrnou

dobu trvání výpadku a průměrný počet výpadků na jednoho zákazníka) a hodnota SAIDI je nižší než limit 100 hodin a hodnota SAIFI pod hranicí 100 výpadků.

Jelikož je index soustředěn na spolehlivost dodávek elektřiny, nemá lokalita nárok na ohodnocení, jestliže jsou výpadky příliš časté nebo příliš dlouhé na to, aby byla dodávka považována za spolehlivou, tedy když SAIDI nebo SAIFI překročí určený limit. Lokalita rovněž nemá nárok na ohodnocení, jestliže nejsou údaje o výpadcích elektřiny shromažďovány nebo jestliže jsou shromažďovány jen částečně (například jestliže nejsou do výpočtu SAIDI nebo SAIFI zahrnuty údaje o pánovaných výpadcích nebo zmenšování zatížení) a jestliže je minimální doba trvání výpadku uvažovaná pro SAIDI a SAIFI delší než pět minut.

Ohodnocení indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků pro všechny lokality, které splňují kritéria stanovená projektem *Doing Business*, se vypočte na základě těchto šesti komponentů:

- jaké jsou hodnoty SAIDI a SAIFI. Jestliže hodnota SAIDI a SAIFI činí 12 bodů (ekvivalent výpadku v trvání jedné hodiny za měsíc) nebo méně, uděluje se 1 bod. Jestliže hodnota SAIDI a SAIFI činí 4 body (ekvivalent výpadku v trvání jedné hodiny za čtvrtletí) nebo méně, připisuje se další 1 bod. A jestliže hodnota SAIDI a SAIFI činí 1 bod (ekvivalent výpadku v trvání jedné hodiny za rok) nebo méně, uděluje se další 1 bod;
- jaké nástroje používá distribuční společnost k monitorování výpadků dodávek. Jestliže distribuční společnost používá automatické nástroje, například systém dispečerského řízení a sběr dat (SCADA), uděluje se 1 bod. Jestliže se společnost spoléhá na pouze na telefonická hlášení zákazníků a zaznamenává a monitoruje výpadky manuálně, neuděluje se žádný bod;
- jaké nástroje používá distribuční společnost k obnově dodávky elektřiny. Jestliže distribuční společnost používá automatické nástroje,

například systém SCADA, uděluje se 1 bod. Jestliže se společnost spoléhá na pouze na manuální zdroje pro obnovení služby, například na terénní týmy a údržbáře, neuděluje se žádný bod;

- zda regulační orgán – čili subjekt nezávislý na poskytovateli elektřiny – sleduje výkonnost poskytovatele s ohledem na spolehlivost dodávek. Jestliže regulační orgán provádí periodické kontroly nebo kontroly v reálném čase, uděluje se 1 bod. Pokud tento úřad nesleduje výpadky dodávek a nevyžaduje od distribuční společnosti hlášení o spolehlivosti dodávek, neuděluje se žádný bod;
- zda existují finanční postihy za účelem omezení výpadků. Jestliže distribuční společnost kompenzuje zákazníky, pokud výpadky překročí určitou mez, nebo je-li v takovém případě pokutován regulačním orgánem nebo jsou-li splněny obě tyto podmínky, uděluje se 1 bod. Není-li k dispozici žádný takový kompenzační mechanismus, neuděluje se žádný bod;
- zda jsou sazby elektřiny transparentní a snadno dostupné. Jsou-li platné sazby dostupné na internetu a zákazníci jsou informováni o jejich změnách jedno celé zúčtovací období (tedy jeden měsíc) předem, uděluje se 1 bod, pokud nikoli, neuděluje se žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 8 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují větší spolehlivost dodávek elektřiny a větší transparentnost sazebníků. Například britská společnost UK Power Network používá metriku SAIDI a SAIFI k monitorování a sběru údajů o výpadcích elektřiny. Celková průměrná doba trvání výpadků elektřiny v Londýně činila 0,326 hodin na jednoho zákazníka a celkový počet výpadků elektřiny na jednoho zákazníka činil 0,166. Oba ukazatelé – SAIDI i SAIFI – jsou pod limitem a naznačují, že v daném roce došlo k méně než jednomu výpadku na zákazníka, který trval méně než jednu hodinu. To znamená, že tato ekonomika nejen splňuje kritéria k získání příslušných bodů indexu, ale také získává 3 body za první součást indexu.

Distribuční společnosti používá automatický GE PowerOn Control System ke zjišťování závad sítě (1 bod) a k obnovení dodávky elektřiny (1 bod). Britský Úřad pro trh s plynem a elektřinou, což je nezávislý vnitrostátní regulační orgán, aktivně ověřuje, zda distribuční společnost poskytuje spolehlivé dodávky elektřiny (1 bod) a požaduje od distribuční společnosti, aby poskytovala zákazníkům náhradu, jestliže výpadky trvají déle než maximální doba stanovená regulačním orgánem (1 bod). Zákazníci jsou upozorňováni online na změnu sazebníků před následujícím zúčtovacím obdobím (1 bod). Na základě součtu těchto bodů získává Spojené království celkem 8 bodů v indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků.

Na druhé straně ne získalo několik ekonomik žádné body v tomto indexu. Důvodem toho může být častější výskyt výpadků než jednou za měsíc a fakt, že není zaveden žádný z mechanismů a nástrojů měřených tímto indexem. Lokalita nemusí rovněž získat žádný bod tehdy, pokud hodnota SAIDI, SAIFI nebo obě tyto hodnoty překročí limit 100 nebo pokud nebyly při výpočtu indexů brány v úvahu všechny výpadky. Například distribuční společnost v Surinamu nezahrnuje do výpočtu SAIDI a SAIFI zmenšování zátěže. Proto Surinam nemůže získat žádné body na základě stanovených kritérií pro tento index, přestože distribuční společnost používá automatické systémy k monitorování výpadků a k obnovení dodávek elektřiny a má transparentní sazby elektřiny.

Pokud některá ekonomika nezřídila v době od června 2016 do června 2017 žádnou elektrickou přípojku nebo pokud nebyla v této době dodávána elektřina, dostává taková ekonomika známku „nečinná“, co se týče indikátorů úkonů, času a nákladů. Kromě toho je tato nečinná ekonomika ohodnocena 0 body, co se týče indexu spolehlivosti dodávek a transparentnosti sazebníků, přestože v ní existuje mj. regulační dohled nad distribučními společnostmi v otázce výpadků dodávek.

Cena elektřiny

Doing Business sice měří cenu elektřiny, ale nezahrnuje tyto údaje do výpočtu odstupe od hraniční hodnoty v ukazateli dodávek elektřiny, ani do pořadí v žebříčku jednoduchosti zajištění dodávek elektřiny. Údaje jsou k dispozici na webových stránkách *Doing Business* (<http://www.doingbusiness.org>) a vycházejí ze standardizovaných předpokladů k zajištění srovnatelnosti napříč ekonomikami.

Cena elektřiny se měří v centech US dolarů za kilowatthodinu. Na základě předpokládané měsíční spotřeby se vypočte měsíční účet obchodního skladu v každé vybrané lokalitě za měsíc březen. Jak již bylo uvedeno, sklad spotřebovává elektřinu po 30 dní měsíčně od 9:00 hod. do 17:00 hod., takže pokud jsou sazby stanoveny podle doby spotřeby, mohou platit odlišné sazebníky.

Podrobné údaje o dodávce elektřiny lze nalézt na <http://www.doingbusiness.org>. Počáteční metodiku zpracovala Carolin Geginat a Rita Ramalho („Electricity Connection and Firm Performance in 183 Countries“, Global Indicators Group, World Bank Group, Washington, DC, 2015) a je zde převzata s drobnými změnami.

PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI

Doing Business zaznamenává celou posloupanost úkonů potřebných k tomu, aby podnik (kupující) koupil nemovitost od jiného podniku (prodávajícího) a k převodu vlastnického titulu na jméno kupujícího tak, aby kupující mohl užívat nemovitost k rozšíření svého podnikání, k použití nemovitosti jako zástavy na nový úvěr nebo aby ji mohl v případě potřeby prodat jinému podniku. Měří také čas a náklady potřebné k provedení každého z těchto úkonů. Kromě toho *Doing Business* měří kvalitu systému pozemkové správy v každé ekonomice. Index kvality pozemkové správy má pět součástí: spolehlivost infrastruktury, transparentnost informací, geografické pokrytí, řešení pozemkových

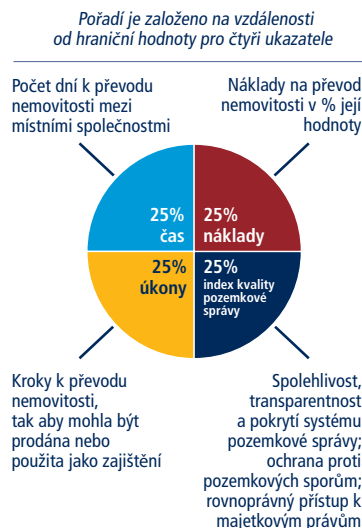
sporů a stejný přístup k majetkovým právům.

Pořadí lokalit na žebříčku jednoduchosti při registraci nemovitostí je určeno podle vzdálenosti od hraničních hodnot, co se týče registrace nemovitosti. Tyto hodnoty představují jednoduchý průměr odstupů od hraničních hodnot u každého z dílčích indikátorů (obrázek 8.7).

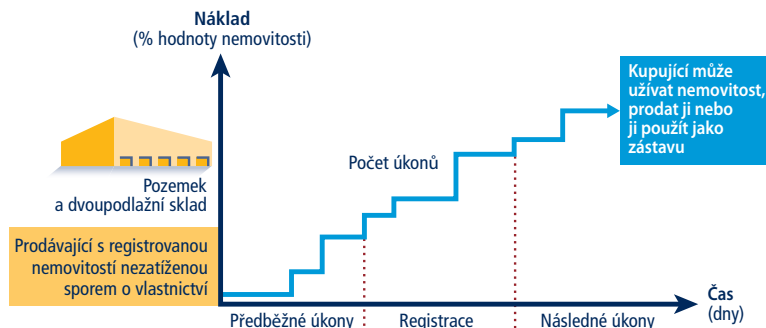
EFEKTIVITA PŘEVODU NEMOVITÉ VĚCI

Jak je zaznamenáno ve zprávě *Doing Business*, proces převodu nemovitosti je zahájen obstaráním příslušných dokumentů, například kopie listu vlastnictví prodávajícího, pokud je zapotřebí, a provedením případné prověrky due diligence. Tato transakce je považována za dokončenou tehdy, když je účinná vůči třetím osobám a když kupující může užívat nemovitost, použít ji jako zástavu za bankovní půjčku nebo ji prodat (obrázek 8.8). Je zahrnut každý úkon, který je vyžadován ze zákona nebo zapotřebí v praxi, bez zřetele na to, zda za něj odpovídá prodávající nebo kupující nebo zda jej musí provést v jejich zastoupení třetí osoba. Informace o úkonech, času a

OBRÁZEK 8.7 Registrace nemovitostí: efektivita a kvalita systému pozemkové správy

OBRÁZEK 8.8 Jaký čas, náklady a počet úkonů je zapotřebí k převodu nemovitosti mezi místními společnostmi?

nákladech na uskutečnění každého z nich poskytují místní realitní právníci, notáři a registry nemovitostí.

Předpoklady o účastnících převodu

Účastníci (kupující a prodávající):

- jsou společnostmi s ručením omezeným (nebo jejich právním ekvivalentem);
- nacházejí se na předměstí vybraného města;
- mají výhradně domácí soukromé vlastníky;
- každý z nich má 50 zaměstnanců, z nichž všichni jsou státními příslušníky daného státu;
- provozují obecnou obchodní činnost.

Předpoklady týkající se nemovitosti

Nemovitost:

- má hodnotu padesátinásobku příjmu na obyvatele. Prodejní cena se rovná hodnotě;
- je zcela ve vlastnictví prodávajícího;
- není zatížena zástavním právem a měla během posledních 10 let stejného vlastníka;
- je zapsána v pozemkovém registru nebo v katastru nemovitostí nebo na obou těchto úřadech a nevázne na ní žádný spor o vlastnictví;
- nachází se v předměstské komerční zóně a nevyžaduje změnu územního plánu;
- je tvořena pozemkem a budovou. Výměr pozemku činí 557,4 čtverečních

metrů (6 000 čtverečních stop). Na pozemku se nachází dvoupodlažní sklad o výměře 929 čtverečních metrů (10 000 čtverečních stop). Sklad je 10 let starý, v dobrém stavu a splňuje všechny bezpečnostní normy, stavební předpisy a ostatní zákonné požadavky. Není vytápěn. Nemovitost tvořená pozemkem a budovou bude převedena jako celek;

- po koupi nebude renovována, ani nebudou prováděny žádné přístavby;
- nepatří k ní žádné stromy, přírodní vodní zdroje, nenachází se v přírodní rezervaci a nejsou na ní umístěny žádné historické památky;
- nebude užívána k zvláštním účelům a nejsou zapotřebí žádná zvláštní povolení, například povolení k užívání k bydlení, jako průmyslový závod, skladiště dopadu nebo pro určitý druh zemědělské činnosti;
- nemá uživatele a žádná třetí osoba na ní nemá ze zákona podíl.

Úkony

Úkon (postup) je definován jako jakákoli interakce mezi kupujícím nebo prodávajícím, jejich zástupci (jsou-li vyžadováni ze zákona nebo v praxi) a třetími stranami, včetně státních úřadů, kontrolorů, notářů a právníků. K interakcím mezi funkcionáři a zaměstnanci společnosti se nepřihlíží. Počítají se všechny úkony, které jsou ze zákona nebo v praxi vyžadovány pro registraci nemovitosti, i když nemusí být ve výjimečných případech provedeny (tabulka 8.5). Předpokládá se, že kupující

uplatňuje tu nejrychlejší zákonem povolenou variantu, která je k dispozici a kterou používá většina vlastníků nemovitostí. Přestože kupující může v případě potřeby použít služby právníků nebo jiných odborníků v registračním procesu, předpokládá se, že kupující nepoužije v procesu registrace externího zprostředkovatele, pokud to není ze zákona nebo v praxi vyžadováno.

Čas

Čas je zaznamenáván v kalendářních dnech. Toto měřítko zachycuje časový medián, který je podle právníků činných v oblasti nemovitostí, notářů nebo rejstříkových úředníků zapotřebí k provedení daného úkonu. Předpokládá se, že minimální čas potřebný k provedení úkonu je jeden den, s výjimkou postupů, které lze realizovat po internetu, u nichž je jako požadovaný čas zaznamenáváno půl dne. I když mohou být úkony prováděny současně, nemohou být zahájeny ve stejný den, opět s výjimkou úkonů, které lze v plném rozsahu realizovat po internetu. Předpokládá se, že kupující nemarní čas a je odhodlán dokončit

neprodleně každý zbývající úkon. Pokud lze nějaký úkon zákonem povoleným způsobem za další poplatek urychlit, je zvolen ten nejrychlejší právní postup používaný většinou vlastníků nemovitostí. Předpokládá se, že si jsou účastníci převodu od začátku vědomi všech požadavků a jejich poslušnosti. K času strávenému obstaráváním informací se nepřihlíží. Pokud se odhady času podle jednotlivých zdrojů liší, použije se střední hodnota.

Náklady

Náklady se zaznamenávají jako procento hodnoty nemovitosti (která je předpokládána ve výši padesátinásobku příjmu na obyvatele). Zahrnují pouze zákonem stanovené úřední náklady, včetně poplatků, daní z převodu, kolkovního a jiných plateb registru nemovitostí, notářům, veřejnoprávním orgánům nebo právníkům. Jiné daně, například daň z kapitálových výnosů nebo z přidané hodnoty, se nezapočítávají do měření nákladů. Zahrnují se náklady hrazené kupujícím i prodávajícím. Pokud se odhady podle jednotlivých zdrojů liší, použije se střední hodnota.

KVALITA POZEMKOVÉ SPRÁVY

Index kvality pozemkové správy tvoří pět dalších ukazatelů: spolehlivost infrastruktury, transparentnost informací, geografické pokrytí, řešení pozemkových sporů a rovnoprávný přístup k majetkovým právům (tabulka 8.6). Údaje jsou shromažďovány pro každou vybranou lokalitu.

Index spolehlivosti infrastruktury

Index spolehlivosti infrastruktury je tvořen těmito šesti součástmi:

- jak jsou záznamy o vlastnických titulech uchovávány v registru ve vybrané lokalitě. Pokud je většina pozemkových titulů plně digitalizována, udělují se 2 body, 1 bod se uděluje, je-li většina pozemkových titulů skenována a jsou-li pozemkové tituly vedeny v papírové formě, neuděluje se žádný bod;

- zda existuje elektronická databáze ke kontrole zatížení, pokud ano, uděluje se 1 bod, pokud, žádný bod;
- jak jsou na úřadu pro mapy v dané lokalitě uchovávány mapy pozemků. Pokud je většina map plně digitálních, udělují se 2 body, je-li skenována, 1 bod a je-li většina map uchovávána v papírovém formátu, žádný bod;
- zda existuje geografický informační systém – elektronická databáze pro registraci hranic pozemků, kontrolu plánů a poskytování údajů z katastru. Pokud tento systém existuje, uděluje se 1 bod, pokud ne, žádný bod;
- jak je registr pozemkového vlastnictví propojen s úřadem pro mapy. Pokud jsou údaje o vlastnictví pozemků a mapy vedeny v jedné databázi nebo v propojených databázích, uděluje se 1 bod, pokud nejsou propojeny, neuděluje se žádný bod;
- jak jsou nemovitosti identifikovány. Pokud je většina pozemků označena jedinečnými čísly, uděluje se 1 bod, pokud existuje více identifikátorů, žádný bod;

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 8 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují vyšší kvalitu infrastruktury k zajištění spolehlivosti informací o vlastnických titulech k nemovitostem a hranicích nemovitostí. Například pozemkové registry v tureckém Istanbulu uchovávají vlastnické tituly v plně digitalizovaném formátu (2 body). Pracoviště katastrálního ředitelství v Istanbulu mají digitální mapy (2 body), a Ředitelství geografických informací má veřejný portál, který umožňuje uživatelům kontrolovat plány a katastrální informace o parcelách spolu se satelitními vyobrazeními (1 bod). Databáze pozemkového vlastnictví a mapy jsou propojeny prostřednictvím systému TAKBIS, což je integrovaný informační systém určený pro pozemkové a katastrální úřady (1 bod). A konečně jsou nemovitostem přidělována jedinečná identifikační čísla (1 bod). Na základě součtu těchto údajů získává Turecko 8 bodů v indexu spolehlivosti infrastruktury.

TABULKA 8.5 Co měří indikátory efektivity převodu nemovitostí?

Úkony potřebné k převodu vlastnického titulu k nemovitému majetku v souladu se zákonem (počet)

Předběžné úkony (například zjišťování existence zástavních práv, notářské ověření smlouvy o prodeji, platba daní z převodu nemovitostí)

Registrační postupy ve vybraném městě

Úkony prováděné po registraci (například podání potvrzení o vlastnickém titulu u městského úřadu)

Čas potřebný k provedení jednotlivých úkonů (kalendářní dny)

Nezahrnuje čas strávený obstaráváním informací

Každý úkon je zahájen v samostatný den – s výjimkou úkonů, které lze plně realizovat po internetu

Úkon je považován za provedený v okamžiku obdržení finálního dokumentu

Žádné předchozí kontakty s úředníky

Náklady potřebné k provedení jednotlivých úkonů (% hodnoty nemovitosti)

Pouze úřední náklady, žádné úplatky

Nezapočítá se daň z přidané hodnoty ani z kapitálových výnosů

TABULKA 8.6 Co měří ukazatele kvality pozemkové správy?

Index spolehlivosti infrastruktury (0-8)
Druh systému archivace údajů o vlastnictví pozemků
Dostupnost elektronické databáze pro kontrolu zatížení
Druh systému pro archivaci map
Dostupnost geografických informací
Propojení mezi registrem pozemkového vlastnictví a mapovým systémem
Index transparentnosti informací (0-6)
Dostupnost informací o vlastnictví pozemků
Dostupnost pozemkových map
Zveřejňování ceníků poplatků, seznam registračních dokumentů, standardy služeb
Dostupnost specifického a samostatného mechanismu reklamací
Publikace statistik o počtu nemovitostních transakcí
Index geografického pokrytí (0-8)
Pokrytí pozemkového registru na úrovni vybrané lokality a ekonomiky
Pokrytí úřadu pro mapy na úrovni vybrané lokality a ekonomiky
Index řešení pozemkových sporů (0-8)
Právní rámec registrace nemovitého majetku
Mechanismus prevence a řešení pozemkových sporů
Index rovnoprávného přístupu k majetkovým právům (-2-0)
Nestejná vlastnická práva k majetku mezi svobodnými muži a ženami
Nestejná vlastnická práva k majetku mezi ženatými muži a vdanými ženami
Index kvality pozemkové správy (0-30)
Součet indexů spolehlivosti infrastruktury, transparentnosti informací, geografického pokrytí, řešení pozemkových sporů a rovnoprávného přístupu k majetkovým právům

Index transparentnosti informací

Index transparentnosti informací má těchto deset součástí:

- zda jsou údaje o vlastnictví pozemků dány veřejně k dispozici. 1 bod se uděluje, pokud jsou tyto informace dostupné každému, je-li přístup omezen, neuděluje se žádný bod;
- zda je veřejně k dispozici seznam dokumentů požadovaných k provedení veškerých druhů nemovitostních transakcí. Pokud je tento seznam přístupný na internetu nebo na veřejné úřední desce, uděluje se 0,5 bodu, pokud není veřejně dostupný nebo lze-li jej obdržet pouze osobně, neuděluje se žádný bod;
- zda je veřejně k dispozici ceník poplatků hrazených v rámci veškerých nemovitostních transakcí. Pokud je ceník dostupný bezplatně na internetu nebo na veřejné úřední desce,

uděluje se 0,5 bodu, pokud není veřejně dostupný nebo lze-li jej obdržet pouze osobně, neuděluje se žádný bod;

- zda je úřad, kterým má na starosti registraci nemovitého majetku, povinen doručit ve stanovené lhůtě právně závazný doklad o vlastnictví nemovitosti. Je-li standardní služba dostupná na internetu nebo na veřejné úřední desce, uděluje se 0,5 bodu, pokud není veřejně dostupná nebo lze-li ji obdržet pouze osobně, neuděluje se žádný bodů
- zda existuje specifický a samostatný mechanismus podávání reklamací o problému, k němuž došlo na úřadu, který má na starosti registraci nemovitého majetku. Pokud existuje takový specifický a samostatný mechanismus, uděluje se 1 bod, pokud existuje jen obecný mechanismus nebo není

žádný mechanismus, neuděluje se žádný bod;

- zda jsou veřejně k dispozici úřední statistiky o počtu transakcí na úřadu pro registraci nemovitého majetku. Jsou-li zveřejňovány statistiky o převodech nemovitostí v dané lokalitě za uplynulý rok, uděluje se 0,5 bodu, pokud nejsou tyto statistiky k dispozici, neuděluje se žádný bod;
- zda jsou veřejně k dispozici pozemkové mapy. Má-li k nim přístup kdokoli, uděluje se 0,5 bodu, pokud je přístup omezeným, neuděluje se žádný bod;
- zda je veřejně k dispozici ceník poplatků za přístup k mapám, Pokud je tento ceník zdarma veřejně přístupný na internetu nebo na veřejné úřední desce, uděluje se 0,5 bodu, pokud není veřejně dostupný nebo lze-li jej obdržet pouze osobně, neuděluje se žádný bod;
- zda je úřad pro mapy povinen doručit ve stanovené lhůtě aktualizovanou mapu. Pokud je tato služba dostupná na internetu nebo na veřejné úřední desce, uděluje se 0,5 bodu, pokud není veřejně dostupný nebo lze-li jej obdržet pouze osobně, neuděluje se žádný bod;
- zda existuje specifický a samostatný mechanismus podávání reklamací o problému, k němuž došlo na úřadu pro mapy. Pokud existuje takový specifický a samostatný mechanismus, uděluje se 1 bod, pokud existuje jen obecný mechanismus nebo není žádný mechanismus, neuděluje se žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 6 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují větší transparentnost pozemkové správy. Například v Nizozemsku může kdokoli nahlížet za poplatek do databáze pozemkového vlastnictví (1 bod). Informace lze získat na příslušném pracovišti, poštou nebo na internetu s použitím webových stránek Kadaster (<http://www.kadaster.nl>). Kdokoli může rovněž získat na internetu informace o seznamu dokumentů, které je nutno předkládat při registraci nemovitostí (0,5 bodu), o ceníku poplatků za registraci (0,5

bodu) a o standardu služeb (0,5 bodu). A kdokoli, kdo narazí na nějaký problém na registru nemovitostí, může podat stížnost nebo hlášení o chybě pomocí zvláštního formuláře vyplněného po internetu (1 bod). Kromě toho Kadaster dává veřejně k dispozici statistiky o pozemkových transakcích. V roce 2016 vykázal celkem 214 793 převodů nemovitostí provedených v Amsterdamu (0,5 bodu). Navíc kdokoli může za poplatek nahlížet na internetu do katastrálních map (0,5 bodu). Lze rovněž získat veřejný přístup k ceníku poplatků za internetové prohlížení katastrálních map (0,5 bodu), k standardům služeb doručení aktualizovaného plánu (0,5 bodu) a ke specifickému mechanismu pro podání reklamace ohledně mapy (0,5 bodu). Na základě součtu těchto bodů získává Nizozemsko 6 bodů za index transparentnosti informací.

Index geografického pokrytí

Index geografického pokrytí má čtyři součásti:

- stupeň úplnosti pokrytí na pozemkovém registru ve vybrané lokalitě. Pokud jsou všechny soukromé pozemky v dané lokalitě formálně registrovány v pozemkovém registru, udělují se 2 body, pokud ne, žádný bod;
- stupeň úplnosti pokrytí na pozemkovém registru v rámci dané ekonomiky. Pokud jsou všechny soukromé pozemky v rámci dané ekonomiky formálně registrovány v pozemkovém registru, udělují se 2 body, pokud ne, žádný bod;
- stupeň úplnosti pokrytí v úřadu pro mapy ve vybrané lokalitě. Pokud jsou všechny soukromé pozemky v dané lokalitě formálně registrovány v úřadu pro mapy, udělují se 2 body, pokud ne, žádný bod;
- stupeň úplnosti pokrytí v úřadu pro mapy v rámci dané ekonomiky. Pokud jsou všechny soukromé pozemky v rámci dané ekonomiky formálně registrovány v úřadu pro mapy, udělují se 2 body, pokud ne, žádný bod;

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 8 bodů, přičemž

vyšší hodnoty naznačují větší geografické pokrytí v pozemkovém registru a v katastrálních mapách. Například v Korejské republice jsou všechny soukromé pozemky formálně registrovány v pozemkovém registru v Soulu (2 body) a v ekonomice jako celku (2 body). Kromě toho jsou všechny soukromé pozemky zakresleny v mapách v Soulu (2 body) a v ekonomice jako celku (2 body). Na základě součtu těchto činí skóre Korejské republiky v indexu geografického pokrytí 8 bodů.

Index řešení pozemkových sporů

Index řešení pozemkových sporů hodnotí právní rámec registrace nemovitého majetku a přístupnost mechanismu řešení sporů. Tento index má šest součástí:

- zda zákon vyžaduje, aby byly všechny prodeje nemovitostí zaregistrovány v registru nemovitého majetku tak, aby byly účinné vůči třetím osobám. Pokud ano, uděluje se 1,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda formální systém registrace nemovitostí podléhá záruce. Pokud je zákonem vyžadována státní nebo soukromá záruka za registraci nemovitostí, uděluje se 0,5 bodu, pokud není tato záruka vyžadována, neuděluje se žádný bod;
- zda existuje specifický kompenzační mechanismus ztrát, které vznikají stranám, které se v dobré víře účastnily transakcí na základě mylných informací ověřených registrem nemovitostí. Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, 0 bodů;
- zda právní řád vyžaduje ověření právoplatnosti dokumentů potřebných k nemovitostní transakci. Pokud tuto právoplatnost ověřuje rejstříkový úředník nebo odborník (notář nebo právník), uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, 0 bodů;
- zda právní řád vyžaduje ověření totožnosti stran nemovitostní transakce. Pokud ji rejstříkový úředník nebo odborník (notář nebo právník), uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, 0 bodů;
- zda existuje národní databáze k ověřování přesnosti dokladů totožnosti. Pokud je tato databáze dostupná, uděluje se 1 bod, pokud ne, 0 bodů;

- kolik času trvá získání rozhodnutí soudu první instance (bez odvolání) ve standardním sporu mezi dvěma místními podniky o vlastnickém právu k nemovitosti s hodnotou padesátinásobku příjmu na obyvatele, které se nachází ve vybrané lokalitě. Pokud to trvá méně než rok, udělují se 3 body, pokud jeden až dva roky, 1 bod a 0 bodů, pokud to trvá déle než tři roky;
- zda jsou veřejně dostupné statistiky o počtu pozemkových sporů projednávaných u prvoinstančního soudu. Pokud jsou zveřejňovány statistiky o pozemkových sporech v rámci dané ekonomiky za uplynulý rok, uděluje se 0,5 bodu; pokud nejsou tyto statistiky veřejně dostupné, neuděluje se žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 8 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují větší ochranu před pozemkovými spory. Například podle litevského občanského zákoníku a zákona o registru nemovitostí musí být transakce nemovitostí zapsány do pozemkového registru, aby byly účinné vůči třetím osobám (1,5 bodu). Systém převodu nemovitostí je zaručen státem (0,5 bodu) a má zaveden mechanismus kompenzace ztrát vzniklých účastníkům nemovitostních transakcí v důsledku chyby v registru (0,5 bodu). Notář ověřuje právoplatnost dokumentů v rámci nemovitostní transakce (0,5 bodu) a totožnost stran (0,5 bodu) v souladu se zákonem o notářských úřadech (zákon I-2882). Litva má národní databázi k ověření přesnosti dokladů totožnosti (1 bod). V pozemkovém sporu mezi dvěma místními podniky o vlastnickém právu k nemovitosti s hodnotou 770 000,- USD vydává obvodní soud ve Vilniusu rozhodnutí do jednoho roku (3 body). A konečně jsou shromažďovány a publikovány údaje o pozemkových sporech; v roce 2016 bylo v Litvě celkem 549 těchto sporů (0,5 bodu). Na základě součtu těchto bodů získává Litva skóre 8 bodů v indexu řešení pozemkových sporů.

Index rovnoprávného přístupu k majetkovým právům

Index rovnoprávného přístupu k majetkovým právům má dvě součásti:

- zda mají svobodní muži a svobodné ženy stejná majetková práva k nemovitostem. Pokud tato práva nejsou stejná, uděluje se -1 bod, pokud ano, 0 bodů;
- zda mají ženatí muži a vdané ženy stejná majetková práva k nemovitostem. Pokud tato práva nejsou stejná, uděluje se -1 bod, pokud ano, 0 bodů.

Majetková práva zahrnují odpovědnost za řízení, kontrolu a správu nemovitosti, přístup k ní, právo zřízovat k ní zatížení, obdržet ji, zcizit nebo převést. Pokud je v zákonech o standardním režimu vlastnictví manželů zakotveno rozdílné zacházení, bere se v úvahu každé omezení. V běžných pozemkových systémech se předpokládá rovnoprávnost, pokud neexistuje nějaké obecné zákonné ustanovení, které zakotvuje rozdílné zacházení.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od -2 do 0, přičemž vyšší hodnoty naznačují vyšší úroveň stejných práv pro muže i ženy. Například v Mali mají svobodní muži a svobodné ženy stejná vlastnická práva k nemovitostem (0 bodů), a podobně i ženatí muži a vdané ženy mohou stejně užívat své nemovitosti (0 bodů). Součet těchto bodů dává Mali nulové skóre, co se týče indexu rovnoprávného přístupu k majetkovým právům – což naznačuje, že muži a ženy mají stejná práva. A naopak §§ 7, 45 a 82 tonžského pozemkového zákona (hlava 132) nemají svobodní muži a svobodné ženy stejná práva k nemovitostem (-1 bod) a ženatí muži a vdané ženy nemohou užívat své nemovitosti stejným způsobem (-1 bod). Na základě součtu těchto bodů činí skóre Tongy v indexu rovnoprávného přístupu k majetkovým právům -2 body, což naznačuje nerovnost majetkových práv mezi muži a ženami.

Index kvality pozemkové správy

Index kvality pozemkové správy představuje součet bodového ohodnocení indexů

spolehlivosti infrastruktury, transparentnosti informací, geografického pokrytí, řešení pozemkových sporů a rovnoprávného přístupu k majetkovým právům. Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 30, přičemž vyšší hodnoty naznačují vyšší kvalitu systému pozemkové správy.

Pokud subjekty ze soukromého sektoru nemohly v době od června 2016 do června 2017 registrovat převody nemovitostí, dostává daná ekonomika hodnocení „nečinná“, co se týče indikátorů úkonů, času a nákladů. Skóre „nečinné“ ekonomiky v indexu kvality pozemkové správy činí 0 bodů, a to i tehdy, když její právní rámec obsahuje ustanovení o pozemkové správě.

Podrobné údaje o registraci nemovitostí lze nalézt na <http://www.doingbusiness.org>.

VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ

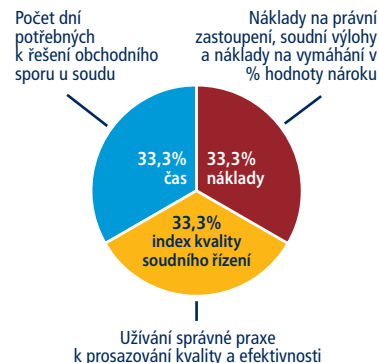
Doing Business měří čas a náklady na řešení obchodního sporu prostřednictvím místního soudu první instance a zpracovává rovněž index kvality soudních řízení, který hodnotí, zda daná ekonomika přijala sérii opatření k zajištění správné praxe za účelem prosazování kvality a efektivnosti soudního systému. Údaje jsou shromažďovány prostřednictvím zkoumáním občanských soudních řádů a jiných soudních předpisů i pomocí dotazníků rozesílaných místním právníkům, kteří se zabývají soudními spory, a soudcům. Pořadí ekonomik na žebříčku jednoduchosti vymáhání smluvních závazků je určeno jejich vzdáleností od hraniční hodnoty u každého dílčího indikátoru (obrázek 8.9).

EFEKTIVITA ŘEŠENÍ OBCHODNÍCH SPORŮ

Údaje o času a nákladech jsou zjišťovány pomocí sledování postupného vývoje obchodního sporu týkajícího se prodeje (obrázek 8.10, tabulka 8.7). Shromažďují se údaje o konkrétním soudu v každé

OBRÁZEK 8.9 Vymáhání smluvních závazků: efektivita a kvalita řešení soudních sporů

Pořadí je založeno na vzdálenosti od hraniční hodnoty pro tři ukazatele

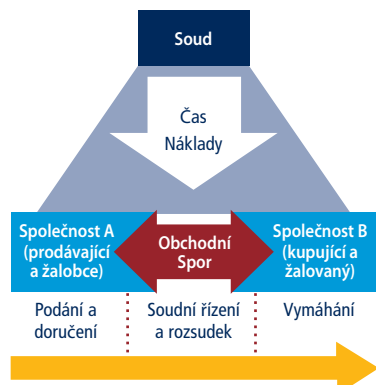

lokalitě zařazené do studie na základě níže uvedených předpokladů o daném případě. Posuzovaný soud má pravomoc řešit spory, jejichž hodnota činí 200 % příjmu na obyvatele nebo 5 000,- USD podle toho, která z těchto částek je vyšší. Název příslušného soudu v každé zkoumané ekonomice je publikován na webových stránkách Doing Business <http://www.doingbusiness.org/data/exploretopics/enforcing-contracts>.

Předpoklady ohledně případu

- hodnota případu činí 200 % příjmu na obyvatele nebo 5 000,- USD podle toho, která z těchto částek je vyšší;
- spor se týká transakce uzavřené v souladu s právními předpisy mezi dvěma podniky (prodávajícím a kupujícím), které se oba nacházejí ve vybraném městě. Podle smlouvy mezi oběma podniky prodává prodávající nábytek zhotovený na zakázku kupujícímu v hodnotě 200 % příjmu na obyvatele nebo 5 000,- USD podle toho, která z těchto částek je vyšší. Poté, co prodávající dodá zboží kupujícímu, kupující odmítne zaplatit smluvní cenu a tvrdí, že zboží nemá odpovídající kvalitu. Je-li zboží zhotoveno na zakázku, nemůže jej prodávající prodat jinému zákazníkovi;
- prodávající (žalobce) žaluje kupujícího (žalovaného) o částku stanovenou ve smlouvě o prodeji. Spor je předán

OBRÁZEK 8.10 Jaký čas a náklady jsou zapotřebí k soudnímu řešení obchodního sporu

TABULKA 8.7 Co měří indikátory efektivity řešení obchodního sporu?

Čas potřebný k vymáhání smluvních závazků u soudu (kalendářní dny)

Čas potřebný k podání a doručení žaloby

Doba trvání soudního řízení za účelem vydání rozsudku

Čas potřebný k vymáhání rozsudku

Náklady potřebné k vymáhání smluvních závazků u soudu (% hodnoty nároku)

Průměrné náklady na právní zastoupení

Soudní výlohy

Náklady na vymáhání

místnímu soudu ve vybrané lokalitě, který má pravomoc řešit soudní případy s hodnotou 200 % příjmu na obyvatele nebo 5 000,- USD podle toho, která z těchto částek je vyšší;

- při zahájení soudního sporu se prodávající rozhodne nechat obstatit movitý majetek kupujícího (například kancelářské zařízení a vozidla), protože se obává, že kupující může skrýt svůj majetek nebo se jinak ocitnout v úpadku;
- předmětem sporu je tvrzení žalobce o nedopovídající kvalitě zboží. Jelikož soud nemůže rozhodnout ve věci pouze na základě písemných důkazů nebo právního titulu, je vypracován znalecký posudek o kvalitě zboží. Pokud si každá strana běžně předvolává vlastního znalce, předvolá každá strana jako

svědka svého znalce. Pokud soudce běžně jmenuje nezávislého znalce, učiní tak. V tom případě soudce nepovolí oponentní znalecký posudek;

- po předložení znaleckého posudku soudce rozhodne, že zboží dodané prodávajícím mělo odpovídající kvalitu a že kupující musí zaplatit smluvní cenu. Soudce tedy vydá rozsudek, který je zcela ve prospěch prodávajícího;
- kupující se neodvolá proti rozsudku. Prodávající začne vymáhat rozsudek ihned po uplynutí lhůty k odvolání a podnikne všechny požadované kroky pro jeho okamžitý výkon. Peněžitá částka je úspěšně inkasována z veřejného prodeje movitého majetku kupujícího (například kancelářského zařízení a vozidel). Předpokládá se, že kupující nemá na svém bankovním účtu peníze, a rozsudek tedy nemůže být vymáhán zabavením účtu kupujícího.

Čas

Čas je zaznamenáván v kalendářních dnech počítaných od okamžiku, kdy se prodávající rozhodne podat žalobu u soudu, do zaplacení. To zahrnuje jako dny soudního řízení, tak i čekací doby. Zaznamenává se průměrná doba trvání těchto tří etap řešení sporu: (i) podání a doručení žaloby; (ii) soudní řízení a rozsudek a (iii) vymáhání. Čas se zaznamenává na základě shora uvedených předpokladů ohledně případu a pouze tak, jak to platí pro příslušný soud. Jestliže nejsou ve většině případů respektovány zákonem stanovené lhůty, zaznamenává se čas podle skutečnosti bez zřetele na tyto lhůty.

Fáze podání a doručení žaloby zahrnuje tyto časové úseky:

- čas strávený prodávajícím ve snaze dosáhnout mimosoudní úhrady platby pomocí předžalobní písemné upomínky, včetně času potřebného pro zpracování upomínky a lhůty plnění stanovené kupujícímu;
- čas potřebný pro místního právníka k sepsání žaloby a shromáždění všech písemných dokumentů k

podání žaloby, včetně jejich ověření nebo notářského ověření, pokud je to zapotřebí;

- čas potřebný k podání žaloby u soudu;
- čas potřebný k doručení žaloby kupujícímu, včetně času pro její zpracování u soudu a čekacích dob mezi neúspěšnými pokusy o její doručení kupujícímu, pokud je obvykle zapotřebí více pokusů.

Fáze soudního řízení a vydání rozsudku zahrnuje tyto časové úseky:

- čas mezi okamžikem doručení žaloby kupujícímu a předběžným jednáním, pokud je předběžné jednání součástí postupů užívaných příslušným soudem v rámci case managementu;
- čas mezi předběžným jednáním a prvním soudním jednáním, pokud je předběžné jednání součástí postupů užívaných příslušným soudem v rámci case managementu. Pokud tomu tak není, jedná se o čas mezi okamžikem doručení žaloby kupujícímu a okamžikem konání prvního soudního jednání;
- čas potřebný ke všem úkonům soudního řízení, včetně výměny podání a důkazů, jednotlivých jednání, čekacích dob mezi jednáními a obdržení znaleckého posudku;
- čas, který potřebuje soudce k sepsání závěrečného písemného rozsudku po uzavření dokazování;
- lhůtu pro odvolání.

Vymáhací fáze zahrnuje tyto časové úseky:

- čas potřebný k obdržení vymahatelného stejnopisu rozsudku a ke kontaktování příslušného exekutorského úřadu;
- čas potřebný k dohledání, zjištění, zabavení a převozu movitého majetku kupujícího (neúspěšné strany) (včetně času potřebného k získání případného soudního příkazu k obstatení a zabavení majetku);
- čas potřebný k oznámení, uspořádání a konání dražby. Pokud je k vymožení plné hodnoty nároku v případě srovnatelném se standardizovaným případem obvykle zapotřebí více než

jedna dražba, zaznamenává se i čas mezi jednotlivými dražebními pokusy;

- čas, který prodávající (úspěšná strana) potřebuje k plnému vymožením hodnoty nároku po úspěšném provedení dražby.

Náklady

Náklady se zaznamenávají jako procento nároku, jehož výše činí podle předpokladu 200 % příjmu na obyvatele nebo 5 000,- USD podle toho, která z těchto částek je vyšší. Zaznamenávají se tři typy nákladů: průměrné náklady na právní zastoupení, soudní výlohy a náklady na vymáhání.

Průměrné náklady na právní zastoupení jsou náklady, které musí prodávající (žalobce) zaplatit jako zálohu místnímu právníkovi za zastupování ve standardním případě, bez zřetele na konečné vypořádání. Soudní výlohy zahrnují všechny náklady, které musí prodávající (žalobce) zaplatit předem soudu, bez zřetele na konečné náklady hrazené prodávajícím. Soudní výlohy zahrnují i poplatky za znalecký posudek. Náklady na vymáhání zahrnují všechny náklady, které musí prodávající zaplatit předem za účelem výkonu rozsudku prostřednictvím veřejného prodejce movitého majetku kupujícího, bez zřetele na konečné náklady hrazené prodávajícím.

KVALITA SOUDNÍCH ŘÍZENÍ

Index kvality soudních řízení hodnotí, zda každá lokalita přijala v rámci svého soudního systému sérii opatření správné soudní praxe v těchto čtyřech oblastech: struktura soudu a soudních řízení, koordinace a řízení případů (case management), automatizace soudu a alternativní řešení sporů (tabulka 8.8).

Index struktury soudu a soudních řízení

Index struktury soudu a soudních řízení má těchto pět součástí:

- zda existuje specializovaný obchodní soud nebo oddělení, které se věnuje pouze řešení obchodních případů;
- zda existuje soud pro drobné nároky nebo zrychlené řízení pro drobné

TABULKA 8.8 Co měří indikátory kvality soudních řízení?

Index struktury soudu a soudních řízení (0-5)

Dostupnost specializovaných obchodních soudů, divizí nebo oddělení

Dostupnost soudu pro drobné případy nebo zrychleného řízení u drobných nároků

Možnost obstatit majetek před zahájením soudního řízení

Kritéria používaná k přidělování sporů soudcům

Důkazní váha svědeckém výpovědi žen

Index koordinace a řízení případů (case management) (0-6)

Předpisy, které stanoví standardní lhůty pro klíčové soudní činnosti

Předpisy pro odročení nebo odklad

Dostupnost mechanismu měření výkonnosti

Možnost uspořádat předběžné jednání

Dostupnost elektronické koordinace a řízení případů pro soudce

Dostupnost elektronické koordinace a řízení případů pro právníky

Index automatizace soudu (0-4)

Možnost podat žalobu elektronicky

Možnost doručit žalobu elektronicky

Možnost platit elektronicky soudní poplatky

Zveřejňování rozsudků

Alternativní řešení sporů (0-3)

Rozhodčí řízení

Dobrovolná mediace nebo smířčí řízení

Index kvality soudních řízení (0-18)

Součet indikátorů struktury soud a soudních řízení, koordinace a řízení případů, automatizace soudu a alternativního řešení sporů

nároky. Pokud je takový postup zaveden a vztahuje se na všechny občanskoprávní spory a pokud zákon stanoví maximální limit hodnoty případů, které lze řešit tímto postupem, uděluje se 1 bod. Jsou-li drobné nároky řešeny samostatným soudem, uděluje se bod pouze tehdy, když tento soud uplatňuje zrychlený postup. Dalších 0,5 bodu se uděluje tehdy, když se strany mohou u takového soudu nebo v takovém řízení samy zastupovat. Pokud neexistuje soud pro drobné nároky ani zjednodušený postup jejich řešení, neuděluje se žádný bod;

- zda mají žalobci možnost nechat obstatit movitý majetek žalovaného, pokud se obávají, že tento majetek může být odvezen nebo jinak rozptýlen. Pokud mají tuto možnost, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod;

- zda jsou případy přidělovány soudcům v rámci celého příslušného soudu namátkově a automaticky. Pokud jsou přidělovány namátkově a automatickým systémem, uděluje se 1 bod, pokud namátkově, ale nikoli automaticky, 0,5 bodu a pokud se případy nepřidělují namátkově ani automaticky, neuděluje se žádný bod;
- zda má svědecká výpověď ženy u soudu stejnou váhu jako svědecká výpověď muže. Pokud ano, uděluje se 1 bod, pokud ne, žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 5 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují vyspělejší a efektivnější soudní strukturu. Například v Bosně a Hercegovině existuje specializovaný obchodní soud (1,5 bodu) a drobné nároky lze řešit u soudu věnovaného těmto případům, kde se strany mohou samy zastupovat (1,5

bodů). Žalobci mohou nechat zabavit movitý majetek žalovaných před zahájením řízení, pokud se obávají, že tento majetek může být během soudního řízení odvezen nebo jinak rozptýlen (1 bod). Případy jsou přidělovány namátkově prostřednictvím systému elektronické koordinace a řízení případů (1 bod). Na základě součtu všech těchto bodů získává Bosna a Hercegovina 5 bodů v indexu struktury soudu a soudních řízení.

Index koordinace a řízení případů (case management)

Index case management tvoří šest součástí:

- zda kterékoli příslušné právní předpisy, které upravují občanské soudní řízení, stanoví standardní lhůty alespoň pro tři z těchto klíčových soudních činností: (i) doručování soudních písemností; (ii) první soudní jednání; (iii) podání vyjádření k žalobě; (iv) provedení dokazování; (v) podání svědecké výpovědi znalce; a (vi) vydání závěrečného rozsudku. Jsou-li tyto lhůty stanoveny a dodržovány ve více než 50 % případů, uděluje se 1 bod. Jsou-li k dispozici, ale nejsou-li respektovány ve více než 50 % případů, uděluje se 0,5 bodu, a pokud jsou tyto lhůty stanoveny pro méně než tři z těchto činností, neuděluje se žádný bod;
- zda existuje nějaká právní úprava, která stanoví maximální přípustný počet odročení nebo odkladů, zda jsou odročení omezena na nepředvídané a výjimečné okolnosti a zda jsou tato pravidla respektována ve více než 50 % případů. Jsou-li splněny všechny tyto tři podmínky, uděluje se 1 bod, jsou-li splněny pouze dvě z nich, 0,5 bodu, a pokud je splněna jen jedna z nich nebo nejsou splněny vůbec, neuděluje se žádný bod;
- zda jsou vydávány nějaké výkazy měření výkonnosti daného soudu za účelem monitorování jeho výkonnosti, sledování postupu projednávání případů u soudu zajištění dodržování stanovených časových lhůt. Jeden bod se uděluje tehdy, jsou-li veřejně k dispozici alespoň dvě z těchto čtyř zpráv: (i) zpráva o době k vyřízení případu (době, kterou soud potřebuje k vyřízení nebo rozsouzení svých případů); (ii) zpráva o tempu vyřizování případů (o počtu vyřízených případů v poměru k počtu přicházejících případů); (iii) zpráva o době trvání projednávaných řízení (která podává přehled o všech projednávaných případech podle jejich typu, dosavadního trvání, o datu konání posledního úkonu a datu příštího plánovaného úkonu) a (iv) zpráva o postupu dosaženém v jednotlivém případě (přehled o stavu jednoho případu). Pokud je k dispozici je jedna z těchto zpráv nebo není k dispozici žádná z nich, neuděluje se žádný bod;
- zda je mezi postupy příslušného soudu používanými v rámci koordinace a řízení případů (case management) zařazena možnost uspořádat předběžné jednání a zda jsou během předběžného jednání diskutovány nejméně tři z následujících otázek: (i) rozvrh řízení (včetně časového rámce pro podávání návrhů a dalších dokumentů u soudu; (ii) složitost sporu a předpokládaná doba trvání soudního řízení; (iii) možnost narovnání nebo alternativního řešení sporu; (iv) výměna seznamů svědků; (v) důkazy; (vi) příslušnost soudu a další procesní záležitosti a (vii) zúžení rozsahu sporných otázek. Pokud se u příslušného soudu koná předběžné jednání, na němž se projednávají nejméně tři z těchto otázek, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda mohou soudci příslušného soudu užívat elektronický systém pro case management nejméně pro čtyři z těchto účelů: (i) přístup k právním předpisům a judikatuře; (ii) automatické generování soudní agendy ve všech jim přidělených případech; (iii) zaslání oznámení (např. e-maily) právníkům; (iv) sledování stavu jim přidělených případů; (v) nahlížení do dokumentů souvisejících s případem (podání, návrhů) a jejich správa; (vi) pomoc při sepisování rozsudků; (vii)

poloautomatické generování soudních usnesení a (viii) nahlížení do soudních usnesení a rozsudků v konkrétních případech. Je-li k dispozici elektronický systém case management, který mohou soudci používat alespoň pro čtyři z těchto účelů, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod;

- zda mohou právníci užívat elektronický systém pro case management nejméně pro čtyři z těchto účelů: (i) přístup k právním předpisům a judikatuře; (ii) přístup k formulářům podávaným u soudu; (iii) přijímání oznámení (např. e-mailů); (iv) sledování stavu případů; (v) nahlížení do dokumentů souvisejících s případem (podání, návrhů) a jejich správa; (vi) předkládání podání a dokumentů u soudu; a (vii) nahlížení do soudních usnesení a rozsudků v konkrétních případech. Je-li k dispozici elektronický systém pro case management, který mohou právníci používat alespoň pro čtyři z těchto účelů, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 6 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují kvalitnější a efektivnější systém pro case management. Například v Austrálii jsou v příslušných předpisech o občanskoprávním řízení stanoveny lhůty pro nejméně z tří hlavních soudních úkonů, které jsou respektovány ve více než 50 % případů (1 bod). Zákon stanoví, že odročení je přípustné pouze za nepředvídaných a výjimečných okolností a toto pravidlo je respektováno ve více než 50 % případů (0,5 bodu). Ve vztahu k danému soudu lze vygenerovat zprávu o době k vyřízení případu, zprávu o tempu vyřizování případů a zprávu o projednávaných případech (1 bod). Obvodní soud v Novém Jižním Walesu má mezi svými postupy používanými v rámci case management zařazeno předběžné jednání (1 bod). Elektronický systém pro case management, který splňuje shora uvedené kritéria, je k dispozici jak soudcům (1 bod), tak i právníkům (1 bod). Na základě součtu těchto bodů získává Austrálie 5,5 bodů v indexu case management, což je

nejvyšší skóre, jehož dosáhla ekonomika v tomto indexu.

Index automatizace soudů

Index automatizace soudů má čtyři součásti:

- zda lze návrh na zahájení řízení podat u příslušného soudu elektronicky prostřednictvím speciální platformy (nikoliv e-mailem nebo faxem). Pokud je taková platforma k dispozici a strana sporu nemusí poté podat žalobu v papírové podobě, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod. Možnost elektronického podávání se započítává bez ohledu na procento jejích uživatelů, pokud nejsou zapotřebí další osobní interakce a místní odborníci užívají tento systém dostatečně na to, aby mohli potvrdit, že je plně funkční;
- zda lze návrh na zahájení řízení doručit žalovanému elektronicky prostřednictvím speciálního systému, e-mailem, faxem nebo SMS (službou krátkých zpráv). Pokud je tato elektronická služba k dispozici a není vyžadován jiný další způsob doručení, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod. Existence této elektronické služby se započítává bez ohledu na procento jejích uživatelů, pokud nejsou zapotřebí další osobní interakce a místní odborníci užívají tento systém dostatečně na to, aby mohli potvrdit, že je plně funkční;
- zda mohou být soudní poplatky placeny elektronicky, buď prostřednictvím dedikované platformy, nebo internetového bankovníctví. Pokud poplatky mohou být placeny elektronicky a strana sporu nemusí předkládat papírové potvrzení o zaplacení nebo orazítkovanou kopii potvrzení o zaplacení, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod. Možnost elektronického placení se započítává bez ohledu na procento jejích uživatelů, pokud nejsou zapotřebí další osobní interakce a místní odborníci užívají tento systém dostatečně na to, aby mohli potvrdit, že je plně funkční;

- zda jsou rozsudky vydávané místními soudy k dispozici široké veřejnosti prostřednictvím úředních věstníků, novin nebo na internetu. Jsou-li rozsudky v obchodních sporech všech úrovní k dispozici široké veřejnosti, uděluje se 1 bod, pokud jsou široké veřejnosti k dispozici pouze rozsudky odvolacích soudů a nejvyššího soudu, uděluje se 0,5 bodu, ve všech ostatních případech se neuděluje žádný bod. Body se neudělují ani tehdy, když si je nutno individuálně vyžádat rozsudek od soudu nebo když je k získání kopie rozsudku nutno znát číslo případu nebo údaje o stranách.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 4 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují více automatizovaný, efektivnější a transparentnější soudní systém. Například v Estonsku lze zahajovací předvolání podat po internetu (1 bod), lze je doručit žalovanému elektronicky (1 bod) a soudní poplatky mohou být placeny elektronicky (1 bod). Kromě toho jsou rozsudky v obchodních případech všech úrovní veřejně dostupné na internetu (1 bod). Na základě součtu těchto bodů získává Estonsko 4 body v indexu automatizace soudů.

Index alternativního řešení sporů

Index alternativního řešení sporů má těchto šest součástí:

- zda je domácí obchodní rozhodčí řízení upraveno konsolidovaným zákonem nebo konsolidovanou kapitolou nebo paragrafem příslušného občanského soudního řádu, který se zabývá v podstatě všemi jeho aspekty. Pokud ano, uděluje se 1 bod, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda mohou být obchodní spory všeho druhu – s výjimkou těch, které se týkají veřejného pořádku, veřejné politiky, konkursu, spotřebitelských práv, pracovních právních otázek nebo duševního vlastnictví – řešeny v rozhodčím řízení. Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod;

- zda jsou rozhodčí doložky nebo dohody vymáhány místními soudy ve více než 50 % případů. Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda je dobrovolná mediace, smírcí řízení nebo obojí uznáváno jako způsob řešení obchodních sporů. Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda je dobrovolná mediace, smírcí řízení nebo obojí upraveno konsolidovaným zákonem nebo konsolidovanou kapitolou nebo paragrafem příslušného občanského soudního řádu, který se zabývá v podstatě všemi jeho aspekty. Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod;
- zda existují finanční pobídky pro strany, aby se pokusily vyřešit spor mediací nebo smírcím řízením (například v podobě vrácení soudního podacího poplatku nebo dobroprosu daně z příjmu apod. v případě úspěšné mediace nebo smírcího řízení). Pokud ano, uděluje se 0,5 bodu, pokud ne, neuděluje se žádný bod.

Hodnota tohoto indexu se pohybuje od 0 do 3 bodů, přičemž vyšší hodnoty naznačují větší dostupnost mechanismů alternativního řešení sporů. Například v Izraeli je rozhodčí řízení upraveno zvláštním zákonem (0,5 bodu), všechny příslušné obchodní spory lze předat k rozhodčímu řízení (0,5 bodu) a platné rozhodčí doložky jsou obvykle soudně vymáhány (0,5 bodu). Dobrovolná mediace je uznávaným způsobem řešení obchodních sporů (0,5 bodu), je upravena zvláštním zákonem (0,5 bodu) a v případě úspěchu tohoto procesu se vrací část podacích poplatků (0,5 bodu). Na základě součtu těchto bodů získává Izrael 3 body v indexu alternativního řešení sporů.

Index kvality soudních řízení

Index kvality soudních řízení představuje součet bodů získaných v indexech struktury soudu a soudních řízení, case managementu, automatizace soudů a alternativního řešení sporů. Hodnota

tohoto indexu se pohybuje od 0 do 18, přičemž vyšší hodnoty naznačují lepší a efektivnější soudní řízení.

*Podrobné údaje týkající se vymáhání smluvních závazků ve vztahu ke každé ekonomice lze nalézt na <http://www.doingbusiness.org>. Tuto metodiku původně zpracovali Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio López-Silanes a Andrei Shleifer („Courts”. *Quarterly Journal on Economics* 117, č. 1 [2002]: 1-37) a je zde převzata s drobnými změnami. Index kvality soudních řízení byl zaveden ve zprávě Doing Business 2016. Opatření správné praxe testovaná v rámci tohoto indexu byla zpracována na základě mezinárodně uznaných osvědčených postupů a správné praxe, která podporují efektivitu soudnictví.*

Rychlý přehled měst

ČESKÁ REPUBLIKA

BRNO

Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	18	Vyřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	16
	(pořadí v zemi)	4		(pořadí v zemi)	1
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		84,55	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		57,90
Úkony (počet)		8	Úkony (počet)		20
Čas (dny)		20,5	Čas (dny)		236
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	Náklady (% hodnoty skladu)		0,2
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	Index kontroly kvality staveb (0-15)		8
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	2	Převod vlastnictví nemovitě věci	(pořadí mezi 25 městy)	7
	(pořadí v zemi)	2		(pořadí v zemi)	2
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		89,92	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		80,10
Úkony (počet)		3	Úkony (počet)		4
Čas (dny)		110	Čas (dny)		24,5
Náklady (% příjmu na obyvatele)		25,9	Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	Index kvality pozemkové správy (0-30)		25
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	25			
	(pořadí v zemi)	7			
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		51,95			
Čas (dny)		840			
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8			
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5			

LIBEREC

Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	18	Vyřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	20
	(pořadí v zemi)	2		(pořadí v zemi)	4
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		84,55	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		56,67
Úkony (počet)		8	Úkony (počet)		21
Čas (dny)		20,5	Čas (dny)		239
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	Náklady (% hodnoty skladu)		0,3
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	Index kontroly kvality staveb (0-15)		8
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	25	Převod vlastnictví nemovitě věci	(pořadí mezi 25 městy)	9
	(pořadí v zemi)	7		(pořadí v zemi)	4
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		66,32	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		79,98
Úkony (počet)		5	Úkony (počet)		4
Čas (dny)		217	Čas (dny)		25,5
Náklady (% příjmu na obyvatele)		193,0	Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		7	Index kvality pozemkové správy (0-30)		25
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	24			
	(pořadí v zemi)	6			
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		53,86			
Čas (dny)		770			
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8			
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5			

OLOMOUC			
Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	18	
	(pořadí v zemi)	4	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		84,55	
Úkony (počet)		8	
Čas (dny)		20,5	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	
Výřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	24	
	(pořadí v zemi)	7	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		54,45	
Úkony (počet)		21	
Čas (dny)		270	
Náklady (% hodnoty skladu)		0,2	
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	2	
	(pořadí v zemi)	2	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		89,92	
Úkony (počet)		3	
Čas (dny)		110	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		25,9	
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	
Převod vlastnictví nemovité věci	(pořadí mezi 25 městy)	9	
	(pořadí v zemi)	4	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		79,98	
Úkony (počet)		4	
Čas (dny)		25,5	
Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0	
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25	
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	25	
	(pořadí v zemi)	7	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		51,95	
Čas (dny)		840	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8	
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5	
OSTRAVA			
Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	18	
	(pořadí v zemi)	4	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		84,55	
Úkony (počet)		8	
Čas (dny)		20,5	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	
Výřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	19	
	(pořadí v zemi)	3	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		56,89	
Úkony (počet)		20	
Čas (dny)		250	
Náklady (% hodnoty skladu)		0,2	
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	2	
	(pořadí v zemi)	2	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		89,92	
Úkony (počet)		3	
Čas (dny)		110	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		25,9	
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	
Převod vlastnictví nemovité věci	(pořadí mezi 25 městy)	6	
	(pořadí v zemi)	1	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		80,22	
Úkony (počet)		4	
Čas (dny)		23,5	
Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0	
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25	
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	25	
	(pořadí v zemi)	7	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		51,95	
Čas (dny)		840	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8	
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5	

PLZEŇ			
Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	18	
	(pořadí v zemi)	4	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		84,55	
Úkony (počet)		8	
Čas (dny)		20,5	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	
Vyřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	22	
	(pořadí v zemi)	6	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		55,38	
Úkony (počet)		21	
Čas (dny)		257	
Náklady (% hodnoty skladu)		0,2	
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	22	
	(pořadí v zemi)	4	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		69,67	
Úkony (počet)		6	
Čas (dny)		174	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		282,8	
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	
Převod vlastnictví nemovité věci	(pořadí mezi 25 městy)	11	
	(pořadí v zemi)	6	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		79,74	
Úkony (počet)		4	
Čas (dny)		27,5	
Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0	
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25	
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	20	
	(pořadí v zemi)	2	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		56,32	
Čas (dny)		680	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8	
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5	
PRAHA			
Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	23	
	(pořadí v zemi)	7	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		83,55	
Úkony (počet)		8	
Čas (dny)		24,5	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	
Vyřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	21	
	(pořadí v zemi)	5	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		56,17	
Úkony (počet)		21	
Čas (dny)		246	
Náklady (% hodnoty skladu)		0,2	
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	1	
	(pořadí v zemi)	1	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		95,35	
Úkony (počet)		3	
Čas (dny)		60	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		25,9	
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	
Převod vlastnictví nemovité věci	(pořadí mezi 25 městy)	11	
	(pořadí v zemi)	6	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		79,74	
Úkony (počet)		4	
Čas (dny)		27,5	
Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0	
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25	
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	19	
	(pořadí v zemi)	1	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		56,38	
Čas (dny)		678	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8	
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5	

ÚSTÍ NAD LABEM			
Zahájení podnikání	(pořadí mezi 25 městy)	11	
	(pořadí v zemi)	1	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		85,56	
Úkony (počet)		8	
Čas (dny)		16,5	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		1,0	
Minimální počáteční kapitál (% z příjmu na obyvatele)		0,0	
Dodávka elektrické energie	(pořadí mezi 25 městy)	23	
	(pořadí v zemi)	5	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		67,70	
Úkony (počet)		5	
Čas (dny)		233	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		193,0	
Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)		8	
Vymáhání smluvních závazků	(pořadí mezi 25 městy)	23	
	(pořadí v zemi)	5	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		54,96	
Čas (dny)		730	
Náklady (% příjmu na obyvatele)		33,8	
Index kvality soudních procesů (0-18)		9,5	
Vyřizování stavebních povolení	(pořadí mezi 25 městy)	18	
	(pořadí v zemi)	2	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		57,24	
Úkony (počet)		20	
Čas (dny)		245	
Náklady (% hodnoty skladu)		0,3	
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8	
Převod vlastnictví nemovitě věci	(pořadí mezi 25 městy)	7	
	(pořadí v zemi)	2	
Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)		80,10	
Úkony (počet)		4	
Čas (dny)		24,5	
Náklady (% hodnoty nemovitosti)		4,0	
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25	

Přehled indikátorů

Město (Země)	ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ						
	Jednoduchost zahájení podnikání (pořadí mezi 25 městy)	Jednoduchost zahájení podnikání (pořadí v zemi)	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% příjmu na obyvatele)	Minimální počáteční kapitál (% příjmu na obyvatele)
Osijek (Chorvatsko)	13	3	85,50	8	10,5	7,3	12,5
Rijeka (Chorvatsko)	10	2	87,59	7	8	7,4	12,5
Split (Chorvatsko)	9	1	89,55	6	6	7,4	12,5
Varaždin (Chorvatsko)	14	4	85,38	8	11	7,3	12,5
Záhřeb (Chorvatsko)	24	5	82,49	8	22,5	7,2	12,5
Brno (Česká republika)	18	4	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Liberec (Česká republika)	18	4	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Olomouc (Česká republika)	11	1	85,56	8	16,5	1,0	0,0
Ostrava (Česká republika)	15	3	85,31	8	17,5	1,0	0,0
Plzeň (Česká republika)	18	4	84,55	8	20,5	1,0	0,0
Praha (Česká republika)	23	7	83,55	8	24,5	1,0	0,0
Ústí nad Labem (Česká republika)	11	1	85,56	8	16,5	1,0	0,0
Braga (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Coimbra (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Evora (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Faro (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Funchal (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Lisabon (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Ponta Delgada (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Porto (Portugalsko)	1	1	90,88	6	6,5	2,1	0,0
Bratislava (Slovensko)	25	5	81,97	8	26,5	1,1	17,2
Košice (Slovensko)	22	4	83,72	8	19,5	1,1	17,2
Prešov (Slovensko)	16	1	84,73	8	15,5	1,1	17,2
Trnava (Slovensko)	21	3	83,98	8	18,5	1,1	17,2
Žilina (Slovensko)	16	1	84,73	8	15,5	1,1	17,2

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ							
Město (Země)	Jednoduchost vyřizování stavebních povolení (pořadí mezi 25 městy)	Jednoduchost vyřizování stavebních povolení (pořadí v zemi)	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty skladu)	Index kontroly kvality staveb (0-15)
Osijek (Chorvatsko)	12	2	61,10	22	143	6,8	12
Rijeka (Chorvatsko)	12	2	61,10	22	136	7,2	12
Split (Chorvatsko)	25	5	43,67	23	227	15,1	12
Varaždín (Chorvatsko)	8	1	66,20	21	112	5,3	12
Záhřeb (Chorvatsko)	23	4	54,77	22	146	11,7	12
Brno (Česká republika)	16	1	57,90	20	236	0,2	8
Liberec (Česká republika)	20	4	56,67	21	239	0,3	8
Olomouc (Česká republika)	24	7	54,45	21	270	0,2	8
Ostrava (Česká republika)	19	3	56,89	20	250	0,2	8
Plzeň (Česká republika)	22	6	55,38	21	257	0,2	8
Praha (Česká republika)	21	5	56,17	21	246	0,2	8
Ústí nad Labem (Česká republika)	18	2	57,24	20	245	0,3	8
Braga (Portugalsko)	7	7	66,58	14	259	0,8	11
Coimbra (Portugalsko)	9	8	65,93	14	265	0,9	11
Evora (Portugalsko)	3	3	73,53	14	169	0,4	11
Faro (Portugalsko)	4	4	73,42	14	170	0,4	11
Funchal (Portugalsko)	6	6	72,83	14	159	1,5	11
Lisabon (Portugalsko)	5	5	73,10	14	160	1,3	11
Ponta Delgada (Portugalsko)	2	2	73,59	14	169	0,4	11
Porto (Portugalsko)	1	1	74,04	14	159	0,6	11
Bratislava (Slovensko)	15	4	59,33	14	300	0,2	8
Košice (Slovensko)	14	3	60,74	14	280	0,2	8
Prešov (Slovensko)	10	1	62,91	14	250	0,2	8
Trnava (Slovensko)	11	2	61,39	15	258	0,2	8
Žilina (Slovensko)	16	5	57,90	14	320	0,2	8

Město (Země)	DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE						
	Jednoduchost v dodávkách elektřiny (pořadí mezi 25 městy)	Jednoduchost v dodávkách elektřiny (pořadí v zemi)	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% příjmu na obyvatele)	Index spolehlivosti dodávky a transparentnosti tarifů (0-8)
Osijek (Chorvatsko)	17	4	81,70	4	55	237,1	5
Rijeka (Chorvatsko)	13	2	82,87	4	73	237,1	6
Split (Chorvatsko)	15	3	82,66	4	75	237,1	6
Varaždin (Chorvatsko)	10	1	84,29	4	60	237,1	6
Záhřeb (Chorvatsko)	18	5	80,43	4	65	298,5	5
Brno (Česká republika)	2	2	89,92	3	110	25,9	8
Liberec (Česká republika)	25	7	66,32	5	217	193,0	7
Olomouc (Česká republika)	24	6	67,09	6	169	282,5	7
Ostrava (Česká republika)	21	3	69,89	6	172	283,2	8
Plzeň (Česká republika)	22	4	69,67	6	174	282,8	8
Praha (Česká republika)	1	1	95,35	3	60	25,9	8
Ústí nad Labem (Česká republika)	23	5	67,70	5	233	193,0	8
Braga (Portugalsko)	16	7	82,27	6	65	38,8	8
Coimbra (Portugalsko)	4	1	87,49	4	65	36,1	7
Evora (Portugalsko)	11	5	84,19	5	57	36,1	7
Faro (Portugalsko)	20	8	78,83	6	68	36,1	7
Funchal (Portugalsko)	9	4	84,96	5	50	34,2	7
Lisabon (Portugalsko)	5	2	86,45	5	65	36,1	8
Ponta Delgada (Portugalsko)	8	3	85,12	4	58	38,6	6
Porto (Portugalsko)	14	6	82,71	6	61	36,2	8
Bratislava (Slovensko)	12	4	83,19	5	89	244,5	8
Košice (Slovensko)	7	3	85,29	5	75	57,2	8
Prešov (Slovensko)	6	2	86,27	5	66	57,0	8
Trnava (Slovensko)	19	5	80,07	5	89	244,5	7
Žilina (Slovensko)	3	1	88,41	4	56	55,2	7

PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI							
Město (Země)	Jednoduchost převodu nemovité věci (pořadí mezi 25 městy)	Jednoduchost převodu nemovité věci (pořadí v zemi)	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0-100)	Úkony (počet)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty nemovitosti)	Index kvality pozemkové správy (0-30)
Osijek (Chorvatsko)	21	1	75,86	5	32	4,0	23,5
Rijeka (Chorvatsko)	22	2	75,02	5	39	4,0	23,5
Split (Chorvatsko)	25	5	71,08	5	72	4,0	23,5
Varaždín (Chorvatsko)	23	3	74,07	5	47	4,0	23,5
Záhřeb (Chorvatsko)	23	3	74,07	5	47	4,0	23,5
Brno (Česká republika)	7	2	80,10	4	24,5	4,0	25,0
Liberec (Česká republika)	9	4	79,98	4	25,5	4,0	25,0
Olomouc (Česká republika)	9	4	79,98	4	25,5	4,0	25,0
Ostrava (Česká republika)	6	1	80,22	4	23,5	4,0	25,0
Plzeň (Česká republika)	11	6	79,74	4	27,5	4,0	25,0
Praha (Česká republika)	11	6	79,74	4	27,5	4,0	25,0
Ústí nad Labem (Česká republika)	7	2	80,10	4	24,5	4,0	25,0
Braga (Portugalsko)	16	4	79,31	1	2	7,3	20,0
Coimbra (Portugalsko)	18	6	79,07	1	4	7,3	20,0
Evora (Portugalsko)	17	5	79,19	1	3	7,3	20,0
Faro (Portugalsko)	13	1	79,43	1	1	7,3	20,0
Funchal (Portugalsko)	13	1	79,43	1	1	7,3	20,0
Lisabon (Portugalsko)	20	8	78,35	1	10	7,3	20,0
Ponta Delgada (Portugalsko)	13	1	79,43	1	1	7,3	20,0
Porto (Portugalsko)	19	7	78,59	1	8	7,3	20,0
Bratislava (Slovensko)	4	4	90,17	3	16,5	0,0	25,5
Košice (Slovensko)	2	2	91,24	3	7,5	0,0	25,5
Prešov (Slovensko)	4	4	90,17	3	16,5	0,0	25,5
Trnava (Slovensko)	1	1	91,48	3	5,5	0,0	25,5
Žilina (Slovensko)	3	3	91,00	3	9,5	0,0	25,5

Město (Země)	VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ					
	Jednoduchost vymáhání smluvních závazků (pořadí mezi 25 městy)	Jednoduchost vymáhání smluvních závazků (pořadí v zemi)	Vzdálenost k hraniční hodnotě (0–100)	Čas (dny)	Náklady (% hodnoty nároku)	Index kvality soudních procesů (0–18)
Osijek (Chorvatsko)	2	1	74,24	510	15,7	13,0
Rijeka (Chorvatsko)	17	4	65,67	825	15,6	13,0
Split (Chorvatsko)	18	5	65,56	837	15,0	13,0
Varaždin (Chorvatsko)	12	3	69,49	685	15,6	13,0
Záhřeb (Chorvatsko)	9	2	70,60	650	15,2	13,0
Brno (Česká republika)	25	7	51,95	840	33,8	9,5
Liberec (Česká republika)	24	6	53,86	770	33,8	9,5
Olomouc (Česká republika)	22	4	55,64	705	33,8	9,5
Ostrava (Česká republika)	21	3	56,05	690	33,8	9,5
Plzeň (Česká republika)	20	2	56,32	680	33,8	9,5
Praha (Česká republika)	19	1	56,38	678	33,8	9,5
Ústí nad Labem (Česká republika)	23	5	54,96	730	33,8	9,5
Braga (Portugalsko)	3	2	73,78	540	17,2	13,5
Coimbra (Portugalsko)	1	1	74,60	510	17,2	13,5
Evora (Portugalsko)	4	3	73,23	560	17,2	13,5
Faro (Portugalsko)	7	6	72,28	595	17,2	13,5
Funchal (Portugalsko)	5	4	72,82	575	17,2	13,5
Lisabon (Portugalsko)	13	8	67,91	755	17,2	13,5
Ponta Delgada (Portugalsko)	5	4	72,82	575	17,2	13,5
Porto (Portugalsko)	8	7	71,32	630	17,2	13,5
Bratislava (Slovensko)	16	5	66,12	775	20,5	13,5
Košice (Slovensko)	10	1	69,95	635	20,5	13,5
Prešov (Slovensko)	11	2	69,81	640	20,5	13,5
Trnava (Slovensko)	14	3	67,90	710	20,5	13,5
Žilina (Slovensko)	15	4	67,08	740	20,5	13,5

Podrobnosti o jednotlivých indikátorech

ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE - ÚKONY POTŘEBNÉ K ZALOŽENÍ SPOLEČNOSTI, PODLE MĚSTA

*Právní forma: Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)
Přizodaný počáteční kapitál: 1,- Kč
Informace platné k: 15. únor, 2018*

	Brno	Liberec	Olomouc	Ostrava	Praha	Pízeň	Ústí nad Labem	Poznámky
1. Kontrola jedinečnosti obchodní firmy	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	Podnikatelé můžou ověřit jedinečnost navrhovaného jména společnosti online na stránce Ministerstva spravedlnosti (www.justice.cz). Mají také možnost rezervovat jméno prostřednictvím tzv. "před-registrace" společnosti na obchodním rejstříku za poplatek 1 000 Kč, tato možnost se však využívá jen zřídka.
2. Uzavření společenské smlouvy o založení společnosti formou notářského zápisu	1	1	1	1	1	1	1	Odměna notáře za sepsání notářského zápisu o uzavření společenské smlouvy zjednodušeným způsobem je 2 000,- Kč. Společnost musí také nechat notářsky ověřit svou nájemní smlouvu. Náklady na notářské ověření jedné strany nájemní smlouvy činí 30,- Kč + 21 % DPH.
3. Získání prohlášení správce vkladů o splnění vkladové povinnosti a potvrzení banky, u níž je zřízen zvláštní účet pro splacení vkladů	2	2	2	2	2	2	2	Až do dokončení procesu zápisu společnosti do obchodního rejstříku banka neumožní se splaceným kapitálem na zvláštním bankovním účtu nakládat. K založení bankovního účtu banky obvykle vyžadují stejnopis nebo opis společenské smlouvy.
4. Ohlášení živnosti živnostenskému úřadu a získání výpisu z živnostenského rejstříku	2	2	2	1	2	2	2	Společnost musí svůj předmět činnosti (živnost) ohlásit živnostenskému úřadu a vyžádat si výpis z živnostenského rejstříku. Živnostenský úřad musí proces registrace dokončit do 5 pracovních dnů ode dne podání všech požadovaných dokumentů. Obvykle tak činí za 1-3 dny.
5. Zápis do obchodního rejstříku vedeného příslušným rejstříkovým soudem prostřednictvím notáře	1	1	1	1	1	1	1	Náklady na zjednodušený zápis společnosti s ručením omezeným prostřednictvím notáře činí 1 300,- Kč. Po registraci společnosti Živnostenský úřad informuje Ministerstvo vnitra o založení nové společnosti a tím se automaticky spustí proces vytvoření elektronické datové schránky.
6. Registrace k dani z příjmu a DPH	14	14	10	12	18	14	10	Společnosti mohou požádat o registraci pro daň z příjmu a daň z přidané hodnoty souběžně. Při registraci pro DPH Finanční správa posuzuje výkon a plány pro ekonomické aktivity, které podléhají zdanění DPH, prostřednictvím nahlednutí do účetních dokumentů společnosti, kontroly lidských zdrojů, sídla společnosti a bankovních účtů. Po podání žádosti o registraci k dani z příjmu společnost dostane daňové identifikační číslo (stejně číslo pro DPH i daň z příjmu).
7. Registrace pro účely sociálního zabezpečení*	1	1	1	1	1	1	1	Společnost se musí zaregistrovat jako plátcе pojistného na sociální zabezpečení do 8 dnů od data zahájení pracovní činnosti prvního zaměstnance. Žádost o zápis do Registru zaměstnavatelů je možné předložit elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo osobně.
8. Registrace do systému zdravotního pojištění†	1	1	1	1	1	1	1	Společnost se musí zaregistrovat k platbám zdravotního pojištění do 8 dnů od zahájení pracovní činnosti prvního zaměstnance. Registrace se může provádět online, avšak každá zdravotní pojišťovna má svou vlastní webovou stránku. Žádost je možné podat prostřednictvím datové schránky nebo osobně.

Zdroj: databáze Doing Business.

*Úkon se vykonává souběžně s předějším úkonem.

SEZNAM ÚKONŮ VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

ČESKÁ REPUBLIKA

Brno

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)
Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hygienická stanice
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 2*. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy
Čas: 25 dnů
Náklady: 500,- Kč

Úkon 6*. Získání informace k existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: E.ON Distribuce, a.s.
Čas: 23 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 7. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor územního a stavebního řízení
Čas: 55 dnů
Náklady: 20,000,- Kč

Úkon 8. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 9*. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
Čas: 25 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 10*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: E.ON Distribuce, a.s.
Čas: 20 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice
Čas: 21 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 12*. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu staveb

Úřad: Hasičský záchranný sbor
Čas: 18 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 13. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Získání stavebního povolení pro projekt
Čas: 41 dnů
Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 14. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
Čas: 18 dnů
Náklady: 4 000,- Kč

Úkon 15*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet
Čas: 23 dnů
Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 16*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, Odbor územního a stavebního řízení
Čas: 1 den
Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 17. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, Odbor územního a stavebního řízení
Čas: 1 den
Náklady: Zdarma

Úkon 18. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, Odbor územního a stavebního řízení
Čas: 15 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 19. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, Odbor územního a stavebního řízení
Čas: 7 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 20. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Liberec

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)
Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Předběžná schůzka s odborem ochrany prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí
Čas: 1 den
Náklady: Zdarma

Úkon 2. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Získání informace k existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí
Čas: 30 dnů
Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 6*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Čas: 30 dnů

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 30 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 7*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 8. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, stavební úřad

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 9. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 10*. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 12*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 28 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 13*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 15 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 14. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Magistrát, Stavební úřad

Čas: 30 dnů

Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 15. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: 6 250,- Kč

Úkon 16*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet

Čas: 15 dnů

Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 17*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, Stavební úřad

Čas: 1 den

Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 18. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, Stavební úřad

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 19. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, Stavební úřad

Čas: 15 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 20. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, Stavební úřad

Čas: 5 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 21. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Olomouc

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)

Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Předběžná schůzka s odborem ochrany prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 2. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 30 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 4*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 6*. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Moravská vodárenská, a.s.

Čas: 22 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 7*. Získání informace k existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 22 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 8. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 9. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 45 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 10*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 25 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Moravská vodárenská, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 12*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 13 Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 14. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 45 dnů

Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 15. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Moravská vodárenská, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: 5 008,- Kč

Úkon 16*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet

Čas: 25 dnů

Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 17*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 1 den

Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 18. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 19. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 15 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 20. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, odbor stavební

Čas: 10 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 21. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Ostrava

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)

Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor ochrany životního prostředí

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 2*. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Ostravské vodárny a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 25 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 25 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 6*. Získání informace k existenci sítě a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 20 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 7. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 8. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Ostravské vodárny a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 9*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 10*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 12*. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 23 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 13. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 48 dnů

Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 14. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Ostravské vodárny a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: 5 000,- Kč

Úkon 15*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet

Čas: 22 dnů

Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 16*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 1 den

Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 17. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 18. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 11 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 19. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, oddělení stavebně správní

Čas: 13 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 20. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad

Čas: 22 dnů

Náklady: Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Plzeň

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)

Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Předběžná schůzka s odborem ochrany prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 2. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Vodárna Plzeň, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 6*. Získání informace k existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 20 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 7*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 15 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 8. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 9. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Vodárna Plzeň, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 10*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 12*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 13*. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 14. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 40 dnů

Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 15. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Vodárna Plzeň, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: 6 000,- Kč

Úkon 16*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet

Čas: 30 dnů

Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 17*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 1 den

Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 18 Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 19. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 12 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 20. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, odbor stavebně správní

Čas: 15 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 21. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Praha

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)

Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Předběžná schůzka s odborem ochrany prostředí

Úřad: Magistrát, odbor ochrany prostředí

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 2. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor ochrany prostředí

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání informace o existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: PREDistribuce, a.s.

Čas: 20 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 6*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravních agend

Čas: 20 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 7*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 10 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 8. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 9. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení

Úřad: Hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon e 10*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravních agend

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 11*. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací

Úřad: Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 12 Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 20 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 13*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny

Úřad: PREDistribuce, a.s.

Čas: 20 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 14. Získání stavebního povolení pro projekt

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 37 dnů

Náklady: 10 000,- Kč

Úkon 15. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti

Úřad: Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: 5 500,- Kč

Úkon 16*. Zaměření území po dokončení stavby

Úřad: Autorizovaný geodet

Čas: 30 dnů

Náklady: 15 000,- Kč

Úkon 17*. Žádost o povolení k užívání stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 1 den

Náklady: 1 000,- Kč

Úkon 18. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 1 den

Náklady: Zdarma

Úkon 19. Obdržení kolaudačního souhlasu

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 15 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 20 Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu

Úřad: Magistrát, odbor stavebního řádu

Čas: 7 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 21. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí

Úřad: Katastrální úřad

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

VVYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ

Ústí nad Labem

Hodnota skladu: 21 036 007,- Kč (878 500,- USD)

Informace platné: 15. únor, 2018

Úkon 1. Ověření možnosti napojení na síť a získání technických podmínek připojení

Úřad: Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 2*. Získání informace k existenci sítí a závazných technických podmínek pro připojení od místního dodavatele elektřiny

Úřad: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Krajská hygienická stanice

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Vydání závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí

Úřad: Magistrát, odbor životního prostředí

Čas: 30 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 5*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu územního řízení

Úřad: Magistrát, odbor dopravy a majetku

Čas: 30 dnů

Náklady: 500,- Kč

Úkon 6*. Získání souhlasného stanoviska hasičského záchranného sboru k projektové dokumentaci pro územní řízení

Úřad: Hasičský záchranný sbor

Čas: 21 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 7. Získání územního rozhodnutí pro projekt

Úřad: Magistrát, stavební odbor

Čas: 60 dnů

Náklady: 20 000,- Kč

Úkon 8. Získání souhlasu s připojením od místního správce vodovodu a kanalizací**Úřad:** Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.**Čas:** 30 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 9*. Získání souhlasu s připojením od místního dodavatele elektřiny**Úřad:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 30 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 10*. Vydání stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví k projektové dokumentaci pro stavební řízení**Úřad:** Krajská hygienická stanice**Čas:** 30 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 11*. Získání souhlasného stanoviska odboru dopravy v procesu stavebního řízení**Úřad:** Magistrát, odbor dopravy a majetku**Čas:** 30 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 12*. Získání stanoviska hasičského záchranného sboru pro povolení stavby v procesu stavebního řízení**Úřad:** Hasičský záchranný sbor**Čas:** 23 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 13. Získání stavebního povolení pro projekt**Úřad:** Magistrát, stavební odbor**Čas:** 45 dnů**Náklady:** 10 000,- Kč

Úkon 14. Žádost o připojení a připojení k vodovodní a kanalizační síti**Úřad:** Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.**Čas:** 30 dnů**Náklady:** 7 000,- Kč

Úkon 15*. Zaměření území po dokončení stavby**Úřad:** Autorizovaný geodet**Čas:** 20 dnů**Náklady:** 15 000,- Kč

Úkon 16*. Žádost o povolení k užívání stavby**Úřad:** Magistrát, stavební odbor**Čas:** 1 den**Náklady:** 1 000,- Kč

Úkon 17. Závěrečná kontrolní prohlídka stavby**Úřad:** Magistrát, stavební odbor**Čas:** 1 den**Náklady:** Zdarma

Úkon 18. Obdržení kolaudačního souhlasu**Úřad:** Magistrát, stavební odbor**Čas:** 15 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 19. Vyžádání a získání čísla popisného budovy od městského úřadu**Úřad:** Magistrát, odbor investic a územního plánování**Čas:** 7 dnů**Náklady:** Zdarma

Úkon 20. Ohlášení stavby do katastru nemovitostí**Úřad:** Katastrální úřad**Čas:** 20 dnů**Náklady:** Zdarma

VYŘIZOVÁNÍ STAVEBNÍCH POVOLENÍ - INDEX KONTROLY KVALITY STAVEB		
ČESKÁ REPUBLIKA		
	Odpověď	Počet bodů
Index kontroly kvality staveb (0-15)		8
Index kvality stavebních předpisů (0-2)		2
Jak dostupné jsou informace o stavebních zákonech a platných předpisech? (0-1)	Dostupné online; bezplatně.	1
Které z požadavků pro získání povolení jsou srozumitelně uvedeny ve stavebních předpisech nebo na běžně přístupném webu, v brožurě nebo informačním letáku? (0-1)	Seznam požadovaných dokumentů; poplatky k úhradě; požadované předběžné souhlasy.	1
Index kontroly kvality před výstavbou (0≠1)		0
Kdo je členem komise nebo týmu, který kontroluje a schvaluje žádosti o stavební povolení? (0-1)	Státní úředník.	0
Index kontroly kvality během výstavby (0-3)		2
Jaký typ technických kontrolních prohlídek je vyžadován ze zákona v průběhu stavby? (0-2)	Prohlídky provedené interním inženýrem.	1
Uskutečňují se kontrolní prohlídky v průběhu stavby vyžadované ze zákona v praxi? (0-1)	Povinné kontrolní prohlídky se vždy vykonávají v praxi.	1
Index kontroly kvality po ukončení výstavby (0-3)		3
Vykonává se závěrečná, ze zákona vyžadovaná, kontrolní prohlídka za účelem kontroly shody budovy se schválenou dokumentací? (0-2)	Ano, závěrečnou prohlídku vykoná státní úřad; Ano, interní inženýr připraví zprávu pro závěrečnou kontrolní prohlídku.	2
Jsou závěrečné kontroly prováděné v praxi? (0-1)	Závěrečné kontroly jsou vždy prováděné v praxi.	1
Index odpovědnosti a pojištění (0-2)		1
Kdo je ze zákona zodpovědný, když se objeví závada v průběhu užívání stavby? (0-1)	Architekt nebo inženýr; Odborný pracovník, který má na starosti dohled; Stavební firma.	1
Je od některého účastníka procesu výstavby zákonem vyžadováno uzavření pojištění odpovědnosti, co se týče potenciálních chyb v konstrukci nebo problému zjištěných po uvedení stavby do užívání? (0-1)	Žádný z účastníků není ze zákona povinný uzavřít pojištění.	0
Index profesní certifikace (0-4)		0
Jaké kvalifikační požadavky musí ze zákona splňovat osoba, pro získání oprávnění ověřovat, zda projektová dokumentace je v souladu s platnými stavebními předpisy? (0-2)	Minimální počet let praxe; absolvování profesní zkoušky.	0
Jaké kvalifikační požadavky musí ze zákona splňovat osoba, aby mohla provádět technický dozor/kontrolní prohlídky na stavbě? (0-2)	Minimální počet let praxe; absolvování profesní zkoušky.	0

Zdroj: databáze Doing Business.

SEZNAM ÚKONŮ
DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

ČESKÁ REPUBLIKA

Brno

Distribuční společnost: E.ON Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018

Úkon 1 Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení

Organizace: E.ON Distribuce, a.s.

Čas: 15 dnů

Náklady: 100 000,- Kč [Poplatek za připojení: 500,- Kč/Ampér. Pro 200 ampérový sklad je to 500*200 =100 000,- Kč]

Úkon 2. Čekání na E.ON Distribuce, která dokončuje práci na elektrické přípojce

Organizace: E.ON Distribuce, a.s.

Čas: 90 dnů

Náklady: 9 000,- Kč [Náklady na vytvoření projektové dokumentace přípojky před jeho předáním E.ON Distribuce, a.s.]

Úkon 3. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru

Organizace: Obchodník s elektřinou a E.ON Servisní, s.r.o

Čas: 5 dnů

Náklady: Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Liberec

Distribuční společnost: ČEZ Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018

Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 12 dnů

Náklady: 112 000 Kč [Poplatek za připojen: 800,- Kč/ KW. Pro 200 A /140 KW sklad je to 800,- Kč *140 =112 000,- Kč]

Úkon 2. Čekání na ČEZ Distribuce, která připravuje připojení z jich strany

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 240 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Čekání na schválení projektové dokumentace ČEZ Distribucí

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 14 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Instalace soukromé trafostanice

Organizace: Podnikatelova elektroinstalační firma

Čas: 7 dnů

Náklady: 700 000,- Kč

Úkon 5. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru

Organizace: Obchodník s elektřinou a ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 5 dnů

Náklady: Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Olomouc

Distribuční společnost: ČEZ Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018

Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 14 dnů

Náklady: 112 000 Kč,- [Poplatek za připojen: 800,- Kč/ KW. Pro 200 A /140 KW sklad je to 800,- Kč *140 =112 000,- Kč]

Úkon 2. Čekání na ČEZ Distribuce, která připravuje připojení z jich strany

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 180 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Čekání na schválení projektové dokumentace ČEZ Distribucí

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 14 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Získání povolení na zvláštní užívání komunikace

Organizace: Magistrát, stavební odbor, úsek pozemních komunikací

Čas: 18 dnů

Náklady: 1 450,- Kč [Správní poplatek je 1000,- Kč. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství je 1 Kč za metr čtvercový na den. Očekává se, že výkopové práce budou trvat 3 dny. 150 m² * 1,- Kč * 3 dny = 450,- Kč. 1 000,- Kč + 450,- Kč = 1 450,- Kč]

Úkon 5*. Realizace přípojky a instalace soukromé trafostanice

Organizace: Podnikatelova elektroinstalační firma

Čas: 14 dnů

Náklady: 1 075 000,- Kč [Soukromý kioskový transformátor investora stojí přibližně 700 000,- Kč včetně instalace. Rozkopávky a budování přípojky včetně materiálu a práce

stojí přibližně 2 500,- Kč /metr. 700,000,- Kč + 150*2 500,- Kč = 1 075 000,- Kč]

Úkon 6. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru

Organizace: Obchodník s elektřinou a ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 5 dnů

Náklady: Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Ostrava

Distribuční společnost: ČEZ Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018

Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 17 dnů

Náklady: 112 000,- Kč [Poplatek za připojení: 800,- Kč/ KW. Pro 200 A /140 KW sklad je to 800,- Kč*140 =112 000,- Kč]

Úkon 2. Čekání na ČEZ Distribuce, která připravuje připojení z jich strany

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 180 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 3*. Čekání na schválení projektové dokumentace ČEZ Distribucí

Organizace: ČEZ Distribuce, a.s.

Čas: 14 dnů

Náklady: Zdarma

Úkon 4*. Získání povolení na zvláštní užívání komunikace

Organizace: Magistrát, odbor dopravy

Čas: 12 dnů

Náklady: 4 600,- Kč [Správní poplatek je 100,- Kč je. Poplatek 10,- Kč je za každý začatý metr a den. Očekává se, že výkopové práce budou trvat 3 dny. 150 m² * 3 dny * 10,- Kč = 4 500,- Kč, 4500,- Kč + 100,- Kč = 4 600,- Kč]

Úkon 5*. Realizace přípojky a instalace soukromé trafostanice

Organizace: Podnikatelova elektroinstalační firma

Čas: 14 dnů

Náklady: 1 075 000,- Kč [Soukromý kioskový transformátor investora stojí přibližně 700 000,- Kč včetně instalace. Rozkopávky a budování přípojky včetně materiálu a práce stojí přibližně 2 500,- Kč /metr. 700 000,- Kč + 150*2 500,- Kč = 1 075 000 Kč]

Úkon 6. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru**Organizace:** Obchodník s elektřinou a ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 5 dnů**Náklady:** Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Plzeň

*Distribuční společnost: ČEZ Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018***Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 19 dnů**Náklady:** 112 000,- Kč [Poplatek za připojení: 800,- Kč/ KW. Pro 200 A /140 KW sklad je to 800,- Kč*140 =112 000,- Kč]**Úkon 2. Čekání na ČEZ Distribuce, která připravuje připojení z jich strany****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 180 dnů**Náklady:** Zdarma**Úkon 3*. Čekání na schválení projektové dokumentace ČEZ Distribucí****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 14 dnů**Náklady:** Zdarma**Úkon 4*. Získání povolení na zvláštní užívání komunikace****Organizace:** Magistrát, odbor dopravy**Čas:** 14 dnů**Náklady:** 2 800,- Kč [Správní poplatek je 100,- Kč. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství je 6,- Kč za metr čtvercový a den. Očekává se, že výkopové práce budou trvat 3 dny. 150 m² * 6,- Kč * 3 dny = 2 700,- Kč. 100,- Kč + 2 700,- Kč = 2 800,- Kč]**Úkon 5*. Realizace přípojky a instalace soukromé trafostanice****Organizace:** Podnikatelova elektroinstalační firma**Čas:** 14 dnů**Náklady:** 1 075 000,- Kč [Soukromý kioskový transformátor investora stojí přibližně 700 000,- Kč včetně instalace. Rozkopávky a budování přípojky včetně materiálů a práce stojí přibližně 2 500,- Kč /metr. 700 000,- Kč + 150*2 500,- Kč = 1 075 000 Kč]**Úkon 6. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru****Organizace:** Obchodník s elektřinou a ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 5 dnů**Náklady:** Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Praha

*Distribuční společnost: PREdistribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018***Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu, a zaplacení poplatku za připojení****Organizace:** PREdistribuce, a.s.**Čas:** 17 dnů**Náklady:** 100 000,- Kč [Poplatek za připojení: 500,- Kč/Ampér. Pro 200 ampérový sklad je to 500,- Kč*200 =100 000,- Kč]**Úkon 2. Čekání na PREdistribuce, která dokončuje práci na elektrické přípojce****Organizace:** PREdistribuce, a.s.**Čas:** 38 dnů**Náklady:** 9 000,- Kč [Náklady na vytvoření projektové dokumentace přípojky před jeho předáním PREdistribucí]**Úkon 3. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru****Organizace:** Obchodník s elektřinou a PREměření, a.s.**Čas:** 5 dnů**Náklady:** Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Ústí nad Labem

*Distribuční společnost: ČEZ Distribuce, a.s.
Informace platné k: 15. únor, 2018***Úkon 1. Podání žádosti o připojení, čekání na závaznou smlouvu a zaplacení poplatku za připojení****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 28 dnů**Náklady:** 112 000,- Kč [Poplatek za připojení: 800 Kč/KW. Pro 200 A /140 KW sklad je to 800,- Kč*140 =112 000,- Kč]**Úkon 2. Čekání na ČEZ Distribuce, která připravuje připojení z jich strany****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 240 dnů**Náklady:** Zdarma**Úkon 3*. Čekání na schválení projektové dokumentace ČEZ Distribucí****Organizace:** ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 20 dnů**Náklady:** Zdarma**Úkon 4*. Instalace soukromé trafostanice****Organizace:** Podnikatelova elektroinstalační firma**Čas:** 7 dnů**Náklady:** 700 000,- Kč**Úkon 5. Uzavření sružené smlouvy a čekání na instalaci elektroměru****Organizace:** Obchodník s elektřinou a ČEZ Distribuce, a.s.**Čas:** 5 dnů**Náklady:** Zdarma

DODÁVKA ELEKTRICKÉ ENERGIE - INDEX SPOLEHLIVOSTI DODÁVKY A TRANSPARENTNOSTI SAZEBNÍKŮ	
	ČESKÁ REPUBLIKA
Index spolehlivosti dodávky elektrické energie a transparentnosti sazebníků (0-8)	8 (5 měst) 7 (Liberec, Olomouc)
Celková doba trvání a četnost výskytu výpadků na zákazníka za rok (0-3)	3 (5 měst) 2 (Liberec, Olomouc)
Index průměrné délky trvání výpadku systému (SAIDI)	0,50 (Plzeň) 0,50 (Praha) 0,65 (Ústí nad Labem) 0,70 (Ostrava) 0,78 (Brno) 0,82 (Olomouc) 1,42 (Liberec)
Index průměrné frekvence výskytu výpadku systému (SAIFI)	0,30 (Praha) 0,36 (Brno) 0,64 (Plzeň) 0,69 (Ostrava) 0,83 (Ústí nad Labem) 1,16 (Olomouc) 1,56 (Liberec)
Mechanismus pro monitorování výpadků (0-1)	1
Používá distributor elektřiny automatizované nástroje při monitorování výpadků?	Ano
Mechanismus pro obnovení služeb (0-1)	1
Používá distributor elektřiny automatizované nástroje při obnovování služeb?	Ano
Monitoring regulačním orgánem (0-1)	1
Monitoruje regulační orgán - subjekt nezávislý na distributorovi - spolehlivost dodávek distributora?	Ano
Finanční postih stanovený za účelem omezení výpadků (0-1)	1
Kompenzuje distributor zákazníky nebo platí pokuty od regulačního orgánu (či obojí) pokud výpadky přesáhnou určitou mez?	Ano
Komunikace sazebníků a změny v sazebnících (0-1)	1
Jsou platné sazebníky dostupné online?	Ano
Je zákazníkům oznamována změna v sazebnících před vyúčtováním?	Ano

Zdroj: databáze Doing Business.

PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI V ČESKÉ REPUBLICE

Úkony potřebné k převodu vlastnictví nemovité věci, podle města.
 Hlavnota nemovitosti: 21 036 006,70,- Kč (829 169,- eur)
 Informace platné k: 15. únor, 2018

	Brno	Liberec	Olomouc	Ostrava	Pižetň	Praha	Ústí nad Labem	Poznámky
1. Kupující zkontroluje, zda nemovitost není zatížena břemeny	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	V praxi kupující nebo jeho právník ověří, zda má daná nemovitá věc nějaké břemeno. Úkon je možné vykonat on-line.
Čas (dny)	100	100	100	100	100	100	100	
Náklady (Kč)								
2. Notář ověří podpisy na smlouvě o převodu	1	1	1	1	1	1	1	Dle platného zákona smlouva o převodu vlastnictví nemovité věci nemusí být ve formě notářského zápisu a podpisy smluvních stran nemusí být ověřeny. Katastrální úřad však musí ověřit totožnost stran a projev jejich svobodné vůle, a proto je běžnou praxí nechat podpisy ověřit notářem. Podpisy je také možné nechat ověřit na matrice, v některých z servisních středisek Czech Point, nebo přímo na katastrálním úřadě. Ověření probíhá bez zbytečného odkladu a poplatek je 30 Kč za každý podpis + 21% DPH.
Čas (dny)	60	60	60	60	60	60	60	
Náklady (Kč)								
3. Podání žádosti o vklad práv na katastrálním úřadu	22	23	23	21	25	25	22	Strany požádají o návrh na vklad na katastrálním úřadě buď osobně, poštou nebo elektronicky. Za zápis do katastru nemovitosti je splatný jednorázový poplatek 1 000,- Kč. Po obdržení žádosti má katastrální úřad 48 hodin na vydání plomby na danou nemovitost a informování všech zúčastněných stran. Poté začne plynout 20-denní lhůta, během které nelze provést s nemovitostí žádný další úkon.
Čas (dny)	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
Náklady (Kč)								
4. Zaplacení daně z převodu nemovitosti	1	1	1	1	1	1	1	Katastrální úřad informuje Finanční správu o vykonaném převodu nemovité věci, aby tato mohla vybrat daň z nabytí nemovité věci. Samotný zápis nového vlastníka však není podmíněn zaplacením daně. Daňová sazba je 4% buď z kupní ceny nebo hodnoty nemovité věci, stanovené expertem, podle toho která částka je vyšší. Daň z nabytí nemovité věci může být zaplacená přímo na úřadě Finanční správy, v komerční bance nebo on-line. Daň musí být zaplacená do konce čtvrtého měsíce od měsíce registrace.
Čas (dny)	841 440	841 440	841 440	841 440	841 440	841 440	841 440	
Náklady (Kč)								

Zdroj: databáze Doing Business.

PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI - INDEX KVALITY POZEMKOVÉ SPRÁVY		
		ČESKÁ REPUBLIKA
		Odpověď
		Počet bodů
Index kvality pozemkové správy (0-30)		25
Index spolehlivosti infrastruktury (0-8)		8
Je většina dokumentace související s vlastnickými tituly/vklady práv k nemovitým věcem v papírové nebo elektronické formě? Pokud v elektronické formě, jedná se o skenované nebo plně digitalizované dokumenty? (0-2)	Elektronicky/plně digitalizované	2
Existuje elektronická databáze pro kontrolu zatížení (zástavní nebo zadržovací právo, hypotéka, jiná omezení atd.)? (0-1)	Ano	1
Je většina katastrálních map v papírovém nebo elektronickém formátu? Pokud v elektronickém formátu, jedná se o skenované nebo plně digitalizované dokumenty? (0-2)	Elektronicky/plně digitalizované	2
Existuje elektronická databáze pro záznamy hranic, kontrolu katastrálních map a poskytování informací z katastru nemovitostí (geodetický informační systém)? (0-1)	Ano	1
Jsou informace vedené úřadem zabývající se vklady práv k nemovitým věcem a úřadem, který spravuje katastrální mapy, vedeny v jedné databázi, v různých, ale propojených databázích nebo v samostatných databázích? (0-1)	Různé ale propojené databáze	1
Používají tyto úřady stejná identifikační čísla nemovitých věcí? (0-1)	Ano	1
Index transparentnosti informací (0-6)		4
Kdo může získat informace o vlastnictví nemovité věci na úřadu provádějícím vklady do katastru nemovitostí? (0-1)	Volně přístupné pro každého	1
Je seznam dokumentů, které jsou vyžadovány k provedení jakéhokoli typu transakce s nemovitou věcí, veřejně přístupný? (0-0,5)	Ano, online	0,5
Je seznam poplatků v souvislosti s transakcemi s nemovitými věcmi na úřadu provádějícím vklady do katastru nemovitostí veřejně dostupný? (0-0,5)	Ano, online	0,5
Je úřad provádějící vklady do katastru nemovitostí povinen dodat právně závazný dokument prokazující vlastnictví k nemovité věci v určité lhůtě? Jakým způsobem (0-0,5)	Ano, online	0,5
Existuje konkrétní a nezávislý mechanismus pro podávání stížností ve věci pochybení úřadu provádějícího vklady do katastru nemovitostí? (0-1)	Ne	0
Existují oficiální statistiky sledující počet návrhů na vklad podaných úřadu provádějícímu vklady do katastru nemovitostí? (0-0,5)	Ano, online	0,5
Kdo může nahlížet do katastrálních map v ekonomicky nejvýznamnějším městě? (0-0,5)	Volně přístupné pro každého	0,5
Je seznam poplatků za přístup do katastrálních map veřejně přístupný? (0-0,5)	Ano, online	0,5
Je katastrální úřad povinen dodat aktualizovanou katastrální mapu v konkrétní lhůtě? (0-0,5)	Ne	0
Existuje konkrétní a nezávislý mechanismus podávání stížností ve věci pochybení úřadu vedoucího katastrální mapy? (0-0,5)	Ne	0
Index geografického pokrytí (0-8)		8
Jsou všechny nemovité věci v soukromém vlastnictví v zemi oficiálně evidovány v katastru nemovitostí? (0-2)	Ano	2
Jsou všechny nemovité věci v soukromém vlastnictví v ekonomicky nejvýznamnějším městě oficiálně evidovány v katastru nemovitostí? (0-2)	Ano	2
Jsou všechny nemovité věci v soukromém vlastnictví v zemi evidovány v katastrálních mapách? (0-2)	Ano	2
Jsou všechny nemovité věci v soukromém vlastnictví v ekonomicky nejvýznamnějším městě evidovány v katastrálních mapách? (0-2)	Ano	2
Index řešení pozemkových sporů (0-8)		5
Je ze zákona povinný záznam o všech prodejkách nemovitých věcí do katastru nemovitostí vyžadován proto, aby bylo umožněno třetím stranám jej napadnout? (0-1,5)	Ano	1,5
Podléhá systém vkladu práv k nemovitým věcem (evidence nemovitých věcí) záruce (domněnka správnosti zápisů)? (0-0,5)	Ano	0,5

PŘEVOD VLASTNICTVÍ NEMOVITÉ VĚCI - INDEX KVALITY POZEMKOVÉ SPRÁVY (pokračování)

	ČESKÁ REPUBLIKA	
	Odpověď	Počet bodů
Existuje mechanismus náhrady škody, která vznikne stranám, jež v dobré víře provedly transakci s nemovitými věcmi na základě chybných informací ověřených katastrálním úřadem? (0-0,5)	Ne	0
Vyžaduje právní řád kontrolu souladu dokumentů potřebných k převodu s právními předpisy (např. kontrola souladu smluv se zákonnými požadavky)? (0-0,5)	Ano	0,5
Vyžaduje právní řád ověření totožnosti stran transakce s nemovitou věcí? (0-0,5)	Ano	0,5
Existuje národní databáze ověřující platnost dokladů totožnosti? (0-1)	Ne	0
Jak dlouho v průměru trvá rozhodnutí prvostupňového soudu v takovém případě (bez odvolání)? (0-3)	1 až 2 roky	2
Existují statistiky o počtu sporů souvisejících s nemovitými věcmi u soudu prvního stupně? (0-0,5)	Ne	0
Index rovnoprávného přístupu k majetkovým právům (-2-0)		0
Mají svobodní muži a svobodné ženy stejná vlastnická práva k nemovitým věcem?	Ano	0
Mají ženatí muži a vdané ženy stejná vlastnická práva k nemovitým věcem?	Ano	0

Zdroj: databáze *Doing Business*.

**VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ -
ČAS A NÁKLADY SPOJENÉ S VYŘEŠENÍM OBCHODNÉHO SPORU, PODLE MĚSTA**

Město (Země)	Čas (dny)				Náklady (% nároku)			
	Podání a doručení žaloby	Soudní řízení a rozsudek	Vymáhání rozsudku	Čas celkem	Náklady na právní zastoupení	Poplatky u soudu	Náklady na výkon rozhodnutí	Náklady celkem
Osijek (Chorvatsko)	40	280	190	510	8,6	4,5	2,6	15,7
Rijeka (Chorvatsko)	45	300	480	825	8,6	4,4	2,6	15,6
Split (Chorvatsko)	75	397	365	837	8,0	4,4	2,6	15,0
Varaždín (Chorvatsko)	130	255	300	685	8,6	4,4	2,6	15,6
Záhřeb (Chorvatsko)	50	365	235	650	8,6	4,0	2,6	15,2
Brno (Česká republika)	60	600	180	840	13,1	5,7	15,0	33,8
Liberec (Česká republika)	90	530	150	770	13,1	5,7	15,0	33,8
Olomouc (Česká republika)	75	510	120	705	13,1	5,7	15,0	33,8
Ostrava (Česká republika)	90	480	120	690	13,1	5,7	15,0	33,8
Plzeň (Česká republika)	75	480	125	680	13,1	5,7	15,0	33,8
Praha (Česká republika)	88	410	180	678	13,1	5,7	15,0	33,8
Ústí nad Labem (Česká republika)	70	510	150	730	13,1	5,7	15,0	33,8
Braga (Portugalsko)	30	330	180	540	10,7	6,0	0,5	17,2
Coimbra (Portugalsko)	30	300	180	510	10,7	6,0	0,5	17,2
Evora (Portugalsko)	30	350	180	560	10,7	6,0	0,5	17,2
Faro (Portugalsko)	30	385	180	595	10,7	6,0	0,5	17,2
Funchal (Portugalsko)	30	365	180	575	10,7	6,0	0,5	17,2
Lisabon (Portugalsko)	30	545	180	755	10,7	6,0	0,5	17,2
Ponta Delgada (Portugalsko)	30	365	180	575	10,7	6,0	0,5	17,2
Porto (Portugalsko)	30	420	180	630	10,7	6,0	0,5	17,2
Bratislava (Slovensko)	70	525	180	775	14,0	6,4	0,1	20,5
Košice (Slovensko)	55	455	125	635	14,0	6,4	0,1	20,5
Prešov (Slovensko)	60	455	125	640	14,0	6,4	0,1	20,5
Trnava (Slovensko)	70	490	150	710	14,0	6,4	0,1	20,5
Žilina (Slovensko)	70	490	180	740	14,0	6,4	0,1	20,5

Zdroj: databáze Doing Business.

VYMÁHÁNÍ SMLUVNÍCH ZÁVAZKŮ - INDEX KVALITY SOUDNÍCH ŘÍZENÍ

	ČESKÁ REPUBLIKA	
	Odpověď	Počet bodů
Index kvality soudních řízení (0-18)		9,5
Index struktury soudu a soudních řízení (0-5)		1,5
1. Existuje soud, oddělení soudu nebo soudci, kteří se věnují pouze řešení obchodních sporů? (0-1,5)	Ne	0,0
2. Soud pro drobné případy (0-1,5)		0,0
2.a. Existuje soud/oddělení nebo zrychlené soudní řízení pro malé soudní spory?	Ne	
2.b. Je v rámci tohoto řízení povoleno zastupování sebe samého?	N/A	
3. Jsou dostupná předběžná opatření - prozatímní úprava poměrů účastníků? (0-1)	Ano	1,0
4. Jsou nové případy přidělovány jednotlivým soudcům náhodně? (0-1)	Ano, manuálně	0,5
5. Má výpověď ženy stejnou důkazní sílu u soudu jako výpověď muže? (-1-0)	Ano	0,0
Řízení případů (0-6)		3,0
1. Časové lhůty (0-1)		0,0
1.a. Existují zákony nebo jiné předpisy, které stanoví celkové časové lhůty pro hlavní soudní úkony v občanskoprávním řízení?	Ne	
1.b. Pokud ano, jsou tyto lhůty určeny pro tři nebo více hlavních soudních úkonů?	N/A	
1.c. Jsou tyto lhůty respektovány ve více než 50 % případů?	N/A	
2. Předpisy pro odročení nebo odklad (0-1)		0,0
2.a. Upravuje zákon maximální počet možných odročení nebo přerušení, které je možné učinit?	Ne	
2.b. Jsou odročení omezena na nepředvídané a mimořádné okolnosti?	Ne	
2.c. Pokud existují pravidla pro odročení, jsou respektována ve více než 50 % případů?	N/A	
3. Jsou dostupné minimálně dvě z následujících zpráv o příslušném soudu?: (i) zpráva o čase potřebném na vyřešení případu; (ii) zpráva o počtu vyřešených případů; (iii) zpráva o délce řízení nevyřešených případů; (iv) zpráva o postupu v jednotlivých případech? (0-1)	Ano	1,0
4. Používá se přípravné jednání u příslušného soudu? (0-1)	Ano	1,0
5. Mají soudci k dispozici prostředky elektronického systém řízení případů? (0-1)	Ano	1,0
6. Mají právní zástupci k dispozici prostředky elektronického systém řízení případů? (0-1)	Ne	0,0
Automatizace soudu (0-4)		3,0
1. Je možné podat původní žalobu elektronicky prostřednictvím specializované platformy u příslušného soudu? (0-1)	Ano	1,0
2. Může být původní žaloba podaná u příslušného soudu v Brně doručena žalovanému elektronicky? (0-1)	Ano	1,0
3. Mohou být soudní poplatky příslušnému soudu zaplacený elektronicky? (0-1)	Ano	1,0
4. Zveřejnění rozsudků (0-1)		0,0
4.a. Jsou rozsudky v obchodních sporech na všech úrovních zpřístupněny široké veřejnosti prostřednictvím publikace v oficiálních věstnících, novinách nebo na internetu/webu soudu?	Ne	
4.b. Jsou rozsudky v obchodních sporech na úrovni odvolacího a nejvyššího soudu zpřístupněny široké veřejnosti prostřednictvím publikace v oficiálních věstnících, novinách nebo na internetu/webu soudu?	Ne	
Alternativní řešení sporů (0-3)		2,0
1. Arbitráž (0-1,5)		1,5
1.a. Je obchodní arbitráž upravena konsolidovaným zákonem nebo konsolidovanou kapitolou/částí platného občanského soudního řádu, které zahrnují v podstatě všechny její aspekty?	Ano	
1.b. Existují obchodní spory - s výjimkou těch, které řeší veřejný pořádek nebo veřejnou politiku - které nemohou být předmětem rozhodčího řízení?	Ne	
1.c. Jsou platné rozhodčí doložky nebo smlouvy obvykle vymáhány soudy?	Ano	
2. Dobrovolná mediace/smírcí řízení (0-1,5)		0,5
2.a. Jsou k dispozici dobrovolná mediace/smírcí řízení?	Ano	
2.b. Jsou mediace/smírcí řízení upraveny konsolidovaným zákonem nebo konsolidovanou kapitolou/částí platného občanského soudního řádu, které zahrnují v podstatě všechny jejich aspekty?	Ne	
2.c. Existují finanční pobídky pro strany, aby se pokusily o mediaci/smírcí řízení (např. vrácení soudního poplatku, odpočty daně z příjmů, atd.)?	Ne	

Poděkování

Zprávu *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* zpracoval tým vedený Madalinou Papahagi, Tommaso Roomsem, Pilar Salgado Otónel a Julienem Vilquinem. Členy týmu byli Iria Buxan Raposo, Laura Sagnori Diniz, Marko Grujicic, Anushavan Hambardzumyan, Nikola Ilic, Matej Jankovic, Branislav Králík, Matúš Muroň, Dasa Musulin, Denisa Pacholska, Diego Pereira a Erick Tjong. Zpráva byla zpracována podle pokynů Mierty Capaul.

Tým vyjadřuje díky za cenné recenzní připomínky od kolegů ze Světové banky. Celý text prověřili Alejandro Espinosa Wang, Todor Milchevski a Tea Trumbic. Při zpracování jednotlivých kapitol byli konzultováni tito experti na jednotlivé měřené oblasti: Jean Arlet, Yuriy Avramov, Karim Belayachi, Camille Bourguignon-Roger, Diane Davoine, Klaus Decker, Marie Lily Delion, Andreja Marusic, Frederic Meunier, Aris Molfetas-Lygiaris, Albert Nogués i Comas, Nadia Novik, Maria Antonia Quesada a Alession Zanelli.

Arup Banerji, Elisabetta Capanneli, Marcus Bernhard Heinz, Marta Mueller Guicciardini, Rita Ramalho, Tony Thompson a Isfandyar Zaman Khan dávali pokyny a zajišťovali vedení. Antonio Bores, Katherine Angela Haynes, Ruzica Juovic, Anna Karpets, Ana Krnic, Bogdanka Krtinic, Trimoc Mici, Joanna Nasr, Monique Pelloux, Ivanka Perkovic, Patrizia Poggi, Sylvia Stoynova a Marilina Vieira poskytovali cennou pomoc v jednotlivých fázích projektu. Komunikační kampaň navrhla a vedla Indira Chand ve spolupráci s Oliverem Joy v Bruselu a

Vanjou Frajtic v Záhřebu. Webové stránky (<http://www.doingbusiness.org/EU2>) vyvinul Varun Doiphode, Fengsheng Huang, Kamalesh Sengaonkar a Bishal Raj Thakuri. Zprávu redigovala Alison Strong, a provedení navrhl Luis Liceaga.

Studii financoval Generální ředitelství Evropské komise pro regionální a městskou politiku. Studie byla zpracována pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky (tým vedený Hanou Šimkovou a Ladislavem Prudkým), chorvatského Ministerstva hospodářství, podnikání a řemesel (tým Agentury pro investice a konkurenceschopnost tvořený Vinkou Jelavic a Filipem Kocisem a vedený Andreou August), portugalského Ministerstva pro úřad vlády a modernizaci státní správy (tým vedený Marianou Maia Rafeiro a Tiagem Joanaz de Melo), slovenského Ministerstva hospodářství (tým vedený Tatianou Hluškovou a Patrikem Turošikem pod generálním dohledem Ivety Šimončičové) a slovenského Ministerstva financí (tým vedený Štefanem Domonkossem).

Projektový tým vyjadřuje zvláštní dík za informace a pomoc poskytovanou v rámci celého projektu (i) českému Ministerstvu vnitra, Energetickému regulačnímu úřadu, finanční správě, Ministerstvu spravedlnosti a Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu; (ii) chorvatské Agentuře pro investice a konkurenceschopnost, Finanční agentuře (FINA), HEP ODS, HITRO.HR, Ministerstvu stavebnictví a územního plánování, Ministerstvu spravedlnosti a pracovištím pozemkového registru, Státní zeměměřičské správě a daňové správě; (iii) portugalskému

Generálnímu ředitelství pro energetiku a geologii, Generálnímu ředitelství pro justiční politiku, Institutu registru a notářů a daňovému úřadu; a (iv) slovenskému Ministerstvu spravedlnosti, finanční správě, Ministerstvu dopravy a výstavby a Úřadu geodézie, kartografie a katastra.

Sběr dat byl prováděn ve spolupráci s (i) *Asociací energetických manažerů* (týmem vedeným Lucií Janouškovou), Českou komorou architektů (týmem vedeným Terezou Michalovou) a *PRK Partners* (týmem vedeným Jakubem Lichnovským and Petrou Stupkovou) v České republice; (ii) *Nada projekt d.a.o.* (týmem vedeným Tatjanou Halapija a Michaelem Glazerem) a *Hanžeković & Partners* (týmem vedeným Irmou Jelid a tvořeným Petrou Gjurašić, Petrou Penić a Anou Jurić) v Chorvatsku; (iii) *PLMJ Advogados, SP, RL* (týmem vedeným Luisem Miguelem Pais Antunesem a Nuno Pimentel Gomesem) v Portugalsku; a (iv) na Slovensku ve spolupráci s *alianciaadvokatov ak, s r.o.* (týmem vedeným Gertou Sámelovou Flassikovou a Janou Bačekovou), *Slovenskou komorou architektov* (týmem vedeným Olgou Mihálikovou a tvořeným Kornelem Kobákem, Evou Martanovičovou a Máriou Šefcovou) a se společností *Electrik s.r.o.* (týmem vedeným Martinou Malákovou a tvořeným Zuzanou Mihálikovou). Cennou zpětnou vazbu a údaje poskytla rovněž chorvatská advokátní kancelář *Marohnić, Tomek & Gjoić*, portugalská Agentura pro modernizaci státní správy, Národní asociace právníků a exekutorů a Národní laboratoř stavebního inženýrství, Notářská komora České republiky, Exekutorská komora České republiky a slovenská Notářská komora.

Ke zprávě *Doing Business v Evropské unii 2018: Česká republika, Chorvatsko, Portugalsko a Slovensko* přispělo více než 700 právníků, notářů, inženýrů, elektrotechniků, architektů, stavebních odborníků, poskytovatelů veřejných služeb, státních úředníků, soudců nižšího stupně a exekutorů. Tým by rád vyjádřil zvláštní dík úředníkům státní správy a samosprávy a pracovníkům v soudnictví, kteří se podíleli na projektu a poskytovali během konzultací a revizí cenné připomínky. Jména zúčastněných expertů z České republiky jsou uvedena na následujících stránkách.

SOUKROMÝ SEKTOR

ČESKÁ REPUBLIKA

BRNO

Jan Sedláček
ELEKTRICKÝ INŽENÝR

Dalibor Borák
ING. ARCH. DALIBOR BORÁK - OSVČ

Jakub Kynčl
KNESL KYNČL ARCHITEKTI, S.R.O.

Eva Kocmanová
Mgr. EVA KOCMANOVÁ, ADVOKÁT

Jan Týče
Mgr. JAROSLAV HOMOLA,
EXEKUTORSKÝ ÚŘAD BRNO-MĚSTO

Jiří Puttner
PUTTNER, S.R.O.

Pavel Rada
RADA ARCHITEKTI, S.R.O.

Jana Sedláková
SEDLAKOVA LEGAL, S.R.O.

LIBEREC

Michal Tandler
AK TANDLER

Petr Čížek
ČÍZEK & PARTNEŘI

Vladimír Balda
ING. ARCH. VLADIMÍR BALDA

Jiří Žid
JIRÍ ŽID ATELIER ARCHITECTURY, S.R.O.

Pavel Nalezený
STUDIO RAKETOPLAN, S.R.O.

OLOMOUC

Petr Konečný
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KONEČNÝ, S.R.O.

Jan Valenta
EXEKUTOR

Jakub Dohnal
DOHNAL PERTOT SLANINA,
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, V.O.S.

Zdeněk Rozsypal
ELEKTRICKÝ INŽENÝR

David Helcel
ING. ARCH. DAVID HELCEL

Irena Bischofová
JUDR. IRENA BISCHOFOVÁ
NOTÁRKA V OLOMOUCI

OSTRAVA

Martin Chválek
CHVÁLEK ATELIER, S.R.O.

Jan Krömer
Mgr. JAN KRÖMER, ADVOKÁT

Jana Ondrušová
Mgr. JANA ONDRUŠOVÁ, ADVOKÁTKA

PLZEŇ

Jaroslav Drda
A.I.R. AKCENT, S.R.O.

Marian Franc
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
FRANC A STŘEJČEK

Jaroslav Svejkovský
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ SVEJKOVSKÝ,
KABELKOVÁ, ŠLAUF A SPOL.

Pavla Sýkorová
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ SVEJKOVSKÝ,
KABELKOVÁ, ŠLAUF A SPOL.

Radek Hiřman
AKB ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

Martin Říha
Mgr. MARTIN ŘÍHA - NOTÁŘ V PLZNI

PRAHA

Jiří Žežulka
APOGEO GROUP, SE

Lucie Janoušková
ASOCIACE ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ

Tereza Michalová
ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

Vladimír Plášil
EXEKUTORSKÁ KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY

Berenika Wünschová
NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

Martin Grubner
GRUBNER & PARTNERS, S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Josef Smutný
ILEX DESIGN, S.R.O.

Dagmar Dubecká
KOCIÁN ŠOLC BALAŠTÍK,
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

Lucie Kačerová
KOCIÁN ŠOLC BALAŠTÍK,
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

Pavel Dejl
KOCIÁN ŠOLC BALAŠTÍK,
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

Petr Kvapil
KVAPIL & ŠULC, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Petra Walderová
Mgr. PETRA WALDEROVÁ

Daniela Machová
NOTÁŘSKÁ KANCELÁŘ JUDR.
DANIELY MACHOVÉ

Pavel Hnilička
PAVEL HNILIČKA ARCHITEKTI, S.R.O.

Jakub Lichnovský
PRK PARTNERS, S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Jana Pekařová
PRK PARTNERS, S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Petra Stupková
PRK PARTNERS, S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Robert Reiss
PRK PARTNERS, S.R.O.
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ÚSTÍ NAD LABEM

Eva Šámalová
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JUDR. EVA ŠÁMALOVÁ

Václav Derfl
CENTROPOL ENERGY, A.S.

Jan Hrouda
ING. ARCH. JAN HROUDA

Filip Štípek
JUDR. FILIP ŠTÍPEK, ADVOKÁT

Jiří Císař
JUDR. JIRÍ CÍSAŘ, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Jakub Kučera
Mgr. JAKUB KUČERA, ADVOKÁT

VEŘEJNÝ SEKTOR

ČESKÁ REPUBLIKA

BRNO

Marie Suchánková
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Terezie Tenorová
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Jaroslav Kačer
NÁMĚSTEK PRIMÁTORA

Jakub Rybář
MAGISTRÁT, ODDĚLENÍ
SPOLUPRÁCE A ROZVOJE

Lucie Mezníková
MAGISTRÁT, ODBORNICE NA
SOUKROMÝ SEKTOR

Jitka Jarská
FINANČNÍ ÚŘAD

Zdeněk Handl
FINANČNÍ ÚŘAD

LIBEREC

Eva Bartáková
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Jana Lauermanová
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Vladimíra Hykysová
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Pavel Preisler
OKRESNÍ SOUD

Miroslav Šimek
MAGISTRÁT, ODBOR VÝSTAVBY

Petr Neuhäuser
MAGISTRÁT, KANCELÁŘ PRIMÁTORA

OLOMOUC

Blanka Burešová
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Marie Körnerová
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Aleš Jakubec
MAGISTRÁT

Jiří Doležel
MAGISTRÁT, ODBOR ROZVOJE

Dušan Struna
MAGISTRÁT, ŽIVNOSTENSKÝ ODBOR

Zuzana Rusková
MAGISTRÁT, ŽIVNOSTENSKÝ ODBOR

Jan Breburda
FINANČNÍ ÚŘAD

Oldřich Buigl
FINANČNÍ ÚŘAD

OSTRAVA

Jiří Kozelský
ODBOR STAVEBNÍHO ŘÁDU A PŘESTUPKŮ

Lenka Stará
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Marcela Staniczková
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Tomáš Havelek
OKRESNÍ SOUD

Martin Pliska
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR

Pavel Kudrna
MINISTERSTVO FINANCÍ

Břetislav Gibas
MAGISTRÁT

Pavlna Sýkorová
MAGISTRÁT, PRÁVNÍ ODBOR

Ladislav Rožnai
MAGISTRÁT, MAJETKOVÝ ODBOR

Marie Kučinská
MAGISTRÁT, MAJETKOVÝ ODBOR

Václav Palička
MAGISTRÁT, ODBOR
STRATEGICKÉHO ROZVOJE

Adéla Koudelová
MAGISTRÁT, ODBOR STRATEGICKÉHO
ROZVOJE A MARKETING

Vladimír Janša
KRAJSKÝ SOUD

Michal Kašina
FINANČNÍ ÚŘAD

PLZEŇ

Ludmila Šiková
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Petr Chvojka
ČLEN RADY MĚSTA PLZNĚ

Jiří Šimek
MAGISTRÁT

Michaela Vaníková
MAGISTRÁT

Petr Triner
MAGISTRÁT

František Kurka
MAGISTRÁT, SPRÁVA INFRASTRUKTURY

Michael Červenka
MAGISTRÁT, PRÁVNÍ ODBOR

PRAHA

Jana Király
KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Alena Novotná
OBVODNÍ SOUD PRO PRAHU 1

Pavel Círek
ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Petr Kusý
ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

René Neděla
ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

David Žakovec
GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ,
ODDĚLENÍ DAŇOVÉHO PROCESU

Václav Čepelák
GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ,
ODDĚLENÍ DAŇOVÉHO PROCESU

Ondřej Menoušek
MINISTERSTVO VNITRA, ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY A EGOVERNMENTU

Martin Churavý
MAGISTRÁT, ODDĚLENÍ
ZAHRANIČNÍCH VZTAHŮ A
PROTOKOLÁRNÍCH ZÁLEŽITOSTÍ

Alois Bláha
ODDĚLENÍ STRATEGIE A
PODPORY PODNIKÁNÍ

Jan Zeman

ODDĚLENÍ STRATEGIE A
PODPORY PODNIKÁNÍ

Irena Hojdnová

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ
A KATASTRÁLNÍ

ÚSTÍ NAD LABEM

Jiří Jindřich

KATASTRÁLNÍ ÚŘAD

Ladislav Vaško

OKRESNÍ SOUD

Barbora Džuganová

MAGISTRÁT, ODBOR STRATEGIE ROZVOJE

Michal Končal

MAGISTRÁT, ODBOR STRATEGIE ROZVOJE

Galina Pecková

MAGISTRÁT, ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD

Josef Růžička

KRAJSKÝ SOUD

Petr Čech

KRAJSKÝ SOUD

www.doingbusiness.org/EU2

